

LETNO POROČILO ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2018

Foto: arhiv Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih

Letno poročilo so pripravili:

Viktorija Potočnik, direktorica

Bjanka Kršmanc, pomočnica direktorice

Majda Mandelj, glavna računovodkinja

Vesna Tripković, vodja oddelka za kulturo s sodelavkami in sodelavci

Karmen Feher Malačič, vodja oddelka za tuje jezike in kulture s sodelavkami in sodelavci

Kazalo vsebine

UVOD	5
1 FINANČNI KAZALCI	7
2 1.1 FIZIČNI KAZALCI	7
3 1.2 FINANČNI KAZALCI	8
4 1.3 OPISNI KAZALCI.....	8
5 1.4 ČLOVEŠKI VIRI	9
VSEBINSKO POROČILO	13
UVOD	13
KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI	14
6 1UPRIZORITVENA UMETNOST	14
1.1 GLEDALIŠČE	14
1.2 PLES	16
1.3 CIRKUS IN KLOVNADA	18
1.4 GLEDALIŠKI MUZIKAL »Mojca ROCKaculja« z delovnim naslovom »MOJCA POKRAJCUJA«	20
1.5 GLEDALIŠKA PREDSTAVA Z DELOVNIM NASLOVOM VOJNE (MONODRAMA kONec?)	21
1.6 OTROŠKE GLEDALIŠKE MATINEJE	22
1.7 S PRAVLJICO OKROG SVETA	24
7 2LIKOVNA UMETNOST	26
2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO.....	26
2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE	27
2.3 SLIKARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO	29
2.4 SLIKARSTVO ZA ODRASLE	32
2.5 GRAFIČNE DELAVNICE ZA ODRASLE	34
2.6 MALA ŠOLA MODE	35
2.7 PRIPRAVA NA SPREJEMNI IZPIT	36
2.8 SOBOTNE USTVARJALNE DELAVNICE	38
2.9 ZAKLJUČNA RAZSTAVA LIKOVNIH DEL OTROK, KI OBISKUJEJO CELOLETNE TEČAJE V ART CENTRU	39
2.10 ZAKLJUČNA RAZSTAVA TEČAJNIKOV KIPARSTVA IN GRAFIKE ZA ODRASLE	40
8 3GLASBENA UMETNOST	43
3.1 GLASBENE URICE	43
3.2 GLASBENA PRIPRAVLJALNICA.....	44
3.3 UČENJE PETJA	45
3.4 UČENJE BAS KITARE	46
3.5 UČENJE KLAVIRJA	47
3.6 UČENJE KITARE	48
3.7 UČENJE BOBNOV	50
3.8 UČENJE SAKSOFONA	52
3.9 UČENJE VIOLINE	53
3.10 FESTIVALNICE	53
3.11 KITARSKI ORKESTER.....	55
3.12 ROCK AKADEMIJA.....	55

9	4DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO.....	58
4.1	FILM.....	58
4.2	MLADI RAZISKOVALCI.....	60
4.3	ANIMIRANI FILM.....	62
4.4	NEKATERA SODELOVANJA PIONIRKEGA DOMA IZVEN ZAVODA	63
4.5	IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE.....	65
10	5FESTIVALI	67
5.1	FESTIVAL ZNANOSTI HOKUS POKUS (10. – 12. januar 2018).....	67
5.2	PIONIRSKI IMPRO FEST	68
5.3	LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA 2018 (15. februar 2018).....	70
5.4	LITERARNI NATEČAJ V TUJEM JEZIKU ZA SREDNJEŠOLCE IN OSNOVNOŠOLCE 3. TRIADE (ANGLEŠČINA, NEMŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA) 15. februar 2018.....	72
5.5	MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM.12 (21. – 23. marec 2018)	74
5.6	16. OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ 2018 (3. – 13. aprila 2018)	76
5.7	11. GLASBENI FESTIVAL OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL (16. maj 2018)	78
5.8	LIK FEST – LIKOVNI FESTIVAL ART CENTRA	81
5.9	KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI	84
11	6KULTURNI DNEVI	86
12	7POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH.....	88
13	8FESTIVAL KULTURNO-UMETNOSTNE VZGOJE BOBRI 2018 (sodelovanje na festivalu)	92
	<i>PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR.....</i>	<i>96</i>
14	9CELOLETNI PROGRAMI	96
	CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV (ANGLEŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA, ŠPANSČINA, NEMŠČINA RUŠČINA, JAPONŠČINA, KITAJŠČINA).....	96
15	1KRAJŠI PROGRAMI IN PROJEKTI.....	104
	 RAČUNOVODSKO POROČILO	 116

A POSLOVNO POROČILO

UVOD

Poslovno poročilo temelji na sledečih zakonih in podzakonskih aktih:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – ZUJIK (Uradni list št. 96/02, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08)
- Zakon o zavodih (Uradni list št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00, 127/06)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladih (Uradni list št. 100/07 in 105/08)
- Zakon o javnih financah (Uradni list št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06, 14/07, 64/08, 109/08, 49/09)
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Uradni list RS št. 40 in 105/12)
- Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS št. 80/2018)

Izhodišče za pripravo poslovnega poročila predstavljajo dolgoročni in srednjeročni cilji strategije razvoja kulture v Republiki Sloveniji, Mestni občini Ljubljana ter Strategija razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih.

Bistveni poudarki iz ciljev zavoda:

1. Zavod je v javnem interesu, izvaja javno službo na področju izvajanja programov kulturne vzgoje kot vzgoje za ustvarjalnost otrok in mladine.
2. Opravlja naloge osrednje inštitucije na področju kulturne vzgoje v Mestni občini Ljubljana in sodeluje s številnimi kulturnimi inštitucijami in nevladnimi organizacijami.
3. Izvaja programe kulturne vzgoje in vzgoje za umetnost in spodbujanje izražanja ustvarjalnosti na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju otrok in mladih.
4. Organizira in izvaja srečanja otrok in mladih iz Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine na različnih področjih kulturno-umetniškega delovanja otrok in mladih.
5. Organizira izobraževanja, svetovanja in posvetovanja za mentorje vzgoje za kulturo, druge strokovnjake in praktike, vzgojitelje in starše s področja svoje dejavnosti.
6. Razvija tudi druge dejavnosti, ki so namenjene ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, večanju socialne kohezivnosti, vseživljenjskega učenja, večanju dostopnosti kulturnih dobrin in znanja ter spodbujanju medgeneracijskega dialoga, pri čemer sodeluje s sorodnimi institucijami doma in v tujini.
7. Sodeluje z mednarodnimi organizacijami doma in v tujini.
8. Oddaja prostore za izvedbo kulturnih programov in projektov drugih organizatorjev kulturnih dogodkov.
9. Povečuje programsko pestrost in ponudbo za otroke in mlade ter delež prihodkov iz strani ustanoviteljice in sredstev pridobljenih na trgu.

10. V letu 2018 je bil končan denacionalizacijski postopek Baragovega semenišča, ki daje možnosti in priložnosti za celovito ureditev območja od Navja do Gospodarskega razstavišča in celovite prenove edinstvenega Plečnikovega objekta.

Skladno s sprejetim programom dela in usmeritvami Strokovnega sveta ter Sveta zavoda je zavod izvajal programe na oddelkih:

- Oddelek za kulturno-umetniško vzgojo in ustvarjalnost,
- Oddelek za učenje tujih jezikov in kultur,
- tehnična služba in
- uprava.

Zavod ima v upravljanju prostore na Vilharjeva cesti 11, Miklošičevi cesti 28 in Komenskega 9.

Vsebinske cilje je zavod uresničeval z organizacijo in izvedbo:

- celoletnih programov s kulturno-umetniškimi in jezikovno-kulturnimi vsebinami za otroke in mlade ter odrasle,
- časovno krajših programov za otroke in mlade ter odrasle,
- festivalov za otroke in mladino,
- matinej za otroke, mladino in odrasle,
- enkratnimi dogodki, kjer prevladujejo kulturno-umetniške vsebine,
- številnih brezplačnih delavnic v okviru zavoda in izven, namenjenim spodbujanju ustvarjalnosti otrok in mladih,
- s povezovanjem v skupne akcije namenjene kulturni vzgoji in kreativnemu preživljanju prostega časa otrok in mladih na nivoju Mestne občine Ljubljana ter drugih sorodnih organizacij doma in v tujini,
- številnih strokovnih, poslovnih in družabnih dogodkov ter prireditev namenjenim vsem generacijam,
- izobraževanja mentorjev za kulturo, likovno vzgojo ter druge strokovne delavce v Mestni občini Ljubljana, Sloveniji in tujini,
- rednih srečanj in izobraževanj ožje delovne ekipe in vseh zaposlenih ter zunanjih sodelavk in sodelavcev,
- mednarodnega projekta Mlado gledališče, kjer je Pionirski dom nosilec in koordinator projekta,
- sodeluje z drugimi zavodi in institucijami z namenom širitve kulturno-umetniških programov in vsebin v okviru Mestne občine Ljubljane in širše,
- Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Strokovni Svet in Svet zavoda so potrdili Strategijo razvoja Pionirski dom – Center za kulturo mladih za leto 2015 – 2020,
- Svet in Strokovni svet zavoda sta bila konstituirana v letu 2016.

Pri načrtovanju in izvajanju programov smo izhajali iz strokovnih izhodišč, ki pravijo, da ukvarjanje z umetnostjo predstavlja eno izmed najučinkovitejših sredstev osebnostnega razvoja posameznika in prispeva k višji kakovostni ravni življenja ter da umetnost pozitivno vpliva na ustvarjalnost in samopodobo otrok ter spodbuja njihove socialne spretnosti.

Zavod je v celoti izvedel celoletne programe za šolsko obdobje 2017/18 in z izvajanjem programov uspešno nadaljuje v letu 2018/19.

1 FINANČNI KAZALCI

1.1 FIZIČNI KAZALCI

Ocena uspeha zajema:

V letu 2018 smo število vpisanih v celoletne tečaje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih ohranili na stopnji leta poprej. Eden izmed pglavitnih ciljev Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih je kulturno-umetniška vzgoja otrok in mladih. Ta cilj smo v letu 2018 dosegli, saj smo ohranili število tečajnikov, ki obiskujejo kulturno-umetniške programe ter omogočili dodatne nove celoletne programe (celoletni program animiranega filma, grafika za otroke, likovne delavnice za osebe z downovim sindromom).

V letu 2018 smo velik poudarek namenili interdisciplinarnemu povezovanju med obstoječimi dejavnostmi Pionirskega doma ter tako povečali kvaliteto programov in projektov (francoščina – moda, nemščina – glasba, mladi raziskovalci – angleščina, španščina – slikarstvo,...). ter obogatitvi in nadgradnji likovnih programov v prenovljenih prostorih na Komenskega 9.

V šolsko leto 2018/19 je vpisanih 1385 otrok, zaradi preobremenjenosti s šolskimi obveznostmi se je v letu 2018 izpisalo 117 otrok.

Pri vzrokih za izpis med navedenimi razlogi ni bilo nezadovoljstvo otrok in staršev z izvajanjem programa, temveč je bil v večini razlog preobremenjenost otrok s šolskimi obveznostmi ter finančna obremenjenost staršev.

Na številnih obstoječih festivalih Pionirskega doma, namenjenih mladim ustvarjalcem, smo program podkrepili in razširili z dodatnimi vsebinami. V okviru gledališkega, likovnega, filmskega, literarnega, znanstvenega festivala smo nadaljevali z uspešnim izobraževanjem mentorjev ter jim tako omogočili obogatitev znanj in izkušenj ter posledično dvigniti kvaliteto izvedenih gledaliških produkcij ter likovnih, filmskih in literarnih izdelkov. Literarni natečaj smo obogatili poleg slovenskega, angleškega, francoskega in nemškega jezika še z natečajem v italijanskem jeziku. Filmski festival ZOOM je postal prepoznaven mednarodni filmski festival, namenjen mladim filmskim ustvarjalcem, katerega program smo še dodatno obogatili z delavnicami za osnovnošolce in srednješolce ter popoldanskimi projekcijami filmov, kjer so se gledalci po projekcijah lahko pogovarjali z avtorji filmov in člani žirije.

Festival znanosti smo zaradi izjemnega zanimanja še dodatno obogatili s spremljevalnim programom (razstava vizualne umetnice Robertine Šebjanič, gledališko glasbena predstava Tesla).

Povečali smo število brezplačnih prireditev za otroke in mlade, saj smo poleg utečenega literarno-gledališkega projekta S pravljico okrog sveta, izvajali tudi delavnice s področja arhitekture – Arhitekturno potepanje.

Še bolj smo okrepili sodelovanje Pionirskega doma na prireditvah izven naših prostorov in tako močno povečali število obiskovalcev na naših zunanjih dogodkih. Prav tako se je tudi število prireditev v zavodu in število obiskovalcev v letu 2018 povečalo. Skupaj s tečajniki Pionirskega doma smo v lanskem letu ponovno dosegli zavidljive uspehe: uvrstitve na državna plesna tekmovanja v različnih starostih med posamezniki in plesnimi skupinami, odmevni nastopi naših mladih glasbenikov ter številni pridobljeni mednarodni certifikati naših tečajnikov tujih jezikov in kultur.

Zavod je v letu 2018 obiskovalo 33 otrok, ki so plačali del šolnine ali bilo popolnoma oproščeni plačila šolnine.

Tudi v letu 2018 smo obdržali cene naših storitev v okvirih prejšnjih let in omogočili ugodnosti pri vpisu v rokih pred pričetkom izvajanja celoletnih programov.

Kazalci uporabe in najema Festivalne dvorane za neprofitne dejavnosti za otroke in mlade kažejo, da sledimo tako dolgoročnim kakor letnim strateškim ciljem – ustvarjanja osrednjega kulturnega centra za otroke in mlade.

Prireditve javne službe v Festivalni dvorani

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
št. prireditev	285	139	207	215	223	240	251
št. obiskovalcev	26.380	18.280	17.730	28.184	39.769	45.239	46.354

1.2 FINANČNI KAZALCI

V letu 2018 je bilo skupnih prihodkov 1.417.642 EUR, od tega lastnih prihodkov v višini 752.135 EUR, delež Mestne občine v višini 665.507 EUR.

Gibanja razmerja med lastnimi viri in MOL je prikazan na spodnji razpredelnici in grafu, ki sledi

leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skupaj	1.008.790	1.015.711	1.065.642	1.112.563	1.177.176	1.304.431	1.417.642
lastni vir	490.590	507.281	507.259	521.784	583.138	663.115	752.135
MOL	518.200	508.430	558.383	590.779	594.038	641.316	665.507

Zavod je s svojimi programi vezan na izvajanje le teh po šolskem koledarju. Ustanoviteljica potrjuje programe na osnovi koledarskega leta. Zaposleni, zunanji sodelavci in sodelavke zavoda so s svojim angažinarim delom izpeljali vse sprejete in načrtovane projekte in programe. Zaradi dotrajanosti stavbe na Vilharjevi cesti 11, ki jo ima zavod v upravljanju so potrebni številni dodatni napor od skrbne rabe energije do zagotavljanja varnosti otrok in zaposlenih. Omenjene težave, bo lažje odpravljati tudi ob dejstvu, da je denacionalizacijski postopek stavbe (Baragovo semenišče) pravnomočno končan.

Prenova stavbe na Komenskega 9, ki se je pričela v letu 2016 pomeni za zavod veliko pridobitev in programski izziv. Zahvala gre Mestni občini Ljubljana, ki je v proračunu zagotovila sredstva za prenovo stavbe. Zavod bo tako prvič v vsej zgodovini delovanja v optimalnih prostorih.

V letu 2018 smo ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.635,87 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

1.3 OPISNI KAZALCI

Iz vsebinskih poročil in strokovnih ocen naših izvajanih programov, so le-ti v porastu, tako po številu, kot po številu pozitivnih kritik oziroma strokovnih ocen. V preteklem letu smo izvedli vse načrtovane celoletne programe ter jim dodali nove.

Pionirski dom na Komenskega 9, kamor smo se preselili januarja 2018 smo pridobili obnovljene in lepe prostore za razvoj uprizoritvene in vizualne umetnosti za otroke in odrasle.

Vsi izvedeni festivali presegajo zgolj meje ljubljanske regije in vse bolj postajajo ustvarjalna srečanja mladih iz Slovenije, zamejstva in tujine. Kritike in objave o izvedbi festivalov so pozitivne in pomenijo veliko spodbudo za zaposlene in mlade, ki se udeležujejo festivalov v vse večjem številu. Vsi programi za otroke in mlade imajo skupen cilj: pri mladih z različnimi oblikami strokovnega dela spodbuditi njihovo ustvarjalnost, inovativnost in kritičnost.

Mladi, ki obiskujejo dejavnosti v Pionirskem domu uspešno sodelujejo na različnih prireditvah, festivalih in tekmovanjih tako v okviru Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine. Sodelovali so na številnih domačih in mednarodnih prireditvah na likovnem, filmskem in video, gledališkem, glasbenem, jezikovnem ter na številnih drugih kulturno-umetniških in jezikovno-kulturnih področjih. Na mednarodnih tekmovanjih v znanju tujih jezikov so vsi udeleženci iz našega zavoda dosegli izjemne rezultate, kar so potrdili na podelitvi certifikatov predstavniki tujih kulturnih inštitucij pri nas.

V letu 2018 smo dosegli in presegli zastavljene programske cilje po obsegu in kakovosti.

Na uspešno pridobljenem razpisu Ustvarjalna Evropa, podprogram Kultura: projekti sodelovanja 2017, ki ga je razpisala Evropska komisija. Izmed 548 prijav je bilo izbranih 66 projektov manjšega obsega, med katere sodi tudi projekt »Mlado gledališče«, katerega nosilec je Pionirski dom – Center za kulturo mladih in ga zaključuje v letu 2019.

V letu 2017 smo tako pričeli z izvajanjem izjemno uspešno in inovativnega projekta sodelovanja med štirimi partnerji in tremi pridruženimi partnerji. Povezujemo se z institucijami in posamezniki iz Romunije, Poljske, Srbije, Hrvaške, Makedonije in Slovaške. Tako zastavljen in izvajan projekt predstavlja širitev znanj izkušenj in pristopov Pionirskega doma v mednarodni prostor. V letu 2017 in 2018 so slovenski strokovnjaki s področja improvizacijskega gledališča preko aktivnih delavnic usposabljali gledališke igralce iz omenjenih partnerskih držav. Projekt že v tem letu presega zastavljene okvirje ter se programsko in vsebinsko širi onkraj zastavljenih ciljev.

V letu 2018 se je Pionirski dom ponovno prijavil na razpis Ustvarjalna Evropa, podprogram Kultura: projekti sodelovanja 2018, kot partner v projektu velikega obsega z naslovom »Liberty« ter razpis Ustvarjalna Evropa, podprogram Kultura: »On the move«, kot nosilec projekta.

1.4 ČLOVEŠKI VIRI

1.4.1 Zaposlovanje in kadrovska rast

Zaposleni – v zavodu je na dan 31.12.2018, 34 redno zaposlenih.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2018 je bilo 29.

Kadrovska struktura se izboljšuje tako po starosti kot izobrazbi zaposlenih. Le z nadomestnim zaposlovanjem mlajših ter strokovno usposobljenih ter zunanjih sodelavcev smo tudi do sedaj izvajali številne programske in strokovne izzive.

11 zaposlenih je starih nad 50 let, od tega je 6 zaposlenih v varovani kategoriji (nad 58 let). V letu 2018 sta se upokojili dve sodelavki. Za določen čas smo zaposlili pet sodelavcev, enega v tehnični službi, vratarja, čistilko, vodjo trženja in eno sodelavko v finančni službi.

Odsotnosti zaradi bolniških niso pomembno vplivale in smo tako uspeli izpeljati vse programsko zastavljene cilje.

Zunanji oz. honorarni sodelavci – zavod sodeluje na področju kulturnih dejavnosti z 54 umetniki oz. drugimi zunanjimi izvajalci. Sredstva za plačila po opravljenih programih zagotavlja zavod v celoti iz lastnih sredstev delovanja.

Za kakovostno delo zavoda so bili izvedeni tedenski sestanki vodij oddelkov, namenjeni usklajevanju programov, načrtovanju dela in pregledu izvajanja predpisov ter obravnave aktualnih dogodkov. Zaradi kakovostnega planiranja in izvajanja programov se vsake tri mesece sestanemo vsi zaposleni in honorarni sodelavci. Velik poudarek vseh srečanj je ustvarjanje pozitivne in ustvarjalne klime v zavodu. To dosegamo s stalnim izobraževanjem zaposlenih in skrb za zdravje posameznika in celotnega kolektiva.

Zdravstveni pregledi zaposlenih so bili opravljeni skladno z rednim letnim programom.

Financiranje kadra – že leta v poročilih opozarjamo na potrebo po dodatnem financiranju določenih kadrov iz strani ustanoviteljice. Ob stalnem večanju števila celoletnih in krajših programov ter številnih delavnic, dogodkov in prireditvev izven Pionirskega doma so nove zaposlitve nujno potrebne. Tako bi nujno potrebovali financiranje dodatnih strokovnih delavcev za lokacijo Komenskega 9, ter na Vilharjevi 11. Zakonodaja na področju financ in računovodstva je vsako leto zahtevnejša in poleg vsega še nedorečena, tako da z zaposlenim kadrom težko sledimo zakonitemu izvajanju vseh nalog.

1.4.2 Delo po programu javnih del in študentsko delo

Zaposlitev preko javnih del nismo imeli.

Študentsko delo smo uporabljali za občasna dela v garderobi, varovanju, tehničnih delih, kot pomoč pedagogom in za občasno delno izvajanje določenih programov.

1.4.3 Izobraževanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev

Izobraževanja izvajamo kot redna srečanja na pedagoških kolegijih in krajša izobraževanja za pridobitev dodatnih strokovnih znanj organiziranih v sklopu strokovnih združenj – jezikovnih, kadrovskih, računovodskih in drugih.

Številni mladi, ki dobijo priložnost v našem zavodu za občasna dela, pridobijo tudi veliko izkušenj ter dopolnijo svoja znanja. Veliko mladih je s tako pridobljenimi znanji in izkušnjami stopilo na samostojno pot. Ocenjujemo, da so tudi z našo pomočjo povečali samostojnost in povečali mobilnosti na področju zaposlitve. Pionirski dom se tako uvršča med tiste institucije, ki s svojo odprtostjo, strokovnostjo in pripravljenostjo zaposlenih omogočamo mladim, ki vse težje dobijo priložnosti za delo, da se zaposlijo ali dobijo praktične izkušnje. Tudi v zavodu njihov prispevek ocenjujemo zelo pozitivno, saj mladi vnesejo novosti tako na didaktičnem, strokovnem kot praktičnem področju dela.

Strokovne reference potrjujejo nekateri naši pedagogi s predavanji na strokovnih srečanjih ter objavami člankov v različnih strokovnih in drugih revijah. Iz oddelka za jezike in kulture smo imeli tri sodelavke, ki imajo mednarodne licence za izpraševalce za mednarodne preizkuse znanja tujega jezika. Na tem področju imamo v primerjavi z drugimi jezikovnimi šolami veliko prednost, saj se izvajajo programi z izključno diplomiranimi kadri. Velik strokovni izziv za vse sodelavke je izvajanje mednarodnega programa »Mlado gledališče«, kjer smo nosilci projekta izobraževanja.

1.5 OCENA VPLIVA POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

S ponudbo programov za otroke in mlade ter družine dobivajo le-ti kakovostne in pestre vsebine spoznavanja in ustvarjanja na različnih kulturno umetniških področjih ter možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. S povezovanjem s sorodnimi institucijami se v Ljubljani oblikuje kakovostna, pestra in prepoznavna ponudba s kulturnimi vsebinami. S številnimi festivali za mlade v Pionirskem domu in z njihovo širitvijo vsebin na druga kulturna področja se Ljubljana zapisuje na zemljevid Evrope kot kulturna prestolnica s kvalitetno in pestro ponudbo za spodbujanje ustvarjalnosti otrok in mladih. Posledično imamo še večji obisk otrok in družin iz drugih krajev Slovenije, kar spodbuja in povečuje t.i. družinski kulturni turizem v Ljubljani.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN POMEMBNEJŠE INVESTICIJE V LETU 2018

Po pridobitvi gradbenega dovoljenja za obnovo Art centra, smo izvedli postopek za izdelavo PZI. Celotno dokumentacijo smo v mesecu decembru 2015 predali Oddelku za kulturo MOL, ki bo vodil vse nadaljne postopke za prenovu objekta na Komenskega 9. Mestna občina Ljubljana je izvedla razpis za izbor izvajalca gradbenih del in izvajalca za izdelavo opreme.

Prenova je stekla in stavba je v začetku leta 2018 zasijala v vsej svoji čarobnosti. Pri izvedbi prenove smo ves čas s svojimi nasveti konstruktivno sodelovali z izvajalci in predstavnicami Mestne občine Ljubljana. V prenovljene prostore smo se vselili na prelomu 2017 in 2018 in jih slavnostno predali v uporabo 17. januarja 2018.

1.5.1 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Število zaposlenih	28	33	33	32	32	32	34
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	13	18	18	17	17	17	19
Število vpisanih v dejavnost	1056	1281	1413	1418	1455	1460	1467
Število vpisanih v kulturno - vzgojne programe	568	780	889	947	952	975	911
Število prireditev (od tega v Festivalni dvorani)	342 (140)	221 (139)	275 (118)	305 (137)	325 (157)	347 (168)	362 (184)
(od tega javna služba)	285	139	207	215	223	240	251
Število obiskovalcev (od tega v Festivalni dvorani)	63.965 (26.380)	94.414 (18.280)	87.600 (17.730)	89.800 (28.184)	92.450 (39.769)	98.600 (45.239)	99.400 (46.354)
(od tega javna služba)	39.385	71.070	71.940	79.500	81.700	82.400	83.700
Sredstva sponzorjev /donatorjev	6.250 €	16.514 €	2.066 €	5.591 €	1.265 €	10.030 €	7.140 €
Prihodki	1.008.790 €	1.015.711 €	1.065.642 €	1.112.563 €	1.177.176 €	1.304.43 1 €	1.417.64 2 €
Odhodki	1.007.037 €	1.001.359 €	1.056.066 €	1.101.585 €	1.172.397 €	1.301.43 4 €	1.415.00 6 €
Delež lastnih prihodkov	48,63%	49,90%	47,60%	46,90%	49,54 %	50,84 %	53,06 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	-	-	-	-	-	-	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	3	3	3	3	3	1	5
Število tujih koprodukcij	-	-	-	-	-	-	1
Število kulturno - turističnih dogodkov	-	-	-	-	-	-	4

V tabeli niso vključena:

- krajša izobraževanja, ki potekajo na lokaciji Vilharjeva 11 in Komenskega 9 v okviru sobotnih delavnic, izobraževanj za učitelje, v okviru festivalov in Likfesta,...
- gostovanja
- EU projekt (izobraževanja)

Tabela prikazuje število vpisanih tečajnikov v celoletne in krajše programe, počitniško varstvo. Hkrati natančneje opredeljuje podatke za izvajanje programov iz naslova javne službe in tržne dejavnost, skupaj s številom obiskovalcev.

V letu 2018 smo presegli finančne cilje vezane na realizacijo Festivalne dvorane **za 34 %**. Povečali smo število tržnih in netržnih prireditev ter s tem tudi število obiskovalcev na dogodkih.

Vložili smo kar nekaj finančnih sredstev v nakup nove avdio (mikrofoni) in lučne (led luči) tehnične opreme in s tem povečali našo konkurenčnost. Dodatno smo zaposlili tehničnega koordinatorja/hišnika, ki je prevzel kar nekaj del. Številna podjetja so tako z nami podaljšala pogodbe o uporabi dvorane, številna so se k nam vrnila. Festivalna dvorana je postala odprt prostor za izvedbo gledaliških predstav koncertov različnih glasbenih zvrsti (oblikovali smo kvaliteten zvok), plesnih dogodkov (vzdržujemo dober plesni parket), konferenc in drugih srečanj (imamo dovolj opremljenih vzporednih prostorov in stolov v dvorani) ter ostalih dogodkov.

Cena dvorane je oblikovana s sklepom Sveta zavoda, loči se na tržno in netržno ceno.

Dvorana bi bila lahko še bolj konkurenčna, če bi:

- uredili dostojen dostop za gibalno ovirane osebe (dvorana nima dvigala). V ta namen smo pričeli z izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. Projekte pripravlja Atelierarhitekti d.o.o. (prof. Kobe).
- uredili zunanji izgled objekta (dotrajana fasada, neurejene ceste in dostop)
- ustanoviteljica vložila še nekaj dodatnih sredstev v nakup tehnične opreme (popolna zamenjava z varčnimi led lučmi, avdio oprema – odrska tehnika,...)
- uredili izolacijo med našo dvorano in SMG (zvok z naše dvorane prehaja v dvorano Slovenskega mladinskega gledališča)

1.5.2 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja – normativi

Zaposleni so skoraj v celoti izpolnili normative in standarde – izstopajo le posamezni delavci, ki so odsotni iz delovnega procesa zaradi daljših bolniških. V letu 2018 smo dali poseben poudarek na izboljšanju strokovne rasti in pestrosti programov, lastni produkciji in večji dostopnosti vsebin in programov uporabnikom. Ob upoštevanju finančnih standardov in normativov smo sprotno spremljali smotrnost in gospodarnost poslovanja zavoda in vzdržnost financ, kar se kaže tako pri planiranju kot pri realizaciji.

Foto: arhiv Pionirskega doma

VSEBINSKO POROČILO

UVOD

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je v letu 2018 svoje delo usmerjal predvsem v kakovostno in vsebinsko bogato izvajanje celoletnih in krajših programov na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju ter njihovem medsebojnem povezovanju, izvajanju festivalov za otroke in mladostnike, počitniškem varstvu ter sodelovanju na številnih prireditvah v okviru Mestne občine Ljubljana in mednarodnem povezovanju. Deloval je kot profesionalna organizacija za vzpodbujanje in razvijanje programske raznolike ustvarjalnosti otrok in mladostnikov in kreativnega preživljanja prostega časa otrok in odraslih. Z delovanjem smo spodbujali medsebojno sodelovanje različnih akterjev znotraj MOL in širše, ki izvajajo sorodne programe.

Kot sledi iz vsebinskega poročila smo odgovorno in skrbno izvedli naslednje naloge:

- Uspešno smo izvedli vse celoletne programe na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju, kamor je bilo vpisanih 1102 otrok.
- Omogočili smo dostopnost različnih programov otrokom iz socialno šibkejših družin in pričeli z izvajanjem likovnih delavnic za mlade za downovim sindromom.
- Uspešno smo izvedli številne festivale, kamor so vključeni mladi iz Slovenije in tujine.
- Pionirski dom ostaja številčno in programsko največji izvajalec počitniškega varstva. V letošnjem letu smo ponudili pestre počitniške šole.
- Sodelovali smo na številnih prireditvah v okviru Mestne občine Ljubljana in širše, z namenom predstavitve ustvarjalnosti otrok in mladih ter vzpodbuditi mlade za kreativno in ustvarjalno preživljanje prostega časa.
- Izvedli smo izobraževanja mentorjev, pedagog, učiteljev, ki so postala sestavni del vseh izvedenih festivalov v Pionirskem domu.
- Sodelovali smo s številnimi društvi in zavodi v MOL in širše.
- Kot dober gospodar smo skrbeli za zaščito kulturne dediščine – Baragovo semenišče.
- S skrbno načrtovanimi in izvajanimi promocijskimi aktivnostmi smo nagovarjali čim širše javnosti.

Kljub nekoliko težjim finančnim pogojem, povečanju bolniške odsotnosti zaposlenih delavcev, smo izvedli v celoti načrtovani plan. V izvajanje programov in dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih smo vključili številne mlade strokovno usposobljene diplomante in priznane umetnike.

Foto: arhiv Pionirskega doma

KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI

1 UPRIZORITVENA UMETNOST

1.1 GLEDALIŠČE

PEDAGOGINJE: Bjanka Kršmanc, Urša Strehar Benčina, Vesna Anđelković, Teja Bitenc

1. Vsebina

Ob začetku koledarskega leta smo tudi tokrat pripravili praznik gledališke improvizacije Improfest, kjer so se s polletnimi produkcijami predstavile gledališke skupine Pionirskega doma in s tem zaključile improvizacijski del gledaliških delavnic. V januarju se je odvila tudi premiera predstave kONec, ki jo je v režiji Bjanke Kršmanc in dramaturgiji Staše Prah zasnoval in izvedel mlad igravec gledališkega studia Pionirskega doma Jan Gašič. V začetku leta se je odvila tudi premiera predstave Pedenjped, ki je nastala v koprodukciji z društvom Glasbena matica. Predstava je združevala Otroški pevski zbor in eno od gledaliških skupin Pionirskega doma ter igralko Tejo Bitenc, ki je prevzela vlogo Pedenjpeda. V okviru festivala Bobri se je odvila delavnica gledališke improvizacije in poezije, gledališka improvizacija pa je nasploh obarvala tudi nekatere druge festivale in dogodke Pionirskega doma. Leto 2018 je bilo namreč v znamenju mednarodnega evropskega projekta Mlado gledališče (Young theatre), ki je pustil pečat na najrazličnejše načine (poleg že omenjenih delavnic na Bobrih, so tako impro delavnice potekale na literarnem natečaju, na festivalih Hokus pokus in Kalejdoskop, pa je impro pripomogel k bolj živem in sočnem povezovanju programa). V februarju so se skupine tudi odločile, na kakšen način se bodo lotile zaključne produkcije - ali bodo pripravile predstavo na osnovi dramskega besedila, ali pa se bodo lotile avtorskega projekta, kjer celotno predstavo (od besedila, vizualne podobe, uprizoritvenega koncepta, scene, kostumov, glasbe, do luči in vseh ostalih potrebnih elementov za pripravo predstave) zasnujejo sami. Polovica skupin se je odločila za avtorske projekte, polovica pa za predstavo po besedilu (navadno besedilo sicer priredimo, da ustreza skupini, času in prostoru). Za letošnje šolsko leto je bilo tako značilno, da so se poleg avtorskih projektov (kjer mladi zasnujejo tako besedilo, kot tudi vse ostale uprizoritvene pogoje in orodja), mladi odločali tudi za klasična besedila (Shakespeare, Čehov, ljudsko izročilo), kar nas zelo veseli, saj si želimo, da mladi igralci vzpostavijo odnos tudi do klasičnih besedil. Produkcije so zopet pokazale, da skupine predstavam vdihnejo potreben avtorski pečat in da so nastopi vsakič bolj suvereni, še vedno pa nudijo kar nekaj prostora za izboljšavo in napredek. Kljub temu pa se vsako leto znova pokaže koristnost začetnega improvizacijskega treninga, saj prav vsako leto kakšna od skupin na dan predstave ostane brez kakšnega igralca, ki se predstave iz različnih razlogov ne udeleži, zato se mora skupina znajti in prilagoditi besedilo, kakšen od igralcev pa zasede tudi drugo vlogo, če je potrebno. Otroci in mladi se z nepričakovanimi situacijami izjemno znajdejo in prav to je smisel intenzivnega dela z gledališko improvizacijo, zato bomo model dela v skupinah ohranili tudi v prihodnje.

Poleg že omenjenih projektov in rednih skupin je delovala tudi ŠILA skupina, ki Pionirski dom predstavlja v Šolski impro ligi, ena od gledaliških skupin pa se je s svojo predstavo uspešno predstavila tudi na Otroškem festivalu gledaliških sanj.

Z novim šolskim letom, od septembra dalje, deluje v Pionirskem domu 12 rednih gledaliških skupin, ŠILA skupina, prav tako pa smo spet ustanovili skupino Male impro šole - MIŠ. Dodatno pa smo odprli skupino »Drama v Pionirskem domu, Pionirski dom v Drami«, kjer skupaj s SNG Drama Ljubljana pripravljamo pedagoški program za mlade, ki zajema tako poznavanje in obvladovanje impro tehnik, kot tudi ogled predstav in temeljito spoznavanje širšega gledališkega sveta. Skupino skupaj vodita gledališka pedagoginja Pionirskega doma in gledališka pedagoginja SNG Drama, mladi pa obiskujejo predstave abonmaja Najst, sodelujejo na okroglih mizah in pobleže spoznavajo profesionalni ustroj gledališča. Prav tako smo dodatno ponudili krajši program improvizacijskega gledališča za šolske pedagoge in pedagoginje, saj počasi vzpostavljamo impro-gledališki pedagoški program za učitelje, ki bo

vseboval nasvete in konkretne ideje, kako aktivnosti gledališke improvizacije za različne namene uporabljati tudi v šolskem okolju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji gledališke vzgoje v Pionirskem domu ostajajo usmerjeni v sproščen in suveren odrski nastop, sodelovanje med igralci, izoblikovanje lastnega odrskega izraza, spoznavanje in uporabo različnih uprizoritvenih tehnik in brušenje komunikacijskih, socialnih in individualnih veščin. Prav vse skupine cilje dosegajo, v letošnjem šolskem letu pa tudi ni prišlo do posebnih odstopanj glede na individualno zastavljene cilje skupin - skupine, ki so si zastavile pripravo avtorske predstave, so to izpeljale - nekatere z več težavami kot druge, a prav vse skupine so se na koncu z lastnimi izdelki predstavile občinstvu. Tudi skupine, ki so si za svoje izhodišče izbrale besedilo, so to na koncu uprizorile in s tem dosegle tudi cilj nastopanja pred občinstvom, s čimer mladi igralci pridobivajo odrsko kilometrino, utrjujejo svojo (odrsko) samozavest in izboljšujejo svoje javno nastopanje. Od septembra do decembra smo se na skupinah posvečali predvsem improvizirani igri, ki spodbuja razvoj različnih veščin, potrebnih tako za uspešen igralski nastop, kot tudi za posameznikov individualni in socialni razvoj. Skupine so tako uspešno zaključile tudi ta sklop dela, udeleženci pa so pridobili večšine spontanega pripovedovanja zgodb (tako skupinskega kot samostojnega), prepoznavanja, poimenovanja in vživljanja v različna čustva, oblikovanja in razvijanja odrskega lika ter gibalnega izraza.

b) Učinkovitost

V letu 2018 je prišlo do sprememb predvsem v razporeditvi vpisa. Prvič se je namreč zgodilo, da so se vpisovali precej pozno, z glavnim razlogom, da kar nekaj časa traja, da postavijo urnik v šoli, nato pa se je v decembru zgodil pravi »drugi val« vpisov (ki se bodo sicer poznali šele januarja, saj so nekateri v decembru prišli zgolj na ogled uvodne ure), ko se je kar nekaj posameznikov skupinam naknadno priključilo. Še naprej se bomo trudili in v heterogene skupine vključevali tako tiste, ki hodijo že nekaj časa, kot tudi nove člane in skrbeli, da se v skupinah dobro počutijo prav vsi. Še vedno v skupinah prevladujejo dekleta, največ zanimanja je za osnovnošolske skupine, najpogostejši razlog za izpis pa šolske obveznosti. Posebni dodatni stroški poleg nekaj osnovnih rekvizitov, ki jih je zaradi pogostosti uporabe potrebno vsake toliko zamenjati (krone, palice za dedke, policijska kapa, ipd.) ter posameznih scenskih/kostumskih elementov, ki jih potrebujemo za kakšno od predstav, niso nastali. Zelo smo veseli pridobitve iz lanskega leta - prenosni zvočnik Ibiza, ki omogoča zanesljivo glasbeno podporo ter uporabo mikrofona, s katerim lahko nadgradimo predstave. Še vedno pa si želimo bolj utrjenega odra, prekrivnih zaves ter kakšne nove luči, da bo delo še bolj podprto tudi s tehnično oporo.

c) Dostopnost

Od januarja do junija je delovalo 11 rednih skupin, 1 projektna skupina, oziroma posameznik, ki je delo zaključil v februarju in ena ŠILA skupina (skupina, ki sodeluje v MIŠ – Mali impro šoli je tudi ena od rednih skupin). V celotni program je bilo vpisanih 79 otrok in mladostnikov, ki so bili stari od 6 do 31 let. Še vedno močno prevladujejo dekleta, največ otrok pa je starih med 9 in 13 let. V decembru je bilo vpisanih 91 udeležencev, redno delo izvaja 12 skupin, obenem pa delujejo tudi dodatne projektne skupine (ŠILA, MIŠ, priprava nove otroške predstave).

3. Smernice za vnaprej

Še naprej bomo poskušali vzgajati sproščen odrski nastop, ki spodbuja obvladovanje svojega telesa, trening govornega aparata in spodbujanje različnih socialnih in individualnih veščin. Obenem pa bomo vsaki skupini (in če je le mogoče, tudi prav vsakemu posamezniku) poskušali ponuditi individualni pristop, ki bo ponudil tisto, kar skupine in posamezniki najbolj potrebujejo – tako za razvoj gledališkega izraza kot za vsakdanje življenje. Gledališka improvizacija še naprej ostaja temelj našega delovanja, saj so tudi profesionalni strokovnjaki

s katerimi sodelujemo (npr. Vesna Andjelković in Draga Potočnjak) potrdili, da se jim zdi to prava pot za spoznavanje z gledališko umetnostjo ter tudi za posameznikov individualni in socialni razvoj. Še več pozornosti bomo posvetili stremenju k iskreni, nepatetični igri, ki temelji na notranjih občutjih vsakega posameznika ter spodbujali aktivacijo ter samoiniciativnost članov skupin. Vztrajali pa bomo tudi na pripravah avtorskih predstav, ki poleg večjega razumevanja in vpogleda v celotno pripravo predstave ter izbire teme, ki je njim blizu, spodbuja tudi odgovornost in samoiniciativnost posameznikov ter njihovo zavzetost – nekaj, kar se nam zdi, da mladim pogosto primanjkuje. Prav tako bomo tudi v prihodnje nadaljevali s programom gledališča v angleškem jeziku, saj se izkazuje, da otroci skozi sproščene gledališke igre širijo svoj besedni zaklad, se učijo tudi drug od drugega ter se, zaradi redne komunikacije v angleščini, skoraj v celoti znebijo treme pred govorom v tujem jeziku. Obenem opažamo, da je zelo pomembno tudi to, da se otroci ob vajah in igrah zabavajo, saj pogosto niti ne opazijo, da so podvrženi tudi izobraževalnemu procesu, kar si želimo nekoč prenesti tudi na principe rednega šolskega izobraževanja. Hvaležni smo tudi za povezovanje z drugimi aktivnostmi in institucijami - še naprej bomo tako sodelovali s SNG Drama Ljubljana, obenem pa bo gledališka dejavnost še naprej čim bolj aktivno vpletena tudi v druge dejavnosti Pionirskega doma, saj je prav sodelovanje z drugimi področji, pedagogi in umetniki tisto, ki lahko še nadgradi dosedanje delo. Obenem pa na tak način tudi preizkušamo metodo gledališke improvizacije, kot izjemen paket orodij, ki ga lahko uporabimo v najrazličnejše namene in za doseg različnih ciljev.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina:

Pedagoško delo v gledaliških skupinah je dvojne narave - obenem skelet ostaja ves čas bolj ali manj enak, tehnike, orodja in metode dela podobni, proces dela ustaljen, po drugi strani pa se vsebina vsako leto neverjetno spreminja in se prilagaja vsakokratni konstelaciji posameznikov. Tako se vsako leto hote ali pa nehote izoblikujejo poudarki, ki jih pedagogi poskušamo prenesti skupinam. Če komunikacija in socialni stiki ostajajo prevladujoča vsebina naših ur, pa se je letos izoblikovala potreba po razumevanju koncepta (delitve) odgovornosti, saj pedagogi veliko časa porabimo za to, da mladim razložimo, da odrasli nismo tu zato, da stvari počnemo namesto njih, temveč jim lahko pomagamo, jih usmerjamo - na koncu pa je samo od njih odvisno, koliko truda in energije bodo vložili v delo in kaj želijo sporočiti svetu.

Ker smo se začeli bolj povezovati s profesionalnimi ustanovami in omogočamo več ogledov profesionalnih gledaliških predstav, dodatnih aktivnosti ter dogodkov, opažamo tudi še večje zanimanje za skupinske obiske teh dogodkov, zato si želimo, da bi bilo v prihodnje tega še več in da bi tudi mladi udeleženci sami začeli prevzemati odgovornost ter jasno in glasno povedali, kar si želijo - s tem morajo namreč ne le izkoristiti samostojnost in samoiniciativo ter uporabiti svoj glas, temveč morajo razmisliti tudi, česa si sploh želijo, to pa je prvi korak k bolj izpolnjenemu in zadovoljnemu življenju.

Še naprej bomo v gledaliških skupinah Pionirskega doma poskušali omogočiti razvoj aktivnih in angažiranih posameznikov, ki se oblikujejo v različne samosvoje osebnosti, ki bodo po odru in svetu hodili z dvignjeno glavo, odprtih oči, ušes in srca ter bili zmožni komunicirati v kateri koli situaciji s komer koli. Prepoznavanje in upoštevanje idej, mnenj in odzivov mladih tako ostaja naš glavni poudarek, cilj, vir navdiha in izziv.

1.2 PLES

PEDAGOGINJE: Saša Lončar, Ana Romih, Katja Kušar, Urška Medved

1. Vsebina

Udeležili smo se državnega tekmovanja mladih plesnih ustvarjalcev Opus 1 – plesna miniatūra 2018.

Udeležili smo se tudi območnega srečanja Plesno popotovanje 2018 in regijskega srečanja plesnih skupin Preplesavanja 2018.

Dražavni selektor Igor Sviderski je izbral za državno srečanje plesnih skupin PIKA MIGA 2018 v Velenju Plesni skupini Vrtavke in Q.

Plesalka Manu Nonković je uspešno prišla do polfinala na Slovenija ima talent.

Plesne skupine Drobižki, Vrtavke, Nitke, Đuske, Qxis in solistka Manu Nonković so predstavili svoja dela na Plesnem ognjemetu v Prešernovem gledališču v Kranju.

Ti projekti niso v mišljeni v rednem programu, a so se zgodili skozi proces. Ob razvijanju posameznih projektov so se pokazale možnosti in smo jih izkoristili.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dosegli smo namen pri vsaki plesni skupini posebej. Posamezniki in skupine so dosegli poleg vsebine tudi nagrade na državnem tekmovanju mladih plesnih ustvarjalcev:

Opus 1 – plesna miniatūra 2018

Manu Nonković – srebrno priznanje v kategoriji A2

Območno srečanje plesnih skupin Plesno popotovanje 2018 (Bronasto priznanje)

Plesna skupina Omeril – Sanjelovke

Plesna Skupina Onix – Vsak je Drugačen

Plesna Skupina Drobižki – Igrovanje

Plesna Skupina Vrtavke- Kaj vse se vrti

Plesna skupina Nitke – Oyiti

Plesna skupina Q – Zvozlane

Plesna skupina Axis – Na vodni gori srebrnih misli

Regijsko srečanje plesnih skupin Preplesavnja 2018 (srebrno priznanje – možnost uvrstitve na državno srečanje PIKA MIGA in ŽIVA)

Plesna skupina Drobižki – Igrovanje

Plesna skupina Vrtavke – Kaj vse se vrti

Plesna skupina Q – Zvozlane

Manu Nonković je s svojim solom Back to the roots gostovala na Otroškem festivalu gledaliških sanj v Festivalni dvorani Ljubljana.

Plesna skupina Vrtavke je s svojo miniaturo Kaj vse se vrti gostovala na festivalu LENT v Mariboru in bila izbrana za državno srečanje plesnih skupin PIKA MIGA 2018.

b) Učinkovitost

Učinkovali smo glede na finančne zmožnosti in z veliko željo po realizaciji, smo izpeljali projekte v ravnovesju.

c) Dostopnost

V celoletnih plesnih delavnicah sodelujejo otroci od 4. leta starosti pa vse do odraslih, ki imajo željo po tovrstnem ustvarjanju.

Plesne skupine so:

Đuske – od 28 do 40 let; Axis – od 13 do 15 let; Q – od 11 do 12 let; Nitke – od 9 do 11 let; Onix – od 8 do 10 let; Vrtavke – od 8 do 9 let; Drobižki – od 5 do 7 let; Omeril od – 4 do 5 let

Skupaj 39 plesalk in plesalcev.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljevali bomo s tovrstno obliko izobraževanja, kjer je v prvi vrsti izpostavljena posameznikova ustvarjalnost, preko katere prebujamo domišljijo, kot osnovno vodilo za

ustvarjalni gib. Preko zgodb bomo prebudili in ozavestili telo, ter iskali načine za boljše razumevanje in osvobajanje misli, ki jih preslikamo v ples.

Sodobna plesna tehnika je prav tako sestavni del programa, ki ga izvajamo (že od sedmega leta naprej), saj je pomembno da se poleg lastnega izraza, pravilno postavi telo in izvaja točno določene gibalne sekvence, ki plesalcem nudijo večjo koordinacijo in podporo za izražanje lastnega.

Vsi cilji in procesi, ki smo jih izvedli do sedaj so smernica za nadaljevanje, seme za nova odkritja, ki jih skupaj s plesalci kreiramo na poti.

Iskali bomo nove izzive in skušali premikati in razmikati meje, ki smo si jih postavili, ter neprekinjeno sledili sanjam, ki jih slikamo v jezik plesa.

Iskali bomo možnosti vključevanja na različnih festivalih doma in v tujini.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otrok se najprej sreča s skupino ter delovanjem v skupini. S posebnimi metodami se sreča z uglasenjem, sprejemanjem in zaupanjem, ki se postopno ustvari med posamezniki, saj delo v skupini ni nekaj samoumevnega.

Naslednje srečanje je srečanje in spoznavanje lastnega telesa in sposobnosti posameznika. Da ne postane preveč monotono za otroka, vsakemu gibu dodamo vsebino pomen in zgodbo. Preko tega ozaveščamo vsak premik, ter hkrati dodajamo spoznavanje prostora in časa, v katerem se ples zgodi.

Otroci preko lastnih zgodb in kreacij pridobivajo na iskrenosti in pristnosti vsakega premika, ki ga izvajajo. Dodajo lasten odtenek, ki je poln strasti in igrivosti.

Ples dobi novo dimenzijo, ko skozi gibanje otroci prebujajo lastno domišljijo, ki se zgodi preko vodenih improvizacij.

Njihova zgodba se ne konča, ko začnejo spoznavati, da je vse mogoče in se zgodba ne konča, ko se srečajo s svojo domišljijo, zato je veliko otrok, ki so danes že mladostniki ali pa odrasle osebe in še vedno ustvarjajo svoje plesne zgodbe.

Naš namen je, da otroku omogočamo in odpiramo poligone, kjer lahko raziskujejo lastno življenje in se celostno razvijajo ne samo na plesnem področju, ampak tudi v vsakdanjem življenju. Saj z jasnimi cilji, močno prezenco, voljo in željo po ustvarjanju, izdelanimi vrednotami ... lahko uresničimo sebe in ovrednotimo lastno življenje.

1.3 CIRKUS IN KLOVNADA

1. Vsebina

Program cirkuško-klovnskih delavnic izvajamo celo leto v skupini otrok, starih med 8 in 14 let, v skupini je 5 otrok, štiri nadaljujejo iz prejšnjega leta, en fant se je vpisal v novembru.

Vsebino programa smo realizirali tako, da smo udeležence seznanili z različnimi vajami za koordinacijo, koncentracijo in z vajami za razvijanje motoričnih spretnosti. Prav tako izvajamo osnovne akrobatske vaje posamezno in v paru. Seznanili smo jih z različnimi cirkuškimi rekviziti, kot so: cirkuški krožniki, žonglerski robčki, žogice za žongliranje, rola-bola (cilindri za izvajanje ravnotežja), monocikel, velika ekvilibristična žoga. Izvajamo tudi osnovne igralske in pantomimske vaje. Naš cilj je za zaključek šolskega leta sestaviti cirkuško-klovnovsko skupinsko točko in jo predstaviti na javnem nastopu.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

V skupini dosegamo zastavljene cilje.

Udeleženci so dosegli že kar dobre rezultate. Vsi otroci obvladajo vrtenje krožnikov, žonglirajo s tremi rutami, fant pa že izvaja vaje s štirimi rutami. Ena deklica (13 let) že žonglira s tremi žogami. Vsi obvladajo ravnotežje na rola-bola cilindrih, učijo se tudi vožnje z monociklom. Vsi izvajajo vaje ravnotežja na veliki žogi in istočasno žongliranje z rutami. Vse

to priča o doseganju določene stopnje koordinacije oči – roka. Pri tem aktivno sodelujejo tudi otroški možgani, ki ta proces upravljajo.

Vsi obvladajo osnovne akrobatske vaje: prevale naprej in nazaj, svečo, most, kolo. Sposobni so držati telesno težo partnerja pri skupinskih akrobatskih vajah, kar zahteva določeno moč, ki se z vsako vajo povečuje. Pri vsaki vaji se razvijajo drugačne mišice. Pri zgornji osebi je pomembno, da ima neprestano napete vse telesne mišice, saj le tako spodnja oseba lahko lovi njegovo ravnotežje. Pri teh vajah je pomembno, da se med otroci razvija medsebojno zaupanje.

Vsi otroci so že sposobni samostojno izvajati osnovno ekvilibristično vajo na rola-bola, ki temelji na iskanju ravnotežja in usklajevanju telesnih gibov, kar je v osredju ekvilibristike. Čut za ravnotežje pa je osnova za orientacijo v prostoru.

Preproste igralske vaje, ki jih izvajamo, pa pomagajo seznanitvi z osnovnimi človeškimi emocijami kot so veselje in žalost. Pomagajo otrokom prebiti zid v medsebojni komunikaciji in v komunikaciji s bodočim gledalcem.

b) Učinkovitost

Projekt smo izpeljali glede na finančne zmožnosti in z veliko željo po realizaciji tudi v prihodnje.

c) Dostopnost

Otroško skupinico obiskuje sedaj pet otrok. Vsi tečajniki se zelo radi udeležijo cirkuških ur pod našim vodstvom in ne manjkajo na vajah. Tečajnike obravnavamo individualno, zato se je programu mogoče pridružiti tudi med letom.

3. Smernice za vnaprej

Upamo na zvišanje števila udeležencev tečaja, k čemur bodo morda prispevali javni nastopi tečajnikov ob zaključku šolskega leta, ki jih načrtujemo izvesti v sklopu festivala Klovnbuf, v juniju 2019.

Program je bil v skrajšani obliki vključen v projekt tedenskih počitniških šol. Bil je zelo dobro obiskan in zelo uspešno predstavljen na zaključnem javnem nastopu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-le tega.

Cirkus nudi veliko paleto možnosti. Znotraj cirkusa posamezniki lahko prevzamejo veliko različnih vlog, ker cirkus spodbuja in razvija različne talente. Zato lahko rečemo, da je cirkus celostni projekt z veliko prostora za ustvarjalnost in samooblikovanje. Cirkus je lahko poklic, lahko pa je tudi le hobi.

Mladi z učenjem cirkuških veščin pridobijo:

- izboljšanje možnosti osredotočanja in koncentracije,
- izboljšanje fine motorike,
- povečanje samozavesti, saj delajo nekaj, kar jim je bilo še pred kratkim nedosegljivo,
- razvijanje ravnotežja, ritmov in refleksov,
- simuliranje domišljije,
- ustvarjanje nečesa iz nič in pri tem doživljanje veselja,
- obvladovanje veščin prek poskusov in napak, pri tem pa veliko vaje, kar razvija potrpežljivost in vztrajnost,
- sodelovalno učenje, skupno ustvarjanje, zavedanje, da so izzivi lahko zabavni.

»Kot arhetip cirkus zahteva posameznikovo najboljše, posameznikovo koncentracijo in pripravljenost, v zameno pa obljublja pretvoriti običajno v neobičajno. Cirkus je prostor, kjer je vsakdo pomemben, kjer se začne iskanje ravnotežja in kjer lahko najdemo center med resnostjo in zabavo.« (J. Davis)

1.4 GLEDALIŠKI MUZIKAL »Mojca ROCKaculja« z delovnim naslovom »MOJCA POKRAJCUJLA«

1. Vsebina

Mojca ROCKaculja je predelava znane koroške ljudske pravljice Mojca Pokrajculja, ki jo je zapisal Vinko Möderndorfer. Pravljica je originalno precej kruta, nekompromisna, netipična. Literarna teorija pravi celo, da je ena od najboljših primerov anti - pravljice. De-mitizira mit o delu, dobroti in resnici. Njen nauk je stvaren, življenjski, krut in ni idealiziran. Literarna predispozicija nam je odgovorila na veliko vprašanj, zakaj se nam Mojca iz generacije v generacijo tako močno vtisne v spomin, in nas podpirala v tem, da jo priredimo za mlade in odrasle. Ustvarjalni proces se je tako začel s kreiranjem novega besedila, glede na znano dramaturško osnovo in znane like. Večji poudarek v začetku ustvarjalnega procesa smo dali glasbi, ki je za uprizoritev prav tako zelo pomembna. Z zavedanjem, da tudi original spremlja glasba, (ki ima sicer dve glavni funkciji, kratkočasje in vzpostavitev neklasičnega dialoga skozi pesem), smo za našo uprizoritev glasbo razširili tudi pomensko. Ni več samo spremljava ali nosilec atmosfere, ampak nas vodi njen duh in jo razumemo dobesedno. ROCK v naslovu, ne pomeni samo to, da bo »rockrstvo« v vizualni podobi. Vsi ustvarjalci smo bili mnenja, da anti-pravljica in »rockrski« način razmišljanja podpirata eden drugega in se plemenitita.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Sodelujoči so se med ustvarjalnim procesom spoznali z načinom predelave znanih (klasičnih) besedil in ga tudi predelali. Se preizkušali v pisanju novega besedila, predvsem besedil pesmi in se soočali s tem, kako se da določene teme, ki so na videz otroške, hitro prevesti v teme za mlade in odrasle. S pomočjo igralskih tehnik so vstopali v odnos do svojega lika, izdelali osebno izkaznico in se skozi posebne vaje na odru transformirali v lik (poosebljanje živali – vaje po Grotowskem). Raziskovali so principe anti – pravljice in ljudske pravljice; Kako in zakaj je mogoče, da dobro ne zmaga vedno, da se resnica ne izkaže nujno in da je svet krut, o ljudski samoumevnosti, ki sprejema nadnaravne pojave prostodušno in o idealiziranem človeku, ki ga na svetu ni. Glede na vse raziskano in vso gradivo, so ustvarjalci prišli do novega naslova, nove zgodbe, novega žanra. Družbena pravljica – kjer se principi pravljичnosti pojavijo samo zato, da nam omogočajo distanco skozi katero se sploh identificiramo in lažje sprejmemo resnico. Zgodba o deklici, ki bi rada le na glas povedala kaj so njene vizije in hotenja, ki bi predvsem rada poslušalce in tiste, ki poleg nje same verjamejo v njo in, da se je treba zavedati, da ne smeš biti tiho, ko imaš kaj za povedati in da je vedno pravi trenutek, ker če čakaš nanj, ga zamudiš.

b) Učinkovitost

Projektu je bilo namenjeno kar nekaj sredstev in s tem omogočeno, da smo se zelo profesionalno lotili nove gledališke produkcije. Sredstev je bilo dovolj, da smo lahko naredili popolnoma novo avtorsko uprizoritev najstarejših članov Pionirskega doma in nekaj profesionalcev. Sredstva so bila porabljena za novo avtorsko glasbo in pisanje besedil, snemanje glasbe in vokalov v studiu, scenografijo in kostumografijo in celostno vizualno podobo (plakat, gledališki list, promocija).

c) Dostopnost

Uprizoritev bo premierno odigrana v mesecu marcu 2019 (Festivalna dvorana). Uprizoritev je namenjena mladim in odraslim in je tako nekaj posebnega v smislu produkcije Pionirskega doma v Ljubljani. Zato se poleg uprizoritve pripravlja tudi gledališki list, ki bo služil kot neke vrste pedagoško gradivo in nudil refleksijo mladim gledalcem in s tem skrbel za razvoj vsakega gledalca. Uprizoritev se bo po premieri prijavila na festivale in organiziralo se bo nekaj ponovitev v Festivalni dvorani za izven.

3. Smernice za vnaprej

Pričakujemo, da bo uprizoritev Mojca Rockaculja zaživela svoje odrsko življenje šele v naslednjem šolskem letu. Zato pripravljamo različna gradiva za šole, prilagajmo predstavo za manjše prostore (za več možnosti gostovanj) in pripravljamo nadnapise za gostovanje v tujini.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci projekta so tekom procesa oblikovanja zahtevne glasbeno – gledališke uprizoritve spoznali cel postopek ustvarjanja v profesionalnih institucijah (izbira besedila, kreiranje novega besedila po motivih, ustvarjanje koncepta za uprizarjanje, soustvarjanje nove glasbe, kreiranje na odru, odločanje o vizualni podobi predstave od kostumografije do promocije). Ugotovili so, da se da, z »navadno Mojco Pokrajculjo« povedati, narediti in ustvariti veliko več kot so kdaj mislili. Razvijali in krepili so odrske veščine, nadgrajevali znanje in sposobnosti petja, ter preko improvizacije ustvarjali besedilo, ki so ga pozneje tudi zapisali in se ga morali držati, kot da bi bilo zapisano že od nekdaj; od improvizacije do poustvarjanja!

1.5 GLEDALIŠKA PREDSTAVA Z DELOVNIM NASLOVOM VOJNE (MONODRAMA kONec?)

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Idejni vodja, avtor, glavna sila projekta je mlad igralec Pionirskega doma, najstnik Jan Gašič, ki je član gledališkega studia Pionirskega doma že vrsto let. Mlad gledališki ustvarjalec nas je z neopisljivo ljubeznijo do ustvarjanja in z vero, da »je prišel čas, da se določene stvari pove«, združil v ustvarjalno skupino, da bi čim bolj sam in čim bolj avtorsko ter čim bolj iskreno ustvaril svojo prvo lastno gledališko predstavo.

Mladi, najstniki, so z vojno v stiku vsak dan. Nasilje je prisotno v vseh medijih in vsi ti mrtvi ljudje niso samo tam nekje daleč od nas; so tudi blizu nas, so povsod. Vsi ti konflikti med posamezniki, družbami, narodi, jeziki, vsa ta vojna za boljši jutri, za kdo bo imel več, kdo bo boljši in kdo se bo zapisal v zgodovino kot boljši, najboljši in še boljši. Predstava kONec? je predstava o vojni, ni le otroška zgodba o vojačkih in gradovih, ampak zelo intimna, sicer naivna, pa vendar do obisti iskrena metafora igralčevega pogleda na vojno od Druge svetovne vojne vse do današnjega terorizma.

Igralec skozi predstavo prevzame različne like, tako ženske kot moške, ki nas vodijo skozi življenjske zgodbe, ujete v različne vojne dogodke. Irena Sandler s svojim tihotapljenjem otrok iz taborišč takoj zadane v srca. Njena skromnost in njen pogum sta vrednoti, ki sta bili ključni za preživetje vojnih situacij. Njena požrtvovalnost, posebnost in dejstvo, da je živela zelo dolgo, so razlog, zakaj je med vsemi posamezniki iz Druge svetovne vojne v naši zgodbi prav ona ... Mia in Luka sta simbol tistega, česar vojna ne premakne, nanjo ne vpliva, se je ne dotakne ... to je ljubezen. Je vsemogoča in hkrati sproža mnoga vprašanja. Pa vendar, ko te pogleda ljubljena oseba, vse drugo neha obstajati. Oficir pokaže vse grde, sprijene in umazane plati vojne, hkrati pa tudi tiste, ki to vojno izvajajo kot žalostne, patetične in histerične osebe. Nikomur takšna stanja niso v korist. To si moramo vedno znova ponoviti in si zapomniti. Terorist nas predvsem opozarja na tisto, kar je danes najbolj pereče, pa se tega ne zavedamo. Danes je lahko terorist vsak, ki ima ekstremistično prepričanje, ki ima nekaj minut časa, da se na vse skupaj pripravi, in goji grozovito nezadovoljstvo s svetom in sam s sabo. Vendar naš protagonist nosi upanje, je pravi mali Kurent slovenske mlade generacije, ki na koncu skozi pesem poziva vse nas, da naredimo korak, da si privoščimo svobodo in da si naredimo Boljši svet.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vaje so potekale zelo intenzivno, poglobljeno. Veliko smo se pogovarjali o izbrani tematiki, pogovore pa vedno nadgrajevali s praktičnim delom na odru, na tekstu, na kostumu, na zvoku, videu, sceni, rekvizitih. Veliko je bilo tudi raziskovalnega dela, iskanja asociativnega gradiva, življenjskih zgodb resničnih ljudi v različnih obdobjih vojn. Iskali smo različne gledališke tehnike, jezike in orodja, ki bi igralcu omogočila lažjo in kakovostnejšo izvedbo monodrame. Predstava je bila uspešno izvedena in postavljena že na različne odrske deske (Gledališka dvorana Lojzeta Kovačiča, gledališka dvorana na Komenskega 9, Kreatorij DIC). V naslednjem letu pa bo predstava doživela tudi mednarodno predstavitev – na festivalu Soukani, Ostrov na Češkem.

b) Učinkovitost

Sredstva so bila namenjena predvsem tehnični podpori predstave, video projekciji, dramaturški in režijski strokovni pomoči ter opremi predstave z angleškimi nadnapisi. Kostume, sceno in rekvizite smo uporabili iz fundusa Pionirskega doma.

c) Dostopnost

Mlad igralec, ki je hkrati tudi avtor monodrame kONec? je najstnik, ki obiskuje gledališki studio Pionirskega doma že nekaj let, enkrat tedensko, dve šolski uri. Vse izvedbe predstave so bile odprtega tipa, tako da je bil ogled omogočen vsakomur.

3. Smernice za vnaprej

V gledališkem studiu Pionirskega doma proces dela skozi leto čedalje bolj stremi k aktivnemu vključevanju otrok in mladih v ustvarjalni proces. To pomeni, da mladi soustvarjajo tudi besedila samih predstav. Tako se lahko popolnoma poistovetijo s samo temo predstave in liki v njej. Udeleženci so tako gotovo veliko bolj vpeti v vse dele gledališke predstave, a s tem je tudi njihov prispevek težji, večji in zahteva veliko poglobljenega dela in samoiskanja. Odstirati plasti lastne osebnosti in odnosov je gotovo zahtevno delo tako s strani mentorja kot tudi udeležencev, a je rezultat toliko bolj osvobajajoč in zmagovalen. Zato bomo tudi v prihodnje v gledališkem studiu Pionirskega doma stremeli k čim večji aktivni participaciji otrok in mladih pri ustvarjalnem procesu nastajanja predstave v vseh segmentih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci in mladostniki skozi ustvarjalni proces dela na avtorski predstavi odkrivajo ne le različne gledališke elemente in elemente pisanja dramskega besedila, ampak se hkrati srečujejo in premagujejo različne osebne in osebnostne ovire. Tekom oblikovanja avtorske predstave se tako udeleženci spoznavajo z različnimi gledališkimi veščinami, kot so odrska prezenca, uporaba telesa, občutek za odrski čas in prostor ter v proces uspešno vnašajo do sedaj pridobljena znanja in izkušnje improvizacijskega gledališča.

1.6 OTROŠKE GLEDALIŠKE MATINEJE

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Z otroškimi gledališkimi matinejami smo v lanskem letu sledili do sedaj že utečeni praksi predstavitve gledaliških predstav, s katerimi popestrimo kulturne vsebine za otroke, ki obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma. Poleg naših rednih obiskovalcev, za katere smo predstave izvedli brezplačno, se je razširil tudi krog zunanjih obiskovalcev, ki so se na tak način spoznavali z različnimi gledališkimi predstavami. Kar nas loči od drugih tovrstnih otroških prireditev, so bili pogovori igralcev z gledalci po predstavi. Gledalci, zlasti najmlajši, so se zelo radi zblížali z igralci. S tem smo gledalcem približali gledališče, otroci so postali

del odrskega sveta in tako smo jim omogočili, da so vsi liki postali prijazni, domači in nestrašljivi. Po predstavi prav tako organiziramo in izvedemo tematske ustvarjalne delavnice za obiskovalce predstav. Delavnice so kvalitetna popestritev že tako bogatega programa gledaliških matinej in omogočajo še dodatno družinsko druženje in skupno ustvarjanje. V okviru otroških gledaliških matinej smo v začetku koledarskega leta pripravili in izvedli predstavo Pedenjped v koprodukciji z Glasbeno matico, izvedli predstavo brez besed z naslovom Dedek in Vnuk, avtorjev Teje Bitenc in Jošta Jesenovca, ponovili otroški muzikal avtorice Svetlane Makarovič in režiserke Violete Tomič: Show strahov, ponovno izvedli gledališko uprizoritev kulturne češke lutkovne predstave Žogica Marogica ter uprizorili novo zabavno in poučno otroško živalsko pustolovščino Jež, ješ.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Cilj je mladim udeležencem dejavnosti Pionirskega doma zagotoviti znotraj Pionirskega doma kvaliteten, dodaten kulturno-umetniški program in vzgojo. S tem smo pripomogli k vzgoji mladega kulturnega posameznika. Zavedamo se, da je zgodnje otrokovo vključevanje v kulturno - umetniške in ustvarjalne programe za otrokov razvoj izrednega pomena, zato se trudimo, da otrokom omogočimo kvalitetne predstave ter pogovore in druženje z igralci po predstavi ter skupno družinsko ustvarjanje v vsebinsko domišljenih in raznolikih delavnicah.

b) Učinkovitost

Gledališke matineje Pionirskega doma so dobro obiskane, tako s strani tečajnikov Pionirskega doma ter njihovih staršev, kot tudi zunanjih obiskovalcev. Sredstva namenimo predstavam in materialom.

c) Dostopnost

Udeleženci vseh dejavnosti Pionirskega doma imajo ogled predstave brezplačne. Cena vstopnic za izven je zelo sprejemljiva za vse (otroci 3 €, odrasli 6 €).

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo s programom nadaljevali in upamo ob pomoči MOL-a ustvarjali za najmlajše še naprej. Verjamemo, da bomo na tak način, z izborom kvalitetnih gledaliških besedil, pripomogli k razvoju zgodnje kulture pri mladem posamezniku in tako na dolgi rok pripomogli k vzgoji ljubiteljev prave umetniške besede in umetnosti.

4. Kaj udeleženec projekta pridobi od le-tega

Nekaj mnenj udeležencev:

»Predstava se mi je zdela zelo zanimiva in poučna za mlade gledalce. Otroci so uživali ob gledanju, predvsem jim je bila všeč pošast, ki je delila špagete, saj so se počutili del predstave.«

»Predstavo sem si ogledala s šestletnim sinom. Sprva sem bila v strahu nad zelo nadzornimi kostumi, da ne bi v njem vzbudili kakšnih strahov. Vendar jih je sprejel z odobravanjem. Tudi mene so navdušila. Predstava je vsebinsko dobro zasnovana in otrokom prenaša pomembna sporočila. Všeč mi je, da je dogajanje ves čas tako, da otroka oz. gledalca motivira in ga ne dolgočasi.«

»Bilo je osvežujoče videti predstavo za otroke, v kateri so lahko uživali tudi starši. Občinstvo je dvorano zapustilo lahkotnejše, z občutkom poguma in dobre volje. Če to ni smisel gledališča, potem ne vem kaj je.«

»Predstava je bila fantastična, ena najboljših, kar jih je naša družina videla, saj smo se res vsi dodobra nasmejali. Zabavno je bilo za vse generacije, igralci so bili izvrstni. Upam, da kmalu pripravite še kaj podobnega.«

1.7 S PRAVLJICO OKROG SVETA

VODJA PROJEKTA: Teja Bitenc

1. Vsebina

»S pravljico okrog sveta« v Pionirskem domu potujemo že četrto leto. V letošnjem šolskem letu smo opazile, da imamo precej stalno občinstvo, tako precej obiskovalcev obišče večino naših dogodkov, a ne le dogodkov v Pionirskem domu, kjer smo doma, kot tudi dogodkov, ko gostujemo kot npr. na Knjižnem sejmu. Prav tako sodelujemo z Društvom za inkluzijo in Zavodom Janeza Levca, ter v letošnjem letu prvič tudi z Vrtcem Najdihojca. Letos smo opazile precejšnje povečanje števila obiskovalcev.

V projekt smo, poleg redno zaposlenih, vključene: moderatorka in pripovedovalka pravljice Teja Bitenc, poln znanja in modrosti Palček Znalček - Mira Petek ter glasbenica Anja Koman. V dogodke pa vključujemo predvsem obiskovalce, otroke in njihove starše, stare starše, saj so dogodki interaktivne narave. In prav ta interaktivnost nam popestri dogodke. Tako prav obiskovalci s svojimi idejami večkrat soustvarjajo dogodek, naj bo to s glasbili ali pa z npr. oponašanjem vetra ali pa petjem pesmi itd. Vsak dogodek sicer ima nek scenosled, ki pa ga večkrat prilagajamo sproti.

Če smo v preteklih letih pravljice zbirale sproti, smo letos pravljice izbrale predhodno, saj smo si zadale rdečo nit dogodkov. Tako je letošnje leto namenjeno spoznavanju mitologije Grčije in Rima.

Novost letošnjega leta je, da na vseh dogodkih z glasbo v živo začnimo pripovedovanje. Vsaka pravljica je sicer pripovedovana, kar omogoča precej lažjo interakcijo z otroki pa tudi večji prostor za »gibalno pripovedovanje«. Pripovedovanje je tako vedno enkratna izkušnja. Pripovedovanju vedno sledi delavnica, na kateri izdelujemo med drugim najrazličnejše znamenitosti kulture, katere pravljico smo spoznali. Tako smo si letos naredili že piktograme doma, igračo konja, ter poustvarili planete.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dogodki so bili letos zelo dobro obiskani. Opazile smo, da se je letos število stalnega občinstva povečalo. Prav tako nas še vedno razveseljuje dejstvo, da nas obiščejo družine več generacij.

b) Učinkovitost

Vsako leto dopolnjujemo naš gledališki fundus, pa tudi glasbeni, ki si ju sicer delimo tudi z nekaterimi drugimi projekti Pionirskega doma. Pri delavnicah se držimo načela, da večinoma uporabljamo material, ki nam ostaja od drugih projektov oz. uporabljamo naravni material ali recikliran.

c) Dostopnost

Z začetkom letošnjega šolskega leta je bil projekt prvič plačljiv za zunanje obiskovalce, brezplačen pa za obiskovalce, ki jih izvaja Pionirski dom. Bali smo se, da se bo zato število obiskovalcev zmanjšalo, a temu ni tako.

3. Smernice za vnaprej

Projekt je interaktivne narave. In kot tak pušča veliko prostora za improvizacijo, preko katere smo v dogodke vpeljale stalne "kotičke". Ker projekt, prav zaradi improvizacijske in interaktivne narave, pušča precej svobode, smo pripravljene na nove in nove izzive, ki nam sproti prekrižajo poti. Ogradje ostaja, je pa prilagodljivo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Z obiskovanjem dogodkov pridobimo vsi. Tiste, ki ga ustvarjamo predhodno in tisti, ki ga ustvarjajo nato skupaj z nami. In tako dobijo nek vpliv, neko samozavest, neko zavedanje, da lahko s svojimi dejanji nekaj naredijo, nekaj spremenijo, nekaj ustvarijo. Me pa se učimo

novih pravljic, organizacije dogodkov, pripovedovanja pravljic, kjer ključno vlogo predstavljajo obiskovalci - otroci. Poleg tega pa spoznavamo zgodovino, zemljepis, nove besede in predvsem nove kulture.

Foto: arhiv Pionirskega doma

Foto: arhiv Pionirskega doma

2 LIKOVNA UMETNOST

2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

PEDAGOGINJA: Rosalia Maria Arnšek

1. Vsebina

»Udeleženci kiparskega tečaja izražajo svoje enkratno doživljanje in ideje v govorici likovne plastike – unikatnih plastik v glini, oblikovanju žice in papirja, izdelovanju nakita, sestavljanju mozaikov in oblikovanju na osnovi sodobnih materialov. Otroci in mladostniki v sproščenem vzdušju delavnice razvijajo ustvarjalni odnos do materialov, tehnik in predlagane likovne naloge. Pozitivna likovna izkušnja obogati njihovo zaznavo in kreativno interakcijo s svetom, ki jih obdaja. Na občasnih razstavah predstavijo svoja dela širši javnosti«.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Udeleženci so uresničili in presegli vse točke programa. Oblikovali so kvalitetne plastike v glini, velike figure – likovno reciklirali različne materiale in predmete, komponirali izvirne grafike, sestavljali barvite mozaike in se preizkušali v miniaturnem oblikovanju nakita. Večja količina različnih kosov lesa je omogočila, da so se udeleženci preizkušali tudi v oblikovanju zanimivih lesenih skulptur in arhitekturnih stvaritvah. Najbolj vredno pa je kvalitetno preživetje časa, doživetje in spoznanja, ki so jih udeleženci pridobili ob ustvarjanju.

Udeleženci so odbrali dela za razstavo meseca maja in so jo pomagali postaviti. Meseca decembra 2019 se je vršila zimska razstava udeležencev likovnih delavnic, obiskovalci so bili navdušeni nad izvirnostjo izvedenih del.

Avtor: M.S., foto: RMA

b) Učinkovitost

Lahko zatrdimo, da je v kiparski delavnici za otroke in mladino pristop k delu in raba materialov realizirana maksimalno racionalno tudi z vse pogostejšo uporabo ekoloških materialov.

c) Dostopnost

Kiparska delavnica obsega 70 pedagoških ur. Delavnico je obiskovalo 43 udeležencev. Veliko drugih otrok in mladincev je koristilo enkratni obisk delavnice.

3. Smernice za vnaprej

Starost udeležencev, ki obiskujejo kiparsko delavnico, je od 5 do 15 let. Zelo smiselno bi bilo, da tako kot pri slikarski delavnici, se del najstnikov (starost od 13 do 15 let) ki je zainteresiran za risanje in oblikovanje po modelu postopno preusmeri v delavnico, katero vodi likovna

pedagoginja Eva Jeraj in da se za to ponudbo odpre nove termine. Menim, da bo to vplivalo, da bo več najstnikov in mladincev v času obiskovanja srednje šole koristilo ponudbo Pionirskega doma. Če bi naredili statistiko, bi ugotovili da je najmanj udeležencev likovnih delavnic najstnikov in mladincev – starost od 13 do 18. Zelo dobro bi bilo, ko bi se še razširila ponudba ur trenutne likovne pedagoginje, ki ima znanje in dar za delo z najstniki, ki bi krila vrzel prehoda, ki obstaja med otroškimi delavnici in delavnicami za odrasle.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V sproščenem vzdušju delavnice, udeleženci osvajajo ročne spretnosti, dar opazovanja, iščejo alternativne tehnične rešitve in preko likovnega dela na čim bolj izviren način izražajo svoje misli in občutja.

Avtor: S.J., foto: RMA

Avtor: R.K., foto: RMA

2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

Začetki v kiparstvu so povezani z opazovanjem. Vemo, da se v prostorskem sistemu lahko dobro orientiramo z opazovanjem. Moje pedagoško delo temelji na besedi in na razlagi opazovanega objekta, ki ga upodabljam v drugem materialu. Torej ustvarjamo prevode, prenašamo mere v drugo materijo. Iz nežive se pretvarja v živo akcijo. Ta akcija je predmet razmisleka, pogleda in obvladovanje metjeja. V našem primeru kiparstvo temelji na modeliranju gline, kjer je postopek dodajanja in odvzemanja predmet nenehnega preverjanja opazovanega in upodablajočega se predmeta.

Skupina se je lotila prve naloge modeliranje jajca. Na videz preprosta forma nas sili, da jo ves čas preverjamo in jo poizkušamo simetrično, glede na navpično os oblikovati in izoblikovati do potankosti. Naše oči so tako prisiljene pozorno gledati in predajati preko misli komande našim rokam, ki morajo obvladovati materijo, ki je pred nami.

Svoje slušatelje že v začetku opozarjam, da je kiparstvo pot, ki se ne zaključí z zmodelirano in končano formo na kiparskem stojalu. V nadaljevanju sledi votljenje, sušenje, engobiranje, žganje in na poslej še patiniranje oziroma glaziranje. V tem procesu pa nas lahko presenetijo zelo veliko tehnoloških zagat, na katere je potrebno odreagirati in jih sproti reševati.

S kiparskim letnikom začetniki smo se srečali tudi s tehniko sgrafito. To pomeni, da smo tehniko engobe nadgradili še z izdelovanjem vzorca. Na tem mestu smo preizkusili lastno virtuoznost. Nadaljevali smo z modeliranjem ene najbolj zahtevnih form, kar jih imamo v

kiparskem ateljeju. Vsak se je lotil forme po svoje, a ključno se mi zdi, da so si vsi štirje objekti podobni in ohranjajo individualni rokospis.

Kiparstvo v nadaljevalnem programu prestopa meje klasičnega upodabljanja portreta in objektnega sveta. Pred nami je postavljena prva naloga, izdelovanje keramike, ki ima izvor na Japonskem. Vsak slušatelj si je v knjigi Ikebane izbral svojo obliko, formo, ki jo bo ponovil in iz fotografskega medija prenesel v objektni svet. To kar vidimo, je namreč potrebno tudi osmisлити in razumeti. Si ponovno odgovoriti na vprašanja in z besedo dokončati tisto, kar ne razumemo in morda ne vidimo. Izziv je torej opazovati in uriti pogled.

V novembru smo se srečali tudi z novo nalogo. Za njih sem sam zmodeliral ležeči akt. Inspiriral sem se pri Mooru in pri Matisu. Postavil sem se v kožo slušatelja in se trudil prevesti misli v glino in upodobiti objekt, ki sem si ga zamislil, hkrati pa v procesu odkrival, na kaj bom lahko pri korekturah pozoren in kako bom lahko še bolje predaval in podajal nove izkušnje in občutja slušateljem. V mesecu decembru smo s kiparskim letnikom – nadaljevalni ustvarjali ležeči akt. Ob tem sem jih opozarjal na modernistično tradicijo umetnika Henrija Matisa, ki je predvsem poznan kot slikar.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program kiparstvo odrasli se je v vseh primerih in pogledih uspešno zaključil. V lanskoletnem programu smo ustvarili in končali vse izdelke, ki so bili pripravljene za razstavo in nadaljno hrambo v drugih domovih. Pionirski dom s svojo platformo in mojimi sodelavci omogoča, da skupaj ustvarjamo nepozabne kiparske kreacije, ki so v enem delu usmerjeni v spoznavanje materiala in modeliranje po modelu. V drugem delu pa se srečujemo z bolj zahtevnimi formami, ki jih je potrebno iskati v drugačnih okoljih in nam niso v obliki modela na voljo pred nami. To je poseben izziv, ki se je realiziral v dobrih predlogah, ki jih bodo marsikateri slušatelji cenili šele čez leta. Ampak uspešnost se je zgodila v miselnem prestopu, iz realne podobe, ki smo jo bili v začetku vajeni modelirati s pomočjo modela v imaginarno, abstraktno razmišljanje in udejanjanje kiparske forme.

b) Učinkovitost

V danih pogojih kiparskega ateljeja ustvarjamo zavidljive rezultate. Prav vsak slušatelj je presenečenje, ki nam ponudi lahko zelo veliko. Ob tem je učinkovitost vredno ocenjevati tudi na njihovi strani. Saj se včasih zgodi, da niso pripravljene na naše ure in da velikokrat pričakujejo, da bo pedagog naredil kaj namesto njih. Ta suverenost se v nadaljevanju z leti in izkušnjami utrjuje. A kot rečeno, kiparstvo je proces, ki terja veliko postprodukcijskega dela in se ne zaključuje v sveži glini.

c) Dostopnost

Program je dostopen in voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju. Program se prilagaja posameznikovim zmožnostim in potrebam. Ob tem je vredno omeniti, da je vselej nekdo malo bolj naprej in drugi malo nazaj z delom. To usklajevanje in zaključevanje izdelka je prava umetnost. Saj se mi zdi pomembno, da vsi vstopimo v novo nalogo skupaj, da so osnovna navodila vsem enako dostopna, da si lahko skupaj odgovorimo na vprašanja, ki se morda v štartu zastavljajo posamezniku.

3. Smernice za naprej

Smernice za v naprej so zastavljene predvsem na refleksiji. V sodobni družbi se vse več govori tudi o avtorefleksiji. Likovno ustvarjanje je avtorefleksija, ki jo v Veliki Britaniji zdravniki že pišejo na recept. Priporočljivo se je umetniško udejestvovati. Pogovor in govor ob umetnosti je ključnega pomena, če želimo ustvarjati in izobraževati strokovno publiko v našem kulturnem prostoru. Seveda, vsako izjavljanje je lahko problematično, a pri odraslih se mi zdi pomembno, da vsak ustvarjalec razume, kako je umetnik, ki ga gledamo v galeriji prišel do določene likovne rešitve in da si poizkušamo odgovoriti, v kolikor je to dostopno in

nam gledalcem na voljo, kaj nam je želel umetnik z likovnih delom, akcijo, kreacijo sporočiti. To bom v nadaljevanju dosegal tudi s teoretskimi vložki v kreativno prakso. Likovni atelje bo ustvarjalnica idej, ki bodo podkrepjene tudi z likovno teorijo. In z njeno pomočjo, si bomo kot ustvarjalci in slušatelji lahko odgovorili na več vprašanj, predvsem bodo ta znanja dobrodošla v vseh drugih likovnih predlogah oziroma ustvarjalnih procesih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Program kiparstva je likovno zahtevno snovanje in od vsakega slušatelja terja več časa in več potrpljenja. Gradnja likovne forme ima svoje tehnične in materialne zakonitosti. Vesel sem, da svoje nove slušatelje opozarjam na likovni proces v kiparskem mediju, ki se ne zaključí z modeliranjem, ampak se nadaljuje s postprodukcijo. V njej pa se lahko zgodi mnogo tehničnih zagat, ki jih sproti rešujemo.

Zavedati se je potrebno, da predavanje likovne umetnosti ni zgolj predavanje o formi, o likovnih problemih. Moja predavanja vključujejo tudi recitale, branje poezije, poslušanje klasične glasbe. Želim si, da bi slušatelji poizkušali preko moderne in klasične umetnosti razumeti sodobno umetnost. Večkrat se zavem, da si s tem otežujem delo – a delo pedagoga v Pionirskem domu to omogoča, da smo eksperimentalni in da preko zahval, sporočil od svojih slušateljev dobivam potrditve, da sem na pravi poti.

Kiparstvo je medij, ki ni vsakdanji in se ga ne moremo lotevati na hitro. Imamo določene zakonitosti in tudi medijske omejitve. Pri nas ne delamo s kovinami, ne delamo z lesom, ne delamo v kamnu. Ampak koliko stvari lahko udejnimo v glini. Koliko sporočil lahko vpišemo v mehak material. In koliko odzivov lahko prejmemo na poti, kakšna občutenja nas spremljajo in kje vse se lahko spoznavamo in uvidimo na novo kot subjekt. Namreč telo ustvarja novo telo, tukaj ni laži, tukaj ni iluzije, tako kot pri slikarstvu, tu gre za realno tvorbo, ki je predmet vsebine in je ne zgolj nosi. Kip vendar lahko obhodimo in v tem je naš velik doprinos, da mladim in odraslim posredujemo nova izkustva o sebi in nenazadnje tudi o mediju – kiparstvu.

2.3 SLIKARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

PEDAGOG: Iztok Amon

1. Vsebina

Program je izveden in v skladu zastavljenimi cilji. V skupinah za leto 2018 so bile skupine za risanje in slikanje zapolnjene v celoti, kjer je vsak teden na tečaj prihajalo povprečno 65 otrok, kar je tudi maksimalno število v skupinah, ki jih takšna oblika poučevanja prenese. Vsebinsko je bil program izveden kot je bil napovedan v prijavljenem.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji takšnega poučevanja je primarno spodbujanje ustvarjalnosti otrok. V drugem planu je šele materialna likovna kategorija: izdelava in predelava izdelkov, ki bi bili zadovoljivi za odrasle, produkcija razstav in javne predstavitve. Je pa takšna oblika izvajanja programov, ki je naslonjena predvsem na kompetence in individualni pristop pedagoga, menim, da uspešna v prvi vrsti za občane/-ke (otroke), za sam zavod in ustanovitelja – glede na potrošnjo materialov in prihodke. Zadovoljstvo strank na eni in investicije na drugi strani sta kompleksni merljivi kategoriji.

b) Učinkovitost

Skupine so ob sprejetih in tudi smiselnih normativih (do 8 udeležencev v skupini) vse zapolnjene – število vpisanih otrok, ki obiskujejo celoletno dejavnost je med 60 in 70 otrok, kar je tudi maksimum za ohranjanje individualnega pristopa in zadovoljstvo otrok.

V šolskem letu 2018/19 je opazen majhen upad vpisa zaradi štirih dejavnikov: razdelitev in natančnejša diferenciacija starostnih skupin, sprememba urnika, napredovanje večjih otrok v mladinske skupine in upad koeficienta števila otrok na pedagoga, saj se je za razvoj dejavnosti imenovalo dodatno pedagoginjo, kar zaenkrat do zapolnitve programov nekoliko spremeni razmerje med prihodki in odhodki. Razmerje med otroki, ki še niso obiskovali in tistimi, ki se vpisujejo ponovno je v letu 2018 približno 70% takšnih, ki so predhodno obiskovali, v šolskem letu 2018/19 pa približno 65% takšnih, ki so predhodno obiskovali dejavnost.

c) Dostopnost

Tečajji so dostopni vsakomur, z izjemami, ki pa se po sklepu zavoda zaradi socialnega položaja omogoča znižanje ali oprostitev tečajnine.

3. Smernice za vnaprej

V letu 2019 je potrebno izboljšati individualno prilagajanje tehničnih zahtev v slikarskem ateljeju, da se lahko dejavnost razvije naprej. Tako se večji del nepedagoškega dela posveti tehnični pripravi delavnic.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Risanje in slikanje je za mnoge otroke osnova izražanja zamisli – lahko gibalnih, racionalnih, čustvenih, abstraktnih ali kot izraz sam po sebi. Vsak pedagog ugotovi, kakšna je približno smer, v katero želi posameznik ter kako se časovno razmejene razvojne faze razlikujejo. V tem je enkratnost vsakega pedagoškega pristopa, saj ponuja enkratno spodbudo, a odgovornost za preusmeritev že tako otroškega osebnega (še: avtorskega) izraza.

Starostno gledano za programe 5+ do 10+ otrok prehodi pot razvoja od čečkanja, prvih zaključenih oblik, antropomorfnih oblik in glavonožcev, pomensko odprtih oblik, statične in kasneje razgibane človeške figure, abstraktnih motivov, vehementne poteze, natančnega opazovanja in risarskega naštevanja podrobnosti do verodostojne podobe t.i. resničnega sveta, a le kot orodja za ponovno sposobnost povratka v domišljjski svet.

PEDAGOGINJA: Eva Jeraj

1. Vsebina

Februarja 2018 sem pričela z nadomeščanjem Mirka Malleta in tako prevzela dve skupini otrok, na slikarskih delavnicah. Skupini sta skupno vsebovali okoli 12 otrok, starosti 10+. Program sem prilagajala glede na način dela, ki so ga bili otroci navajeni. Letošnje šolsko leto sem pričela veliko bolj suvereno, saj sem sama napisala svoj letni program, dodobra sem spoznala način dela, svoje dolžnosti in pravice. Slikarske delavnice, ki jih vodim v tem letu so namenjene predvsem otrokom nad 10. letom starosti. Program, ki sem ga želela ustvariti je moral biti logično nadaljevanje skupin mlajših otrok pod mentorstvom Iztoka Amona, ob enem pa še ne preveč resen program risanja, ki temelji le na teoretski podlagi. Glavni cilji, ki sem si ga za letošnje šolsko leto zastavila, je bil predvsem spodbuditi uporabo raznovrstnih tehnik, osmisliti sicer individualno usmerjeno likovno ustvarjanje z likovno-teoretsko in umetnostno-zgodovinsko podlago, ter spodbujati otrokov osebni likovni izraz. Zelo pomembno se mi je zdelo tudi pri otrocih spodbuditi pozitiven odnos do lastnih in tujih del, ter do orodij in ateljeja, v katerem ustvarjamo. Delo poteka na individualni ravni, kar pomeni, da vsak tečajnik dela na svojem delu, z motivom, ki si ga sam izbere. Mlajši otroci si navadno zbirajo motive po domišljiji, starejši pa po opazovanju. Pred njihovim ustvarjanjem poskrbim, da razmislijo o kompoziciji, ki jo bodo uporabili, primerni tehniki, usmerjenosti formata, itd. Med delom jih opominjam in stalno dajem nove informacije, ki jim pomagajo, da lahko napredujejo. Ko nekdo na primer slika pokrajino, mu razložim, kaj je zračna perspektiva, pogovoriva se o harmoniji barv, o razmerjih, kompoziciji, itd. Otroke poleg tega spodbujam, da govorijo o svojih in tujih umetniških delih, da razvijajo kritičen, a spoštljiv odnos do njih.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilje, ki sem si jih zastavila na področju samega programa, vestno izpolnjujem. Trudim se, da otrokom ob njihovem ustvarjanju podajam čim več uporabnih informacij, ki jim pomagajo pri likovnem napredku. Do sedaj smo preizkusili tudi veliko različnih likovnih tehnik, med drugimi tudi slikanje z belim tušom na črn papir, slikanje z akrili, izdelovanje matric iz stiroporja in tiskanje, risanje z akvarelnimi barvicami, itd.

Velika večina otrok likovno zelo napreduje, nekateri pa še vedno ostajajo v svojih 'varnih okvirjih'. Poleg likovnega razvoja opazim tudi velik osebnostni razvoj pri nekaterih posameznikih, sploh pri tistih, ki me poznajo že od lanskega šolskega leta. Vzdušje v ateljeju je sproščeno, vseeno pa sem vesela, da smo v začetku leta postavili določena pravila glede pospravljanja in medsebojnih odnosov.

Otroci na splošno spoštujejo svoja in tuja likovna dela, vsekakor pa bi lahko še nekoliko popravili odnos do orodij, predvsem čopičev, flomastrov.

b) Učinkovitost

Velika pridobitev za naše slikarske delavnice so bile lesene deske za slikanje in lesene stolice, ki nam omogočajo kvalitetnejše delo, ter učenje risanja po opazovanju. Poleg tega nismo imeli večjih finančnih vložkov za delavnice pod mojim vodstvom, saj dokupujemo le potrošni material (svinčniki, radirke, papir, oglje).

c) Dostopnost

Šolsko leto 2018/19 sem pričela s tremi skupinami, skupno 19. otroki, trenutno pa poučujem 6 skupin, kar je skupno 32. Večina otrok je starih od 10. let naprej. Vpis se z vsakim mesecem povečuje.

3. Smernice za vnaprej

Na splošno se mi zdi program uspešen. Zdi se mi, da smo vsi zadovoljni z njim, saj je nekoliko kompleksnejši od programa za mlajše otroke, pa vendar ne preveč kompleksen. V prihodnje bi rada naredila program še nekoliko bolj raznovrsten, na primer z obiskom galerije, gostujočim umetnikom. Idejo imam tudi, da bi izdelali odlitke rok in stopal, ki bi jih nato uporabili za risanje po opazovanju. Opazila sem tudi, da večina otrok še ni izdelovala slikarske grafike, zato jim v prihodnje želim ponuditi več tudi na tem področju. Želim si tudi nekoliko bolj razviti različne pristope za otroke, ki nimajo dovolj koncentracije za uro in pol sedenja. Razmišljam o risanju na tleh, na blazinah, ali kaj podobnega. Gre le za nekaj posameznikov, a se mi zdi vredno poskusiti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Tečajniki imajo veliko svobode pri svojem ustvarjanju, obenem pa ob delu pridobivajo informacije, ki jim pomagajo pri nadaljnjem likovnem razvoju. Ta način se mi zdi zelo dober, saj otroke ne dolgočasimo s suhoparnimi pristopi, temveč jih naučimo kar v dani situaciji potrebujejo za napredek. Ko vidijo lasten napredek, so zato še bolj motivirani, ponosni nase, informacije pa znajo uporabiti tudi v prihodnje. Poleg tega pridobijo izkušnje z različnimi likovnimi tehnikami in pristopi. Program se dotika zahtevnih likovnih vsebin, a kljub temu ni preresen, tako da otroci postopno prehajajo od otroške risbe proti premissljeni risbi po opazovanju, od lažjih tem in vsebin k težjim. Tečajnike spodbujam, da stopijo iz svojih okvirjev, predvsem to velja za tiste, ki stalno uporabljajo le eno tehniko in format. Izkušnje, ki jih pridobijo z risanjem na različne podlage, z uporabo različnih tehnik so izjemno pomembne za njihov likovni razvoj. Velik plus so vsekakor majhne skupine, do največ 8 otrok, saj to omogoča kvalitetno obravnavo posameznika. Otroci se med seboj dobro spoznajo, veliko jih ohranja prijateljstvo tudi zunaj ateljeja. Tudi otroci, ki imajo v šolskem prostoru nekatere težave ali so samo nekoliko bolj sramežljivi, se v ateljeju počutijo zelo dobro, saj so na področju risanja in slikanja samozavestni, obenem pa imajo s sotečajniki pomembno skupno temo.

2.4 SLIKARSTVO ZA ODRASLE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

ZAČETNI PROGRAM

Slikarstvo je v večini omejeno s ploskvijo, torej se večinoma informacije nahajajo na dvodimenzionalni površini, ki je omejena z robovi. Naš cilj je, da bi ta ploskev, ki je predmet našega ustvarjanja postala kar se da dobra prostorska iluzija. Delo slikarja na začetni ravni je razumeti največji izziv – to je, da objektni svet upodobi kot objekt na dvodimenzionalni ravnini. Likovno smo ustvarjali v tehniki risbe. Linijsko smo upodabljali prostor, ki je vključeval poenostavljene oblike. Kocko in kvader smo interpretirali v treh variacijah in treh različnih postavitvah. Od preprostih likovnih kompozicij smo vstopali v komplekse likovne prostorsko zasnovane rešitve. Po začetnih poenostavljenih oblikah smo se pri slikarstvu lotili prvič slikarskega medija. Narisali smo stol v perspektivi. Odkrivamo na kakšne načine nanašamo barvo, v kakšnih količinah, da nanosi niso »lisasti« in da so površine poenotene. V začetku smo omejeni na velike površine, ki jih lažje usklajujemo med seboj. Začetek novembra smo v slikarskem ateljeju nadaljevali s tonskim slikanjem. In v decembru to nadgradili še z barvo.

Že v točki, ko začnemo misliti predmet, kako ga bomo naslikali, ko je slikarsko polje še prazno in na njem ni še nobene vsebine, že tedaj ko mislimo ta predmet, se začne naš ustvarjalni proces. Kreativnost ni odvisna zgolj od materiala in likovnih, prostorskih sprememb, posledica tega je naša misel in naš razum. Slikarski atelje začetnikov je eksperimentalni atelje, ki mi ponuja mnogo svežine. Hkrati pa je v pedagoškem procesu veliko truda in dodatnega dela, saj ne gre zgolj za samo korigiranje dela ampak to dopolnjuje še diskurz o umetnosti nasploh. Zanima jih glasba, gledališče, literatura. Vse to vpeljujem v slikarsko prakso, ki se riše tudi v delih samih. Veliko več je »svobodomiselnih« rešitev, ki so ambiciozne in ne posnemajo zgolj narave, ki jo opazujemo, ampak to nadgrajujemo še z lastnimi interpretacijami likovnega prostora.

NADALJEVALNI PROGRAM

Slikarstvo nadaljevalni program utrjuje do sedaj osvojeno znanje. Predvsem je prisotno zavedanje, da je pred nami objektni svet, ki ga je potrebno prenesti v dvodimenzionalno površino, izkušnja in izkustvo. Naše oko postaja vse bolj ostro in roka morda vse bolj izkušena.

Harmonijo v barvi nadaljujemo tudi v harmoniji kompozicije. Program slikarstva se nadaljuje tudi na besedni ravni, ko slušatelje začnemo nagovarjati z vprašanji, da sami interpretirajo lastno delo in ga argumentirajo. Zakaj je ozadje na sliki rumeno, če je upodabljačji pogled bel? To je zagotovo izziv tako pedagoga kot tudi ustvarjalca, da to rumeno vključuje v samo paleto harmonično izbranih barv. Po realizmu in impresionizmu smo vstopili v novo nalogo. Našo rastlino, ki jo poznamo dodobra že vsi skoraj na pamet, smo upodobili še pod vplivom in z zavestjo ekspresionizma. Za slušatelje sem ponovno, tako kot za realizem in impresionizem pripravil krajše predavanje o ekspresionizmu.

Z risanjem in slikanjem so tečajniki postali boljši opazovalci. Svet okrog sebe, predvsem svet, ki ga opazujejo pri upodabljanju gledajo drugače. Želel bi si, da tudi poizkušajo razumeti likovna dela, ob katere lahko treščijo v svojem vsakdanu. Za slušatelje sem pripravil krajši uvod v analizo likovnega dela. Vsaka analiza umetniškega dela se začne z natančnim opazovanjem.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Uspešnost programa je na zavidljivi ravni, saj slušatelji v programu izdelajo v povprečju 15 likovnih zaključenih enot. Število je seveda odvisno od tega, kako redno obiskujejo naše programe. V programu slikarstvo začetniki je v ospredju risba in predvsem osvajanje likovnih zakonitosti »popačenja« prostora. Renesančna konstrukcijska risba se je v osnovi pri vseh

slušateljih ponotranjila in udejanjila na likovnem prostoru. Ta se je v nadaljevanju krepila tudi v likovnem snovanju z barvami. Vsak posameznik je osvojil transformacijo objektnega sveta v dvodimenzionalni prostor in v tem se mi zdi velika uspešnost projekta. Učni program je bil v celoti uresničen in nadgrajen tudi z javno predstavitvijo likovnih del. V nadaljevanju se večina slušateljev obrača k barvi, saj je v njih še vedno prepričanje, da je slikarstvo slikovito, barvno in da je potrebno za njegovo udejanjanje uporabljati čopiče. Ta raven rabe zgolj enega medija se ves čas nadgrajuje in z izkušnjami dopolnjuje.

b) Učinkovitost

V danih pogojih slikarskega ateljeja ustvarjamo zelo dobre rezultate. Ob delu imamo dovolj materiala in veliko likovnih rešitev ustvarimo z optimiziranimi sredstvi. Delo poteka kontinuirano in nemoteno, ob tem je ključna predpriprava, saj naši slušatelji včasih nimajo potrpljenja in je potrebno učinkovitost udejanjati predhodno. Predvsem je v moji želji, da se v prihodnje premisli o možnosti rabe strokovne literature, ki bi nam bila v pomoč pri reševanju likovnih zamisli. Kot pedagog ne morem učiti kako naslikati konja, če ga nimam pred seboj, niti morja, v kolikor morje ni pred nami. Nekaj so predstave in na meni je, da slušatelje opozorim, včasih tudi pomirim, da so nekaj naše realne zmožnosti in da moramo vztrajati v okvirjih, ki so nam ponujeni dani, četudi prav ti okvirji ponujajo nešteto priložnosti in možnosti. Pomislimo na Cezanna, ki je ustvaril en motiv na številnih platnih in niti eno si ni podobno drugemu. Program je vnaprej določen in se prilagaja posameznikovim sposobnostim in zmožnostim. Predvsem se mi zdi ključno, da v nov sklop ustvarjanja v novo likovno rešitev vsi vstopamo skupaj. Da skupaj sledimo uvodnemu predavanju in da se preko pogovora lotimo likovnega ustvarjanja v formatu. Ta časovna doslednost je v programu slikarstva na visoki ravni, saj slušatelji obiskujejo naš program dosledno in redno.

c) Dostopnost

Program je dostopen in voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju. Zdi se mi pomembno, da slušatelji vztrajajo v našem programu vsaj tri leta. Le tako bodo osvojili dovolj večinskega znanja, da bi lahko tudi sami ustvarjali v lastnih ateljejih bolj suvereno in precizno. Tri leta so potrebna, da osvojimo tehnično risanje oziroma osvojimo perspektivo, se nato v drugem letniku ukvarjamo z barvnimi kompozicijami in komponiranji, ki temeljijo predvsem na tihožitjih in nato v nadaljevanju osvojimo zakonitosti človeške postave. Tri trije sklopi imajo nato možnosti, da se razvijajo tudi naprej in individualno formalno prilagajajo posamezniku. A v prvih treh letnikih je ključno, da kot skupina sledimo drug drugemu, saj se prav tako veliko tudi naučimo drug od drugega.

3. Smernice za vnaprej

Smernice za vnaprej so zastavljene predvsem na refleksiji. V sodobni družbi se vse več govori tudi o avtorefleksiji. Likovno ustvarjanje je avtorefleksija, ki jo v Veliki Britaniji zdravniki že pišejo na recept. Priporočljivo se je umetniško udejestvovati. Ampak ni dovolj, da mahamo z barvo po praznem platnu. Pomembno je, da se na koncu zgodi tudi moment argumentacije. Pogovor in govor ob umetnosti je ključnega pomena, če želimo ustvarjati in izobraževati strokovno publiko v našem kulturnem prostoru. Seveda, vsako izjavljanje je lahko problematično, a pri odraslih se mi zdi pomembno, da vsak ustvarjalec razume, kako je umetnik, ki ga gledamo v galeriji, prišel do določene likovne rešitve in da si poizkušamo odgovoriti, v kolikor je to dostopno in nam gledalcem na voljo, kaj nam je želel umetnik z likovnih delom, akcijo, kreacijo sporočiti. To bom v nadaljevanju dosegal tudi s teoretskimi vložki v kreativno prakso. Likovni atelje bo ustvarjalnica idej, ki bodo podkrepjene tudi z likovno teorijo. In z njeno pomočjo, si bomo kot ustvarjalci in slušatelji lahko odgovorili na več vprašanj, predvsem bodo ta znanja dobrodošla v vseh drugih likovnih predlogah oziroma ustvarjalnih procesih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec programa je deležen neformalnega izobraževanja s področja likovne umetnosti. Ta pa vključuje tudi vpeljevanje drugih umetniških zvrsti v slikarski atelje. Kot ustvarjalci, ki v

lastnem mediju dajemo likovne izjave, ne moremo mimo vseh vizualnih šumov, ki nas vsakodnevno zadevajo in na nas vplivajo. Pomembno je zavedanje, da je umetnost preplet različnih subjektivnih želja, hotenj, da je umetnost morda že vse povedala in da se pred nas postavlja vprašanje, kako bi lahko to povedano v ateljeju prevedli v drugačen jezik, mogoče dodali temu novo besedno zvezo ali pa to odigrali na odru z drugo melodijo. Moj namen je, da smo pozorni in da predvsem postanemo dobri opazovalci sveta. V lastni umetniški praksi se zavzemam, da z zaznavanjem delujem, da je zaznavanje začetek delovanja. In z delovanjem lahko naposled sprožamo različne odzive.

Slušatelji, ki obiskujejo slikarstvo odrasli so torej nagovorjeni v letniku tudi z literarnimi citati, odlomki, ki se mi zdijo pomembni, da jih slišijo. Ob likovnem ustvarjanju prostor zapolnujemo včasih z glasbo. Pomemben je tudi gib in občutenja, ki jih v ustvarjalnem procesu podoživljamo. Ob tem mi ni pomembno, ali jih bodo slušatelj delili z menoj ali drugimi kolegi. Pomembno mi je, da se tega zavedajo in da je to del avtorefleksije o kateri sem v vrsticah zgoraj govoril. Likovno ustvarjanje ni zgolj omejeno na material. Ustvarjamo tudi tedaj, ko razmišljamo o likovni umetnosti, ustvarjalni smo tudi tedaj, ko mislimo glasbo ali teater. Vse to preči naše ustvarjalne ure in se mi zdi velika dodana vrednost, da slušatelji dobijo širši vpogled v umetniško ustvarjanje.

Ob tem naj dodam, da za vse slušatelje pripravim tudi svojo refleksijo na njihovo delo, način dela in ocenjujem celotno njihov ustvarjalni napredek in proces dela. Včasih ne nastopam zgolj kot pedagog, vse večkrat se zgodi, da nastopam tudi kot animator in ne le kot demonstrator. V nekaterih primerih moram vložiti veliko truda, da lahko tudi stimuliram, jih prepričam, da vstopijo v novo nalogo, ki je sprva zanje neznanka a v nadaljevanju na koncu vselej pomiritev in uspeh.

2.5 GRAFIČNE DELAVNICE ZA ODRASLE

PEDAGOGINJI: Nina Koželj, Zora Stančič

1. Vsebina

Dejavnost Grafika za odrasle se je v drugem semestru izvajala po predvidenem programu, obiskovalo pa jo je 7 tečajnic. Formirana je bila ena skupina, v kateri so bile tako grafičarke, ki tečaj obiskujejo že dlje časa, kot čisti začetniki. Drugi semester smo začeli z odtiskovanjem linoreza večjih dimenzij in motivom avtoportreta, ki je bil namenjen za razstavo v Mestni hiši. Linorez smo raziskovali v vseh barvnih variantah. Nato smo se spoznali z novo tehniko – kolagrafijo, ki je omogočila celo paleto novih izraznih možnosti, zatem pa smo se posvetili globokemu tisku – suhi igli v cinkovo ploščo ter njeni izraznosti v barvi.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dejavnost je bila v celoti izpeljana v skladu s cilji, saj smo uspešno sledili zastavljenemu programu. Tečajnice so osvojile predstavljene tehnike, rezultati pa so nemalokrat resnično osupljivi.

b) Učinkovitost

Glede na vložena sredstva ocenjujem, da se je program izvajal uspešno.

c) Dostopnost

Grafiko je obiskovalo 7 tečajnic, kar je idealno za izvedbo programa, novi prostori pa so omogočili kvalitetno poučevanje. V novem šolskem letu se je povečal vpis – 10 tečajnikov, ki obiskujejo tečaj v dveh skupinah.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu bomo nadaljevali z spoznavanjem različnih grafičnih tehnik ploskega, globokega in visokega tiska.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec spozna nove grafične tehnike, logiko tiskanja grafik z različnimi materiali, hkrati spoznava nove izrazne možnosti ter krepi motorične spretnosti in potrpežljivost.

2.6 MALA ŠOLA MODE

1. Vsebina

Januar – junij: Naučili smo se različnih šivov (križni, obrobní), ter poskusili šivat gumbe. Začetna skupina je imela pri delu nekaj težav, saj so se nekateri s šivanjem srečali prvič. Nadaljevalni skupini ročno delo ni predstavljalo težav, saj so tečaj dekleta obiskovala že preteklo leto. Ker je lažje, če blago režemo na tleh, smo si za čistejšo učilnico izdelali svoje copate. Plan dela smo nadalje osnovali na predhodnem znanju, tako, da se je nadaljevalna skupina lotila priprave krpanke, z mlajšimi pa smo izdelovali kostume za noč čarovnic. Nadaljevalna skupina je pričela izdelovati puloverje na kapuco.

September – december: Pri Mali šoli mode smo se najprej lotili lažjih izdelkov, ki jih dekleta lahko izdelujejo brez pomoči strojev, da se privadijo ročnih spretnosti in potrpljenja. Izdelale so lahko lovilec sanj ali venček. Istočasno smo se lotili šivanja torbic, ki so pri nekaterih dekletih še v izdelavi saj so le te malce kompleksnejši projekt. Decembra smo šivale zimske kape s cofi in izdelovale okraske za jelko.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilj Male šole mode je predvsem, da se otroci začnejo zavedati, kako pomembno je, da tekstil in tekstilne izdelke uporabljamo večkrat, jih podarimo oziroma jih uporabimo za drug namen. Tekstilna industrija namreč zelo onesnažuje okolje, saj trendi kažejo, da zavržemo ogromne količine. Otroci na dejavnosti spoznajo, koliko truda je vloženega v izdelavo stvari, ter zato to bolj cenijo. Spodbujamo razvoj ročnih spretnosti, ter jih učimo najpreprostejših stvari, s katerimi se bodo morali spopasti v življenju.

b) Učinkovitost

V letošnjem letu sta se formirali 2 skupini, ki ju sestavljajo večinoma punce. Do izpisa prihaja pretežno predvsem zaradi preobremenitve otrok. Nadaljevalna skupina je zaradi obiskovanja v preteklem letu bolj povezana in si med sabo pomagajo. V začetni sicer še vedno največ vprašanj dobiva pedagoginja, vendar so tečajniki začeli o idejah, predlogih diskutirati med seboj in si pri delu pomagati.

Pazimo, da porabimo čimveč kupljenega materiala in se sproti držimo ciljev. Ostanke materialov pogosto porabimo za manjše projekte.

c) Dostopnost

V šol. letu 2017/18 sta se formirali 2 skupini, ki sta ju sestavljali večinoma dekleta. V nadaljevalni skupini so bila dekleta, ki so dejavnost obiskovala že v preteklem letu, začetna skupina pa se je formirala letos septembra. Nekaj izmed njih je poletni že obiskovalo Šolo mode in francoskega jezika. V šol. letu 2018/19 je v prvi skupini vpisanih 5 deklet, ter v drugi 6 deklet. Vse udeleženke so osnovnošolke, od 5. do 7. razreda.

3. Smernice za vnaprej

Še naprej se bomo trudili izvajati program, ki vsaj z ene plati osvešča otroke o škodljivosti tekstilne industrije in jim omogočali, da se seznanijo z različnimi postopki. Cilj v prihodnjem letu je povezovanje različnih stilov in jezikov. Vsaka država ima namreč svoje modne smernice, ki jih bi radi predstavili otrokom. Vsekakor bomo spodbujali urjenje ročnih

spretnosti v začetni skupini, nadaljevalna pa se bo spoprijela z večjimi izzivi, kot je načrtovanje celotne kolekcije.

Trenutno začnemo s šivanjem pustnih kostumov, ki bo predvidoma trajalo do začetka marca. Kasneje bodo po že pripravljenem kroju zašile pomladne jopice. Tista dekleta, ki jim to še ni uspelo, bodo do konca leta dokončala tudi torbice. Če nam bo čas dopuščal, se bomo lotile še izdelave kril in poletnih majčk.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec programa pridobi znanje šivanja, krojenja in risanja skic. Priuči se tudi potrpljenja in različnih ročnih spretnosti. Potrebno je tudi kreativno razmišljanje s katerim pridemo do zanimivih idej in kasneje izdelkov.

2.7 PRIPRAVA NA SPREJEMNI IZPIT

1. Vsebina

Program priprave na sprejemne izpite je odgovor na program, ki po vsebini sledi nalogam, s katerimi se mladi srečujejo na sprejemnih izpiti umetniških šol. Predvsem se naši obiskovalci ateljeja vpisujejo in preverjajo svoje likovne sposobnosti na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Na srečanjih v ateljeju poizkušamo časovno usklajevati in preverjati okvirje zmožnosti, s katerimi se bodo srečali mladi na srednji šoli.

Naloge v programu so usmerjene v opazovanje in risanje po modelu. Ob tem je nujno, da mladi osvojijo znanje perspektive, predvsem dvobežiščne in tudi druge. Perspektiva nam omogoča, da objektni svet pretvorimo v imaginarnega, slikovna površina je namreč ničelna točka, kjer se mora na ravnini, ploskvi udejanjiti predmetni svet takšen, da daje občutek predmetnosti. Naš namen je mladim predstaviti na kakšne načine lahko to udejanjimo in kako si pomagamo z viziranjem in prenašanjem proporcij v dvodimenzionalno slikovno površino. Risba je pomembna in vsak posameznik ima lastno. Risba kot rokopis se zatorej razvija v Pionirskem domu individualno, kjer tisti, ki predaja izkušnje o likovni umetnosti opozarja na duktus, na potek linije, na njeno napetost, natančnost. Risba je v programu ključnega pomena in se jo ves čas neguje, tudi tedaj, ko se v slikovno polje vključuje barva.

Ob risanju predmetnega sveta, začnemo s kocko, kvadri in nadaljujemo z bolj zahtevnimi formami, kot so stol, koze za naslanjanje podlage, pa vse do risanja krožnic. Program krepi opazovanje in zaznavanje v okolju, ki nas obkroža. Likovno ustvarjanje ni zgolj ustvarjanje po modelu, ampak je tudi razumevanje sveta, ki ga živimo in nas obkroža, torej ta deluje na nas in mi se odzivamo nanj. V programu je poudarek tudi na konstrukciji elipse in bolj zahtevnih form. Od posploševanja in poenostavljanja vstopamo v zahtevnejši svet gradnje likovne kompozicije.

Likovno snovanje v programu Priprave na sprejemne izpite temelji tudi na barvnem komponiranju. Na prvi stopnji se srečamo s tonskim slikanjem, kjer osnovno barvo s pomočjo bele svetlimo in na ta način udejanjimo eno od možnih nalog na sprejemnih izpiti – naslikati barvno skalo oziroma barvno lestvico od 1 do 10. Pomembno pri tem delu ustvarjanja je novo rokovanje z medijem, slikarstvom, ne nazadnje se čopič in barva obnašata na nosilcu popolnoma drugače, kot se obnaša risalo oziroma svinčnik.

Četrty sklop je imaginarni svet, ki ga mora otrok krepiti in razvijati, ter v tej nalogi ustvariti likovno predlogo »iz glave«. Bodisi nam je v pomoč literarni citat, kitica narodne pesmi ali pa zgolj fraza, ki jo skupaj potem prevajamo v likovno polje v obliki risbe in v sodelovanju z barvo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Merilo uspeha je uspešno opravljen preizkus likovnih veščin na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Vsi udeleženci programa, ki so nadaljevali našo ateljejsko prakso na sprejemnih izpiti so bili do sedaj uspešni. V dveh urah programa mladi osvojijo zelo veliko in predvsem

se priučijo novih likovnih veščin, ki jim jih osnovnošolski kurikulum ne posreduje. V tem je nadgradnja likovnega snovanja v šolskih učilnicah in predvsem krepitev njihove želje po ustvarjanju. Program se izvaja v prvem semestru in se zaključi s sprejemnimi izpiti. Dober delež slušateljev se v nadaljevanju priključi slikarskemu letniku in nadaljuje z ustvarjanjem v naši družbi. Uspešnost se meri tudi po vnaprej določenem programu, kjer se osvobodimo svobodnih likovnih formalnih rešitev in vsi skupaj sledimo enemu likovnemu problemu in skupni likovni rešitvi.

b) Učinkovitost

V danih pogojih dosegamo zelo dobre rezultate. Atelje je dobro opremljen z vsemi potrebščinami in nam omogoča raziskovanje slikarskega in hkrati tudi kiparskega medija. Pomembno je poudariti, da je skupina s petimi slušatelji optimalna in vedno ponuja tudi možnost razširitve. Ključno je tudi redno obiskovanje naših ur in ponujanje nadomeščanja terminov v drugih dnevih, saj je za pedagoga zelo pomembno, da smo vsi na približno enaki stopnji realizacije izdelka. Nenazadnje se udeleženci programa veliko učijo tudi od drugih kolegov v letniku in ni vse zgolj na prevajanju, podajanju znanja pedagoga.

c) Dostopnost

Program je zelo dostopen in je na voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju, predvsem pa namen, da se utrdijo v likovnem snovanju, da bi le tega v najboljši luči lahko predstavili profesorjem na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Ponuja možnosti razširitve in v nekaterih primerih tudi prilagoditve, da se slušatelj vključuje v letnik slikarstva odrasli. Skupina petih je sicer težko dosežena, a zdi se, da se bo izvajanje v nadaljevanju utrjevalo tudi v zavesti, da se v Pionirskem domu izobražuje na tem področju. Menim, da je to dodana vrednost šolskemu sistemu, saj sem presenečen, kako malo mladi osvojijo v osnovnošolskem programu. Prilagajanje posamezniku je ključnega pomena, saj z individualnim delom lahko naredimo zelo veliko, včasih pa se mi zdi, da so otroci presenečeni, da so od nas pedagogov deležni toliko pozornosti. V tem je dodana vrednost, saj v letniku z manjšo skupino hitreje opozarjamo na napake in smo kot mentorji vselej dva koraka pred njimi in se tako včasih izognemo morebitni slepi ulici, čeravno so tudi te včasih zrežirane, da se otrok zave, in ponotrani, kam se ne sme zaiti v likovnem polju oziroma v procesu ustvarjanja.

3. Smernice za naprej

V bodoče bomo prve ure namenili spoznavanju posameznika. Predvsem bom s prihodnjim šolskim letom želel, da se z menoj srečajo tudi starši. Ugotavljam, da ima vse več otrok specifične težave o katerih predhodno nismo bili obveščeni in na njih pripravljeni. Posameznikove specifičnosti so zelo pomembne, še posebno, ko govorimo o likovnem ustvarjanju, ki nima formule, ki nima faktičnih rešitev, enačb, ampak se v likovnem polju, v procesu ustvarjanja, pojavljajo tudi različna občutenja. Ta so sicer meni osebno zelo pomembna, a jih je potrebno prepoznavati in na prav način negovati, v nekaterih primerih tudi reševati. Ker je program zelo zgoščen in ker je v programu zelo veliko snovi, ki jo je potrebno predelati in osvojiti, zna biti tudi naporno za otroka. In te napore bi želel v bodoče preprečiti tudi s tem, da prejemam reden odziv s strani staršev. Moja odgovornost je v tem programu zelo pomembna, saj se zavedam, da prav v teh ključnih letih odraščajočega posameznika ustvarjamo morda nove umetnostne delavce v našem kulturnem prostoru.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-tega

Udeleženci v našem ateljeju predvsem krepijo lastno samozavest. Udejanja in konstituira se zavest, česa vsega so sposobni. Delovne liste oziroma likovne izdelke hranimo v Pionirskem domu in ko se na koncu programa uzremo v prve likovne rešitve se nam zdi, kot da jih je ustvaril drug subjekt. Retrogradni pogled tako pokaže, česa vsega smo sposobni in predvsem na koncu utrjujemo tudi z besedami, kaj lahko in na kakšne vse načine se lahko lotimo likovnega reševanja, kot pravijo likovni pedagogi – likovnega problema. Sam pri mladih uporabljam druge besede, saj se mi zdi že ob omembi besede »problem« nekakšna

ohromitev, pred nami ni bariera, ni prepreka, ni problem, pred nami je predvsem nešteto možnosti in priložnosti, kako bomo likovno najboljše ustvarili to, kar si želimo. Vsak posameznik od mene prejme veliko pozornosti, sam sem opazil, kako pomembno je to tudi zame, da sem v stiku z mladimi, da me zanima, kaj berejo, kakšno glasbo poslušajo. Svojega programa ne gradim na avtoriteti ampak želim biti njihov likovni kolega, ki ima nekaj več izkušenj in preko kratkih pogovorov gradimo na zaupanju, ki se nato odslukuje v likovnem polju in predvsem likovnem razvoju otroka. Ne gre zgolj za likovno veščino, kako bomo najboljše upodobili stol, ob tem je tudi vprašanje o ideji stola. Zato smo si pred vsako nalogo zastavili vprašanja, kaj gledamo, kaj vidimo, kje so skladnja, kje so ponovitve in enakosti. Na ravni besednega izražanja smo nato vstopili v likovno polje in to kar se da najboljše tudi ustvarili.

2.8 SOBOTNE USTVARJALNE DELAVNICE

1. Vsebina

- KAKO RISBA POSTANE ILUSTRACIJA
- SKOZI UMETNOST DO JEZIKA
- RECIKLIRAJMO Z RECIKLARJI
- ZGRABI ZGODBO ZA ROGE

Tedenski ustvarjalni dogodki so potekali vsako soboto med 10. in 12 uro od oktobra do decembra v prenovljenih prostorih na Komenskega 9. Delavnice so samostojni tematsko usmerjeni sklopi, kjer različne umetniške zvrsti prepletamo med seboj.

Namen tovrstnih srečanj je predstavitev uveljavljenih umetnikov ustvarjanje pogojev za kvalitetno preživljanje prostega časa, spodbujanje ustvarjalnost in umetniškega izražanja otrok in mladih. Poudarek delavnic je na aktivni soudeležbi otrok in mladih.

KAKO RISBA POSTANE ILUSTRACIJA

Na delavnicah smo otrokom in mladostnikom predstavili, kako velik del vsakega risane stripa je pravzaprav njena literarna osnova. Udeleženci delavnice so tako v prvem delu našega srečanja najprej spoznali, kako nastane zgodba ali scenarij za strip. Skupaj smo si ogledali nekaj najboljših primerov risanih romanov in stripov, še najbolj pa so nas zanimali tisti stripi, ki za svojo podlago jemljejo literarna dela književnega kanona. V drugem delu delavnic smo z udeleženci poskušali napisati kratek scenarij na podlagi svojega najljubšega literarnega dela, pri čemer jim bodo v pomoč prav informacije in gradiva iz prvega dela delavnice. Skupaj z likovnim pedagogom smo v naslednjem koraku z udeleženci poskušali zasnovati zgodbo tudi vizualno. Spoznavali smo osnove risanja stripa («story-board» ipd.), oblikovali like in pokrajino ter ustvarili čisto svoje, kratke in zabavne stripe.

SKOZI UMETNOST DO JEZIKA – špansko slikarstvo

TELO KOT NAJPOMEMBNEJŠI INŠTRUMENT: Tadej Pišek, Urša Strehar Benčina:

Na delavnici sta Tadej Pišek in gledališka pedagoginja Urša Strehar Benčina pripravila praktične igre in vaje, s katerimi so udeleženci spoznali, kako se igralci lotevajo priprave vloge skozi gib in telo. Z njimi so sestavljali različne improvizirane prizore in na koncu glede na želje udeležencev pripravili tudi kratko improvizirano predstavo.

POVEJ BREZ BESED: Teja Bitenc, Jošt Jesenovec

Na delavnici so se osredotočali na gib in prostor na odru. Kako lahko s svojim telesom ali grimasami sporočamo svoje počutje ali svoj status? Prek gledaliških iger (tudi improvizacijskih) smo spoznavali, da lahko na odru veliko povemo tudi, če ne govorimo.

RECIKLIRAJMO Z RECIKLARJI

BIO BATERIJE: Anja Podreka

Udeleženci delavnice so sestavili svojo baterijo, izdelano iz karbonskih vlaken in električnih žic. Baterije povezane skupaj, so sestavili v "komuno", v kateri so te zmožne proizvesti vsaj 4V električne energije.

NARAVA V LIKOVNI UMETNOSTI: Eva Jeraj

Podobe narave velikokrat uporabljamo tudi kot motiv za likovno delo. Pri delavnici bomo povezovali likovno umetnost z živo naravo tako, da bomo delček narave prinesli neposredno v proces ustvarjanje.

PINEHOLE FOTOAPARAT: Aljaž Celarc

Na delavnici so iz škatlice za vžigalice, pločevinke in dveh fotografskih filmov sestavili preprost fotoaparatus. Med izdelavo so se seznanili z optičnim fenomenom pinhole - kot šivanko tanke luknjice, ki deluje kot objektiv, ki zariše sliko.

ZGRABI ZGODBO ZA ROGE

Na literarno-stripovskih delavnicah sta se nam predstavila stripar in ilustrator Miha Hančič ter mladinska pisateljica Maša Ogrizek. Sta ustvarjalni tandem, ki je skupaj ustvaril stripovski album Ko-Ko Krišna in zbirko kratkih zgodb Koko Dajsa v mestu. Udeležencem je Miha najprej na zabaven način razložil glavne zakonitosti stripa, nato pa so otroci skupaj z mentorjema na veliko škatlo ustvarili strip stolpnico, kjer jim je vsako stanovanje služilo kot en stripovski prizor. Za navdih jim je služila knjiga Koko Dajsa, v kateri živalski junaki bolj ali manj složno prebivajo v stanovanjskem bloku

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dogodki so bili dobro obiskani. Nekateri delavnice bolj, druge manj. Vsekakor je potreben še čas, da pride informacija do širše javnosti. Namreč hiša je bila leto in pol zaprta in potrebuje še čas, da se ljudje navadijo, da imamo tudi ob sobotah dopoldanski program.

b) Učinkovitost

Namen celotnega projekta je prvenstveno ponuditi kvalitetne delavnice ob sobotnih dopoldnevih in promovirati obnovljeno hišo z lokacijo v središču mesta.

c) Dostopnost

Prihajajo tako družine z majhnimi otroki kot tudi posamezni otroci in mladostniki. Delavnice so plačljive (3,00 €), za tečajnike Pionirskega doma pa brezplačne.

3. Smernice za vnaprej

Vsekakor bomo delavnice izvajali tudi v prihodnje in na ta način bogatili ponudbo otroških in mladinskih prostočasnih dejavnosti v Ljubljani.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci predvsem spoznajo nove pristope, nove umetnike in pedagoge, pri nekaterih pa spoznajo pedagoške prakse in pristope pedagogov in umetnikov, ki delujejo v Pionirskem domu. Na ta način jim približamo naš program in vsebine.

2.9 ZAKLJUČNA RAZSTAVA LIKOVNIH DEL OTROK, KI OBISKUJEJO CELOLETNE TEČAJE V ART CENTRU

PEDAGOGI: Izok Amon, Rosalia Arnšek, Vesna Grilj, Eva Jeraj

1. Vsebina

Pri izboru otroških del pedagogi sledimo nekaterim bistvenim načelom po dobro zastavljenem in individualno načrtovanem pedagoškem delu z otroki v ustvarjalnem letu 2017/18.

Najpomembnejše je pri tem kvalitetna storitev, kjer se spodbuja individualni kreativni izraz in razvoj tega izraza. Na drugem mestu je svoboda izbire (v primerjavi ali dopolnitvi s šolskim sistemom) v vseh izmed treh teoretično začrtanih kategorij (motiv, tehnika, problem).

Trojica 'motiv - tehnika - problem' je prepuščen otroku samemu, z nekaterimi bolj ali manj elastičnimi mejami (prostor, materiali, formati, načini slikanja, packanja ipd.) Ob osredotočenem organiziranju razstav lahko ob delih otrok, ki obiskujejo dejavnost čez celo leto, pedagog prikaže povečano avtonomijo otroškega razmišljanja in zmanjšan lasten vpliv na otrokovo delo, kar pomembno, sproža pri gledalcu občutek, da česa takšnega še ni videl - da vidi nekaj novega. Želimo, da je, čeprav otrok tudi uporabi motiv za preresovanje, kolikor se da avtorski in da ne gre za prepis mentorjevih za/misli. V motivih je lahko prisoten vpliv medijev (internet, družbena omrežja, popularna kultura). Zaradi te demokratičnosti je takšna predstavitev vedno kolaž in nehomogena celota.

Ključ ob izboru del je ponavadi izbor primerne formata za predstavitve (okvirji, podstavki, stojala), izbor zadnjega nastalega dela, ni pa izbora po ključu 'najboljšega' dela otroka ali po vnaprej predstavljenem konceptu same razstave, ki niti ni končni smisel razvoja otroka, je pa sestavni del. Otrok sam upravlja s svojim delom in določa komu, kdaj in za kakšen namen ga uporablja.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Značilnosti programa ostaja razvojna naravnost, drugotnega pomena je osredotočanje na artefakt/likovni izdelek, saj je likovna ustvarjalnost opredmetenje otrokove želje, pri tem pa pedagog nudi spodbude, da to čimbolj jasno izrazi.

Na podlagi tega, je potrebno otroka spodbujati k raziskovanju vedno novih možnosti.

b) Učinkovitost

Glede na vložena sredstva ocenjujemo, da se je program izvajal uspešno.

c) Dostopnost

Razstavišče je odprto za vsakogar v času uradnih ur zavoda na Komenskega 9.

3. Smernice za vnaprej

V letu 2019 je potrebno izboljšati individualno prilagajanje posamezne razstave vsakoletnemu spreminjanju koncepta postavitve, izbora.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Pedagogi spoštujemo svobodo do razstavljanja (način javnega sporočanja) ali željo, da otrok takšnega načina sporočanja ne želi, kar pa se redko pojavlja in sproža misel, da je za to potreben nek pogum in smisel in ni samoumevno.

Razstavišče ob končni razstavi upošteva tudi otrokovo anonimnost, čeprav gre za razstavo internega ne javnega značaja. Ima pa takšno organizirano razstavišče vseeno odprt dostop in je potrebno upoštevati to pomembno kategorijo, ki smo jo v zavodu promovirali že v preteklosti, sedaj pa ima tudi novo administrativno podstat.

2.10 ZAKLJUČNA RAZSTAVA TEČAJNIKOV KIPARSTVA IN GRAFIKE ZA ODRASLE

PEDAGOGI: Izok Amon, Rosalia Arnšek, Vesna Grilj, Eva Jeraj

1. Vsebina

Nadaljevalni kiparski tečaj smo že v začetku šolskega leta zastavili na postulatih sodobne umetnosti.

Pestro dogajanje v ateljejih Pionirskega doma smo tudi v tem letu zaključili z razstavo slušateljev in slušateljic, ki so obiskovali program kiparstva, slikarstva in grafike. Celoletna produkcija je nabrala kar nekaj uspešnih realizaciji v vseh treh prej omenjenih medijih. Pionirski dom v tem primeru spodbuja in predvsem ponuja možnosti za ustvarjanje in razvijanje tudi pri odraslih, ki v naše prostore vstopajo z različnimi predznanji in likovnimi izkušnjami.

Razstava v tem letu ni imela krovnega naslova, ampak je bil koncept predstaviti najboljše, kar je nastajalo v desetih mesecih v ateljejih Pionirskega doma. Poleg tega pa je razstava bila namenjena v prvi vrsti slušateljem, da so se lahko predstavili kot ustvarjalci svojim prijateljem in družini. Vsaka razstava je svoja zgodba zase in naša razstava je preko kipa, slike in grafike bila razstava vseh nas, ki smo skupaj ustvarjali to šolsko leto. Vsak slušatelj je imel na razstavi vsaj en izdelek in vsak se je lahko za trenutek uzrl v galeriji kot ustvarjalec.

Čemu pripravljati razstave? Zato, ker je pomembno, da umetniško delo zaživi v drugačni luči, v drugačnem prostoru, saj ga v ateljeju, kjer je veliko drugih vizualnih šumov včasih ne moremo uzreti docela in je šele v očiščnem prostoru mogoče brati likovno delo kot entiteto. Ob tem pa seveda tudi odnos enega likovnega dela do drugega in v dialogu z ustvarjalcem ter mentorjem. Razstava je bila na ogled na Komenskega 9 do 28. 6. 2018.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Razstava je bila pestra in medijsko raznolika. Obiskovalcem smo ponudili vpogled najprej v naše pedagoško delo, saj je na nek način razstava tudi predstavitev mentorja, ki koncipira program in pripravlja vaje za slušatelje. Uspeh je povezovanje in združevanje ter na nek način tudi javno nastopanje. Vsak ustvarjalec se v procesu dela lahko sreča z različnimi zadregami, ki jih mentorji z njimi rešujemo, pa vendar je vedno vprašanje gledalca, kaj je želel ustvarjalec s svojim delom sporočiti. Na tem mestu bi lahko govorili o zadregi, ki pa jo ravno zaradi pogovorov v letniku lahko argumentirano ustvarjalci tudi podajajo v obliki razlage radovednim gledalcem. Razstava je bila postavljena v prenovljenih prostorih Pionirskega doma na Komenskega 9, na podstrešju. Iz kleti smo se »vzdignili« najvišje, v tem pa je tudi nekaj simbolike.

b) Učinkovitost

Razstave brez materialne podpore Pionirskega doma, ki skrbi za dobavo materiala ne bi bilo. Večina slušateljev je materialno bila preskrbljena in le redki so v svoje projekte vnašali lastnem material. Glede na to, da smo razstavo realizirali v večnamenskem prostoru (na podstrešju) je bila razstava lepo postavljena in premišljena s strani pedagogov Pionirskega doma.

c) Dostopnost

Zaključna razstava umetniških programov Pionirskega doma je bila na voljo vsem slušateljem. Prav vsak je bil nagovorjen s povabilom, da sodeluje pri razstavi in vsak mentor se je s slušateljem pogovoril, katero delo bi umestili na predstavitev. Prav tako ne smemo zanemariti dejstva, da je bila razstava na ogled vsej širši tako strokovni kot tudi splošni zainteresirani javnosti.

3. Smernice za vnaprej

Glede na spremembe v vsebini in spremembe v ciljih ter analizo dostopnosti, napišite v katero smer vidite nadgradnjo vaše dejavnosti.

Razstave so del umetniškega poklica. Umetnik, ki ne razstavlja ni umetnik in umetniško delo, ki je skrito javnosti, očem drugih, ni umetniško delo, temveč le še predmet, ki je nastal iz različnih hotenj in vzgibov posameznika. Zaradi tega se mi zdi pomembno, da se razstave realizirajo, da se »predmeti« predstavijo v prazne, galerijske prostore in šele tam pridobijo na

svoji »avratičnosti« in zaživijo. Ena od definicij je tudi ta, da šele, ko gledalec misli in gleda umetniški predmet, le-to tudi dokonča.

Veliko je tudi zadovoljstvo slušateljev. Z razstavo se zdi, da je poplačan njihov angažma in prav je, da so ponosni na svoje kreacije in da jih lahko v profesionalnih prostorih delijo tudi z drugimi. Morda tokrat res ni bilo krovnega ali usmerjenega koncepta, a vseeno, razstava je predstavitev ne le slušateljev, ampak tudi naš kot javni zavod, ki nudi in spodbuja ustvarjalnost pri odraslih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Vsaka razstava je velik dogodek. V času, ko je kultura vse večkrat odrinjena na obrobje naših življenj in ko se umetniški programi vse bolj krčijo in je prostora za razstavljanje vse manj, se mi zdi vsaka razstava velik uspeh. Sam sem presenečen nad rezultati, ki jih naši slušatelji dosegajo. Pestrost in raznolikost daje ideje tudi meni, in vedenje, kaj vse lahko v Pionirskem domu počnemo in koliko novih likovnih izkušenj lahko našim slušateljem tudi ponudimo. Zato je prav, da tudi v tem pogledu javno nastopamo in se predstavimo, predvsem pa s tem krepimo tudi samozavest naših ustvarjalcev. Neverjeten je starostni razpon in medgeneracijski lok, od 13 letnika do 76 letnice. Osebnostno mi je to lep izziv, kako nagovoriti, včasih izzvati, angažirati in motivirati tako različne osebnosti in osebe, ki so na poti, da bi še bolje razumeli likovno umetnost in predvsem znali odgovoriti sogovorniku, kako je nekaj narejeno.

Foto: arhiv Pionirskega doma

Foto: arhiv Pionirskega doma

3 GLASBENA UMETNOST

3.1 GLASBENE URICE

PEDAGOGINJA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Glasbene urice v Pionirskem domu v prenovljeni zasnovi izvajamo že sedmo leto zapored. Program predstavlja začetna srečanja otrok z glasbenim svetom. Naši udeleženci so stari od treh let in pol do petih let.

Program je zastavljen precej osnovno in sicer, pomembna cilja, ki jima skozi leto namenimo največ pozornosti sta: spodbujanje zanimanja za glasbeni svet in drugi cilj razvijanje ritmičnega in melodičnega posluha.

Čeprav je pomembno, da otroci usvajajo nova znanja, je precej pomembna tudi socializacija oziroma vzpostavljanje skupine in vsakega posameznika v njej. Pomembno je, da otroci na glasbene urice prihajajo radi, da se v okolju dobro počutijo in tako tudi lažje usvajajo ostale (ne sociološko) naravnane cilje.

Precej pomembno je tudi rokovanje z glasbili. Tako vsako srečanje začnimo z igranjem na glasbila (glasbila Orffovega instrumentarija), po nareku, a tudi improvizacijsko. Sprva precej časa namenimo ritmičnim glasbilom, ki se jim kmalu pridružijo tudi melodična (ksilofon in metalofon).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pri zastavljanju ciljev se, skozi leta, poslužujem precej enakih metod in tako vedno izhajam iz potreb otroka. Glasba mora otroku predstavljati svet, v katerega se lahko zatečejo in v njem ustvarjajo ter se počutijo varne. Zato predvsem v začetku srečanj, posvečam največ pozornosti ustvarjanju okolja, v katerem bo otrok vedel, da se lahko svobodno izraža. Ko ta cilj usvojimo, pa je usvajanje ostalih ciljev (npr. spoznavanje z osnovnimi glasbenimi pojmi kot so ritem, melodija itd.) lažje. Usvojeno znanje preverjamo sproti.

b) Učinkovitost

Pri delu se vedno držim načela, da je vložek minimalen, a rezultat velik. Stvari, pripomočki, učni listi, vse poskušamo uporabljati ekološko in veliko stvari večkrat uporabimo.

c) Dostopnost

V letošnjem letu je bilo v glasbene urice vpisanih 6 otrok. Starost otrok je od 3,5 do 5. leta.

3. Smernice za vnaprej

Vsako leto program minimalno spreminjam glede na potrebe otrok, glede na stanje družbe in glede na nova "odkritja" v pedagogiki glasbe. Pa vendar so cilji precej splošno naravnani (prav zaradi začetnega usvajanja glasbenega sveta), da jih tudi ni potrebno spreminjati kar naprej. Improvizacija nam včasih tudi prav pride in tako včasih kakšna improvizirana ura postane smernica za vnaprej.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Ker sama glasbo spremljam od malega in mi predstavlja prostor ustvarjanja in včasih tudi pobega, želim tudi otrokom ta svet pokazati in ga na ta način predstaviti. Svet glasbe želim pokazati kot svet, ki je lahko neodvisen od družbene ureditve, njene ekonomske naravnosti itd. In želim, da se otroci zavedajo, je dostopen vsem. Če ta cilj usvojim, je moje delo na začetni stopnji spoznavanja glasbenega sveta, uspešno.

3.2 GLASBENA PRIPRAVLJALNICA

PEDAGOGINJA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Program Glasbena pripravljavnica 1 je namenjen otrokom starim od 5 do 6 let, glasbena pripravljavnica 2 pa otrokom starim od 6 do 8 let. Predvsem pa sta programa namenjena otrokom, ki so se s prvimi glasbenimi koraki že srečali predhodno. Program sta namenjena tudi otrokom, ki bi radi že neko pridobljeno glasbeno znanje poglobili. Od osnovnih glasbenih pojmov se tako učenje nadaljuje do glasbenih pojmov, ki naše glasbeno znanje že nadgradijo do stopnje, ko se izkaže zanimanje za igranje določenega glasbila. Prvo leto smo izvajali le program Glasbena pripravljavnica 1, a ker so vključeni v ta program izkazali zanimanje za nadaljevanje učenja, je tako nastal program Glasbena pripravljavnica 2. Začetne ure so bile namenjene utrjevanju in spoznavanju ritmičnih vrednosti, nato smo nadaljevali s solmizacijskimi zlogi, durovo lestvico, ki smo jo tudi preigrali na različnih melodičnih glasbilih Orffovega inštrumentarija. Pri delu smo uporabljali delovni zvezek, ki nam je omogočal poglobitev in utrjevanje usvojene snovi. V drugi polovici leta pa smo največ časa namenili razvijanju melodičnega posluha, zato smo preigrali najrazličnejše slovenske in sve-tovne otroške pesmi na melodične inštrumente Orffovega instrumentarija (metalofon, ksilofon). Tako so otroci pridobili samozavest in osnovno znanje glasbenega sveta, ki jim je prav gotovo dobra popotnica pri igranju izbranega glasbila.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Na začetku šolskega leta si zastavimo osnovne cilje (kot npr. poglobljanje ritmičnega in melodičnega posluha). Najpomembnejši pa je prav gotovo cilj, da otrok svet glasbe vzljubi in v njem začne ustvarjati.

b) Učinkovitost

Vsako leto glasbeno knjižnico in knjižnico glasbil dopolnjujemo z nakupi malih glasbil, a ker je eno od načel delovanja pri izvajanju programa glasbena pripravljavnica s svojim telesom, z naravnim materialom in odpadnim, ustvarjati čimveč glasbe, glasbil, glasbeni fundus dopolnjujemo tudi z glasbili, ki jih ustvarimo skupaj.

c) Dostopnost

V mesecu januarju bilo v glasbeno pripravljavnico 1 vpisanih 17 otrok, ki smo jih razdelili v 4 skupine. Starost otrok je bila od 5 do 6 leta. V glasbeno pripravljavnico 2 pa so bili vpisani štirje otroci.

V letošnjem šolskem letu je bilo v glasbeno pripravljavnico 1 vpisanih 13 otrok, ki smo jih razdelili v 3 skupine. Starost otrok je bila od 5. do 6. leta. V glasbeno pripravljavnico 2 pa je bilo vpisanih 6 otrok.

3. Smernice za vnaprej

V program glasbena pripravljavnica so vključeni otroci, ki želijo svoje znanje glasbe nadgraditi do stopnje igranja dotičnega glasbila. Zato si cilje, ki si jih zastavim na začetku leta, spreminjam, prilagajam glede na potrebe in zanimanja otrok. Prostor je potrebno pustiti tudi improvizaciji, prek katere lahko preizkušajo že pridobljeno glasbeno znanje. In tako bo tudi v prihodnje. Potrebno je ponuditi neko znanje, ki pa ga potem lahko uporabimo na mnogo različnih načinov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Ker se v program vključujejo otroci, ki jim glasba že predstavlja nek znan svet, je potrebno to izkoristiti v smislu, da je dejavnosti potrebno načrtovati v smeri igre spoznavanja, v smeri spoznavanja preko izkušnje, preko rokovanja z glasbili, preko zavedanja, da je glasba lahko

karkoli in predvsem, da je glasba v nekih momentih v naših življenjih lahko ključna. To zavedanje je prav tako zavedanje, ki ga udeležencem poskušam predstaviti.

3.3 UČENJE PETJA

PEDAGOGINJA: Eva Moškon

1. Vsebina

V mesecu januarju in februarju so potekale intenzivne priprave na interni pevski nastop, ki se je zgodil na začetku marca v Festivalni dvorani. Z velikim internim nastopom tečajniki dobijo dragoceno odsko izkušnjo in se predstavijo sorodnikom, prijateljem ter drugim glasbenikom. Obenem se dogaja spontano medsebojno ocenjevanje, tako tečajniki dobijo bodisi dodatno potrditev oz. konstruktivno kritiko. Tudi letos smo k sodelovanju povabili nekaj instrumentalistov, v izogib izvedbe nastopov zgolj s pomočjo instrumentalnih podlag. Tudi na ta način tečajniki dobijo priložnost skupnega muziciranja.

Zatem so sledile intenzivne priprave projekta Rock Akademije (kjer učenci iz glasbene dejavnosti muzicirajo skupaj) na 11. glasbeni festival Pionirskega doma (gre za festival osnovnih in srednjih šol), kjer je Rock Akademija glasbeni program odigrala v času zasedanja žirije. Na omenjenem festivalu je v tekmovalnem delu sodelovala tudi zasedba Pionirskega doma in tudi zmagala. S tečajnico Majo Tasić, pevko te zasedbe, sva se na glasbeni festival pripravljali v sklopu njenih individualnih ur ter na skupnih vajah s celotno zasedbo (Hana Rozman na kitari, Maks Rozman na bobnih in Matic Rus na bas kitari). Pesem Creep, alternativne rock skupine Radiohead, so izvajali v pop jazz preobleki. V mesecu juniju je zmagovalno skladbo ista ekipa izvajala tudi v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma na podelitvi priznanj natečaja Zotkini talenti. Izstopajoč nastop je bil nastop mlajše tečajnice na nogometni tekmi v Stožicah, s katero sva pripravili himno navijačev v accapella izvedbi.

Ob izteku šolskega leta 2017/18 so potekale intenzivne skupne vaje za tečajnike s celotne glasbene dejavnosti, in sicer za veliki koncert Rock Akademije (gre za projekt celotne glasbene dejavnosti Pionirskega doma, kjer tečajniki muzicirajo skupaj v različnih glasbenih zasedbah). Omenjeni koncert smo odlično izpeljali že četrto leto zapored na Kongresnem trgu. Še pred tem pa smo izpeljali zaključni interni nastop pevcev, ki še niso vpeti v projekt Rock Akademije. Sodelovali smo tudi na zaključni prireditvi jezikovne glasbene dejavnosti z italijansko pesmijo napisano za zbor.

Jeseni je odlično uspel koncert Rock Akademije v Cankarjevem domu. Zatem so sledile priprave na praznovanje obletnice rojstva Franceta Prešerna. Z vodjo glasbe sva med drugim uglasbila pesem Kam, ki so jo tečajniki premierno izvajali na Prešernovem trgu v Ljubljani. Ob izteku leta se intenzivno pripravljamo na interni nastop pevcev, ki se bo zgodil v začetku februarja 2019.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program se je izvajal po individualnih učnih načrtih glede na želje in potrebe tečajnika v skladu s temeljnimi cilji, kot so:

- učenje petja glede na predznanje, starost in razvojno stopnjo ter vokalne sposobnosti, osvajanje vokalne tehnike in tehnika dihanja;
- spoznavanje in razumevanje glasbene teorije, urjenje notnega zapisa;
- izražanje muzikalnosti in interpretacija;
- improvizacija;
- skupinsko muziciranje;
- pisanje avtorskih skladb in besedil;
- odpravljanje strahu, predvsem treme, razvoj zdrave samopodobe;
- tehnike nastopanja in izražanja.

Program se je udeleževal na individualnih urah in pri skupnem muziciranju na skupnih vajah ter na nastopih in koncertih, kjer so si tečajniki nove odrske izkušnje pridobivali kot glavni ali spremljevalni vokalisti. Obenem so bili tečajniki, ki so sodelovali na različnih glasbenih avdicijah in tekmovanjih, deležni glasbenih priprav in podpore. Tisti tečajniki, ki igrajo inštrument so bili vzpodbujani, da pojejo in igrajo hkrati. Na podoben način so bili vzpodbujani tečajniki, ki so plesno aktivni, da so pripravili tudi plesno - pevski nastop.

S tečajniki smo sproti evalvirali njihovo delo na način samo-konfrontacije ob njihovih video in avdio posnetkih ter s povratnimi informacijami s koncerta oz. nastopa, ki so jih podali tako tečajniki kot poslušalci in gledalci.

b) Učinkovitost

Za ohranjanje in zagotavljanje kvalitete dela menimo, da je potreben finančen vložek v izboljšanje pogojev dela (zvočna izolacija med učilnicami, prezračevanje v učilnicah, glasbena oprema, ustrezno velik in ustrezno opremljen prostor za skupne vaje, glasbeni studio). Glede na dane pogoje dela pa z maksimalnim vložkom truda in medsebojne strpnosti premagujemo ovire in zagotavljamo kakovost dela, medsebojno sodelovanje ter zadovoljstvo naših tečajnikov in njihovih staršev.

c) Dostopnost

Program učenja petja ima pri vpisu starostno omejitev: 8+. Program obiskuje 28 učencev, starih nad 8 let. Prevladuje starostna skupina mladostnikov starih med 12 in 18 let.

3. Smernice za vnaprej

Ohranjanje medsebojnega sodelovanja celotnega glasbenega oddelka (npr. ustanovitev novih glasbenih zasedb, nastajanje novih avtorskih pesmi ter novega koncertnega programa Rock Akademije).

Vzpodbujanje sodelovanja z drugimi dejavnostmi Pionirskega doma. V prihodnje se veselimo morebitnega sodelovanja s plesno dejavnostjo in snemanje glasbenega spota za kakšno od avtorskih pesmi tečajnikov v navezi s filmsko dejavnostjo Pionirskega doma.

Ohranjanje odrskega življenja v sklopu dogodkov Pionirskega doma ter pridobivanje nastopov »izven« oz. prijave na druge glasbene festivale, tudi z novim konceptom glasbenega programa Rock Akademije.

Snemanje novega studijskega albuma tečajnikov Pionirskega doma.

Izpeljava predavanj na temo anatomije glasu ter na temo glasbene zgodovine popa in rocka.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Skozi proces učenja petja tečajniki gradijo na zdravi samopodobi, skozi proces sprejemanja lastnega glasu in izgleda se osvobajajo od najstniških ali drugih potrditev in se učijo dati vrednost samemu sebi, razvijajo čustveno inteligenco in lasten interpret, se opogumljajo v iskanju lastne edinstvenosti in izražanju le-te ter se učijo glasbenega sodelovanja in dobrih medosebnih odnosov. Mnenje tečajnice: »Pridobivam voljo in moč do življenja, pridobivam sebe, iščem sebe. Učim se, kako čutiti, učim se iskanja in ustvarjanja občutkov, učim se kopati po sebi in iskati spomine ter občutja. Učim se, kako čutiti glasbo in jo razumeti in učim svoj glas in svoje telo, kako biti instrument tej glasbi, in hkrati se učim, kako je lahko ta glasba moj instrument. Znanje, ki ga dobim pri učenju petja, je več od tehničnih sposobnosti.«

3.4 UČENJE BAS KITARE

PEDAGOG: Gregor Cvetko

1. Vsebina

Osredotočili smo se predvsem na samostojno delo, iskanje tehničnih rešitev za izvedbo poslušane skladbe; iskanje tonike, ritmični način, identifikacija najtežjih delov skladbe in prilago-

ditev hitrosti le-tem. Ukvarjali smo se s prstnimi redi in usvajali tone na celotni ubiralki s pomočjo letstvic, ki smo jih pričeli igrati dvo-oktavno.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi štirje udeleženci so konec leta brez težave odigrali več skladb zelo suvereno, bolj dinamično, manj je bilo tonov, ki bi po dinamiki izstopali. Pridobili so samozavest pri igranju in predvsem nastopanju. Usvojili so vrsto glasbenih terminov in pridobili na posluhu za basovsko linijo, tako ritmično kot melodično.

b) Učinkovitost

Prav vsi so pridobili na samozavesti; pridobili so osnovo za nadaljevanje in delo doma, ki zahteva določeno količino znanja, ki ga je treba uporabiti pri igranju tujih znanih skladbic. Kaže se vedno bolj široko znanje terminov in glasbenih pojmov, ki jih res ni malo.

c) Dostopnost

Vsi štirje so radi hodili na ure in zelo malo manjkali. Še posebej jih je motiviralo delo v bendu in nastopanje, čeprav so se (predvsem starejši) veliko ubadali s tremo in nervozo pred odrom, kar je del ne samo glasbenega ustvarjanja, temveč tudi življenja nasploh, ko je treba pač nastopati pred drugimi (kar se zgodi skoraj slehernem človeku, vsaj kdaj pa kdaj).

3. Smernice za naprej

Nujno potrebujemo vsaj eno šolsko bas kitaro in ojačevalec, ki sicer je v učilnici, vendar je v zelo slabem stanju. Če bi dobili še kakšen kos druge opreme (vsaj predvajalnik glasbe, če ne el. klavir, tabla, ipd.), bi se predvsem stvari, ki se tičejo glasbene teorije (lestvice, ritem in predvsem akordi) lažje podajale učencem.

4. Kaj udeleženec pridobi od programa

Udeleženci so pridobili na samozavesti in samostojnem analiziranju in iskanju rešitev ob poslušanju in igranju slišane. Veselje do bas kitare in glasbe nasploh se je še poglobilo. Sploh z motivacijo nastopov in udeležbo v bendu Rock akademije.

3.5 UČENJE KLAVIRJA

PEDAGOGA: Blaž Podobnik, Rok Hozjan

1. Vsebina

Večina učencev, ki jih poučujem, je v razdobju od začetka šolskega leta do konca koledarskega leta opazno napredovala. Vsebinsko pedagoške aktivnosti prilagajam pripravljenosti posameznega učenca na uro in njegovim siceršnjim glasbenim in motoričnim sposobnostim. Vsi, razen enega učenca, imajo za temeljno didaktično gradivo gradiva iz kompleta »Moj prijatelj klavir«, ki ga kot pedagog, pianist in improvizator visoko vrednotim. Vsebine nam služijo kot odlično izhodišče tako za usvajanje novih pesmi, kot za osnovni teoretski napredek, pa tudi razvijanje harmonskega posluha, ki je osnova za improvizacijo v običajnem pomenu te besede. V pedagoški proces skušam vključiti tudi zaupen, sproščen in prijateljski odnos z učenci. Glede na odziv učencev verjamem, da je s takšnim pristopom moč dosegati premike v negovanju notranje motivacije in siceršnjega odnosa do inštrumenta in glasbe nasploh.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Nekateri učenci se na uro bolje pripravijo kot drugi, in izkazujejo očiten interes za napredek in tudi za vadenje inštrumenta doma. Z njimi dosegam očitnejši napredek in zastavljene cilje. Ena učenka za delo doma ne izkazuje posebnega zanimanja, zato tudi sam jemljem njeno

poučevanje v nekoliko drugačnem smislu – kot procesno vzbujanje zanimanja in notranje motivacije.

b) Učinkovitost

Verjamem, da so učenci in njihovi starši s programom zadovoljni. Čeprav s starši ne komuniciram izdatno, si v kratkih stikih izmenjamo spodbudne in pozitivne misli, ki nakazujejo na to, da so s sodelovanjem zadovoljni.

c) Dostopnost

Dostopnost programa je po mojem mnenju dobra. Vsi moji učenci so osnovnošolci. Učilnica in termini v tednu so bolj ali manj polno zasedeni, časovnega prostora pa ostaja toliko, da se lahko v praznih terminih izvede ure nadomeščanja.

3. Smernice za vnaprej

Za vnaprej bi lahko načrtovali več skupinskega muziciranja in več javnega nastopanja, saj to lahko pomeni pomembno vzpodbudo in samopotrditvev za učečega se otroka. Premisliti bi bilo potrebno o prilagojenosti programa za učence, ki ure obiskujejo bolj zaradi »kvalitetne zapolnitve prostega časa« in pri katerih glasbeni napredek ni v prvem planu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec programa tekom obiskovanja ur klavirja razvija pozitiven odnos do inštrumenta. Prek sproščenega (in individualiziranega) soočenja s sicer trdimi teoretskimi orehi mu tudi teoretske osnove, ki se jih dotaknemo samo toliko, da pomagajo pri razumevanju improvizacije, delajo manj preglavic kot bi morda lahko trdili za učenca v javnem glasbenem šolstvu. Učenec pridobi sproščeno uro na teden, v kateri lahko razvija svoje sposobnosti in krepí občutek lastne vrednosti. Upam in verjamem, da se učenci tekom programa čutijo sprejeti, obenem pa, da čutijo spodbudo, da svoje potenciale razvijajo tem aktivneje. Menim, da mnogi učenci izkušnje igranja pesmi, ki jim je zelo pri srcu, doživljajo zelo močno. Obenem pa figura učitelja, ki je sproščen (a obenem individualizirano zahteven) in ob katerem učenec bolj ali manj brezskrbno razvija svoje sposobnosti, predstavlja dobrodošlo obogatitev osnovnošolčevega odnosnega sveta.

3.6 UČENJE KITARE

PEDAGOG: Andrej Pekarovič in honorarni sodelavci

1. Vsebina

Za mlade je potekala šola igranja kitare skozi igro, za malo starejše pa zajemala učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranje, spoznavanje glasbenih obdobij (od klasike, svetovne glasbe, do popularne glasbe), razvijanje sluha, improvizacije in osnove aranžiranja. Individualni pouk ponuja možnost prilagoditve programa željam učencev. Nadaljevalni tečaj je obsegal zahtevnejše tehnike in skladbe in pripravo na sprejemni izpit srednjih glasbenih šol. Prav tako se glede na želje učencev učimo različnih načinov igranja kitare, kot tudi igranja na različne tipe kitar (klasična, akustična, električna...). Učence spodbujamo tudi k skupni igri, v duetu, triu ali manjših glasbenih skupinah. Večina učencev je iz prejšnjega leta nadaljevala s poukom kitare, prav tako se je vpisalo veliko novih učencev.

S tistimi iz prejšnjega leta smo nadaljevali zastavljene smernice ter začeli do sedaj pridobljeno znanje še poglobljati, z novimi učenci pa smo spoznali osnove glasbenih prvin in kitararskih tehnik. Predvsem smo postavili tonalno shemo odprte lege kitare in pričeli z izvajanjem nekaj tehničnih in akordičnih vaj ter z igranjem lažjih in učencem dobro poznanih pesmi.

Pri pouku je ne glede na stopnjo znanja učencev pomembno njihovo veselje do glasbe in motiviranost za vadenje. Slednje izhaja tudi iz učiteljevega posluha za določene predloge učencev glede izbora materiala, ki ga obravnavamo, saj učenci raje vadijo skladbe, ki jih dobro poznajo, tudi če niso iz področja klasične ali ljudske glasbe. Glasba je dovolj široka in dopušča raznovrstnost pristopov, pomembna pa je ves čas skrb za osnovne glasbene prvine ritma, harmonije in melodije in za osnovne kitarske tehnike.

Učenci so v splošnem skozi celo leto pridno vadili in lepo napredovali, tako da bomo s poukom v prihodnjem šolskem letu nadaljevali na podoben način.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program se je izvajal uspešno, saj so učenci napredovali v svojem znanju, kreativnosti in tehniki. Z učenci smo nadaljevali z začrtanim delom, kot smo ga izvedli v drugem semestru. Tako smo nadaljevali s spoznavanjem različnih ritmičnih, melodičnih in harmonskih struktur, naučili smo se precej novih pesmi in za zaključni nastop pripravili tudi skupinske točke. Le-te najbolj služijo skupnemu muziciranju, skozi katerega se še jasneje poudari in začuti pomen poslušanja znotraj glasbe. To pomeni predvsem ritmično uskladitev in iskanje skupnega pulza v ritmu med vsemi nastopajočimi v določeni zasedbi. Sicer je večina učencev za nastop poleg skupne točke pripravila še eno pesem za samostojno izvedbo.

Več poudarka smo namenili skupnemu igranju in izvedbi, tako v smislu vsebinske interpretacije kot tudi dinamike igranja in pravilne drže. Učenci so skozi celo leto pridno vadili, sodelovali na urah in skupnih vajah in zelo dobro odigrali zaključni koncert kitaristov, ki je trajal uro in pol. Sodelovali smo tudi pri nastopih vseh drugih instrumentov s kakšno točko ali več njih, saj je povezovanje inštrumentov/petja za nas zelo pomembno. Z razumevanjem snovi večinoma učenci niso imeli problemov, smo pa včasih doberšen del ure porabili za popraviljanje napak, oziroma smo predelovali stvari, katere bi morali narediti sami doma.

Nastopali smo na veliko različnih odrih in pripravili obsežen program, tako po dolžini kot tudi žanru. V projektu Rock Akademije (gre za interni projekt glasbene dejavnosti, kjer učenci vseh inštrumentov muzicirajo skupaj) smo pripravili širok repertoar skladb. Sledili so še, točka na zaključnem nastopu gledališkega festivala in tujih jezikov, 5 internih nastopov in 5 zaključnih (v Festivalni dvorani cca. 5 ur glasbe) in uro in pol programa na Kongresnem trgu, Zotkini talenti v Galussovi dvorani Cankarjevega doma, točka na stadionu Stožice,....

Na vseh nastopih skupaj smo letos slišali za več ur glasbe v izvedbi naših učencev. V bodoče si želimo avdio in mogoče tudi video posneti koncerte in s tem ustvariti arhiv našega ustvarjanja.

Jeseni je odlično uspel koncert Rock Akademije v Cankarjevem domu.

Zatem so sledile priprave na praznovanje obletnice rojstva Franceta Prešerna. S pedagoginjo petja sva med drugim uglasbila pesem Kam, ki so jo tečajniki premierno izvajali na Prešernovem trgu v Ljubljani. Ob izteku leta se intenzivno pripravljamo na interni nastop kitaristov, ki se bo zgodil v začetku februarja naslednjega leta.

b) Učinkovitost

Glas o našem ustvarjanju se je razširil in imamo vse več talentiranih učencev. K temu pripomore tudi dostopna šolnina programov. Učenci pridobijo raznoliko znanje in možnost nastopanja, tako na manjših kot tudi velikih odrih. Glede na zelo malo vloženih finančnih sredstev v nove inštrumente in ojačevalce ocenjujem, da se je program izvajal uspešno. Potrebovali bi predvsem dobro opremljene in primerne učilnice. Z učenci si želim nadaljevati delo po zastavljeni poti, to pomeni predvsem posvečanje pozornosti tehnično in ritmično čim bolj natančni ter lepo zveneči izvedbi izbranih skladb.

c) Dostopnost

Vpis v glasbene programe se je letos zopet povečal in imamo v vseh programih cca. 200 učencev, od tega 70 učencev obiskuje pouk kitare, kar nas umešča v vedno bolj kompetentno ponudbo glasbenega učenja (izven državnih glasbenih šol) v Ljubljani. Obiskovalci tečajev so stari med 8 in 65 let in letos je bilo od vpisanih cca. 20 procentov novih učencev, ostali so bili z nami že v prejšnjem šolskem letu.

3. Smernice za vnaprej

Predvsem se mi zdi nujno, da predelamo več glasbene teorije, predvsem branje notnega in ritmičnega zapisa. Z nekaterimi učenci, ki bodo nadaljevali pouk se bomo morali posvetiti tudi izboljšanju tehnike igranja. Da bi povečal motivacijo za vajo pri učencih, bom uvedel "nagradne" pesmi. Ko bodo zadovoljivo obvladali sprotno snov, bomo vzeli skladbe, ki jih poslušajo, jih prilagodili njihovemu znanju in se jih naučili. Tu mislim predvsem na spremljave popularnih pesmi. Posvetili se bomo tudi petju ob spremljavi kitare, kdor bo želel. Poskusil bom več poudarka dati na samostojnem delu učencev, seveda ko bodo zadovoljivo obvladali razumevanje skladb in tehnične prvine.

Poskrbeli bomo tudi za prehod iz glasbene pripravjalnice na inštrument in vzporedno učenje dveh inštrumentov/petje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamem, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenu, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi osebnostnem področju. Upam, da pridobi čim več veščin za svoje glasbeno izražanje preko inštrumenta in čim globlji vpogled znotraj sveta glasbe. Udeleženci programa se naučijo igranja inštrumenta, razumevanja glasbe (ritem, tonalitete, lestvice...) in izvajanja glasbe. Pomemben poudarek dajemo skupni igri, se pravi sposobnosti poslušanja in igranja ter izvajanja glasbe v skupini. Udeleženci programa naj bi pridobili znanje do te stopnje, da se lahko sami naučijo skladbe, ki so jim všeč in da jim tehnično ne delajo večjih težav. Seveda z upoštevanjem svojih sposobnosti in znanja. Učenje igranja na kitaro naj bi pri udeležencih krepilo zavedanje o pomembnosti samoiniciative, rednega dela in tudi potrpljenja, saj vidijo da do željenih rezultatov najlažje pridemo z rednim delom, oziroma vadbo, s postopnim reševanjem problemov in z vztrajnostjo. Pa tudi na pomembnost razumevanja tega, kar delamo, saj nas le tako rezultati dela zadovoljijo.

V veselje mi je, da poleg velikega števila vpisanih otrok, k nam z veseljem hodijo tudi odrasli in si, kljub hitremu tempu življenja, vzamejo čas za glasbo. Vedno bolj, pedagogi občutimo, koliko učenec pomeni druženje na skupnih vajah in koncertih. Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadenje kitare.

3.7 UČENJE BOBNOV

PEDAGOGINJA: Nataša Zamida

1. Vsebina

Januarja smo se po počitnicah z učenci hitro vpeljali nazaj v delovni proces, saj nas je konec februarja čakal prvi interni bobnarski nastop, kjer so nastopili učenci po notah in prikazali bolj teoretično plat bobnanja. Februar je bil kratek (zaradi počitnic in praznika) in smo ga izkoristili za ponovitev pred nastopom, ki je bil v marcu. Nastop je bil zelo uspešen (po moji oceni), obisk nastopa je bil zelo številen (dvorana je bila prepolna, ni bilo več sedišč) in otroci so v marcu takoj po nastopu povedali, kakšno izkušnjo so pridobili z nastopom. Nekateri so nastopili prvič, spet drugi so si šteli to kot dodatno izkušnjo in v marcu smo dorekli program za drugi interni nastop. Marec in april smo hitro in karseda nadoknadili učni načrt (da smo dosegli, kar je učiteljica zadala za določeno skupino ali posameznike) in predelali notno

gradivo, postopoma že pričeli z obdelovanjem in zapisi zgradb njihovih skladb za drugi nastop. V maju pa smo se lotili samih skladb, vsako uro smo posvečali ogrevalnim vajam kot vsako uro (tehniko) in nato skladbi. Nekateri učenci so imeli za nastop skladbo, ki so jo izvajali v živo še s drugimi igralci in smo tako vadili skupinsko, drugi pa so imeli v spremljavi na glasbeno podlago (matrico) in smo vadili na to. Vsem učencem in staršem je bil v začetku maja jasno izražen pogoj, da učenec mora biti prisoten na treh vajah, da lahko nastopa na drugem nastopu in da mora biti zelo dobro pripravljen, drugače nastopal ne bo (po določilu učiteljice). Učenci in starši so se s tem strinjali. Nastop je potekal 3.6.2018 (nedelja) ob 14ih do 15ih. Tako smo zaključili to šolsko leto in znova zagnali v septembru, kjer smo po dolgem premoru z vajami prvi mesec obujali prste, vzpostavljali kondicijo (s temu primernimi vajami), ponovili notno gradivo, razjasnili morebitne nejasnosti in začeli v novembru jemati gradivo naprej. Tako smo v decembru potopljeni v učnem toku, ter v začetku januarja pričnemo s pripravami za nastop v februarju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Menim, da so učenci v letošnjem letu napredovali, začetniki so pokazali zelo velik interes in kar hitro predelali predvideno gradivo (nekateri celo več), z nadaljevalnimi učenci pa smo se spopadali s težjimi ritmi, katerih cilj ni bilo, da znajo nujno vse izvesti, ampak da se naučijo načina, kako se lotiti predelovanja težkih ritmov, kako pristopiti k težjim skladbam in diskutirali smo o tem, kaj pomeni "manj je več" v glasbi in kdaj to drži in kdaj ne. Menim, da je bil zastavljen program uspešen, saj so izprašani učenci znali jasno predstaviti in povedati določene teoretične definicije.

b) Učinkovitost

Kakor lani, menim, da z danimi pogoji delamo super rezultate. Letos smo dobili tudi nove opne in še nov (rabljen) učiteljski set bobnov, odstranili smo določene (nepotrebne) elemente iz učilnice in s tem omogočili več prostora (tudi za vaje RA), nov tepih (lepši izgled učilnice), učilnica je prijetno poslikana s slikami otrok, pozimi nas ni zeblo, poleti ni bilo prevroče.

c) Dostopnost

Dejavnost je obiskovalo 23 učencev, poučuje se v treh dneh, v dveh dnevih je med poučevanjem samo 15 min pavza, drugače poteka pouk eden za drugim. Pouk obiskuje 4 dekleta in 19 fantov. Letos je 7 novincev. Starost od 8 do 21 let. V primeru proste učilnice, menim, da bi bilo učencev še več, saj jih je nekaj še na čakalni listi, v primeru, da se sprostijo morebiti kakšen termin za poučevanje.

3. Smernice za vnaprej

V nadaljevalni stopnji igranja bobnov se pričakuje resnejši pristop, saj bodo tudi tehnično zahtevnejše vaje, utrjevanje branja notnega zapisa, razvijanje hitrejše motorične sposobnosti ter usklajenosti v igranju. Spodbuja se lastna kreativnost, sproščeno nastopanje, pridobivanje pozitivnih kakor negativnih odrskih in zaodrskih izkušenj, ter da zna vsak razdelati svoje napake in jih zna rešiti na pozitiven način. Vsak učenec bo dobil v analizo skladbo po svoji in moji izbiri ter iz njih dobil določen del skladbe, katerega bo moral sam zapisati v notnem zapisu. Pri temu se bo spodbujala uporaba kreativnosti, naučili se bodo uporabljati notni zapis, analizirali bomo več skladb in bo sprotno spraševanje glede praktične in teoretične izvedbe. Tu se bodo učenci delili po sposobnostih in izkušnjah v dve skupini, ena izmed teh bo za eno stopnjo zahtevnejša zaradi branja zahtevnejšega notnega gradiva kot so: Bomhof, Chester, Agostini, Morello ter Riley.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Učenec je sposoben odigrati osnovni ritem z lastnim prehodom, brati notni zapis, je seznanjen z osnovnimi ritmičnimi vzorci in jih je sposoben tudi sam izvesti in obrazložiti z besedami. Izurijo se tudi, da lahko igrajo ob živi spremljavi (dueti, skupine glasbenikov) ali neživi (radio, glasba...) ter so pri tem kreativni in ob izvajanju uživajo. Učenci iz naprednejše

skupine so tudi sposobni odigrati znane ritme kot naprimer bossa nova in podobne, ter so sposobni brez metronoma določiti hitrost skladbe.

3.8 UČENJE SAKSOFONA

PEDAGOG: Miha Hawlina

1. Vsebina

Pouk kljunaste flavte in saksofona poteka individualno. Učenci imajo pouk enkrat tedensko. Uporabljam priznane metode poučevanja preko potrjenih učbenikov in pesmaric, kjer učenci sistematično spoznavajo glasbeno teorijo, prijeme za inštrument, metrum in ritem, artikulacijo in agogiko, hkrati pa se učijo pravilnega nastavka, dihanja in oblikovanja tona.

Spoznavajo slogovno različne skladbe, učijo se izražanja, odnosa do dela in nastopanja na odru.

Učenci se z rednim, kontinuiranim delom učijo odgovornosti in krepijo spomin, motoriko in koncentracijo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učenci sledijo zastavljenim ciljem, ki smo jih določili na začetku šolskega leta in pravočasno opravljajo tedenske in mesečne naloge.

b) Učinkovitost

Veliko vloženega truda, razumevanja in iznajdljivosti rezultira v maksimalni učinkovitosti. Še vedno se moramo zavedati, da imamo opravka s tečajniki, ki se izognejo državnemu glasbenemu izobraževanju, ker tam zahtevajo več prisotnosti, truda, dela, so bolj strogi pri izvajanju in osvajanju glasbeno tehničnih in teoretičnih prvin..., ali pa ne opravijo sprejemnih preizkusov.

Razmerje med vložkom in rezultatom je vrhunsko. Pri tem ne mislim le na finančni vložek, ampak tudi na vloženi čas. Malo vloženega časa in denarja pa taka učinkovitost.

Počasi bi si upal trditi, da gre nekako v obratnem razmerju z učiteljem.

c) Dostopnost

V razredu so trije saksofonisti, od tega en deček in dve deklici, ter sedem učencev na kljunasti flavti, od tega dva dečka in pet deklic. Vseh skupaj je deset učencev.

3. Smernice za vnaprej

Cilji v naslednjem koledarskem letu so:

- spoznavanje notnega zapisa in branje
- osvajanje tehnike igranja inštrumenta
- spoznavanje in razumevanje glasbene teorije
- razvoj muzikalnosti in interpretacije
- spodbujanje lastne kreativnosti in improvizacije
- izvajanje glasbe solo in v skupini
- odpravljanje treme in samozavestnejši nastop

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenci se skozi proces učenja inštrumenta naučijo drugačnega dela, kot so ga vajeni v osnovni šoli. V novem okolju spoznavajo ljudi z istim interesom, deležni so individualnega mentorskega dela in se naučijo čustvovati preko glasbe. Učenje inštrumenta spodbuja kognitivni in motorični razvoj.

3.9 UČENJE VIOLINE

PEDAGOG: Dejan Gregorič

1. Vsebina

Učenje violine je zajemalo pravilno držo instrumenta, tako violine kot loka. Z desno roko smo osvajali nadzor nad lokom (uporabo celega loka, spodnje in zgornje polovice, razne tehnike kot so "pizzicato", "detache", "legato", kombiniranje vsega naučenega) s ciljem avtomatizacije motoričnih znanj.

Pri levi roki je bila pozornost usmerjena predvsem na pravilno in sproščeno držo, fluidno postavljanje prstov na ubiralko s sprotnim intoniranjem. Obenem se tudi ukvarjamo z usklajevanjem leve in desne roke, ter dajemo poudarek tudi na celostno telesno držo.

2. Evalvacija programa

Učenci vidno napredujejo v znanju in tehniki, saj prej niso znali na violino odigrati ničesar, zdaj pa izvedejo kar nekaj lažjih skladb.

Učenec začetnik, se v celem letu nauči cca. 30 skladb/pesmic.

Ker so tečajniki večinoma začetniki, trenutno večina program izvajajo pizzicato.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu načrtujem izboljšati celostno tehniko učencev in povečati repertoar s težjim programom.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenci v takem programu pridobijo zaupanje v svoje igranje, predstavo o tem, kaj pomeni igrati violino, nadzor nad gibanjem ter občutek za izvajanje glasbe.

Vsekakor se naučijo tudi novih tehnik vadenja, poslušanja.

Vadba violine in glasba nasplošno pomagata pri razvoju možgan otrok in spodbuja k delovanju strajših.

3.10 FESTIVALNICE

1. Vsebina

Koncertni cikel FESTIVALNICE ponuja koncerte namenjene otrokom in družinam. Cikel predstavlja najbolj kakovostno glasbo iz različnih obdobij glasbene zgodovine, tudi jazza, v izvedbi domačih uveljavljenih glasbenikov in uspešnih mladih ustvarjalcev. Prav vsi glasbeniki se veselijo nastopanja, saj se v Festivalni dvorani predstavijo v novem ambientu za novo publiko, poleg tega pa jih zanima dialog z otroki. Naša publika so torej: zahtevna odrasla publika – poznavalci in ljubitelji in najmlajši poslušalci, ki se svetu glasbe tako neposredno še niso približali.

To so krajši koncerti s prilagojenim programom opremljenim s strokovno izbranim komentarjem, ki ga mlada publika z lahkoto spremlja in v njem tudi sodeluje. Najmlajši na koncertih redko in premalokrat uživajo v priložnostni neposredni komunikaciji z že uveljavljenimi glasbeniki, zelo redko jih kje lahko sploh slišijo v živo.

Pionirski dom kot organizator omenjenih koncertov se tako aktivno vključuje v danes aktualno vprašanje, kako pritegniti in ustvarjalno vključiti mlade v svet glasbenega ustvarjanja. Obisk Festivalnic, namenjen otrokom in njihovim staršem, je omogočen za simbolično ceno. Matineeje so namenjene otrokom od 2. leta starosti naprej.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Koncerti namenjeni otrokom in staršem so bili dobro obiskani in na visokem umetniškem nivoju s posluhom za mlajše obiskovalce, ki vedno zapuščajo koncerte z nasmehom. V Festivalni dvorani Pionirskega doma so med drugim v letu 2018 nastopili:

- 12. 1. 2018 Tesla (Janez Dovč)

Osrednja osebnost glasbeno-gledališke predstave Tesla je izumitelj Nikola Tesla, za katerega številni trdijo, da je »človek, ki je izumil 20. stoletje«. Predstava se sprehodi skozi devet poglavij Teslovega življenja, ki s pomočjo glasbe, poskusov, biografskih odlomkov in citatov dostopno predstavijo svet Nikole Tesle, njegovih izumov ter predvsem njegove neizmerne humanistične želje po izboljšavi sveta za naslednje generacije. Tesla se nam v šolski uri predstavi ne le kot znanstvenik in izumitelj, temveč tudi kot rahločuten vsestranski umetnik, neke vrste sodobni Leonardo Da Vinci, čigar način ustvarjanja je najpogosteje spominjal na Mozartovo ustvarjanje glasbe.

Nikola Tesla je bil znan tudi kot izjemen prezentator svojih idej, podobno kot Krištof Kolumb s svojim jajcem ali Steve Jobs v svetu računalništva. Tako tudi vsako poglavje predstave zaznamuje drug inštrument, med katerimi lahko najdemo tako eksotične kot malone futuristične inštrumente, kot so Teslova tuljava, laserska harfa, teremin, različni sintetizatorji zvoka, doma narejeni inštrumenti, vsakdanji predmeti in, nenazadnje, tudi prav poseben gost, Nao.

Namen glasbeno-gledališkega spektakla pa ni zgolj zgodovinski pregled življenja enega najvplivnejših znanstvenikov, ampak predvsem predaja njegovega sporočila znanstvenikom, ki jim polaga na srce, naj sodelujejo pri gradnji Novega sveta, ki »ne bo svet zatiranih in ponižanih, temveč svobodnih ljudi in narodov, enakovrednih v dostojanstvu in spoštovanju sočloveka«.

Predstava je avtorsko delo vsestranskega glasbenika Janeza Dovča ter v sebi združuje njegova najljubša svetova: fiziko in glasbo. Skupna točka obeh, kot tudi vrste izumov Nikole Tesle, je resonanca, fizikalni pojav, ki je osnova vseh glasbenih inštrumentov ter je ključen tudi pri sobivanju človeka s sočlovekom in naravo.

- 7. 3. 2018 Kla kla klasika (dr. Igor Saksida in Rok Terkaj)

Rapoezija

Uspešnica Kla kla klasika (MkZ, 2017) ponuja izbor slovenske poezije v raperski predelavi, ki jo dr. Igor Saksida in Rok Terkaj - Trkaj dvigneta z različnimi ritmi tako močno, da se ji začne vrteti! V prvi vrsti je namenjena mladim bralcem, a tudi odraslim, ki so mladi po srcu. V Igorjevem in Rokovem silovitem nastopu boste zagotovo začutili in zaslišali, da klasična poezija ni »stara šara«: sporočilna in aktualna je, če ji le znamo prisluhniti in jo pogledati z očmi ljubezni. Igor in Rok navdušujeta po vsej Sloveniji, njun nastop napolni dušo, saj v njem neizmerno uživata in se predajata rapoeziji in dinamičnemu pogovoru o njej.

- 3. 6. 2018 Učenci Pionirskega doma z zaključnimi koncerti

- 25. 11. 2018 SWINGATAN

Projekt Swingatan je akustični gipsy kvartet violine, dveh kitar in kontrabasa. Izvajajo avtorsko swing glasbo in glasbo iz 30-ih in 40-ih let prejšnjega stoletja ter zgodnje jazz standarde v Django Reinhard - Stephane Grapelli stilu, nemalokrat pa posegajo tudi v zgodnja leta bebopa. Stilsko repertoar obsega vse od balad pa do virtuosnih tem, skozi neusmiljeni gipsy rhythm'n'drive.

b) Učinkovitost

Želimo si pripeljati še več publike (predvsem učence Pionirskega doma) na koncerte, ki jih organiziramo.

c) Dostopnost

Učenci Pionirskega doma imajo brezplačen obisk koncertov, za odrasle je cena 6 eur in za otroke 3 eur, tako da so koncerti zelo dostopni in skrbimo, da tako tudi ostane.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljevali bomo s programom in poskušali pridobiti zanimive in kvalitetne sestave za naš cikel.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Namen cikla je obogatiti glasbeni spekter poslušalcev koncertov in širiti dobro glasbo ne glede na žanr le-te. Spoznavanje različnih glasbil in glasbenih sestavov, ter žanre od etna, jazza, popa, rocka do klasične glasbe v sproščenem vzdušju.

3.11 KITARSKI ORKESTER

PEDAGOGA: Boštjan Franetič, Luka Ropret

1. Vsebina

Začetek koledarskega leta smo se začeli pripravljati na nastop v Festivalni dvorani. Z učenci smo vadili izbrane skladbe, obenem pa pripravljali skladbo za skupno točko kitarskega orkestra. V drugem semestru smo nadaljevali z izbiro novih zanimivih in bolj kompleksnih skladb, obenem pa vadili razne tehnične in akordične vaje. Zaključni nastop pred poletnimi počitnicami je potekal v Festivalni dvorani, nastopili so učenci celotnega kitarskega oddelka.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Učenci so vadili in skozi leto vidno napredovali, tudi za nastopa so se potrudili in lepo odigrali.

b) Učinkovitost

Z učenci si želim nadaljevati delo po zastavljeni poti, to pomeni predvsem posvečanje pozornosti tehnično in ritmično čim bolj natančni ter lepo zveneči izvedbi izbranih skladb.

c) Dostopnost

Kitarski orkester je namenjen skupnemu muziciranju vse učencev vpisanih na kitarski oddelok. Predvsem se ga udeležijo začetniki in mlajši učenci saj je prvi stik z skupinsko igro, kjer morajo poslušati en drugega.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo nadaljevali načrtano pot s poudarkom na vseh osnovnih glasbenih prvinah ter čim lepši izvedbi skladb.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadenje kitare in udeleževanje pri skupinski igri.

3.12 ROCK AKADEMIJA

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič

1. Vsebina

Projekt ki je namenjen povezovanju učencev, ki v Pionirskem domu že obiskujejo program inštrumenta/vokala, se je zopet izkazal kot velika prednost in dodana vrednost našim glasbenim programom. Učenci so veliko ur z veseljem skupaj muzicirali in ustvarjali tudi avtorsko glasbo.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dragocene odrske izkušnje so tečajniki pridobili z nastopi na tradicionalnem 11. glasbenem festivalu Pionirskega doma med zasedanjem žirije. Naši učenci v zasedbi Maja Tasič, Hana in Maks Rozman, Matic Rus (mentorstvo Eva Moškon, Andrej Pekarovič) so osvojili tudi prvo mesto z avtorsko priredbo skladbe Creep. Učenci so nastopili na slovesni razglasitvi rezultatov državnih tekmovanj iz znanja in srečanja mladih raziskovalcev v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije ZOTKINI TALENTI v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani in na zaključnem internem nastopu kitaristov, bobnarjev, pevcev v Festivalni dvorani. Že četrto leto zapored smo veliki koncert Rock Akademije izpeljali na odru festivala Junij v Ljubljani na Kongresnem trgu. Program je obsegal 13 priredb, od teh je bilo 12 tujih in ena slovenska skladba.

Novo šolsko leto 2018/19 je potekalo kot navadno po individualnem učnem programu tečajnikov. S tistimi, ki v tem šolskem letu nadaljujejo in so bili že v preteklem letu vključeni v projekt Rock Akademije, smo se od oktobra intenzivno pripravljali za novembrski koncert v Cankarjevem domu in sicer pred polno Kosovelovo dvorano. Zatem so sledile priprave na praznovanje obletnice rojstva Franceta Prešerna. Uglasbili smo pesem Kam, ki so jo tečajniki premierno izvajali na Prešernovem trgu v Ljubljani.

b) Učinkovitost

Rock akademija je program, ki ga ponujamo, našim učencem intrumenta/petja brezplačno tako, da bi si želeli več sredstev za nakup ojačevalcev zvoka in odrsko opremo. V tem šolskem letu smo pridobili odličen ojačevalec Marshall, ki nam bo služil dolga leta.

c) Dostopnost

Program je dostopen vsem našim učencem, ki si želijo prosti čas popestriti z druženjem na skupnih vajah in imajo željo po koncertnih odrih.

3. Smernice za vnaprej

Z našim programom si želimo nastopati na večjih odrih, pred širšo publiko in tudi izven Ljubljane. Vzpodbujanje k pisanju avtorskih skladb in nastanku novih glasbenih skupin.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamem, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi osebnostnem področju. V veselje mi je, da poleg velikega števila vpisanih otrok, k nam z veseljem hodijo tudi odrasli in si, kljub hitremu tempu življenja, vzamejo čas za glasbo. Vedno bolj pedagogi občutimo, koliko učencem pomeni druženje na skupnih vajah in koncertih.

Foto: arhiv Pionirskega doma

Foto: arhiv Pionirskega doma

Foto: arhiv Pionirskega doma

4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO

4.1 FILM

PEDAGOG: Sandi Skok

1. Vsebina

Na prvem srečanju v mesecu januarju smo snemali z mobilnimi telefoni. Na začetku vaje sem udeležencem predstavil pojem mizanscena. Posneli smo kratek film sestavljen iz šestih daljših kadrov. Vsak udeleženec je posnel en kader. Pri pripravi na snemanje so posebno pozornost posvetili položaju in premikom kamere ter premikom igralcev znotraj kadra. Na drugem srečanju smo montirali film, ki smo ga posneli na prvem srečanju. Za montažo smo uporabili mobilni telefon. Film smo si na koncu ogledali in ga analizirali.

Na tretjem srečanju smo nadaljevali s snemanjem z mobilnimi telefoni. Udeleženci so se razdelili v dve skupini in posneli dve sekvenci. Temo, zgodbo in način snemanja sem prepustil njim. Edina naloga je bila, da se v sekvenci bolj posvetijo akciji igralcev kot dialogu. Na četrtem srečanju smo filma montirali. Oba filma smo nato pogledali in analizirali.

Na petem srečanju smo vadili snemaje prizora z več kamerami.

Prvo srečanje v mesecu februarju je potekalo v sodelovanju s produkcijo gledališke predstave kONec. Udeleženci delavnic so s tremi kamerami posneli eno od generalk predstave.

Med prvim in drugim srečanjem sem posnetek predstave zmontiral. Na drugem srečanju smo posnetek gledali in ga analizirali.

Na tretjem srečanju sta bila prisotna le dva udeleženca. Snemali smo dialoški prizor.

Prvo srečanje v mesecu marcu smo montirali prizor, ki smo ga posneli na zadnjem srečanju v februarju. Vsak udeleženec je zmontiral nekaj kadrov. Prizor smo na koncu izvozili. Tekom tedna pa je eden od udeležencev prizor opremil še z zvokom.

Na drugem srečanju nam je eden od udeležencev predstavil scenarij, ki ga piše. Ostali udeleženci so njegove ideje komentirali in dodali svoje ideje. Pripravili smo tudi načrt snemanja za prizor, ki ga je napisal.

Na tretjem srečanju smo z mobilnim telefonom posneli prizor, ki smo ga pripravili na prejšnjem srečanju. V naslednjem tednu je udeleženec prizor zmontiral.

Na četrtem srečanju sem udeležencem pokazal kako ročno nastaviti pravilno osvetlitev na kameri. Nato je vsak udeleženec posnel dva kadra pri katerih so morali pravilno nastaviti osvetlitev.

Na prvem srečanju v mesecu aprilu so si udeleženci delavnic zaželeli, da bi snemali prizor z vizualnim efektom. Na internetu smo našli zanimiv prizor v katerem se lik teleportira skozi steno. Prizor smo analizirali in se odločil, da bomo mi prizor, ki zgloda da je posnet v enem kadru posneli s tremi kadri. Levi dve tretjini posnetka smo posneli v dveh kadrih. Najprej je lik hodil do steklenih vrat, nato pa smo posneli še del ko se pojavi na drugi strani vrat. Na desni tretjini kadra pa vidimo nekoga, ki reagira na teleportacijo. To tretjino smo posneli v enem kadru. S tem efektom smo skrili rez iz levih dveh tretjin.

Na drugem srečanju smo Prizor zmontirali. Vsak udeleženec je uredil nekaj kadrov, vizualnih in zvočnih efektov.

Udeleženci so si nato zaželeli, da bi snemali prizor pri katerem bi uporabili tehniko chroma key. Na tretjem srečanju v tem mesecu so udeleženci skupaj z gostujočim mentorjem napisali scenarij za prizor v katerem bomo uporabili tehniko chroma key. Pripravil so tudi zgodboris.

Na zadnjem srečanju so udeleženci preizkusili delo s sistemom glidecam. Postavili so prizor in mu skušali slediti in ga posneti v enem kadru.

Na prvem in drugem srečanju v mesecu maju smo snemali prizor, ki so ga udeleženci delavnic napisali z gostujočim mentorjem. Naš cilj je bil posneti prizor v katerem se lahko igramo z nekaj filmskimi triki. Zato, da bi triki delovalo je bilo potrebno prizor posneti natančno.

Na tretjem in četrtem srečanju pa smo prizor zmontirali.

Na poletni filmski šoli smo snemali film v španskem jeziku. V ponedeljek so se učenci napisali scenarij za pustolovski film z naslovom "Un trabajo de seminario". Učiteljici španskega jezika sta nato scenarij prevedle v španščino. V torek sem učencem razložil osnove filmskega jezika in jim pokazal snemalno opremo. Od torika do četrta smo film snemali in sproti montirali. V petek smo filmu dodali filmske špice, glasbo in posebne efekte. Popoldan smo film predvajali za učence, ki so se udeležili drugi delavnic in starše.

Na prvem srečanju v tem šolskem letu smo se najprej spoznali z novimi udeleženci in se malo pogovorili o tem kaj smo delali med poletnimi počitnicami. Potem so se udeleženci razdelili v dve skupini in s telefoni posneli prizor. Navodila so bila, da mora ena oseba v prostoru nekaj delati, v prostor pride druga oseba sledi kratek dialog na koncu pa ena oseba odide.

Na drugem srečanju sem jim pokazal osnovne funkcije programa za montažo v DaVinci Resolve, nato pa so film zmontirali.

Na tretjem srečanju sem jim pokazal snemalno opremo, ki jo bomo uporabljali za snemanje filmov. Nato so napisali scenarij za kratek prizor.

Na prvem srečanju v mesecu oktobru so se udeleženci razdelili v posamezne ekipe. Trije so v filmu igrali, dva sta bila režiserja, dva snemalca in dva snemalca zvoka. Najprej smo pripravili prostor nato pa posneli večino prizora, ki so ga udeleženci napisali na predhodni vaji.

Na drugem srečanju sta dve učenki material, ki je bil posnet na prvem srečanju, montirali ostali pa so posneli kadre, ki jih niso uspeli na prvi vaji.

Na tretjem srečanju je ena skupina do konca zmontirala film, ko je ta skupina končala je druga skupina filmu popravila barve. Medtem je učenka, ki rada riše naredila začetne in končne špice za naš prizor. Ostali so pripravljali scenarij za naslednji projekt.

Na četrtem srečanju so nadaljevali s pisanjem scenarija.

Prvo srečanje v mesecu novembru smo izpeljali na festivalu Liffe. Tema so bili traileri.

Napisali smo scenarij za trailer, ki smo ga na naslednjih srečanjih v okviru festivala Liffe posneli.

Drugo srečanje je zaradi moje odsotnosti vodila vodja oddelka za kulturno vzgojo in ustvarjalnost, Vesna Tripković. Učenci so z mobiteli posneli film. Tečajnik je do naslednjega srečanja film zmontiral.

Na tretjem srečanju smo snemali film o tem kako lik ukrade teste iz učiteljevega kabineta. Učenci so bili tokrat organizirani v snemalno ekipo.

Na četrtem srečanju je polovica učencev montirala film, ki smo ga posneli na tretjem srečanju. Druga polovica pa je snemala enostaven projekt z mobiteli.

Na prvem srečanju v mesecu decembru smo snemali vajo na kateri so učenci posneli en daljši kader. Cilj vaje je bil, da poskušajo režirati bolj kompleksno gibanje oseb v kadru, da se bolj pomembne situacije dogajajo v prvem planu sekundarna dogajanja pa v drugem ali tretjem, premikanje med plani pa je smiselno.

Na drugem in tretjem srečanju so učenci posneli in zmontirali kratek prizor. Med snemanjem prizora so raziskovali, kako lahko s kreativno uporabo svetlobe dosežejo primerno atmosfero prizora.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil, glede na zastavljene cilje, skoraj v celoti izpeljan. Do manjših sprememb je prišlo zaradi zaradi specifičnih potreb in dinamike v skupini.

Program poletne filmske šole je bil izveden v celoti. Rezultat delavnic je film "Un trabajo de seminario" (https://www.youtube.com/watch?v=8IKQUt5_FOQ)

b) Učinkovitost

Jeseni je bil za filmske delavnice kupljen nov računalnik z ustrežno programsko opremo za montažo filmov, pisanje scenarijev, obdelavo slik, Nova oprema učencem omogoča bolj

tekoče delo zato pri montaži določenega projekta bolj vztrajajo. To pomeni, da več vaj oziroma filmov končamo hkrati pa učenci hitreje osvajajo veščine filmske montaže.

c) Dostopnost

Šolsko leto 2017/18 je filmske delavnice obiskovalo šest udeležencev starih med 12 in 14 let, tri deklice in trije dečki. Trije udeleženci so bili na filmskih delavnicah prvič, trije pa delavnice obiskujejo že več sezon. V šolskem letu 2018/19 delavnice obiskuje devet udeležencev pet deklic in štirje dečki. Udeleženci so stari med 11 in 14 let. Pet udeležencev je delavnice obiskovalo že v šolskem letu 2017/18 (nekateri že prej), dve udeleženci sta se prej udeleževali poletnih filmskih šol, dva pa sta na delavnicah letos prvič.

3. Smernice za vnaprej

Menim, da velike spremembe niso potrebne. Delavnice bom še naprej izvajal tako, da bomo vsako temo najprej spoznali teoretično, si ogledali nekaj primerov nato pa jo praktično preizkusili in evalvirali. Ta metoda se mi zdi učinkovita, ker mi omogoča da celoten proces poteka z izrazito dvosmerno komunikacijo. Dijaki so zato aktiven del procesa in se učijo tako, da odgovore na vprašanja iščejo v svojih izkušnjah in lastni kreativnosti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec filmskih dejavnosti dobi predvsem vpogled v proces ustvarjanja filma. Nauči se tehnik, ki so osnova za pripovedovanje zgodb preko filmskega media. Poleg tega pa, upam, da mladostniki razvijejo odnos do filmske umetnosti.

Opažam pa tudi, da sproščeno okolje, ki se ga trudimo ustvariti udeležencem omogoča spletnja novih prijateljstev, druženje in aktivno, kvalitetno ter kreativno preživljanje prostega časa. Veseli me tudi to, da so učenci, ki delavnice obiskujejo že več let postali dobri prijatelji in filme ustvarjajo tudi izven okvira delavnic.

4.2 MLADI RAZISKOVALCI

PEDAGOGINJA: Vesna Tripković, Katarina Fuchs

1. Vsebina

Vsebinsko smo program nadaljevali s spoznavanjem kamnin, človekovega odnosa do kamnin in rabe kamna, prešli smo na živo naravo, kjer smo začeli z bakterijami in plesnimi. Dotaknili smo se tudi živalskega sveta in človeškega telesa. Lotili smo se raziskovanja vode in njenih lastnosti, s čimer smo vsebine zapeljali nazaj k Zemlji in njenim procesom. Zaključili smo z električnimi poskusi. Obiskal nas je mag. Tomaž Ogrin iz Inštituta Jožef Stefan in izvedel kopico kemijskih poskusov za vse Mlade raziskovalce. Zlato Vahčič, ljubiteljsko ornitologinja, članice društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije, smo povabili v Tivoli, kjer smo skupaj spoznavali svet ptic. Program se je izvedel v skladu z načrti. Eni skupini je v prejšnjem letu večkrat odpadlo, kot drugim, zato smo zadnji dve uri združili z raziskovanjem v parku Tivoli, kjer smo lahko opazovali dodobra prebujeno naravo.

Z novim šolskim letom smo vpeljali dva nova programa, da popestrimo vsebinski del mladih raziskovalcev. Potreba se je pokazala zaradi dolgoletnih udeležencev programa, za katere je osvežitev dobrodošla. In res so se v program robotike, ki ga izvajamo z Dimitrijem Aiutdinovim, vpisala tri dekleta in eden fant, ki že več let obiskujejo Mlade raziskovalce. Zelo hitro napredujejo v sestavljanju različnih robotov in mehanizmov. Vpeljali smo tudi program s poudarkom na raziskovanju v naravi. Otroci z lastnimi izkušnjami, doživljanjem narave in tekočim učenjem* spoznavajo različne živali, rastline in zemeljske procese. Z iskanjem povezav med naravo in znanstvenimi izumi, na lastni koži spoznavajo koliko možnosti ponuja narava. Ob koncu leta smo povabili seizmologe iz Agencije RS za okolje, da so nam predstavili vse o potresih.

* Tekoče učenje po Josephu Cornellu, kjer stopenjsko vodimo udeležence od navdušenja, usmerjene pozornosti, direktne izkušnje do globljega razumevanja narave in naše vloge v njej.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Skupine so dosegale zastavljene cilje in obravnavale vse predvidene teme raziskovanja. Hkrati so bile proti koncu šolskega leta ure prilagojene vedno večji razigranosti in pomanjkanju koncentracije. Zelo dobro se je izkazalo tudi izvajanje pouka izven učilnice, ki se je navezoval na točno določene vsebine, saj smo obravnavali različne procese oblikovanja Zemljinega površja in gibanje pri človeškem telesu. Z novim šolskim letom je prav tako šlo vse po planu, samo program raziskovanja in doživljanja narave bo z daljšimi dnevi vedno bolj realiziran, saj bomo imeli več možnosti raziskovanja zunaj. Program je zaenkrat bil v uvajanju, saj smo v mlajšo skupino dobili dečka z motnjo pozornosti in hiperaktivnostjo. Sedaj, ko smo zgradili odnos, bomo lahko večkrat raziskovali v zunanjem okolju, ki je zanj manj predvidljivo glede vedenja.

b) Učinkovitost

Poskusi so bili zasnovani in izvedeni z minimalnimi stroški, ker so vsebine to dopuščale. Učinkovito smo uporabljali obstoječe materiale, kupili smo le nekaj pripomočkov, ki bodo služili še za naslednja leta izvajanja programa. Nabavili smo majhno zbirko mineralov, ki jo bomo uredili in obdelali v torkovi skupini raziskovanja in doživljanja narave.

Proti koncu šolskega leta so bili trije izpisi iz programa Mladih raziskovalcev. Med razlogi za izpis so preobremenjenost ob koncu šolskega leta, prekrivanje z dodatnimi športnimi treningi in prekrivanje z glasbeno umetniškimi aktivnostmi, vezanimi na zaključne produkcije. Sklepamo, da se iz podobnih razlogov pri nekaterih skupinah kaže manjša prisotnost na urah pri posameznih otrocih.

c) Dostopnost

Od januarja do junija je delo potekalo v petih skupinah, ena od teh je starostne skupine od 5 do 7 let, druga od 11 do 14, ostale od 8 do 11 let. V celotni program je bilo junija vpisanih 28 otrok in mladostnikov, ki so bili stari od 5 do 14 let. Močno so prevladovali fantje, največ otrok pa je starih med 9 in 13 let. Eden izmed otrok je slaboviden, kar upoštevamo pri dostopnosti vizualnih sporočil oziroma prikazov. Od septembra raziskujemo v šestih skupinah, ena od teh je starostne skupine od 5 do 6 let, druga od 7 do 9, dve od 8 do 11 let in dve od 10 let naprej. V celotni program je v novem šolskem letu vpisanih 26 otrok in mladostnikov, ki so stari od 5 do 14 let. Še vedno močno prevladujejo fantje, čeprav se je letos prijaviло pet novih punc in jih je vseh skupaj sedaj osem. Največ otrok pa je starih med 9 in 13 let. Eden izmed otrok ima motnjo pozornosti in hiperaktivnostjo in sproti prilagajamo pedagoški proces, ker gre za maloštevilno skupino smo se hitro znašli in pouk normalno poteka. V skupini Robotika je en deček s spektrom avtizma, ki se je prav tako dobro znašel v skupini.

3. Smernice za vnaprej

V začetku novega šolskega leta smo program izvajali z minimalnimi stroški, saj v januarju načrtujemo gosta Tomaža Konhajzlerja, ki je dizajniral različne predmete, ki jih otroci sami sestavijo. Otroci bodo tako domov odnesli končne izdelke. Večinoma se bomo posvetili novim poskusom in vsebinam. Za večjo pestrost izvajane programa, smo odprli program, ki se je in se bo izvajal v dveh terminih pretežno v naravi z zunanjimi aktivnostmi in raziskovanjem, Otroci bodo z lastnimi izkušnjami in doživljanjem narave spoznavali različne živali, rastline in zemeljske procese. Z iskanjem povezav med naravo in znanstvenimi izumi, bodo na lastni koži spoznali koliko možnosti ponuja narava. Raziskovali bomo kako in zakaj je narava od nekdaj navdihovala tako znanstvenike kot umetnike. Obetajo se daljši dnevi in bo program lažje realiziran.

Program robotike se nadaljuje tudi v novem koledarskem letu, morda bomo vmes povabili še kakšnega gosta, da se poveča pestrost programa. Nadaljevali bomo z obiski in sodelovanjem z različnimi institucijami in društvi pri vseh skupinah.

Verjetno bo potreba po nabavi kakšnih novih pripomočkov za delo v naravi in obravnavo novih vsebin pri vseh programih. Mednje sodijo lesen zaboj za urejanje zbirke mineralov, majhne kartonaste škatlice, lončki za vzorčenje živali, lovilnica za metulje, nova literatura (določevalni ključi za rastline in živali), komplet robotike za v igralnico itd.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Katarine Fuchs: Opažam, da otroci pri mladih raziskovalcih zelo uživajo. Pogosto ob začetkih ur prvih nekaj minut porabijo zase, da se umirijo ali družijo s prijatelji. Nekateri so postali že prava »klapa«. Med samimi urami pogosto pogovor nanese na dogodke iz šole ali nasploh iz njihovega življenja. Nekateri se zelo radi pogovorijo tudi o življenjskih izzivih, zato jim vmes prisluhnem in si vzamem čas zanje. Ob tem jim vedno skušam objektivno predstaviti drugo plat zgodbe, pogosto uporabljam tudi prisposode iz narave. Tako jim skušam stati ob strani tudi ob občasnih problemih. Ob tem in ob uspešnosti pri posameznih poskusih na urah gradijo na svoji samozavesti in boljši samopodobi. Udeleženci dobijo tudi dobro izkušnjo delovanja v manjši skupini, saj smo ves čas usklajevali njihovo medsebojno dinamiko in sproti reševali morebitne vedenjske zaplete. Pri nekaterih je mogoč opaziti napredek z vidika egocentričnega pogleda na svet, saj so se naučili, da ne morejo vsi vedno na isti način česa poskusiti in da niso sami v skupini.

Po besedah udeležencev jim je vseč tudi sproščeno vzdušje in spoznavanje različnih tem brez domačih nalog. Ob prihodu na ure me vsakič znova, z zvedavimi očmi, sprašujejo: Kaj bomo pa danes delali?

Še vedno me presenečajo s svojimi idejami in razmišljanji o izvedbi poskusov. Pogosto so res ustvarjalni in si domislijo stvari, ki jih včasih niti sama ne predvidevam. Resnično se urijo v razmišljanju izven ustaljenih smernic in povezovanju posameznih vsebin. Neredko doživijo presenečenje ob neki izvedbi poskusa, saj so priča nasprotnemu rezultatu, glede na svoja pričakovanja.

Tudi gostje radi povedo, da se našim otrokom pozna, da hodijo k Mladim raziskovalcem, saj so tako vedoželjni in znajo sami sklepati in povezovati pojme med seboj.

4.3 ANIMIRANI FILM

PEDAGOGINJA: Andreja Goetz

1. Vsebina

Program se je izvajal po predvidenem načrtu. Spoznavali smo osnovne pojme, terminologijo. Spoznali smo se z različnimi tehnikami animiranega filma tako, da smo si ogledali nekaj primerov animacij v različnih tehnikah in jih za tem tudi praktično sami preizkusili. Prva polovica tečajev je bila namenjena spoznavanju teorije in praktičnim vajam. V drugi polovici pa smo ves čas delali na isti zgodbi, ki je združevala različne tehnike animiranja tako, da smo vključili v proces dela različna pridobljena znanja.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Projekt je bil po mojem mnenju uspešno izveden, saj smo sledili zastavljenim ciljem in jih na koncu tudi uresničili.

b) Učinkovitost

Glede na obseg posameznih srečanj, tehnično opremo in materialom, ki je bil na voljo smo uspeli spoznati zelo raznolike tehnike animiranja. Od klasične risane animacije na papir, 2D računalniške risane, lutkovne, predmetne animacije in piksilacije (animiranje ljudi). Spoznali

smo tudi uporabo tehnike "green screen" ozadja. Udeleženci pa so bili ves čas prisotni tudi pri montiranju filma.

c) Dostopnost

Tečaj redno obiskuje pet otrok.

3. mernice za vnaprej

Tekom tečaja sem ugotovila, da sem dobro zastavila program. V prihodnjem letu bi ga le drugače razporedila. In sicer tako, da bi poglobitve osnove in predstavitev različnih tehnik predstavila v prvih dveh srečanjih. Potem pa bi že začeli s snovanjem ideje za animirani film, izdelavo likov, ozadij in potem to delali vse leto. Potem pa bi jih še tekom praktičnega dela seznanjali s teoretičnimi podrobnostmi.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Udeleženec dobi priložnost spoznavanja celotnega procesa izdelave animiranega filma, od ideje do končne izvedbe. Spozna kako poteka proces dela v skupini in kako si je potrebno razporediti čas in delo, da nastane končni film. Med razporejanjem dela se pokažejo tudi otrokova močna področja. Nekdo lahko v praksi izkaže in dodatno razvija svoj talent za ročna dela (npr. pri izdelavi lutk), animiranje, pisanje zgodb (pri scenariju), tehnično znanje (pri uporabi tehnične opreme in računalniških programov), smisel za filmsko pripoved (pri montaži, snovanju zgodborisa), za glasbo (pri snemanju zvoka za film). Program tako omogoča pridobivanje znanj na različnih področjih ustvarjanja.

Spozna se z različnimi tehnikami animiranja. Risana, kolaž, predmetna, lutkovna animacija, snemanje na pesek, 2D računalniška, piskilacija. Udeleženci se naučijo rokovati s tehnično in programsko opremo za animiranje. Ker pri delu uporabljamo profesionalno opremo, smo se hkrati spoznali tudi z opremo in programi, ki so brezplačni in jim omogočajo samostojno ustvarjanje animiranih filmov doma.

4.4 NEKATERA SODELOVANJA PIONIRskega DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA

1. Vsebina

Pionirski dom – Center za kulturo mladih soustvarja programe različnih ustanov in se pridružuje pri izvedbi njihovih dogodkov ter projektov. Z lastnimi ustvarjalnimi delavnicami, predstavami, koncerti in drugimi projekti dopolnjuje številne pomembne prireditve in dogodke, v organizaciji MOL, četrtnih skupnosti in drugih institucij ter zavodov. S sodelovanjem prispevamo k bogatitvi programov, povečujemo prepoznavnost zavoda in se mrežimo.

Januarja smo bili s Pionirskim domom – Centrom za kulturo mladih prisotni na 10. ljubljanskem festivalu kulturno-umetnostne vzgoje **Bobri**, v času podeljevanja brezplačnih vstopnic. Med čakanjem na vstopnice so si otroci izdelali svojo beležko, jo porisali in vanj vpisali svojo pesmi, misli in zapiske. V okviru Bobrov smo najprej v prenovljenem Pionirskem domu na Komenskega 9 odprli razstavo slikovnega gradiva festivala. V koprodukciji z Glasbeno matico Ljubljana so otroci gledališkega studia Pionirskega doma v nedeljo, 4. 2. 2018 izvedli dve ponovitvi predstave Pedenjped in Pedenjsvet. V okviru prijavljenega programa pa smo v petek, 1. 2. 2018 v prostorih na Komenskega 9 izvedli tudi delavnico Impro poezije.

V okviru **Tedna vseživljenjskega učenja** smo pripravili dve delavnici: S pravljico okrog sveta in arhitekturno delavnico, na kateri so si otroci lahko izdelali svojo svetilko. V mesecu maju smo bili sodelovali tudi na festivalu Igraj se z mano. Pripravili smo ukrajinsko pravljico, ki jo je Palček Znalček pripovedoval v okviru projekta S pravljico okrog sveta. V juniju smo se, kot že leta do sedaj, udeležili Znanstivala, ki ga organizira Hiša eksperimentov. Pripravili smo delavnico spoznavanja tektonskih plošč. V okviru Festivala zdravja, ki ga organizira

Lekarna Ljubljana smo pripravili delavnico mikroskopiranja, na kateri so otroci spoznavali, kako izgleda telo pod mikroskopom, lahko pa so si izdelali preprost mikroskop. Pionirski dom je sodeloval na dobrodelnem dogodku Čarobni dan, kjer so se otroci spoznavali z grafično tehniko si izdelali matrico in jo nato odtisnili.

Na festivalu **Junij v Ljubljani** smo bili prisotni dvakrat. V opoldanskem času so si otroci, starši in mimoidoči lahko ogledali nastop članov Rock Akademije, ki so preigravali priredbe znanih izvajalcev. Popoldne se je zvrstil mini koncert Lena in Lenart. Čez leto potekajo tekmovanja Šolske impro lige, ki se jih udeležuje tudi gledališka skupina Pionirskega doma. Sooblikovali smo naslednje dogodke: Junij v Ljubljani (koncert Rock Akademije v paviljonu na Kongresnem trgu), **Kasaške dirke** in dogodek **V Stož'ce po rož'ce** (program S pravljico okrog sveta in ustvarjalna delavnica), **Dan brez avtomobila** (dogodek S pravljico okrog sveta in ustvarjalna delavnica), **Dan četrtni skupnosti Bežigrad** (likovna delavnica in delavnica mikroskopiranja), **Festival za 3. življenjsko obdobje** (kiparska delavnica za odrasle), **Liff** (filmske delavnice za mlade), **Cicifest** (nastop Rock Akademije in dogodek S pravljico okrog sveta z ustvarjalno delavnico). V mesecu novembru smo v paviljonu na Kongresnem trgu pripravili **torkove ustvarjalne delavnice**, ob sobotah pa smo poslušali pravljice s Palčkom Znalčkom in ustvarjali na delavnicah. Decembra smo, kot že leta doslej, pripravili **Čarobni gozd** – ustvarjalne delavnice s spremljevalnim programom za otroke. S predstavami in produkcijami smo gostovali tudi drugod po Sloveniji, kjer sodelujemo tudi z vrtci in šolami.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V Pionirskem domu s sodelovanjem z zavodi in ustanovami, ki delujejo na področju kulture in jezikov, širimo prepoznavnost naših dejavnosti. Število obiskovalcev na dogodkih z leti raste, prav tako število vpisanih.

b) Učinkovitost

Pionirski dom se z veseljem odzove povabilu k sodelovanju na različnih dogodkih, kar podpre s lastnim finančnim vložkom. Zadovoljstvo udeležencev z izvedenim programom se pogosto izkaže v povečanju števila vpisanih na dejavnost oziroma z nadaljnjim povezovanjem med ustanovami.

c) Dostopnost

Obiskanost dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju z drugimi ustanovami v večji meri pogojena s promocijo, ki jo pripravi organizator dogodka. Med bolj obiskane sodijo Znanstival, Junij Ljubljani ter Čarobni dan kjer smo s svojo prisotnostjo dosegli tudi več 1000 obiskovalcev.

3. Smernice za vnaprej

Aktivno povezovanje z ustanovami, s katerimi smo sodelovali do sedaj, nameravamo ohranjati. Z zavodi in društvi, ki določena področja kulturne vzgoje pokrivajo in poznajo bolje, pa nameravamo skozi lastne projekte vzpostaviti intenzivnejša sodelovanja. V prihodnje si želimo tesnejšega sodelovanja z zavodi in ustanovami iz celotne Slovenije.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Delavnice Pionirskega doma, ki jih izvajamo za druge organizatorje so tematsko naravnane in so osredotočene na ciljno publiko dogodka. Pionirski dom skrbi, da se izvedene delavnice ne ponavljajo, metodika dela pa je skladna s posamezno dejavnostjo. Cilj je, da preko delavnic ljudje prepoznajo in spoznajo dejavnosti Pionirskega doma ter postanejo naš stalni obiskovalec.

4.5 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE

1. Vsebina

V letu 2017/18 smo nadaljevali in razširili področja in teme seminarjev, predavanj in ustvarili kontinuirani proces izobraževanja učiteljev za h kulturi in ustvarjalnosti naravnano vzgojo in razvoj z namenom implementiranja v prakso.

Poleg obstoječih izobraževanj za mentorje in pedagoge (likovna in gledališka vzgoja), smo razširili ponudbo tudi na področje filmske vzgoje, kreativnega pisanja in znanosti. V okviru festivalov smo ponudili večerna izobraževanja za mentorje, ki so se udeležili festivalov.

Izobraževanje za mentorje filmske vzgoje v sodelovanju z Društvom Vizo

Izobraževanje je bilo namenjeno vsem mentorjem, ki želijo film vključiti v učni kurikulum. Na njem so pridobili teoretična in praktična znanja za izvajanje filma v svojem razredu. Ogledali so si primere dobrih praks, predavanje je bilo sestavljeno iz predavanj in praktičnih vaj. Na posameznem sklopu smo teoretično ali praktično obdelali določeno temo. Osnove in zgodovino filma, predstavitev tehnične in programske opreme za snemanje filma, kako z učenci izbrati in pripraviti zgodbo za film, praktične delavnice filma v določeni tehniki in predstavitev tehničnih posebnosti vsake izmed njih, snemanje zvoka, post produkcija (montaža slike in zvoka). Izobraževanja se je udeležilo 8 mentorjev.

Izobraževanje za mentorje likovne vzgoje

Likovni pedagogi (Boris Beja) in zunanji sodelavci Pionirskega doma (Zora Stančič, Nina Koželj) so organizirali v sklopu likovnega festivala LIKFESTA delavnico za likovne pedagoge, kjer so jim predstavili eno prvih fotografskih tehnik - cianotipijo, ki jo je možno enostavno izvesti v razredu in ne zahteva visokih materialnih stroškov. Uvod v delavnico je bilo predavanje o zgodovini grafike in njenih izraznih sredstev. Drugi del delavnice pa je bil eksperimentalne narave, saj so udeleženske preizkusile tehniko, kjer se zgodijo hitre, nenadne spremembe in je kot taka privlačne za otroke in njihovo likovno izkušnjo. Izobraževanja se je udeležilo 26 mentorjev.

Izobraževanje za mentorje naravoslovnih krožkov v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani

V okviru znanstvenega festivala HOKUS POKUS smo tokrat prvič ponudili tudi izobraževanje za pedagoge. Tema izobraževanja je bila v povezavi z vodilno temo festivala - energija in njena (u)poraba. V sodelovanju s Pedagoško fakulteto (Maja Pečar) smo mentorjem pokazali enostavne in malo bolj zapletene eksperimente, s pomočjo katerih bo energija kot učna snov, postala bolj eksplicitna. Prikazane eksperimente s potrebnimi materiali so lahko uporabile pri pouku kot obogatitev razlage in del programa. Izobraževanja se je udeležilo 9 mentorjev.

Izobraževanje za gledališke pedagoge

Po lanskem uspešnem izobraževanju za pedagoge gledaliških skupin, ki se udeležijo Otroškega festivala gledaliških sanj, smo zbrali izkušnje in z uspešno prijavo na program financiranja s strani Evropske Komisije - Ustvarjalna Evropa pripravili mednarodni program izobraževanja za pedagoške delavce in profesionalne gledališke ustvarjalce. Gledališko-pedagoško izobraževanje je bilo namenjeno pridobivanju gledaliških znanj pedagogov, pridobivanju pedagoških znanj profesionalcev in pripravi izobraževalnega programa, ki bo dvignil gledališko pismenost vseh udeležencev ter spodbujanju sodelovanja kulturnih in pedagoških ustanov.

Izobraževanje za mentorje na področju literarnega ustvarjanja

V okviru literarnega natečaja BODI PISATELJ, smo letos prvič ponudili delavnico kreativnega pisanja za mentorje. Delavnico za mentorje slovenskega jezika, je vodila Marjetka Krapež, profesorica slovenščine na Gimnaziji Vič, delavnico za mentorje tujih jezikov pa prof. Brigita Koseski. Na delavnici so se seznanili z lastno ustvarjalnostjo in svojimi pričakovanji. Udeleženske so delale z obstoječimi teksti s poudarkom na zavedanju zastojev pri pisanju. Z vajami za izostrovanje prisotnih vsebin so kasneje iskali avtentično metaforo v lastnih tekstih. Na izobraževanju je bilo 32 mentorjev.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Vsa izobraževanja so bila izvedena izjemno kakovostno, kar se je odražalo tudi pri evalvacijskih anketah, ki so pokazale zelo visoko stopnjo zadovoljstva udeležencev. Na izobraževanja, ki so potekala že več let zapored, se praviloma vsaj polovica udeležencev vrača. Na izobraževanja, ki smo jih pripravili prvo leto, pa smo dobili predvsem pripombe glede trajanja (želeli bi si več ur, med vikendom,....).

b) Učinkovitost

V tem letu nismo za nobeno izobraževanje zaračunali kotizacijo, v prihodnje pa bomo uvedli le-to. Na ta način bomo lažje pokrili stroške izobraževanj (honorarji predavateljev, materialni stroški).

c) Dostopnost

Izobraževanja smo poskušali terminsko prilagoditi udeležencem, zato smo jih kar nekaj (filmsko, naravoslovno, kreativno pisanje) umestili v čas festivala, ko so mentorji tako ali drugače že prisotni v Pionirskem domu.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo izobraževanja časovno podaljšali in jih ponudili tudi dvakrat na leto – ob začetku šolskega leta in ob festivalu. Na ta način bodo mentorji, ki sodelujejo na naših festivalih, že na začetku leta dobili vpogled in smernice za ustvarjalne procese, ki ob koncu rezultirajo izdelek, s katerim se predstavijo na festivalih (slike, risbe, filmi, literarni prispevki, gledališke predstave, znanstveni poskusi).

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci izobraževanj pridobijo predvsem drugačno izkušnjo – nova znanja, tehnike, metode, ki jim lahko pomagajo pri lastnem pedagoškem delu. Dodatna motivacija mentorjev je vsekakor sodelovanje na naših festivalih, zanima jih kako razviti kreativen proces z učenci, obenem pa poskrbeti za dober končni izdelek. Zato izobraževanja vsako leto ponujajo nove tehnike, metode in izkušnje predavateljev.

Foto: arhiv Pionirskega doma

5 FESTIVALI

5.1 FESTIVAL ZNANOSTI HOKUS POKUS (10. – 12. januar 2018)

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Festival je uspel! Je moja prva misel in analiza. Namreč poleg tega, da nas je obiskalo skoraj 900 otrok iz celotne Slovenije, je festival dobil večjo vrednost – s filmi eksperimentov, ki so jih morali otroci posneti, smo osmislili namen festivala. Otroci in učitelji so že v začetku šolskega leta razmišljali o temi festivala – energiji – in tako poiskali idejo ter jo realizirali v obliki filma. Največ dvomov sem imela glede tega in na koncu sem ugotovila, da je bila to res dodana vrednost festivalu, ki jo bom nadaljevala tudi v prihodnje.

Menim, da je festival prestopil iz funkcije podajanja vsebin (ponudba različnih delavnic, ogled dogodivščine Hiše eksperimentov) v drugačne metode približevanja znanosti za otroke. V prvi vrsti so se o temi pogovarjali že v razredu, seveda na različne načine. Mlajši bolj eksplicitno, z razlaganjem poskusov in izvedbo le-teh, starejši z igro vlog, vsekakor pa so na koncu posneli film. Tovrsten pristop je omogočil, da se je rdeča nit festivala – energija – začela že davno prej razvijati v glavah obiskovalcev festivala in njihovih mentorjev /ic. Ko so prišli na festival, so si lahko ogledali dvoje – najprej kako se teme lotevajo instituti, fakultete, društva, muzeji in umetniki preko delavnic – ter kako so se teme lotili njihovi vrstniki.

Žirija je izbrala po en film iz vsake šole in nagradili smo (sponzor Petrol) najboljši film na stopnji do 10. let in na stopnji nad 10. let.

Učiteljem/icam sem ponudila v času festivala tudi izobraževanje Maje Pečar iz Pedagoške fakultete (na temo energije, seveda) tako da so dobile uvid v dodatne metode in vsebine, ki jih lahko ponudijo otrokom v prihodnje. Odziv je bil zelo dober, vsi udeleženci/ke so pohvalili izobraževanje kot izjemno dodatno vrednost festivalu.

Letošnja gostujoča umetnica Robertina Šebjanič (dobitnica častne omembe na festivalu Ars elektronika), je gostovala s projektom Aurelia 1+Hz#proto viva sonification. Izvajala je tudi pedagoške delavnice, vzporedno s svojo inštalacijo. Tako so otroci dobili izkušnjo »iz prve roke« - kako umetnica povezuje znanost in umetnost.

Tudi spremljevalni program je bil pester – organizirali smo okroglo mizo O onesnaževanju morja z gosti prof. dr. Mladen Franko, prof. dr. Alenka Malej, Miha Godec in Robertina Šebjanič, ki jo je tudi povezovala. Izvedli smo delavnico za otroke v sodelovanju z Slovenskim filozofskim društvom, z naslovom Kaj resnično potrebujemo.. Z zaključnim dogodkom festivala predstavo Tesla v izvedbi Janeza Dovča, pa sem uvidela, da je potrebno tudi v prihodnje del festivala nameniti predstavitvi uveljavljenim, profesionalnim umetnikom, ki pa združujejo znanost in umetnost na vrhunski način. Tako tudi širša javnost spozna festival, oziroma vsaj dobi informacijo o njem.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je realiziral vse zastavljene cilje:

- omogočiti čim večjemu številu otrok sodelovanje na aktivnih delavnicah znanstvenih ustanov (na festivalu je bilo 900 otrok)
- spodbuditi ustvarjalnost in radovednost sodelujočih otrok (vse delavnice so bile aktivne, kjer so otroci preizkušali, opazovali, primerjali, izdelovali različne pripomočke)
- popularizirati znanost in zainteresirati širšo javnost (intermedijsko razstavo vizualne umetnice Robertine Šebjanič je videlo 350 obiskovalcev; gledališko-glasbeno predstavo Tesla je obiskalo 440 obiskovalcev).

b) Učinkovitost

Stroški festivala so bili letos predvideno višji, vendar je projekt finančno podprlo podjetje Petrol (3.000,00 €), tako da so bili na koncu stroški Pionirskega doma enaki kot prejšnja leta. Udeleženci dopoldanskega programa (učitelji, šolski otroci) so bili izjemno zadovoljni, prav

tako pedagogi-mentorji, ki so se udeležili izobraževanja za mentorje. Izvajalci delavnic so pohvalili brezhibno organizacijo, Odmev širše javnosti v petek popoldan z izjemnim obiskom je pokazal, da so takšni dogodki zelo dobrodošli in zato ga bomo izvedli tudi v prihodnje.

c) Dostopnost

Festival je obiskalo 900 osnovnošolskih otrok. Bil je popolnoma brezplačen, v dopoldanskem času ga je lahko obiskala katerakoli skupina otrok iz vrtcev in OŠ iz Slovenije. Vsi, ki so se prijaviли pravočasno, so bili gosti festivala. Vsi ostali dogodki – interdisciplinarna razstava in petkova gledališko-glasbena dogodivščina so bili tudi brezplačni.

3. Smernice za vnaprej

Festival bo tudi v prihodnje ostal brezplačen. Učitelji ta dan beležijo kot naravoslovni dan in na tak način omogočijo otrokom brezplačen obisk dveh delavnic in se predstavijo z lastnim filmom, povezanim z eksperimentom na določeno temo. Prav tako bomo tudi v prihodnje izvedli izobraževanje za mentorje. Rdeča nit festivala ostaja povezovanje znanosti in umetnosti – tudi v prihodnje bomo povabili mednarodno priznanega umetnika/ico, da predstavijo otrokom svoj način povezovanja znanosti in umetnosti. Prav tako bo petek popoldan namenjen kulturnemu dogodku s priznanim, uveljavljenim izvajalcem, ki v svojih produkcijah povezuje znanost in umetnost.

4. Kaj udeleženeec programa pridobi od le-tega

Udeleženci – otroci OŠ šol in njihovi mentorji – spoznajo skozi določeno temo (letos ENERGIJA) različne pristope h eksperimentiranju. Učitelji spoznajo nova društva, zavode, samostojne izvajalce, ki jih po navadi kasneje povabijo tudi na svojo šolo. Širša javnost spozna delo konceptualnega umetnika, ki pa je umeščeno v prostore Pionirskega doma in tako dobi drugačno dimenzijo. Umetnik v času razstavljanja predstavi svoje delo tako dopoldanskim organiziranim skupinam kot tudi popoldanskim obiskovalcem.

5.2 PIONIRSKI IMPRO FEST

VODJA PROJEKTA: Urša Strehar Benčina

1. Vsebina

Letos smo izvedli tretji, sedaj že tretji tradicionalni Improfest, ki je potekal v dveh delih - v torek, 6. februarja in v sredo, 7. februarja. V torek se je z gledališkimi improvizacijami predstavilo 6 skupin in eno dekle, ki je z mentorico delala individualno in je pripravila monolog. V sredo pa so se predstavile še preostale 4 skupine (vse članice ene od skupin, ki je z delom začela kasneje, pa so imele v tem tednu šolske nastope in tako se ena od skupin žal ni mogla udeležiti nastopa). Za uvod smo prisluhnili himni Pionirskega doma in izpostavili raznovrstnost programov, ki jih poleg gledališča še negujemo v Pionirskem domu. Ob uvodu smo opozorili tudi na mednarodni improvizacijski projekt Young theatre, katerega idejni vodja in nosilec je Pionirski dom in s tem izpostavili, kako pomemben je pravzaprav program impro gledališča, ki ga negujemo pri nas. Nato pa so se predstavile skupine pod vodstvom Vesne Anđelković, Urše Strehar Benčina in Bjanke Kršmanc. Vse skupine so se predstavile z začetnim predstavitvenim pozdravom ter s tremi prizori - večinoma so se skupine predstavile z enim prizorom po izbiri, z enim prizorom, kjer so bili v ospredju karakterji (večinoma na osnovi različnih živali), ter pri starejših skupinah tudi prizor presenečenja, kjer je mentorica na licu mesta skupini povedala, kaj bodo igrali. Tudi tokrat smo večera zaključili z nastopi najstarejših - prvi večer je za to poskrbela igralka Luna, ki je s pripravljenimi monologi popolnoma pretresla mlade improvizatorje, ki so sodeč po odzivu staršev, prejeli nov val navdiha. Drugi večer pa so s svojo predstavitvijo zaključili najstarejši udeleženci gledališke dejavnosti, ki so ob predstavitvi skupaj našteali več kot 90 let udeležbe v Pionirskem domu (nekateri so pri nas že več kot 20 let). Oba večera sta bila tako zelo uspešna, saj so bili mladi

pogumni, iznajdljivi in domiselni, obenem pa so na koncu prejeli tudi zgled, kam lahko njihova gledališka vzgoja pripelje, če bodo le z njo vztrajali.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glavni cilj je tudi letos ostal povezovanje med člani različnih skupin gledališkega studia Pionirskega doma, nastop pred množično publiko ter priložnost za vpogled v delo drug drugega. Razpored po starosti se je zelo dobro izkazal, saj je bilo kar nekaj povratnih informacij namenjenih prav veliki kvaliteti starejših skupin. S tem smo želeli pokazati, da se spleča vztrajati pri obiskovanju dejavnosti več let zapored, saj je s tem tudi napredek večji. Tudi tokrat smo stremeli k sproščenosti, ki pomaga pri lažjem nastopanju na odru, zato so se tudi tokrat prav vse skupine odlično izkazale. Ker pa je pomembna veščina pri improvizaciji tudi soočanje z napakami, smo na evalvacijah posameznih skupin izpostavili tudi te in jih poskušali spremeniti v učne točke – kaj se lahko iz dane izkušnje naučimo in prenesemo na naslednjo podobno izkušnjo? Odzivi otrok so bili super, še posebej pa sem vesela tudi tega, kako zelo so navdušeni nad posameznimi bolj nadarjenimi, oziroma izrazitimi posamezniki, saj upam, da bo to služilo tudi kot motivacija za nadaljnje delo.

b) Učinkovitost

Dodatnih nastalih stroškov za materiale, razen uporabnine Festivalne dvorane ter skromnejše pogostitve za nastopajoče, ni bilo, saj gre za dejavnost, ki ne potrebuje posebnih dodatnih pripomočkov.

c) Dostopnost

Prireditev v dveh dneh se je izkazala kot zelo dobra rešitev, saj ne le, da sta dogodka trajala po uro in pol, nekatere otroke je tudi malo skrbelo, da bo gledalcev premalo, zato so še malo bolj poskrbeli tudi za to plat in povabili tudi prijatelje ter znance. To se je na koncu poznalo tudi na končnem številu obiskovalcev, ki se jih je v dveh dneh nabralo okrog 175, nastopalo pa je 73 otrok in mladih.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnjem letu bomo z Improfestom v vsakem primeru nadaljevali. Tokratna izvedba je bila precej šablonska, saj so vse skupine povečini nastopale po enakem principu (vsaka skupina je imela tri prizore, od tega enega, ki je bil skupen vsem, en, ki se je dotikal iste teme in en po izbiri) z namenom primerjave in enakega izhodišča. V nadaljnjih izvedbah se bomo v prihodnjih letih trudili, da bodo mladi še bolj samoiniciativni in odgovorni za svoj nastop ter da si bodo res izbrali tako obliko nastopanja in format, ki jim je blizu. Eden izmed ciljev skupin je namreč svoj nastop vsako leto izboljšati, zato si jim želimo omogočiti raziskovanje različnih improvizacijskih oblik, skozi katere bo vsaka skupina našla način, kako se najbolj samozavestno predstaviti. Prav tako bomo vabilo na Improfest odprli tudi za javnost in omogočili ogled gledališkega ustvarjanja v Pionirskem domu tudi zunanjim obiskovalcem.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Tretji Improfest je zopet omogočil, da se v Festivalni dvorani srečajo vse gledališke skupine Pionirskega doma. To je še posebej dragoceno zaradi srečanja posameznikov in skupin, ki jih združujejo gledališče, gledališka improvizacija in Pionirski dom. Z Improfestom dobijo priložnost, da občutijo širšo skupnost, najdejo podobnosti in razlike z drugimi skupinami ter dobijo nove navdihe za nadaljnje ustvarjanje. Obenem lahko tako obiskovalci (pretežno starši in sorodniki nastopajočih) prejmejo uvid tudi v delo drugih mentoric ter razlike med različnimi improvizacijskimi izrazi. Še vedno želimo omogočiti kar najbolj sproščeno improvizacijsko izkušnjo, obenem pa si želimo izboljševati tudi kvaliteto nastopov in predvsem zadovoljstvo mladih ob uspešno opravljenem nastopu. Razumeti, da je uspešen nastop pred množično publiko Pionirskega doma, ne glede na vsebino prizora, velik dosežek, je mladim igralcem včasih v izziv, zato bo tudi v prihodnjih izvedbah Improfesta zelo pomembna tudi naslednja vaja na skupinah, kjer se pogovorimo o nastopu, si podamo povratne informacije in

pokomentiramo tudi prizore drugih skupin. Te informacije nato posredujem skupinam, mladi ustvarjalci pa so vsakič znova presenečeni, ko ugotovijo, da so obiskovalci uživali tudi v njihovem nastopu. Še naprej bomo gojili izjemno pomembno povezovalno energijo, ohranjali slavnostno, sproščeno in navdušeno vzdušje festivala in se izzivali v pogumnosti. To, da namreč brez vnaprej pripravljenega scenarija, mladi uspešno na licu mesta skupaj ustvarijo spontane gledališke kreacije, je, ne glede na nivo izvedbe, izjemna izkušnja, ki plemeniti življenje in ohranja živost posameznika, obenem pa krepi posameznika z novimi izkušnjami, ki gradijo samozavest in omogoča bolj suveren nastop na vseh področjih posameznikovega življenja. Kot mentorica sem prav na vse skupine izjemno ponosna, saj pogumno sprejemajo odločitve, delajo napake, samostojno izražajo svoja mnenja in to vse skozi pogosto zapostavljen, a najbolj pomemben in trajen pripomoček človekovega izražanja - skozi lastno telo.

5.3 LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA 2018 (15. februar 2018)

VODJA FESTIVALA: Bojan Martinec

1. Vsebina

15. februarja 2018 smo v Festivalni dvorani podelili nagrade sodelujočim na 5. Literarnem natečaju Bodi pisatelj/pisateljica.

Med nami so bili več kot odlični mladi ustvarjalci, ki so na natečaju sodelovali z 228 prispevki. H kreativnim literarnim delom je letos pripomoglo 90 mentorjev iz 74 osnovnih šol iz celotne Slovenije.

Mlade pisateljice in pisatelji so ustvarjalno nadgradili iztočnice iz kratkih zgodb Bojana Martinca in nastale so kratke umetnine, ki so jih žirije prepoznale kot: izvirna in iskrena literarna dela, napisana s skrbno izbranim besediščem, dela, ki so duhovita in napisana v različnih žanrih.

Program je povezovala Carmen L. Oven, mladi literati pa so lahko slišali kako njihova zgodba zveni iz ust igralca Daria Varge in igralke Marinke Štern. Dogodek je z glasbo, ki jo je vodila Plečnikova misel pospremil glasbenik, skladatelj in umetniški fotograf, Lado Jakša.

Podelili smo 3 nagrade za drugo in tretjo triado osnovnih šol. Nagradili pa smo kar 13 literarnih del, ki jim je žirija v sestavi: Jane Kolarič, pesnice in pisateljice, članice DSP, prof. Marjetke Krapež, slovenistke na gimnaziji Vič ter dr. Aksinje Kermauner, pisateljice in članice DSP; namenila posebno omembo.

Po podelitvi nagrad so se mentorji udeležili delavnice kreativnega pisanja, ki jo je pripravila prof. Marjetka Krapež, mladi ustvarjalci pa so se preizkusili na delavnicah animiranega filma, scenaristike in impro gledališča.

Animirani filmček, ustvarjen na podlagi nagrajenih besedil si lahko ogledate na youtube kanalu PD.

OBRAZLOŽITVE

KIM DOMINKO SLAK: Polnoč med oblaki

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE (2. triada)

Avtorica nas spretno zapelje iz vsakdanjega šolskega dogajanja v srhljivko, za katero pa se k sreči izkaže, da je svet domišljije, sanj. Sama pravi, da je hotela z zgodbo povedati, kakšno moč imajo lahko naše misli. Kot temo uporabi disleksijo oziroma psihosomatske motnje. Živahni dialogi dajejo zgodbi prepričljivost in svežino.

OŠ Spodnja Šiška, mentorica: Tatjana Pleteršek

MAJA OSTANEK: Slediti pticam

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE (2. triada)

V zgodbi Slediti pticam avtorica preplete elemente znanstvene fantastike (potovanje v času) ter klasične pravljice: junaki v zgodbi izpolnjujejo svoje naloge in rešijo ljubljene osebe s pomočjo čudežnih predmetov in nasvetov modrih oseb. Zgodba se sicer ne konča srečno kot pravljica, vendar ima kljub vsemu pozitivno sporočilo – s smrtjo ni konec vsega, tam onkraj letimo kot ptice.

OŠ L. Adamiča, Grosuplje, mentorica: Irena Daugul

REBEKA MERLJAK : Kako (ne) pisati spis(a)?

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE (2. triada)

Avtorica je duhovito uporabila klasična šolska navodila za pisanje spisa kot idejo za zgodbo o pomoči sošolcu, ki sovraži predmet slovenščino. Z njeno pomočjo oziroma z metodo asociacij sošolec končno dobi dobro oceno in vzljubi materinščino. Mlada pisateljica s suvereno uporabo teme dokazuje, da obvlada pisanje. Sama pravi, da je slovenščina njen najljubši predmet.

OŠ Primoža Trubarja, Velike Lašče, mentorica: Marija Lampret

PATRICIJA SLUGA: Kače z veliko začetnico

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE (3. triada)

Aktualna tema begunstva, povedana v pravljичni maniri. Avtorica je v svoji kratki in dramatični zgodbi uporabila klasične elemente pravljice, recimo starca, ki junaku položi na srce zagonetno svarilo. Osebe, ki jih srečuje deček, imajo pomenljiva imena. Junak pa se ob preizkušnji med dobrim in zlim odloči za Svetlobo, ki ga popelje v boljši svet, kjerkoli to že bo.

OŠ A. M. Slomška, Vrhnika, mentorica: Vanja Kavčnik Kolar

EMA DEDIČ: Mogoče mi ni bilo nikoli usojeno živeti

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE (3. triada)

Prispevek mlade pisateljice je napisan v presenetljivo pretanjenem slogu. Zgodbe pravzaprav ni, avtorica se dotika filozofskih tem in se sprašuje o usodi, minljivosti, ljubezni, odraščanju. Povsem obvlada uporabo pisateljskih sredstev, pokaže pa celo paleto različnih razmišljanj za izredno zrel način. Vsekakor zelo obetajoče!

OŠ Vič, Ljubljana, mentorica: Nuša Drinovec Sever

MARUŠA TOMAŽEVIČ: Samo danes

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE (3. triada)

Mlada pisateljica v svoji zgodbi opisuje hudo bolezen in se presprašuje o smislu življenja. Tema je težka, vendar se zaveda, kot je zapisala v spremni besedi, da se v življenju lahko najstnikom zgodijo hujše stvari, kot je odvzem telefona ali slaba ocena. Zgodba je napisana v prvi osebi z veliko mero empatičnosti. Brez nepotrebne sentimentalnosti pusti avtorica konec odprt.

OŠ Spodnja Šiška, Ljubljana, mentorica: Tatjana Pleteršek

PREJEMNIKI POSEBNIH OMEMB (2. triada)

NIKA CVELBAR: Sanje ali resničnost (OŠ Brežice, mentorica: Darinka Ferenčak Agrež)

ZOJA STRMŠEK: Črni galop (OŠ Rače, mentorica: Sabina Ozmec)

ALEKS JERŠIČ: Sanjska dežela šahovskih figur (OŠ Vič, mentorica: Rahela Zupančič)

ANA JANKOVEC: Kovanec sreče (OŠ Polhov Gradec, mentorica: Urška Žagar)

BRINA STANKOVIČ ELESINI: Prinašalci sanj (OŠ F. R. Staneta, Ljubljana, mentorica: Nataša Pivk)

OLIVER ANDREJČAK: Sobe izkušenj in spominov (OŠ Gornji Petrovci, mentorica: Bojana Keršič Ružič)

PREJEMNIKI POSEBNIH OMEMB (3. triada)

STAŠA KORPIČ: Hiša na hribu (III. OŠ Murska Sobota, mentorica: Terezija Gujtman)

PETER PONGRAC: Iz sanj (OŠ Bežigrad, mentorica: Lara Rebrica)

LENART MALIGOJ: Prehajanje iz ene resničnosti v drugo (II. OŠ Celje, mentorica: Liljana Prevolnik Jazbec)

DAVID LANG: Čarobni prazniki (OŠ Gornji Petrovci, mentorica: Bojana Keršič Ružič)

ANA LETNAR: Gospod s pticami (OŠ Valentina Vodnika, Ljubljana, mentorica: Viktorija Bizjan Ogrin)

AJDA REPOVŽ: V ledenonasršeni deželi (OŠ Hinka Smrekarja, Ljubljana, mentorica: Maja Premrl)

LEILA MOKROVIČ: Modrost (OŠ Brežice, mentorica: Darinka Ferenčak Agrež)

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Literarni natečaj Bodi pisatelj 2018 je po mnenju organizatorja v celoti uspel. Na zaključni prireditvi, ki jo je vodila Carmen Lasič Oven in ki je bila vrhunski umetniški dosežek, je za glasbo poskrbel glasbenik, multiinstrumentalist, skladatelj in fotograf Lado Jakša. V nabito polni Festivalni dvorani se je zbralo preko 220 mladih literarnih ustvarjalcev.

b) Učinkovitost

Rezultat je bil glede na predviden finančni vložek res izjemen.

c) Dostopnost

Razpis je bil poslan na vse osnovne šole v Sloveniji, zato je bil tudi odziv tako številčen. Nad odzivom mladih literatov smo bili več kot navdušeni. Letos je na natečaju v slovenskem jeziku sodelovalo več kot 74_ osnovnih šol iz vse Slovenije; od Prekmurja, Štajerske, Gorenjske, pa do Notranjske, Dolenjske in Primorske. Prejeli smo 228 prispevkov.

3. Smernice za vnaprej

Še vnaprej nadgrajevati program. Nadaljevati s kreativnimi delavnicami za otroke in mentorje po zaključni prireditvi. Že lani smo izdali knjižico z nagrajenimi literarnimi deli, letos pa je tudi že v tisku letošnja edicija.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Osnovnošolci in srednješolci so ujeli in na sebi lasten način nadgradili iztočnice v samosvojo kratko umetnino v slovenskem jeziku. Kot so ugotovile žirije, ki so zasedale v preteklih tednih, so bila literarna dela zelo izvirna, iskrena, napisana s skrbno izbranim besediščem, duhovita ter napisana v različnih žanrih; od ljubezenskih zgodbo do detektivk. Lotili pa so se tudi življenjskih in resnejših tem. Pohvalo je potrebno izreči tudi številnim mentorjem, ki spodbujajo in navdušujejo učence in dijake za pisanje kratkih zgodb. Le tako se nam ni bati, da bi mladi pozabili na pisano besedo ter na veselje in srečo, ki ga pisanje ustvarja.

Na odru so se zvrstili mladi nagrajenci, umetniška beseda je zapolnila prostor. Slovenska beseda je tu, v Festivalni dvorani mojstra Plečnika našla svoj dom in pridobila mlade, ki jim je še mar za lepoto domačega jezika, ki jim je blizu literarno ustvarjanje; ki s pisanjem ustvarjajo svoj svet, samo njihov in njim lasten. Čarovnija besede in domišljije sta zapolnila sleherni kotiček prireditvenega prostora. Aplavz in spoštovanje vsem nastopajočim in sodelujočim.

5.4 LITERARNI NATEČAJ V TUJEM JEZIKU ZA SREDNJEŠOLCE IN OSNOVNOŠOLCE 3. TRIADE (ANGLEŠČINA, NEMŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA) 15. februar 2018

1. Vsebina

Oddelek za tuje jezike in kulture Pionirskega doma je v letu 2017-18 izvedel 4. literarni natečaj za srednješolce v angleškem, nemškem jeziku in francoskem jeziku, možnost sodelovanja so imeli tudi osnovnošolci 3. triade s prispevki v angleškem jeziku in prvič tudi osnovnošolci 3. triade v nemškem jeziku. Literarno udejstvovanje mladih predstavlja enega izmed temeljev izobraževanja mladih na kulturnem področju, obenem pa smo jim z natečajem v tujem jeziku ponudili možnost in priložnost, da pokažejo svoje jezikovne kompetence, prav tako pa tudi zmožnosti in spretnosti literarnega izražanja v tujem jeziku.

Vsekakor gre za pomemben del udejstvovanja mladih nadebudnih literatov, kar vsako leto znova potrdijo tudi sodelujoči mentorji s pohvalami in pobudami za širitev natečaja na še več jezikov in stopenj.

Razpis za natečaj je bil objavljen na spletni strani Pionirskega doma, prav tako pa smo za pomoč pri distribuciji razpisa prosili naše partnerje (British Council, Goethe Institut, IATEFL Slovenia, Francoski inštitut idr.).

Prejeli smo skoraj **120** literarnih del iz **28** osnovnih šol in **11** srednjih šol iz vse Slovenije, in sicer v angleškem in nemškem jeziku. Pri tem je sodelujočim pomagalo skupno skoraj **50** mentorjev in mentoric. Mlade pisateljice in pisatelji so v svojih literarnih zapisih morali uporabiti enega izmed treh odlomkov v tujem jeziku, in sicer smo letos izbrali odlomke iz del Nobelovih nagrajencev.

Mladi literati so se letos v svojih delih po eni strani večinoma lotevali resnih tem, kot so samomori, medvrstniško nasilje, vsesplošno stanje v današnjem svetu, po drugi strani pa je so bile žirije vedno znova presunjene nad tem, kako jim je na iskren in izredno pretanjen način uspelo zapisati in prikazati ne le teh zgodb, temveč tudi tiste, ki so bile bolj pozitivne in navdihujoče. Kot so se strinjali vsi člani žirij, so sodelujoči znova dokazali, da o zrcalo družbe, da se jih tudi v teh zgodbah dotika svet, v katerem živijo, žirije pa so hvaležne tudi za to, da so si drznili in upali pisati o zakritih in premalo slišanih temah, o katerih naj se sicer ne bi govorilo in vsem pokazali, da jih ni potrebno (več) zavijati v vato, kot si nekateri še vedno želijo.

Kriteriji za ocenjevanje vsebujejo elemente ocenjevanja, s katerimi omogočamo objektivno ocenjevanje in vrednotenje prispevkov. Prispevke so ocenjevale komisije za posamezni jezik. K sodelovanju smo povabili tudi zunanje ocenjevalce z referencami z literarnega in strokovnega jezikovnega področja:

NEMŠČINA:

- prof. Jasna Šebez, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu ter prevajalka
- prof. Vera Forsthuber, profesorica nemškega jezika v Pionirskem domu ter uradna izpraševalka za izpite Goethe Instituta
- Katharina Andraschke, honorarna lektorica za nemški jezik v Pionirskem domu, prevajalka

ANGLEŠČINA:

- prof. Jasna Šebez, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu ter prevajalka
- prof. dr. Tamara Fabjančič, profesorica in koordinatorica angleškega jezika v Pionirskem domu ter doktorica znanosti s področja angleškega jezika
- Philip Burt, honorarni lektor za angleški jezik v Pionirskem domu, prevajalec
- Lisa Ana Mislej, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu

Zaključna prireditev je potekala 15. februarja 2018 v Festivalni dvorani, na kateri so bili razglašeni zmagovalci v posamezni kategoriji (OŠ in SŠ), prav tako pa so bila podeljena priznanja za posebne omembe. Sama prireditev je vključevala branje nagrajenih del v izvirniku. K sodelovanju so bili povabljeni tudi priznani slovenski igralci ter tuji gostje, ki imajo posebne zasluge pri promociji svojega jezika tako preko različnih kulturnih organizacij kot pri sodelovanju v kulturnih in gledaliških projektih v tuje jeziku. Nagrajene prispevke v nemškem jeziku je tudi letos bral gospod Uwe Reissig, direktor Goethe Instituta v Ljubljani.

V letošnjem letu smo vsem sodelujočim kot tudi njihovim mentorjem ponudili možnost udeležbe na delavnicah, ki so potekale po zaključni prireditvi. Odziv je bil odličen: izobraževalne delavnice za mentorje, ki jo je vodilaizr. profesorica Brigita Kosevski Puljić, vodja Katedre za didaktiko nemščine na Filozofski fakulteti UL, se je udeležilo 16 mentorjev. Otroci so se lahko udeležili gledališke, scenaristične delavnice ter delavnice animiranega filma, vseh skupaj pa se jih je med otroki in mladostniki odzvalo več kot 50.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Literarni natečaj v tujem jeziku je zelo pomemben korak v smer razvijanja in negovanja ustvarjalnih in literarnih kompetenc mladih, kar se je znova pokazalo v odzivu na sam natečaj. Veseli nas velik odziv osnovnošolcev.

Predvsem nas letos veseli tudi odličen odziv na udeležbo na delavnicah, ki smo jih letos prvič ponudili, saj so bili tako mentorji kot otroci in mladostniki nad njimi navdušeni.

b) Učinkovitost

Kotizacije za literarni natečaj ni bilo. Podelili smo knjižne nagrade ter nagrade Pionirskega doma (vrečka, koledar). Ker gre zdaj že za uveljavljen natečaj, katerega sestavni del je tudi podelitev nagrad ter simboličen prispevek v obliki honorarja zunanjim sodelavcem v komisiji, bi veljalo razmisliti o dodatnem fondu oz. sodelovanju več različnih sponzorjev.

c) Dostopnost

Na natečaju so sodelovale šole iz vseh območij Slovenije (od Lendave do Nove Gorice). Vsekakor smo veseli, da je sodelovanje vseslovensko in ne le regionalno omejeno, saj to potrjuje, da je sam natečaj segel dovolj daleč in da imamo dobre kanale za obveščanje in distribucijo.

Sodelujoče šole iz območja Ljubljane: 6

Sodelujoče šole izven območja Ljubljane: 33

3. Smernice za vnaprej

Zastavljen cilj je bil dosežen, natečaj smo nadgradili z uspešnimi delavnicami za mentorje in sodelujoče literate po prireditvi. Vsekakor se bomo potrudili, da zadostimo povpraševanju mentorjev in mentoric, ki vsako leto znova dajo pobude za širitev natečaja na več stopenj in jezikov, veseli pa smo tudi odziva širše javnosti.

5.5 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM.12 (21. – 23. marec 2018)

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

V petek, 23. marca 2018 smo v Festivalni dvorani v Ljubljani podelili klape mladim ustvarjalcem, ki so se s svojimi filmskimi prispevki v tej sezoni najbolj izkazali. Nagrade, ki spodbujajo radovednost in ustvarjalnost ter nagrajujejo zrelost in izvirnost so podelili igralec Lotos Vincenc Šparovec, umetnica, ki deluje na področju filma Nika Autor, filmski teoretik Nace Zavrl in direktor fotografije ter snemalec Aleš Belak.

ZOOM.12 je potekal od srede, 21. do petka 23. marca 2018 v prostorih Pionirskega doma. Festival je obsegal filmske delavnice, delavnico za mentorje, projekcije filmov tekmovalnega programa (slovenske in mednarodne sekcije) ter zaključno prireditev na kateri smo podelili klape najboljšim mladim filmarjem.

Na festival smo prejeli skupno 3060 filmov iz celega sveta, vendar vsi prispevki niso ustrezali razpisnim pogojem. V ožji izbor smo tako s selektorjem festivala, Rokom Govednikom uvrstili 71 filmov iz Slovenije ter 456 iz tujine. Med prijavljenimi še vedno prevladujejo filmi, ki zajemajo medsebojne odnose, opozarjajo na osamljenost in izključenost iz družbe, socialne probleme v družini ter stiske, ki jih v sodobnem svetu doživljajo mladi. Otroški pogled na svet je najpogosteje prikazan z animacijo, se pa mladi lotevajo tudi igranih filmov. Prispeli so filmi vseh žanrov od igranih, animiranih, dokumentarnih ter eksperimentalnih. Žirija je bila pri svojem izboru pozorna na sporočilnost, likovno spretnost, zvočno podobo.

Na letošnji festival smo prejeli prijave iz različnih osnovnih in srednjih šol ter sorodnih ustanov in filmskih klubov: Gledališko društvo AVIS, Mladinski dom Celovec, Društvo 2

koluta, Društvo Slon, Filmsko društvo Nina film, Zavod DaGiba, Kulturno društvo Nebo, Produkcija Laute, Film Factory, LUKSUZ PRODUKCIJA - Društvo zaveznikov mehkega pristanka in Mad about film.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Uvod v festivalsko dogajanje smo naredili z okroglo mizo, na kateri sta se člana žirije Lotos Vincenc Šparovec in Nika Autor o filmskem dogajanju v Sloveniji pogovarjala s selektorjem festivala Rokom Govednikom, direktorjem in programskim vodjem Zavoda VIZO.

Mladi filmarji so se nato lahko preizkusili na 3 različnih delavnicah iz področja filmske vzgoje, ki so jih vodili priznani ustvarjalci. Med 10. in 12. 30 uro so tako potekale delavnice filmske igre (vodila jih je Irena Kovačevič), scenaristike (vodila Maja Križnik), delavnica zvok v filmu (vodil Sašo Kalan) ter filmske produkcije (vodil Sandi Skok).

V letošnjem letu smo program festivala nadgradili s seminarjem za mentorje. V dopoldanskem času ga je za pedagoške delavce pripravil Zavod za uveljavljanje vizualne kulture Vizo, je bil namenjen tistim, ki so želeli podajanje določene snovi obogatiti s filmom in aktivnostmi, ki so vezane na film, ter vsem, ki jih film zanima in so želeli poglobiti svoje znanje ter deliti morebitne izkušnje in dileme iz prakse.

b) Učinkovitost

Delavnice in projekcije filmov so bile za udeležence brezplačne, zaključni dogodek je bil odprt za širšo javnost. Festival je sofinanciran s strani Mestne občine Ljubljana.

c) Dostopnost

Na festivalu smo v sklopu projekcij predvajali vse prispele filme ter tekmovalni program slovenske sekcije (65) in mednarodni tekmovalni program (46 filmov). Delavnic se je udeležilo 68 otrok in mentorjev, na popoldanskih projekcijah pa smo gostili skupno 250 avtorjev in obiskovalcev, zaključne prireditve pa se je udeležilo 40 obiskovalcev.

S filmskimi prispevki so se festivala udeležile različne šole: OŠ Veliki Gaber, OŠ Majde Vrhovnik, OŠ Most na Soči, OŠ Gornja Radgona, OŠ Vižmarje-Brod, OŠ Šenčur, OŠ Brezovica pri Ljubljani, OŠ Sava Kladnika Sevnica, OŠ Gorišnica, OŠ Jožeta Moškriča, Likovno izobraževalnic center Ribnica, OŠ Maksa Pečarja, Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije Celje, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Srednja šola Slovenska Bistrica.

Opazamo, da število prijav prejetih iz različnih filmskih krožkov osnovnih šol narašča.

Razveseljivo je, da se število filmov, ki so jih posneli mladi samostojno, brez pomoči mentorjev, povečuje. Kvaliteta končnih izdelkov se zaradi hitrega razvoja tehnologije in dostopnosti povečuje. Skozi filmsko ustvarjanje pa mladi spoznava, da pogosto na določenih področjih potrebujejo pomoč vrstnikov oziroma mentorjev.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnji ediciji bomo ponudili delavnice za otroke, izobraževanje za mentorje pa bomo dopolnili z vsebinami, kako otrokom približati filmsko vzgojo ter na konkretnih primerih analizirali filme, ki jih danes ustvarjajo mladi. Pomembno je namreč, da imajo tudi mentorji ustrezno znanje, saj so prav oni tisti, ki usmerjajo, podpirajo in širijo filmsko umetnost med mladimi. Pomembno je, da se med seboj povezujejo, delijo mnenja in izkušnje, zato želimo, da se delavnic udeležijo v čim večjem številu.

Razpis za delavnice (termine in krajšo vsebino) bomo v prihodnje objavili že v mesecu avgustu, ko pedagogi pripravljajo letne plane.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mednarodni filmski festival za otroke in mladostnike ZOOM je letos že drugič potekal v mednarodni različici. Namenjen je spodbujanju izobraževanja mladih na področju filmskega ustvarjanja. Na festivalu se srečajo mladi, si izmenjajo izkušnje in si ogledajo kako filme delajo njihovi sovrstniki. Na projekcijah avtorji filmov dobijo povratno informacijo članov žirije

in selektorja festivala, saj so predvajani vsi prispeli filmi. Mladi se lahko udeležijo delavnic, okrogle mize in projekcij filmov tekmovalnega programa. V dvodnevem festivalskem dogajanju dobijo udeleženci priložnost, da pokažejo svoj film in hkrati vidijo dela drugih mladih režiserjev.

Najboljšim ustvarjalcem otroških in mladinskih filmov v slovenski in mednarodni sekciji smo podelili filmske klape in denarne nagrade. Vsi avtorji filmov pa prejmejo potrdila o udeležbi.

5.6 16. OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ 2018 (3. – 13. aprila 2018)

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

16. Otroški festival gledaliških sanj je pod svojim okriljem dva tedna v Festivalni dvorani združeval mlade gledališke igralce in njihove vrstnike, ki so obarvali Pionirski dom v barve gledališča. V devetih dneh se je zvrstilo 47 gledaliških predstav, ki so združevale tako različne gledališke tehnike, kot tudi ples, lutke, senčno gledališče, petje in druge umetnostne zvrsti. Vsi, ki so se na festival prijavi, so se tudi predstavili na velikem odru Festivalne dvorane pred številnim občinstvom otrok različnih vrtcev in osnovnih šol. Letošnja žirija je bila sestavljena po načelu raznolikosti, ki mu bomo sledili tudi v prihodnjih letih - poleg predsednice žirije dramaturginje Staše Bračič, še dramski igralec Klemen Janežič in plesalka ter koreografinja Nina Pertot Weis. V vlogi dodatne članice žirije pa je nastopila gledališka pedagoginja Pionirskega doma Urša Strehar Benčina, ki je vsem skupinam posredovala povratne informacije v obliki improvizacijskih vaj, s katerimi lahko oplemenitijo svoje delo pri pripravi predstav in nadgradijo ustvarjalni proces. Letošnja sprememba je bila tudi ta, da so pogovori z žirijo potekali vsak dan festivala, takoj po končanem festivalskem dnevu, vsak mentor pa je dobil priložnost govoriti z vsakim članom žirije posebej. Odzivi na takšno podajo povratnih strokovnih informacij so bili izjemni, zato se je bomo poslužili tudi na prihodnjem festivalu.

Tudi letos so bile s Sanjki nagrajene 4 predstave, podeljena je bila posebna nagrada za gibalni izraz, 3 mentorske nagrade, nagrada za zvestobo na festivalu in nagrade za najbolj obetavne igralce, ki sta jih poleg žirije podelila tudi znana mlada igralca, nekdanj tudi sama člana Pionirskega doma, Voranc Boh in Tadej Pišek. Nagrade so nam prijazno donirale priznane profesionalne gledališke ustanove (SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko, Lutkovno gledališče Ljubljana, Šentjakobsko gledališče in Slovensko mladinsko gledališče).

Od 17. do 19. avgusta pa je potekala tudi poletna gledališka šola za prejemnike nagrade za najbolj obetavne igralce festivala, ki se jo je udeležilo 13 nagrajencev – ostali pa nagrado koristijo v okviru rednega celoletnega programa gledališke vzgoje.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glavni cilji festivala so bili tudi tokrat doseženi - sproščeno in igrivo vzdušje, ki pomaga tudi pri bolj pogumnem in odločnem nastopu skupin, spoštljiv in profesionalen odnos cele organizacijske ekipe do otroških skupin in mladih igralcev in obratno ter ustvarjanje skupnosti posameznikov in skupin, ki podpirajo drug drugega in skupaj ustvarjajo in živijo gledališče. Gledalci so tudi tokrat nudili podporo nastopajočim ter z ogledom predstav urili svoje kritično oko in estetsko presojo. Napredek predstav je očiten - predsednica žirije je letos izpostavila predvsem izjemno artikularnost mladih igralcev, prostor za napredek pa je žirija opazila predvsem pri gibalnem izrazu nastopajočih. Ravno zato je bila posebna nagrada žirije prav nagrada za gibalni izraz, saj smo želeli spodbuditi več pozornosti in poudarka na uporabo telesa in giba.

Eden glavnih ciljev ostaja tudi prepletanje profesionalnosti, kar se tiče tehnične, scenske in druge podpore, ki jo nudi ekipa sodelavcev in študentov Pionirskega doma ter sproščenosti,

toplino in pozitivne energije na drugi strani, prav tako s strani ekipe in vseh udeleženi. To nam sodeč po povratnih informacijah odlično uspeva, saj so mentorji pohvalili tako naš napredek, kar se tehnične opreme tiče, kot tudi prijazen in spoštljiv odnos, ki ga ekipa kaže do udeležencev festivala.

Kot že omenjeno, smo letos poleg zaključne okrogle mize, kjer je žirija orisala splošne smernice letošnje osnovnošolske gledališke produkcije in podala usmeritve za nadaljnje delo, organizirali tudi dnevne »hitre zmenke« z žirijo, kjer je prav vsak član žirije ponudil vsakemu izmed mentorjev konkretno povratno informacijo. Novost je bila sprejeta z navdušenjem, saj je bila mentorjem vseh intimna obravnava, počutili so se manj izpostavljeni, zato je bila tudi kritika lahko bolj iskrena, obenem pa so dobili tudi uvid v različne perspektive žirantov. V tem času so nastopajoči mladi igralci skupaj z organizacijsko ekipo spoznavali improvizacijsko gledališče in se v njem tudi preizkusili. Model bomo gotovo ponovili.

Ker pa je letošnje šolsko leto v gledališču v Pionirskem domu vsaj deloma namenjeno tudi evropskemu projektu Young theatre, je bil eden izmed ciljev tudi vnos improvizacijskih elementov na festival. Poleg dodatne članice žirije, ki je skrbela za povratne informacije v obliki impro vaj in iger, pa je bila s pomočjo impro disciplin sestavljena tudi zaključna prireditev festivala.

Tudi najbolj obetavni igralci festivala so na poletni šoli za najbolj obetavne igralce festivala raziskovali prav gledališko improvizacijo in še poglobljali svoje igralsko znanje, pridobivali nova raznolika igralska orodja, se med seboj povezali in se tudi zelo zabavali.

b) Učinkovitost

Kotizacija za festival je kot vsako leto znašala 100 € na skupino. Nekatere šole, ki imajo več predstav, včasih zaprosijo za plačilo samo ene kotizacije in prošnji praviloma ustrezemo, saj je dostopnost zelo pomemben element našega festivala. Kljub temu gre za izjeme, tako da tudi v finančnem pogledu festival ocenjujemo kot uspešen. S sredstvi iz kotizacije pokrijemo predvsem malice ter delno sodelovanje zunanjih sodelavcev pri organizaciji festivala.

Nagrade za festival prispevajo kulturne institucije kot donacijo, tudi udeležba na poletni šoli za nagrajence je brezplačna.

c) Dostopnost

Na festivalu se je tokrat predstavilo 47 skupin. Vse skupaj je nastopilo okrog 700 igralcev, predstave pa si je ogledalo več kot 8000 obiskovalcev. Obiskovalci so bili otroci iz vrtcev in osnovnih šol, kot vsako leto pa je prišlo na ogled tudi nekaj staršev ali sorodnikov nastopajočih ter nekateri predstavniki šol.

3. Smernice za vnaprej

Glavne smernice organizacije festivala ostajajo vsako leto podobne - ohranjati gladko in tekoče organizacijsko delo, ohranjati podporo mentorjem in skupinam ter predvsem poskrbeti za nadaljnje izobraževanje mentorjev in mentorice. Prav izobraževanja so namreč ta, ki še bolj povežejo mentorice in organizacijsko ekipo - veliko pomeni tudi to, da sta dve od izvajalk izobraževanja tudi v žiriji, saj sta s tem lahko spremljali napredek posameznih skupin pod vodstvom mentorja/ice, ki se je udeležila izobraževanja. Ohranjati in vzdrževati podporo mentorjem/ici tudi med samim šolskim letom, jim ponuditi orodja za lažji doseg ciljev ter nenazadnje, omogočiti prostor povezovanja ljudem, ki imajo podobne pogoje in težave ter s tem spodbuditi tudi medsebojno pomoč, so glavni cilji, ki jim želimo slediti za še bolj kontinuirano in reflektirano delo z osnovnošolskimi gledališkimi skupinami. S tem na posredno poskušamo vplivati tudi na sam šolski sistem, ki se žal ne zaveda v celoti, kako dragocene so umetniške dejavnosti na šoli in kaj vse lahko šola pridobi, če ceni in vzgaja močan gledališki (ali kakršen koli drugačen) umetniški izraz. Na srečo se nekatere šole tega zavedajo bolj kot druge, kar se izjemno pozna na kvaliteti gledaliških predstav, na kontinuirani kvaliteti dela posameznih gledaliških skupin in upamo trditi tudi na počutje učencev na šoli.

17. OFGS pa bo delno posvečen tudi zaključku projekta Young theatre, saj bo en dan festivala posvečen zgolj improviziranim kreacijam mladih ustvarjalcev. Verjamemo namreč, da je prav impro najhitrejša, najcenejša in najlažja pot do posameznikovega gledališkega srca, telesa in uma.

Ostaja pa tudi možnost koriščenja nagrade za najbolj obetavne igralce na poletni šoli za nagrajence, saj navadno kar nekaj nagrajenih posameznikov prihaja iz krajev po Sloveniji (ali celo iz tujine in zamejstva), oddaljenih od Ljubljane, zato jim ta možnost ustreza bolj, kot obisk rednih tečajev. Poletna šola je tudi izjemna priložnost, da se med seboj povežejo nadarjeni posamezniki, ki v ustvarjalnem vikendu dodobra spoznajo orodja improvizacije in skupaj preživijo sproščen, a intenziven impro vikend.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Šestnajsti Otroški festival gledaliških sanj je znova očaral in začaral - tako udeležence, kot vse obiskovalce, organizacijsko ekipo, žirijo in podeljevalce ter obiskovalce zaključne prireditve. Ne le, da gre za praznik gledališke umetnosti, predvsem gre za veselje do življenja, ustvarjanja in igranja - tako v otroškem, igrivem smislu, kot tudi v smislu prevzemanja različnih vlog, preigravanja različnih življenjskih situacij in nasploh razvijanju odnosa do življenja skozi gledališko umetnost. Obenem pa s posvečenim odnosom do umetnosti in s spoštljivim odnosom do udeležencev ustvarjamo atmosfero pomembnosti - da so prav vsi, ki se udeležijo festivala, del nečesa večjega, pomembnega, skupnega.

Veseli smo, ker se skupine vedno bolj odzivajo tudi na pozive glede obiskovanja predstav, saj se nam zdi, da prav z ogledi predstav skupine najdejo nove ideje, nov navdih, nove pristope in nove elemente, s pomočjo katerih si lahko pomagajo pri ustvarjanju novih in edinstvenih gledaliških kreacij. Počasi tako vzgajamo skupine, da si za svoj nastop vzamejo cel dan časa, si ogledajo vse predstave in si iz obiska festivala naredijo pravi praznik gledališča, umetnosti in kulture. Skupine s tem tudi dobijo občutek domačnosti in povezanosti s festivalom, prav vezi pa so tiste, ki jih festival želi stkati čim več - od povezav med skupinami in mentorji, do povezav med posamezniki in mentorji s Pionirskim domom.

Prav vez, ki se vzpostavlja med Pionirskim domom (oziroma organizacijsko ekipo ter žirijo) in mentoricami je zlata in tista, ki jo želimo plesti in utrjevati še naprej – vpogled v zgodbe mentoric, ki so poleg gledaliških pedagoginj tu tudi pogosto v ogromno drugih vlogah (od zagovornic otrok, mam, socialnih delavk, psihologinj, do kostumografk in scenskih mojstric), so izjemno dragocene, saj šele tako vidimo, s katerimi zapleti je začinjena pot tistih, ki se z umetnostjo ukvarjajo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in kako jim pri tem nuditi čim večjo oporo in pomoč.

Še naprej tako poskušamo in bomo poskušali ostati prostor, ki pokaže gledališče v topli in igrivi luči - izkušnja mora biti tako za gledalce, kot tudi za igralce, sproščena, prijetna in igriva. Letos je tako napovedovalka Teja obiskovalce vsakič znova tudi spomnila na bonton v gledališču in upoštevanje potrebnih pravil, kar se je izkazalo za zelo koristno, saj so otroci s tem dobili tudi pomoč pri zmernicah obnašanja v gledališču. In glede na vzdušje v dvorani lahko rečemo, da nam zaenkrat lepo uspeva držati ravnovesje med užitkom in zabavo, ki pa je vseeno podrejena svečanosti gledališke umetnosti - iščemo tako zlato sredino med spoštovanjem in sproščenostjo ter svobodo.

Še naprej upamo, da bomo ostali prostor, kamor se mladi obiskovalci in igralci z veseljem vračajo ter razvijajo svoje spretnosti, se podajo v raziskovanje novih svetov in še malo bolje spoznajo svojega lastnega - tistega okrog njih ter tistega v njih samih.

5.7 11. GLASBENI FESTIVAL OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL (16. maj 2018)

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič

1. Vsebina

Glasbeni festival Pionirskega doma v Ljubljani je vsakoletna prireditev, ki omogoča mladim in neuveljavljenim posameznikom in skupinam slovenskih osnovnih in srednjih šol, da nastopijo pred občinstvom vrstnikov in starejših ter jim predstavijo svoje izvajanje, kot tudi avtorsko glasbeno ustvarjanje.

V enajstih letih Glasbenega festivala Pionirskega doma v Ljubljani smo lahko na odru Festivalne dvorane spremljali množico mladih glasbenih ustvarjalcev in izvajalcev. Za večino je bil nastop na Glasbenem festivalu Pionirskega doma prvo srečanje z odrom in občinstvom, za mnoge pa tudi prva postaja na glasbeni poti, po kateri še vedno stopajo.

Lani smo se za jubilejni 10. Glasbeni festival odločili, da povabimo skupine in posameznike, ki so v desetletni zgodovini festivala s svojimi nastopi pustili močan pečat tako na festivalu kot tudi na drugih koncertnih dogodkih po Sloveniji. Letos smo se pa zopet vrnili na tekmovalni koncept, vendar brez delitve kategorij na skupine in posameznike.

Zopet so nas odlični glasbeniki in poznavalci glasbe razveselili z podporo in se odzvali vabilu festivala.

Letošnjo žirijo so sestavljali:

Jure Longyka – legenda radijskih valov

Martin Janežič-Buco – bobnar in tolkalist (Hamo, Sausages, Sidharta, BigFootMama)

Peter Ugrin – Klasični violist in jazz violinist ter skladatelj, aranžer

Seznam nastopajočih:

1. JUVENTUS CORDE
2. HAJDI HALER
3. ROCK&`N`DOL
4. KAROLINA GRUJIĆ
5. PIK
6. NIKA IN NUŠA
7. BEAT KA BAND
8. DORA ŠANDOR
9. SKUPINA MAIDA
10. NIKA ČIŽMEK
11. MAJA TASIČ & BEND
12. ANA GRUBELNIK

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Nastopajočim smo omogočiti, da doživijo javni nastop na najvišjem nivoju tako glede zvoka, kot luči in cela ekipa se je zelo potrudila, da so se lahko skoncentrirali na lastno glasbo in interpretacijo.

Koncert smo avdio posneli in omogočili nastopajočim tudi profesionalne fotografije priznanega fotografa Mirana Juršiča.

b) Učinkovitost

Ocenjujem, da smo zelo uspešni glede na finančni vložek.

c) Dostopnost

Obisk festivala je brezplačen in letos nas je obiskalo cca. 200 ljudi.

Nastopajoči so imeli na razpolago dva dni za vaje in dobili neprecenljivo odrsko izkušnjo, saj so nastopili na velikem odru, polnem zvoku in luči, ter pisano publiko mladih in starejših.

3. Smernice za vnaprej

Želimo si še večje razpoznavnosti na slovenski glasbeni sceni in še večje število kakovostnih avtorskih skladb.

Zanemarljiv je predvsem odziv medijev in nezanimanje za mladostniško ustvarjalnost, saj je bil koncert na visokem nivoju. Avtorske skladbe nastopajočih, kot tudi priredbe so bile vredne poslušanja in pokazale mladostniško nadarjenost v različnih glasbenih žanrih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci glasbenega festivala doživijo profesionalni nastop na velikem odru z ekipo odrskih tehnikov in odličnim ozvočenjem. V sproščenem vzdušju torej doživijo koncert, ki je primerljiv z profesionalnimi odri. Za večino nastopajočih je to prvi večji nastop in so pod velikim vtisom ter doživijo nepozabno izkušnjo. Prednost našega festivala je predvsem v tem, da otroke motivira k pisanju avtorskih skladb, za razliko od drugih. Pridobijo na samozavesti, odpravljajo tremo in velik poudarek je tudi na medsebojnem poslušanju in druženju z vrstniki iz katerih se kasneje oblikujejo tudi nove skupine oziroma skupni nastopi. Nagrada festivala, pa pripomore k samim začetkom, saj zmagovalci dobijo bon za nakup glasbenih inštrumentov v vrednosti 500 eur. Letos je posebno nagrado (profesionalni mikrofoni) za najboljšega vokalista/vokalistko podarila glasbena trgovina, kateri se zahvaljujemo za zaupanje v kvaliteto festivala.

5.8 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL ART CENTRA

VODJA PROJEKTA: BORIS BEJA

1. Vsebina

Likovni festival Pionirskega doma je festival, ki je časovno postavljen v daljši časovni okvir. Razstavní program namreč poteka od konec novembra do srede junija. LIKfest je festival, ki spodbuja kreativnost, spodbuja nove likovne tehnike, predvsem pa ne zamejuje otroške ustvarjalnosti.

Komisija v sestavi: Zora Stančič, Nina Koželj, Marina Katalenić in Boris Beja smo že konec prejšnjega leta postavili vsebinski okvir festivala, ki je to leto potekal pod naslovom Avtoportret. Komisija je ocenjevala izvirnost in likovnost. Pri tem pa smo bili navdušeni, da so se vsi udeleženci držali razpisane teme, ki ni bila lahka, pa vendar je ob pomoči mentorjev bil cilj dosežen.

Pomemben del festivala je tudi izobraževanje za mentorje, ki se odvija v jeseni za mentorje, ki se prijavijo na delavnico in predavanje. To leto sta ga vodila Nina Koželj in Boris Beja. Mentorjem smo predstavili tehniko cianotipijo, v obliki predavanja in tudi delavnice, kjer so mentorica naredile dva poizkusa, primera te fotografske tehnike. Na samem seminarju smo se seznanili z novimi mentorji, ki na festivalu še niso sodelovali in smo jim ob druženju lahko še bolj podrobno razložili razpisano tematiko.

Razstavní program je to leto potekal najprej v Pionirskem domu na naslovu Vilharjeve ceste in se s prenovo prostorov na Komenskega 9, preselil s pomladjo v galerijo, ki je v prvi vrsti namenjena otrokom in otroški likovni produkciji. Likovnega festivala se je udeležilo 23 šol in sedem vrtcev iz Ljubljanske regije oziroma občine. Naj dodamo, da k sodelovanju vabi ravnateljce vrtcev in šol tudi MOL. Pri projektu je sodelovalo kar 98 mentorjev in mentoric, predvsem je to število tako visoko za voljo vrtcev, kjer je mentorjev pri enem likovnem delu tudi več.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Na zaključno razstavo je komisija uvrstila 137 likovnih del, ker pa sta dve deli bili tudi skupinski se lahko pohvalimo, da smo omogočili razstavljanje približno 150 otrokom. Tudi v tretji ediciji festivala smo ob zaključku pripravili katalog izbranih del z barvnimi reprodukcijami. Razstavo je pospremila tudi kreativna delavnica s katero smo v tem letu vstopili v kiparsko misel in povezali likovno z zvokom, gibanjem in presenečenjem. To povezovanje pa posebej bit Pionirskega doma, kjer se znanja vselej povezujejo, iščejo se presečišča in ponujajo se novi teritoriji v katerih se lahko še bolj preverjamo in udejanjamo. Predvsem pa želimo pri zaključnih prireditvah gojiti vzdušje kolektivnega in zavedanje, da nismo sami in da je v procesu likovnega dela vselej vključenih mnogo drugih dejavnikov in sodelavcev. Kolektivno telo se je tako manifestiralo v kolektivni instalaciji, kjer je kot do sedaj, vsak otrok pustil svoj odtis, vtis, izjavo v kolektivnem delu.

Eden od ciljev je tudi avtorefleksija. Pomembno se nam zdi, da otroci svoje delo uvidijo v profesionalnih prostorih, ne več na hodnikih šole ampak v galerijskem prostoru, prilagojenem za njih. In ob tem je pomembno, da svoje lastno delo otrok uvidi tudi med drugimi izbranimi deli. Likovna ustvarjalnost je svojstveno izjavljanje in izjave, ki nam jih dajejo v branje otroci so zelo pomembne, saj se preko razstav učijo tudi javnega nastopanja in na nek način izpostavljanja. Gre za javni nastop, ki smo ga preko otvoritev razstav s pogovori utrjevali. In te izjave, odgovori na vprašanja so bile dobro dopolnilo razstavnega programa.

Cilj LIKfesta tako ni le razstava, ki se odvija v prostorih Pionirskega doma, je tudi stopanje na pot, kjer vsi ne moremo biti vedno zmagovalci, kjer je vsak od nas v dvomih, ali nam bo uspelo ali ne. Poudarjamo, da ne gre za tekmovanje ampak na koncu vselej tudi za zaključeno razstavno enoto, kjer se pojavljajo osnove kuriranih razstav, to je enovita zgodba v ponavljajočih se terminih, z izborom najboljših na koncu leta in v tiskani publikaciji festivala.

V veliko veselje nam je, da za nami ostajajo generacije, ki se lahko poistovetijo z našim zavodom in se prav mi lahko pohvalimo, da smo otroku omogočili prvo javno predstavitev likovnega dela. Pri vrtčevskih otrocih pa smo mi prvi, ki so jih otroci obiskali - torej prvi stik z galerijskim prostorom in razstavo.

b) Učinkovitost

LIKfest deluje po vzorcu, kjer se z vsako ponovitvijo ponujajo izboljšave, ki jih lahko upoštevamo v kreativnem procesu dela. LIKFest potrebuje prostor, kjer se dela hranijo do zaključka festivala. LIKFest se mora zavedati svojih prostorskih in časovnih omejitev. V tem šolskem letu smo bili primorani skrajšati razstavne termine na deset dni, da so se lahko skozi razstavno leto zvrstile vse razstave. Na račun prostorske stiske in časovnice smo omogočili kar se da dohledno število razstavljalcev, njim smo namreč omogočili, da so lahko predstavili svoje delo v drugačni podobi.

LIKfest izobražuje in podpira likovno razmišljanje in predvsem si želimo, da bi s festivalom ustvarjali nove likovne entuziaste, ne le ustvarjalce ampak tudi publiko, ki bo kritično ocenjevala likovno produkcijo v institucijah, predvsem pa z veseljem obiskovala umetniške dogodke po Sloveniji in tujini. Ta podatek je bil kjučen tudi pri vsakem odprtju razstav, kjer smo nagovorili mlade s krajšim historičnim sprehodom skozi razpisano temo in jih opozorili, da v sodobnih galerijah ni več potrebno biti tiho ampak je potrebna emancipatornost in angažma gledalca, saj nenazadnje prav on dokonča z lastno mislijo ali izjavo likovno delo.

Žiriranje LIKFesta je zahtevno in vedno si vzamemo veliko časa, da pregledamo, uvidimo specifične vsakega likovnega izdelka. Vsak pedagog gleda likovno delo otroka skozi prizmo procesa, kako je to delo nastalo, kakšen je odziv otroka na vaše sugestije, koliko je otrok pri delu samoiniciativen in kako se odziva na kolektivni duh v razredu. Na žiriranju tega vtisa ni, pa vendar se vsakokrat komisija trudi, da bi na razstavo postavila dobra dela, ki lahko odstopajo bodisi po formalni plati obravnave motiva in likovnega problema ali pa na ravni vsebine, geste, emocije v slikovnem polju.

LIKfest ni tekmovanje in vsekakor ne želi izločati, eliminirati ali pa kakorkoli zavirati otrokovega razvoja, prav nasprotno. Želimo ustvarjati in utrjevati odnos do likovnega sveta. Zavedamo se, kako je težko v eni šolski uri udejaniti in realizirati likovni pouk, če ravno sem sam kot ustvarjalec vselej vesel, če s svojim delom tudi vzgajam oziroma približam publiko zanimanje za danes skoraj odrinjene vsebine, likovne forme, premisleke o tem, kaj smo in kam gremo, včasih tudi z omejenim časom. Žal v naših galerijah ni dovolj prostora, da bi predstavili vse natečajne izdelke, a bolje kot predstaviti se mi zdi ključno razstaviti in narediti pripoved v obliki kolektivnega izdelka, kar vsaka razstava po svoje tudi je. Gradijo se odnosi med nami in vami pedagogi, ki ste ključni v tem elementu projekta. Naposled se gradi most med vami in otroki, odnos komisije, vseh nas do likovnih del in na zadnje odnos likovnega dela do prostora v katerem je delo razstavljeno in obstaja svojo novo pot. V tem procesu se vzgajamo mi vsi.

c) Dostopnost

Festival je odprt in na voljo vsem mentorjem, ki se želijo udeležiti našega razstavnega programa. LIKFesta se lahko udeležijo vse šole in vrtci MOL, kar je edini od pogojev, čeprav z veseljem postavimo na ogled tudi dela od drugje. To leto na primer se nam je pridružila osnovna šola iz Grosuplja. Morda bomo v prihodnje lahko nadgradili festival na raven države ali pa celo mednarodni festival. A pomembno se je zavedati, da komisija povprečno na eno razstavo prejme približno 150 likovnih del, ki jih je potrebno popisati, izbrati kasneje okviriti in umestiti v razstavni prostor. To terja veliko časa in če bi festival deloval na državni ravni bi morali ubrati drugačno pot s prijavi, morda digitalno, a sam podpiram žiriranje preko originalnih del.

LIKfest je na ogled vsak delovnik od 10.00 do 19.00. Razstavišče je javno in brezplačno. Na voljo vsakomur, ki vstopi v poslopje Pionirskega doma.

3. Smernice za vnaprej

Festival se je s svojo tretjo ponovitvijo utekel v ustaljene tirnice, kjer pa skrbimo za to, da ga vsakokrat dograjujemo in dopolnjujemo. Vsekakor je pomembno, da mladim ponujamo možnost razstavljanja in predstavljanja likovne produkcije v profesionalnih prostorih, pri tem pa razmišljamo, kako bi lahko še bolj in učinkoviteje nagovorili najprej mentorje in nato ob razstavi tudi otroke.

Pomembno se je zavedati, da smo odvisni od angažmaja mentorja, saj je on tisti, ki se odloči, da bo s svojimi učenci sodeloval pri programu in je pomembno, da so tudi mentorji deležni velike pozornosti in nenazadnje tudi hvaležnosti iz naše smeri.

V bodoče bi lahko festival povezali tudi s programom kulturnih dni, ki jih izvajamo v Pionirskem domu in bi lahko šola, razred, skupina, krožek, s podporo naših mentorjem pripravljali natečajno gradivo, ki bi ga nato komisija ocenila in lahko izbrala na razstavo.

Med pogovori s pedagogi smo bili soočeni z dejstvom, da imajo otroci v višjih razredih le eno šolsko uro likovnega pouka na teden. Zatorej še toliko bolj cenimo njihov angažma. Preko infrastrukture, ki jo imamo v Pionirskem domu pa bi lahko v sklopu kulturnih dni realizirali likovne izdelke in se tako še bolj povezali z mentorji in delili otrokom nove izkušnje, prestope in vstope v likovno polje.

Prav tako si bomo v bodoče zastavljali še večje cilje in sicer je naš namen, da mladim približamo tudi sodobno umetnost. Zavedamo se, da se učni program s svojimi omejitvami hitro zaustavi na prelomu prejšnjega tisočletja in so sodobne prakse slabše obdelane. Velik doprinos sva v nekem smislu tudi soavtorja festivala Nina Koželj in Boris Beja, ki v domačem prostoru delujeva s svojo sodobno likovno prakso. Naš cilj je spodbujati zanimanje za sodobne tendence v likovni umetnosti in spodbujanje razmisleka o tem, kaj je umetnik želel sporočiti s svojim delom in ne le, kaj lahko vidimo v galeriji. Kritični vpogled na sodobno prakso mora biti utemeljen in mora s podvprašanji ustvarjati diskurz, kar pa LIKfest počne z vsako razstavo.

LIKfest se bo trudil, da bo nemoteno izvajal svoj program tudi v prihodnje. Želimo pa si, da bi naš festival postal referenčen in da bo mladim nadarjenim pomagal pri pridobivanju štipendiji ob vpisu v srednje šole.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-lega

Umetnost nas nagovarja po različnih poteh. Včasih nas najde sama, drugič moramo sami prehoditi pot, da pridemo do nje. Med tako imenovano hojo do umetniških del pa se pogosto zavemo, da je umetnost v resnici ves čas z nami in nas določa tudi mimo dejstva, da vsak dan zapolnjuje najrazličnejše prostore, situacije, časovne dimenzije, po katerih stopamo. Sleherno umetniško ustvarjanje, ne glede na medij ali zvrst, je potovanje v neznano in četudi potujemo s kompasom, je cilj lahko vsakokrat presenečenje, ki si ga zaželimo deliti s svojimi sopotniki. Tokratni LIKfest ste otroci in mladostniki prehodili skupaj. Avtoportret, ki se zdi kot pojem docela samoumeven, je s tokrat predpisano nalogo in izzivom postala predmet premišljevanja, konstruiranja, moduliranja, abstrahiranja. Če koga, naj bi najbolj poznali samega sebe. Pa se res poznamo? Umetnost nam pomaga, da z njo odkrivamo tudi sebe in si ne le v likovnem polju, temveč tudi sicer poizkušamo odgovarjati na arhetipska vprašanja kdo sem, kaj sem, kam grem?

Tretji LIKfest je v tem letu skozi likovno dejavnost ponudil vpogled v to, kako se mladi vidijo in na kako raznolike načine lahko lastno podobo interpretiramo in jo bodisi upodobimo takšno, kot je, ali pa jo olepšamo, spet drugič stiliziramo do nerazpoznavnega motiva. Cilj, ki smo ga na razstavah delili z javnostjo, pa je vseboval tudi pot, ki ste jo, dragi prijavitelji, prehodili v spremstvu svojih vrstnikov in svojih mentorjev. Vsaka naloga, ki nam je dodeljena, se utegne zdeti zahtevna, naposled pa z odraščanjem spoznamo, da je velik del naloge rešen že s tem, da se je lotimo in jo začnemo reševati. V vašem primeru, ko jo začnemo konstruirati z risbo.

Likovna dela, ki smo jih izbirali za predstavitev na razstavi, na neki način predstavijo tudi izvirnost in kreativnost vaših pedagogov, ki so vas spremljali in nagovorili z razpisano temo 3. LIKfesta. Včasih so bile naloge, ki ste jih likovno reševali v sklopu šolskega kurikulumu, sila izvirne in zdi se, da so prav raznovrstni formalni pristopi k razpisani vsebini dodali post

festum prirejenim razstavam pestrost, raznolikost, unikatnost, predvsem pa so postavili v ospredje mladinsko in otroško kreativnost.

LIKfesta brez angažmaja mentorjev, kot tudi brez vašega lastnega umetniškega prispevka ne bi bilo in komisija je bila zadovoljna in presenečena nad odzivom prijavljenih vrtcev in šol v šolskem letu 2017/2018. Takšen odziv nas zavezuje, da bomo v prihodnje še boljši, morda drugačni, predvsem pa bomo še naprej sledili poslanstvu in cilju, da se mladi ustvarjalci prikažete svoja likovna dela v profesionalnih galerijskih prostorih. Umetniško delo namreč v nekem smislu začne obstajati in obstaja (še)le tedaj, ko je gledano in opazovano, ko se drugi zazrejo v naše misli, ki smo jih upodobili z likovnimi sredstvi na dvodimenzionalni podlagi. Tudi ko je likovno delo razstavljeno, naša pot ni prekinjena, prav nasprotno, na neki način se šele tedaj pravzaprav začne. Kar naenkrat likovno delo, naša misel začne komunicirati z drugimi mislimi in z drugimi podobami v galerijskem prostoru. In nemara prav naša podoba na steni kateremu od opazovalcev, gledalcev odgovori na vprašanja: kdo sem, zakaj sem, kam grem.

5.9 KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI

1. Vsebina

Festival sodobne odrske umetnosti KALEJDOSKOP 2018 je bil izveden v dveh festivalskih dneh in sicer v petek, 15. 6. in soboto, 16. 6. 2018.

V petek smo festival izvedli v Slovenskem mladinskem gledališču ter Mali dvorani Pionirskega doma, v soboto pa v Festivalni dvorani Ljubljana.

Na festivalu se je zvrstilo kar 5 dogodkov. V petek, 15. 6. smo ob 17.00 uri v Slovenskem mladinskem gledališču začeli z zaključno produkcijo GIBO GIB, ki je bila preplet vseh delujočih skupin znotraj Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, skupaj z gosti iz Kuid Apel – Kranj in Plesnega foruma Celje.

Ob 18.30 uri se je v Mali dvorani Pionirskega doma predstavila gledališka pravljica - Izgubljeni glasek, katere avtorja sta Sabina Schwener in Uroš Potočnik.

Ob 20.00 uri smo se preselili nazaj v Slovensko mladinsko gledališče, kjer je Marina Abib Cabusso iz Brazilije gostovala s svojim celovečernim plesnim solom A Cabra.

V soboto, 16. 6., ob 18.00 uri smo v Festivalni dvorani Ljubljana predstavili gostovanje - popotovanje plesne predstave – Sejalec Sanj, ki je bila decembra predstavljena v Indiji na mednarodnem festivalu otroške sodobne umetnosti – Ryan Chlindren festival of performing arts.

Ob 20.00 uri smo festival zaključili z gibalno lutkovno predstavo Z distance, v izvedbi Petre Stare.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Uspešnost izvedenega projekta/programa (preveri se skladnost z zastavljenimi cilji)

Na samem festivalu je nastopalo preko 50 nastopajočih, od 5. leta starosti naprej.

Predstavili so se tisti najmlajši, ki so se prvič srečali s plesno ustvarjalnostjo, pa vse do tistih, ki so že priznani na sodobni plesni sceni doma in v tujini.

Na Gibogibu se je 15. 6., ob 17.00 uri predstavilo 12 točk.

Plesna skupina Omeril – Ko se spremenim

Plesna Skupina Onix – Onix

Plesna Skupina Drobižki – Ujeta skrivnost

Plesna Skupina Vrtavke- Gaja Pikl in Kaja Cvetko – Zapleši z nama, Mila Medea Črnac – Deklica, ki teče z volkovi

Plesna skupina Nitke – Be Lju Zen

Manu Nonković – Back to the roots

Plesna skupina Q – Zvozlane

Plesna skupina Đuske- - Ko pogledam skozi sebe
Plesna skupina Mig Iz Kuid Apel Kranj – Pot H Gibu
Kaja Vajdetič iz plesnega foruma Celje – Tok, ki teče ne laže
Filip Štepec iz KD Qulenium Kranj – Samota se mi poda glede na odtenek kože

Ob 18.30 gledališka pravljica Izgubljeni Glasek
Ob 20.00 A Cabra – gostovanje Marina Habib Candusso iz Brazilije

16.6.

18.00 Sejalec sanj iz Indije
20.00 Gibalno – lutkovna predstava Z distance v izvedbi Petre Stare

b) Učinkovitost

Učinkovali smo glede na finančne zmožnosti in z veliko željo po realizaciji smo projekt tudi izvedli.

c) Dostopnost

V celoletnih plesnih delavnicah so otroci od 4. do 15. leta starosti. Letos pa smo razpisali tudi skupino za starejše, ki spodbuja ustvarjalni gib – od 18 let naprej.

Plesne skupine so se predstavile ne festivalu skupaj z gosti tako iz Slovenije kot iz tujine.

Đuske – od 28 do 40 let

Axis – od 13 do 15 let

Q – od 11 do 12 let

Nitke – od 9 do 11 let

Onix – od 8 do 10 let

Vrtavke – od 8 do 9let

Drobižki – od 5 do 7let

Omeril od – 4 do 5 let

Festival si je zaradi raznolikosti in cele palete različnih dogodkov iz različnih umetniških področij, ogledal cel spekter gledalcev, ki podpirajo takšno obliko delovanja. Od najmlajših do profesionalnih gledalcev, ki spremljajo program izobraževanja, ki ga skozi celoletne delavnice tudi oblikujemo in na koncu zaključimo preko festivalske oblike kot je Kalejdoskop.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljevali bomo s tovrstno obliko festivala, kjer je v prvi vrsti izpostavljena posameznikova ustvarjalnost, ki se skozi takšen dogodek lahko še bolj uresniči in ostane živa.

Kalejdoskop je ena in edina oblika festivala sodobne odrske umetnosti, ki podpira najmlajše, mlade in profesionalne umetnike, jim dopušča, da preko lastnih kreacij ustvarjajo prostor in pot, ki pušča sledi.

Vsi cilji in procesi, ki smo jih izvedli do sedaj so smernica za nadaljevanje tovrstne oblike festivala, z željo po širitvi, doseganju širše publike ter boljši medijski odzivnosti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci se že zelo zgodaj srečajo z odrom in delovanjem v zaodrju, ki ga izvedba takšnega festivala zahteva.

Poleg svojega nastopa imajo možnost, da si ogledajo različne predstave drugih ustvarjalcev in tako dobijo vpogled v druge umetniške panoge, ki jih lahko navdušijo.

Tako dobijo širši vpogled v kaj vse je mogoče in kako se lahko zgodbe prepletajo.

Prav tako je Kalejdoskop poln majhnih, barvitih delcev, ki ga nastopajoči sestavljajo in razvijajo s tem da se spogledujejo in pletejo niti z gostujočimi plesalci in umetniki širom Slovenije in tujine. Ples tako dobi novo dimenzijo polno strasti in igrivosti, ki se na koncu preslika preko domišljije vseh sodelujočih v en sam festival, festival sodobne odrske umetnosti – KALEJDOSKOP.

6 KULTURNI DNEVI

1. Vsebina

V letu 2018 sta bila izvedena dva gledališka kulturna dneva. Prvi kulturni dan je potekal v novembru za šestošolce in sedmošolce iz OŠ Danile Kumar, ki so že tretje leto gledališki kulturni dan združili z obiskom knjižnega sejma. Učenci so imeli tako dve uri gledališke delavnice, ki se je tematsko povezovala z aktivnostjo, ki so jo izvajali na sejmu (šestošolci so se udeležili srednjeveške delavnice, zato smo se tudi pri improviziranju poigrali z zgodovino, sedmošolci pa so na knjižnem sejmu raziskovali basni, zato so antropomorfizirane živali raziskovali tudi telesno, skozi gledališke igre in vaje). Drugi gledališki kulturni dan pa je potekal v začetku decembra, ko so osnovnošolci zadnje triade OŠ Majde Vrhovnik obiskali Komenskega 9 in tam izkusili delavnice gledališča, animiranega filma ter filma. Delavnica je trajala 3 ure (4 šolske ure) in je omogočila bolj poglobljeno delavnico improvizacijskega gledališča, ki se je zaključila z nastopanjem na odru v pritličju Komenskega 9.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glavni cilj gledališkega kulturnega dne je omogočiti vsem udeležencem aktivno in pozitivno gledališko izkušnjo. Obenem pa je gledališka improvizacija tako široko uporabna in aplikativna, da se lahko z njeno pomočjo kar najbolj prilagodimo potrebam posamezne osnovne šole. Tako se dogaja tudi, da se nekateri otroci kulturnega dne udeležijo dve leti zapored, a se zaradi programa, ki se vsakič znova prilagodi skupini in situaciji, znanje nadgrajuje, ne pa ponavlja, udeleženci pa skoraj še bolj uživajo, ko program, oziroma umetniško področje, že vsaj malo poznajo. Kot posebnost letošnjega leta bi izpostavila to, da se šole vedno pogosteje odločajo za daljše oblike gledališkega kulturnega dne (3 ali 4 šolske ure), kar omogoča bolj poglobljeno delo in več gledaliških aktivnosti, boljšo povezanost skupine ter več možnosti, da mentor prepozna in izbere skupini najbolj ustrezen način, s katerim jim lahko omogoči kar najboljšo mogočo izkušnjo improvizacijskega gledališča. Kulturne dneve izvajajo izkušeni mentorji in mentorice, ki so se izobrazili na gledaliških skupinah Pionirskega doma.

b) Učinkovitost

Skupine na kulturnih dneh so bile povečini velike od 12 do 18 udeležencev, ki jih vodi en izkušen pedagog ali pedagoginja, zraven pa je tudi en učitelj ali učiteljica iz osnovne šole, ki kulturni dan spremlja. Cena za udeležence je določena s cenikom Pionirskega doma in se razlikuje glede na dolžino kulturnega dne. Ker razen ustreznih prostorov in honorarjev za pedagoge, drugih finančnih vložkov ni, lahko rečemo, da so bili kulturni dnevi tudi finančno uspešni.

c) Dostopnost

Na dveh kulturnih dneh je bilo: 155 učencev na prvem kulturnem dnevu in 47 učencev na drugem kulturnem dnevu. Skupaj sta bila tako v letošnjem letu na gledaliških kulturnih dneh v Pionirskem domu 202 udeležencev.

3. Smernice za vnaprej

Kljub temu, da je izvajanje kulturnih dni pogosto organizacijski izziv, saj si šole pogosto želijo, da se kulturnega dne istočasno udeležijo vsi učenci določenega razreda ali triade, kar pomeni organizacija in priprava večjega števila mentorjev in različnih prostorov, kjer se lahko kulturni dan odvija, jih želimo izvajati še več. Zelo smo zadovoljni, ker gre trend izvajanja kulturnih dni v smer daljših, celostnih kulturnih izkušenj, ki trajajo vsaj tri šolske ure in omogočijo poglobljeno umetniško izkustvo z aktivnim sodelovanjem vseh udeležencev. Bolj kot šola prepozna potencial gledališke improvizacije, bolj specifične in natančne želje imajo, bolj edinstveno in specifično kulturno-umetniško izkušnjo jim lahko omogočimo. Zadovoljni smo tudi, da se šole vračajo, torej, da se za obisk kulturnega dne odločajo več let zapored, kar priča o kvalitetnem programu in dobrem sodelovanju med ustanovami.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina: Kulturni dan gledališke improvizacije je v prvi vrsti namenjen aktivni gledališki izkušnji za osnovnošolce. Velika večina sicer pojem improvizacije pozna (da igramo brez vnaprej napisanega besedila), vendar pa povečini z njo nimajo v izkušnji ter v veliki meri nimajo predstave, kaj naj bi to sploh pomenilo. Trudimo se, da mladi udeleženci prejmejo osnovne informacije o gledališki improvizaciji, kot eni od podzvrsti gledališke umetnosti, ki s svojimi orodji omogoča praktično in sproščeno raziskovanje gledališča. Vedno večji poudarek dajemo tudi na razmislek o tem, kaj pomeni biti aktivni gledalec, kako uporabljamo svoj domišljijski aparat, svoj notranji svet in svoje življenjske izkušnje za čim bolj celostno in zanimivo umetniško izkušnjo tudi kot gledalci. Največja moč kulturnega dne pa ostaja ta, da so mladi udeleženci praktično udeleženi, aktivni in da veščine, znanje in vedenje razvijajo skozi telo in celoten senzorični aparat. S pomočjo raznolikih dinamičnih iger in vaj mladi zbudajo, raziskujejo in spoznavajo svoje telo, njegove zmožnosti in njegovo povednost, se med seboj povežejo, osvobodijo in sprostijo. S pozitivno izkušnjo nastopanja se urijo v obvladovanju treme in pridobivajo dragocene izkušnje različnih vrst in oblik komunikacij, ki jim pomagajo pri lažjem krmarjenju skozi raznolike življenjske izzive. Vedno bolj pa sem vesela, ko vidim, da se na samih kulturnih dneh kar nekaj pedagogov aktivno priključi aktivnostim in igram ter s tem krepijo svoja znanja in veščine, obenem pa izkoristijo izjemen povezovalni trenutek z učenci. Prav sodelovanje s pedagogi javnih zavodov je tisto, ki na dolgi rok utrjuje in izboljšuje izvedbo kulturnih dni, zato bomo še naprej tkali pomembne kulturno-umetniško-izobraževalne vezi, ki krepijo tako nas, pedagoge, kot še posebej učence, ki so seveda naš glavni cilj in motivacija.

Foto: arhiv Pionirskega doma

7 POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH

1. Vsebina

V letu 2018 smo izvedli 2 sklopa počitniških šol: v času zimskih in poletnih počitnic. Počitniške šole potekajo med 7.30 in 16.30. V okviru tedenskega plana izvedemo 30 pedagoških ur, preostali čas pa je namenjen prehrani, druženju otrok, prosti igri ter ustvarjanju.

V zimskem terminu smo na 2 lokacijah izvedli Radijsko-filmsko šolo in Likovno počitniško šolo.

Krajši opis zimskih počitniških šol:

- Likovna počitniška šola – transformacije in formacije (6 - 9 let; Komenskega 9)

Projektni teden je temeljil na transformiranju motiva, ki smo ga v teku počitnic transformirali, upodobili in udejanjili v različnih formacijah in likovnih tehnikah. Izhodišče našega formalnega raziskovanja je bila pripoved o Ribi Faroniki. Bajeslovno bitje se je v našem kreativnem raziskovanju realiziral v obliki risbe, slike, grafike in objekta. Likovno ustvarjanje smo nadgradili še z raziskovanjem predlog, ki so jih v preteklosti ustvarili nekateri naši umetniki.

- Radijsko – filmska počitniška šola (10 – 14 let; Vilharjeva cesta 11)

V okviru radijsko-filmskih delavnic smo spoznavali osnove ustvarjanja radijskega programa ter osnove filmskega jezika in slikovne pripovedi. Seznanili smo se z različnimi radijskimi profili (špiker, tonski tehnik,...) ter potrebno tehnično opremo (oddajnik, sprejemnik,...). S pomočjo govornih vaj za artikulacijo in smo spoznavali svoj glas in ustvarjali svoje zvoke, pokukali v osnove novinarskega dela in tehnične produkcije ter pripravili vsebine potrebne za radijski program. Prav tako smo udeležence in udeleženke seznanili z osnovnimi oblikami in značilnostmi filmskega jezika in slikovne pripovedi.

Poletne počitniške šole so potekale kot kombinacija jezikovnih in kulturno umetniških delavnic. Otroci so na igriv in lahkoten način spoznavali lepote tujih jezikov in kultur ter se poigrali z umetnostjo. V enem terminu so na dveh lokacijah – Komenskega 9 in Vilharjeva 11 vzporedno potekale štiri različne šole. Počitniške šole smo izvedli v sodelovanju z različnimi zavodi in društvi, ki s svojim znanjem določena področja kulturne vzgoje pokrivajo z drugačnimi pristopi. V spodnji tabeli je prikazan razpored izvedenih počitniških šol.

termin starost	VILHARJEVA 11		KOMENSKEGA 9	
	6 do 9 let	9 do 12 let	7 do 11 let	9 do 12 let
2. – 6. julij	Plesna šola	Cirkuška šola	Čar odtisov	Španski film
9. – 13. julij	Likovna šola z društvom Reciklarji	Poletni muzikal po angleško	Italijanski strip	Nemška glasba
20. – 24. avgust	Angleško gledališče	Rock akademija	Japonska grafika	Ritem in risba
27. – 31. avgust	Šola znanosti	Radijsko - filmska šola	Umetniške instalacije	Likovno po francosko

Krajši opisi poletnih počitniških šol:

I. TERMIN [2. – 6. JULIJ 2018]

- Plesna šola (6 do 9 let)

Plesna šola je omogočila otrokom raziskovanje gibanja tako, da skozi določene gibalne interpretacije ozaveščajo svojo telesno shemo. Rdeča nit celot tedenskega dogajanja so bile

SANJE. Ples smo združili z gledališčem in se pustili odpeljati skozi zgodbe, ki se rodijo v sanjah.

- **Cirkuška šola (9 do 12 let)**

V cirkuško-gledališki šoli, smo se najprej naučili osnov žongliranja, akrobatike, pantomime, vožnje z monociklom, hoje po žogi, hoduljah, vrvi, osnov klovnskega gledališča in igre.

- **Čar odtisov (7 do 11 let)**

V delavnici Čar odtisov so udeleženci odkrivali možnosti odtiskovanja najrazličnejših materialov - oblik, ki nas obkrožajo, na različne nosilce. Opazovali smo teksture in reliefe ter tako ustvarili zanimive kompozicije. Otroci so oblikovali svoje matrice in odkrivali neskončne možnosti barvnih kombinacij.

- **Španski Sci-Fi film (9 do 12 let)**

Na počitniški šoli Španski Sci-Fi film so učenci posneli pravi znanstveno-fantastični film v španščini. Film je nastajal sproti, učenci so pod vodstvom pedagogov sami napisali scenarij ter posneli atraktiven film, poln komičnih pripetljajev ter nadnaravnih sposobnosti.

II. TERMIN [9. – 13. JULIJ 2018]

- **Likovna šola z društvom Reciklarji (6 do 9 let)**

Poletna počitniška šola se je skupinico Reciklarji ponovno odvila na prostem, kjer so otroci skupno povezovali in svobodno likovno ustvarjali preko proste doživljajske igre in gibanja. Poudarek je bil na spodbujanju vseh otrokovih čutov, večji uporabi domišljije in samostojnosti.

- **Poletni muzikal po angleško (9 do 12 let)**

V angleško-pevske poletni počitniški šoli smo se podali v svet muzikalov. Pogledali smo v zgodovino in začetke muzikalov s klasičnimi glasbenimi zgodbami. Odkrivali smo posebnosti te zvrsti, tako z jezikovne kot glasbene plati. Otroci so spoznali zgodbo, se skozi različne aktivnosti naučili besedišče ter nadgrajevali svoje znanje angleščine.

- **Italijanski strip (7 do 11 let)**

V poletni šoli smo se spoznavali s stripom (deveto umetnostjo) in obravnavali dva znana, a raznolika italijanska stripa. Otroci so spoznavali osnove elemente stripa "pisanja s sličicami", kot so prelom, govorni baloni, izbor kadra, besedila, poteka pasic, kreiranja karakterjev, lokacij in zgodb in izrazoslovja v slovenščini in italijanščini, nato pa so ustvarili lastni strip.

- **Nemška glasba (9 do 12 let)**

Cilj letošnje poletne šole je bilo srečanje z nemško otroško poezijo in pesmijo, ki so jo otroci spoznavali skozi različne zvrsti glasbe. Sami so poprijeli za glasbila ter se tako ob notah in verzih naučili osnov nemškega jezika.

III. TERMIN [20. – 24. AVGUST 2018]

- **Angleško gledališče (6 do 9 let)**

Praktično smo preizkusili različne gledaliških zvrsti, ki so nastale v angleško govorečih deželah ter spoznali osnovne angleške pojme, povezane z gledališčem. Igrali smo se igrice v angleškem jeziku, spoznali zakonitosti nastopanja na odru in se preizkusili v različnih gledaliških situacijah.

- **Rock akademija (9 do 12 let)**

Program je bil namenjen posameznikom, ki jih je zanimala nadgradnja posameznega glasbenega inštrumenta/vokala in vključitev v rock, pop ali drugo obliko glasbene skupine. Rock akademije so se lahko udeležili otroci z najmanj 2-letnim predznanjem inštrumenta/vokala

- **Japonska grafika (7 do 11 let)**

Otroci so spoznali osnove japonskega jezika, pozdrave, osnove pisave, poimenovanje živih bitij in stvari (v povezavi z likovnim svetom tudi barv, materialov, motivov v lesorezu ipd.). V sklopu grafike pa so spoznali materiale, ki se jih uporablja v grafiki in osnove različnih tehnik grafičnega ustvarjanja (monotipijo, tisk s premično šablono, kolagrafijo, cianotipijo, kolažni tisk).

- **Ritem in risba (9 do 12 let)**

V uvodnem delu se je počitniška šola usmerjala na kreativne možnosti risanja - hitro skiciranje, risanje v prostoru, s svetlobo in druge. Sklop delavnic, ki je sledil, pa je poskušal poiskati individualne razlike med otroki ter posebnosti, ki jih delajo edinstvene.

IV. TERMIN [27. – 31. AVGUST 2018]

- **Šola znanosti (6 do 9 let)**

V šoli znanosti smo se seznanili z nastankom Vesolja, planetov in Zemlje, do različnimi naravnimi procesi, ki oblikujejo površje našega planeta. Raziskovali smo različne minerale in ob tem spodbujali domišljijo z likovnim ustvarjanjem.

- **Radijsko - filmska šola (9 do 12 let)**

Otroci so se spoznali z različnimi radijskimi profili ter potrebno tehnično opremo, z osnovami radijskega dela. Seznanili smo se tudi z osnovnimi oblikami in značilnostmi filmskega jezika in slikovne pripovedi.

- **Umetniške instalacije (7 do 11 let)**

Na likovni šoli smo umetniške instalacije ustvarjali tudi sami. Seznanili smo se z nekaterimi sodobnimi umetniškimi pristopi pri ustvarjanju instalacij in skupaj raziskali prostor, ideje, različne tehnike in materiale.

- **Likovno po francosko (9 do 12 let)**

V tej počitniški šoli smo se spoznali z enim najbolj veličastnih obdobij v zgodovini umetnosti in to je gotika. Z obdobjem smo se spoznavali na več ravneh: arhitekturni, kiparski in slikarski.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Počitniške šole Pionirskega doma so izredno dobro obiskane. Vsem zainteresiranim poskušamo omogočiti enotedensko varstvo, ki ponuja vsebine, osnovane na dejavnosti in metodiki dela v Pionirskem domu. Cilj, da čim več otrok spozna naše dejavnosti, dosegamo, hkrati pa se trudimo interesente motivirati toliko, da se bodo v prihodnjem letu vpisali v celoletne tečaje.

b) Učinkovitost

Cena enotedenske počitniške šole znaša 90 €, kar za starše predstavlja sprejemljiv strošek. V ceno je všteto pedagoško vodenje, izvedba programa in trije obroki hrane (zajtrk, kosilo, malica). S sofinanciranjem programov nam ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana omogoča, da otrokom ponudimo kvalitetne vsebine, ki jih vodi usposobljen kader.

c) Dostopnost

Počitniških šol se je v preteklem letu udeležilo preko 250 otrok. Kot družini prijazno podjetje dve večji podjetji (Generali, Petrol) ponujata naše počitniške šole.

3. Smernice za vnaprej

Zaradi velikega interesa bomo počitniške šole izvajali na obeh lokacijah. Obstoječi koncept prepleta kulturno umetniških in jezikovnih vsebin bomo nadaljevali in ga nadgradili.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Počitniške šole v Pionirskem domu otrokom omogočajo sproščeno spoznavanje kulturno-umetniških in jezikovnih vsebin. Nudimo jim varno okolje, v katerem se naučijo novih stvari, se družijo s sovrstniki, ustvarjajo in kvalitetno preživijo prosti čas. Starši za relativno nizko ceno dobijo vpogled v delo in posamezno dejavnost.

ŠTEVILO TEČAJNIKOV PO SKUPINAH V LETU 2018 (PRIMERJAVA JANUAR, MAJ IN JUNIJ)

KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAMI	januar	maj	december
	Šol. l. 2017/18	Šol. l. 2018/19	Šol. l. 2018/19
Črkarija	3	3	
Mladi raziskovalci	30	27	23
Šola mode	9	9	11
Film	9	12	14
Glasbene urice	32	31	24
Kitara	73	74	72
Klavir	38	39	32
Kiparstvo	42	45	41
Kiparstvo - oblikovanje glave	23	23	29
Slikarstvo	76	86	85
Gledališče	76	79	91
Ples	39	37	39
Šola petja	27	28	26
Grafična delavnica	6	9	8
Bobni	23	23	24
Saksofon	25	24	11
Cirkus	4	5	5
Violina	3	3	9
Krajši programi	130	179	285
SKUPAJ:	670	736	829

Tabela 1: število tečajnikov po skupinah v letu 2018

8 FESTIVAL KULTURNO-UMETNOSTNE VZGOJE BOBRI 2018 (sodelovanje na festivalu)

1. Vsebina

V okviru 10. kulturno-umetniškega festivala Bobri smo najprej v prenovljenih prostorih na Komenskega 9 odprli razstavo slikovnega gradiva Bobrov. V koprodukciji z Glasbeno matico Ljubljana so otroci gledališkega studia Pionirskega doma v nedeljo, 4. 2. 2018 izvedli dve ponovitvi predstave Pedenjped in Pedenjsvet. V okviru prijavljenega programa pa smo v petek, 1. 2. 2018 na Komenskega 9 izvedli tudi delavnico Impro poezije.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glede na to, da je bila tema letošnjih Bobrov poezija, so se vse aktivnosti (razen uvodne razstave, ki je bila namenjena 10. obletnici festivala) dotikale poetičnosti, besed in igranja z njimi. (ena od pisnih povratnih informacij je bila na primer: "Čestitke za Pedenjpeda. Super izvedba in povezava s poezijo.") Tako, da so bile vse aktivnosti v tem pogledu uspešne. Na delavnici impro poezije je bilo 14 osnovnošolcev od četrtega do devetega razreda in prav vsi so na koncu improvizirali svojo improvizirano pesem, kar je definitivno uspeh.

b) Učinkovitost

Dogodki so bili brezplačni, saj so Bobri namenjeni prav širši kulturni dostopnosti, pri dejavnostih pa je sodelovala zaposlena Urša Strehar Benčina, tako da posebni dodatni finančni stroški niso nastali. Razen drobnih rekvizitov, je namreč tudi produkcija predstave potekala brez posebnih dodatnih sredstev, kar pa je bilo potrebno, pa sta si koproducentki razdelili med seboj.

c) Dostopnost

Na obeh predstavah skupaj je bilo več kot 300 obiskovalcev, na delavnici pa 14 udeležencev. Delavnica je bila namenjena mladim od 4. do 9. razreda, predstava otrokom od 4. do 10. leta, razstava pa širši javnosti.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnjih letih se bomo z veseljem odzvali povabilu na Bobre. V veselje in ponos nam je, da lahko sodelujemo pri ljubljanskem prazniku umetnosti, še posebej s programi in projekti, ki otroke in mlade vključujejo tudi aktivno in spodbujajo njihovo aktivno udeležbo in kreativnost.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Izvedba vseh dogodkov je bila nad pričakovanji – še posebej delavnica impro poezije, ki je združila 14 med seboj zelo različnih mladih (od četrtošolcev do devetošolcev, ki se med sabo niso poznali) in skozi različne impro vaje in igre spodbujala pogum, raziskovanje besedne umetnosti, iskanje navdiha in tudi spontano pripovedovanje pesmi. Ker gre za področje, ki mnogim mladim ni najbližje, sem bila kot izvajalka delavnice še toliko bolj pozitivno presenečena, kako dobro so se odzivali na različne vaje in igre za ritem, rime, iskanje skritih pomenov ter na koncu tudi povedali svoje pesmi. Delavnica se je izkazala za tako uspešno, da razmišljam, da bi jo še kdaj ponovila.

EU projekt Mlado gledališče / Young Theatre

Tehnike gledališke improvizacije so uporabne ne le za razvijanje naravnega igralskega izraza, temveč predvsem za oblikovanje samostojnega, pogumnega in avtentičnega posameznika. V Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih tako že več kot dvajset let razvijamo gledališko improvizacijo kot metodo gledališke vzgoje, naše znanje pa od 1. septembra 2017 dalje širimo in nadgrajujemo s strani Evropske komisije podprtega projekta sodelovanja »Young Theatre - Mlado gledališče« skupaj s partnerji iz Srbije, Poljske in Romunije.

Projekt Young Theatre/Mlado gledališče, katerega nosilec je Pionirski dom – Center za kulturo mladih, je namenjen izobraževanju profesionalnih gledaliških ustvarjalcev in amaterjev na področju gledališče umetnosti. Cilj projekta je povezovanje profesionalnih in neprofesionalnih gledaliških ustvarjalcev, pridobivanju novih gledaliških znanj in povečanju interesa mladih za obiskovanje in udeležbo pri gledaliških projektih in vzgajanju občinstva za trajen odnos ljubezni do kulture. Dosego ciljev skozi projekt vzpodbujamo preko praktičnih seznanjanj pedagogov, gledaliških profesionalcev in mladih z abecedo gledališke improvizacije, uporabo le-te v šolskem in profesionalnem kulturnem okolju ter njihovo medsebojno povezovanje. Gledališka improvizacija je namreč dostopno in izjemno uporabno orodje, saj spodbuja sodelovanje, odgovornost, samoiniciativnost, prilagodljivost, uporabo telesa, obvladovanje raznolikih oblik komunikacije in mnogo drugih veščin, ki so uporabne tudi pri raznolikih oblikah v izobraževalnem procesu.

Ker je namen projekta pilotno testirati metodo improvizacijskega gledališča kot široko uporabnega orodja v izobraževanju in kulturi, smo skozi projekt v letu 2018 izvedli 20urne vikend delavnice za gledališke profesionalce ter prav tako 20urne vikend delavnice za osnovnošolske pedagoge v vseh štirih partnerskih državah. Rezultati teh improvizacijskih delavnic so bili izjemno pozitivni in uspešni, tako z vidika količine pridobljenega novega praktičnega in takoj uporabnega znanja, kot tudi z vidika povezovalne in ustvarjalne moči projekta. Udeleženci delavnic v vseh partnerskih državah so v intenzivnem sodelovanju v procesu aktivnega spoznavanja z improvizacijskimi tehnikami osvojili temeljne improvizacijske tehnike, improvizacijsko filozofijo in pridobili uporabna orodja za svoja delovna okolja.

Kot nosilci projekta smo v Sloveniji v letu 2018 izvedli še skupno delavnico za gledališke profesionalce in osnovnošolske pedagoge v Pionirskem domu, delavnico za strokovne delavce v okviru Borštnikovega srečanja, delavnice za pedagoge in strokovne delavce v okviru Mednarodne konference gledališke pedagogike, predstavili projekt ter izvedli delavnico na mednarodni konferenci Connector v Narvi, ter ustanovili redno improvizacijsko skupino pedagogov, ki se srečujejo enkrat tedensko in nadgrajujejo improvizacijsko znanje v Pionirskem domu. Z izvedbo delavnic smo nadaljevali tudi že v letu 2019, saj smo v januarju izvedli že tretjo improvizacijsko celodnevno delavnico za gledališke profesionalce in pedagoge. Improvizacijskih delavnic, ki se bodo še nadaljevale vse do konca projekta, se je v Sloveniji do sedaj udeležilo preko 200 udeležencev.

Udeleženci delavnic svoje improvizacijsko znanje prenašajo naprej na otroke in mladostnike v šolah, ki tako z izkušnjami improvizacijskega gledališča postajajo kakovostno kritični in aktivnejši uporabniki kulturnih vsebin. Mladi bodo svoje improvizacijske produkcije predstavili na mednarodnem Impro dnevu, prazniku gledališke improvizacije, ki bo potekal v vseh partnerskih državah in predstavlja vrhunec projekta sodelovanja Young Theatre/Mlado gledališče.

Impro dan Romunija: 7. 3. 2019

Impro dan Poljska: 23. 3. 2019

Impro dan Srbija: 30. 3. 2019

Impro dan Slovenija: 12. 4. 2019
Projekt bomo zaključili 31. maja 2019.

V letu 2018 je Pionirski dom v okvirju projekta Young Theatre /Mlado gledališče izvedel naslednje aktivnosti:

1. Interim meeting (Bukarešta, Romunija): 19., 20., 21. januar 2018

Tridnevno srečanje projektnih partnerjev v partnerski instituciji Opera Comica z izvedbo Train-the-trainer improvizacijskih delavnic, s ciljem vzpostavitve zaokroženega vsebinskega in izvedbenega programa za izvajanje delavnic z gledališkimi profesionalci in pedagogi ter delavnica finančnega in vsebinskega poročanja.

2. Modul 2 (Ljubljana, Slovenija): 10., 11. marec 2018

Izvedba 20 urnih delavnic improvizacijskega gledališča za gledališke profesionalce, pod vodstvom štirih slovenskih improvizacijskih strokovnjakov/ trenerjev v projektu.

3. Modul 3 (Ljubljana, Slovenija): 21., 22. april 2018

Izvedba 20 urnih delavnic improvizacijskega gledališča za pedagoge, pod vodstvom štirih slovenskih improvizacijskih strokovnjakov/ trenerjev v projektu.

4. Pomoč pri izvedbi delavnic in supervizija:

Beograd, Srbija: 10. in 11. februar 2018;

Elk, Poljska: 27., 28., 29. april 2018;

Bukarešta, Romunija: 6., 7. marec 2018

Izvedba supervizije slovenskega improvizacijskega trenerja pri izvedbi 20 urnih partnerskih delavnic bodisi za gledališke profesionalce bodisi za osnovnošolske pedagoge.

5. Dodatna delavnica Modul 2 in 3 (Ljubljana, Slovenija): 29. september 2018

Izvedba skupne 10 urne nadaljevalne delavnice za gledališke profesionalce in osnovnošolske pedagoge, pod vodstvom slovenskih impro trenerjev.

6. Srečanje partnerjev (Beograd, Srbija): 2., 3., 4., 5. oktober 2018

Štiridnevno partnersko srečanje s predstavitvijo projekta na festivalu Radost Evrope, izvedbo delavnice impro gledališča za mentorje iz 18 držav v okviru festivala Radost Evrope, srečanje partnerjev o finančnem in vsebinskem poročanju.

7. Borštnikovo srečanje (Maribor, Slovenija): 15. oktober 2018

Izvedba delavnice improvizacijskega gledališča in predstavitev projekta v okviru Borštnikovega srečanja za strokovne delavce.

8. mednarodna konferenca gledališke pedagogike, Ljubljana, Slovenija: 18., 19., 20. oktober 2018 – predstavitev projekta sodelujočim, aktivna udeležba na strokovni okrogli mizi, izvedba delavnic improvizacijskega gledališča za pedagoge.

9. priprava na Connector, Narva, Estonija: 5., 6., 7. december 2018 – predstavitev projekta in izvedba delavnic.

10. priprava na Impro dan: oktober – december 2018

Komunikacija s šolami, učitelji, kulturnimi ustanovami, podpora,logistika, promocija.

11. priprava na dodatno delavnico Modul 2 in 3 (Ljubljana, Slovenija): december 2018

Izvedba skupne 10 urne nadaljevalne delavnice za gledališke profesionalce in osnovnošolske pedagoge, pod vodstvom slovenskih impro strokovnjakov.

12. Izdaja priročnikov: skozi leto 2018

V letu 2018 smo v okviru projekta izdali dva priročnika in sicer enega za gledališke profesionalce (ACT 2: Handbook for Theatre professionals), drugega za šolske pedagoge (ACT 3: Handbook for Pedagogues), tretji, t.j. interaktivni gledališki priročnik za mlade (Go Theatre yourself!) pa bo objavljen v letu 2019.

Pionirski dom – Young theatre on the move

Izjemni mednarodni rezultati Young theatre projekta so nas prepričali, da dosednji projekt nadgradimo in gledališka impro znanja obogatimo z ustvarjalnim gibom. Pionirski dom je na razpis Ustvarjalna Evropa, kot nosilec projekta, tako ponovno prijavil nov mednarodni projekt Young theatre on the move. Naši partnerji bodo tudi tokrat iz Srbije, Poljske in Romunije, priključili pa so se nam tudi partnerji iz Francije. Rezultati Evropske komisije bodo znani koncem junija 2019.

PROJECT PARTNERS

Foto: arhiv Pionirskega doma

PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

9 CELOLETNI PROGRAMI

CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV (ANGLEŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA, ŠPANŠČINA, NEMŠČINA RUŠČINA, JAPONŠČINA, KITAJŠČINA)

1. Vsebina

Vsebina programov tujih jezikov in kultur je sovpadala z načrtovano, bistvenih odstopanj ni bilo, opravljene so bile vse ure predvidene v programu. Prav tako so bile opravljene vse obveznosti s strani uporabnika kot tudi s strani izvajalca programov. Tuje jezike poučujemo od 4. leta starosti dalje, programi so tako prilagojeni glede na stopnje predznanja kot tudi starosti. Poučujemo tudi odrasle.

Vsebinsko so bili programi enako zastavljeni kot predhodno, glavni cilj je doseganje ravnih znanja po Evropskem jezikovnem okviru za tuje jezike – CEFR. Morebitne prilagoditve programa se sicer izvedejo glede na posamezne skupine ter glede na nove smernice povpraševanja ter novosti znotraj poučevanja tujega jezika. Vsi programi temeljijo na strokovno izbranih učbenikih, izbranemu materialu ali avtorskemu materialu kot tudi na strokovnem pedagoškem in didaktičnem pristopu.

Spremembe, ki smo jih uvedli na posameznih programih so se izkazale za uspešne, s tem pa smo omogočili, da učenci oz. tečajniki lažje in hitreje dosegajo višje nivoje znanja. S tem smo povečali konkurenčnost rednemu izobraževanju (osnovne in srednje šole ter gimnazije), s pripravo in prijavo tečajnikov na mednarodne izpite pa širimo prepoznavnost na mednarodnem nivoju. Zgodnje poučevanje tujih jezikov je nedvomno pomemben člen razpoznavnosti Pionirskega doma.

Pri zgodnjem poučevanju tujega jezika smo ena najuspešnejših inštitucij na tem področju, saj pokrivamo kakovostno poučevanje najmlajših t.j. predšolskih otrok od vseh začetkov Pionirskega doma dalje, saj poučujejo učitelji, ki se čutijo in so poklicno klicani k poučevanju najmlajših otrok in so hkrati ustrezno jezikovno izobraženi.

Uspešno sodelujemo z mednarodnimi inštituti in domačimi inštitucijami:

ANGLEŠČINA:

British Council Slovenia v Ljubljani: mednarodni izpiti univerze Cambridge, shema Advantage, strokovna povezovanja.

British Embassy in Slovenia – predstavnik britanske ambasade g. Paul Jančar se je udeležil podelitve certifikatov in osebno podelil diplomce našim učencem

IATEFL Slovenia: posamezni učitelji so neposredno udeleženi pri dejavnostih društva učiteljev angleškega jezika Iatefl Slovenia.

MOL in VIZ Najdihojca: projekt obogatitvenih dejavnosti v vrtcu Najdihojca.

FRANCOŠČINA:

Francoski inštitut Charles Nodier v Ljubljani: Mednarodni izpiti, skupni projekti (glej tč.b krajši programi in projekti).

SDUF: članstvo, sodelovanje učencev pri bralni znački društva Sduf.

MOL in VIZ Najdihojca: projekt obogatitvenih dejavnosti v vrtcu Najdihojca.

ŠPANŠČINA:

Instituto Cervantes v Ljubljani, na Dunaju in v Madridu. Pionirski dom ima licenco Instituta Cervantes in je uradni izpitni center za španske mednarodne izpite DELE.

SDUŠ: Učitelji sledijo aktivnostim društva učiteljev španskega jezika.

MOL in VIZ Najdihojca: projekt obogatitvenih dejavnosti v vrtcu Najdihojca.

NEMŠČINA:

Goethe Institut v Ljubljani: mednarodni izpiti za Goethe Zertifikat, strokovno sodelovanje.

RIC: sodelovanje strokovne delavke – učiteljice nemščine pri ocenjevanju maturitetnih nalog.

MOL in VIZ Najdihojca: projekt obogatitvenih dejavnosti v vrtcu Najdihojca.

JAPONŠČINA:

Društvo za didaktiko japonščine v Sloveniji: mednarodni izpiti JLPT - medsebojno sodelovanje ter promocija aktivnosti z Društvom na področju izvajanja mednarodnih izpitov iz japonskega jezika v Sloveniji, strokovno povezovanje, zunanji član/opazovalec organizacijskega odbora izvajalca mednarodnih izpitov iz japonščine v Sloveniji.

MOL in VIZ Najdihojca: projekt obogatitvenih dejavnosti v vrtcu Najdihojca.

RUŠČINA:

MOL in VIZ Najdihojca: projekt obogatitvenih dejavnosti v vrtcu Najdihojca.

Poleg rednega pouka smo izvedli dodatne aktivnosti in programe ter projekte, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju oz. pod tč.b krajši programi in projekti.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi zastavljeni cilji v letu 2018 so bili doseženi - izvedba programa v celoti, uspešna prijava na mednarodne izpite, motiviranje učencev za branje knjig za bralno značko, priprava in izvedba zaključne prireditve, izvedba podelitve mednarodnih certifikatov, izvedba dodatnih aktivnosti in projektov, izvedba preverjanja znanja in drugih aktivnosti, vpis in začetek pouka v novem šolskem letu, priprava in revizija programov. Naše aktivnosti se prilagajajo tudi nepredvidenim dogodkom ter priložnostim. Uspešno sodelujemo s starši preko govorilnih in roditeljskih sestankov.

Od januarja 2018 dalje smo uspešno izvedli sledeče aktivnosti:

- uspešna izvedba vseh tečajnih oblik in programov (skupine, individualne ure, letni in krajši tečaji) in uspešen zaključek tečajev
- priprava ponudb za različne organizacije
- priprava promocijskega materiala ter dopisov za različne jezike s ciljem obveščanja o programih tujih jezikov, njihovega doprinosa ter s ciljem promocije zunajšolskega izobraževanja – učenja tujih jezikov v Pionirskem domu
- redno oglaševanje dogodkov na oddelku za tuje jezike in kulture na Facebooku Pionirskega doma
- zastavitev teme ter izvedba razstave ob kulturnem prazniku 8. februarja 2018
- organizacija in izvedba literarnega natečaja v angleškem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku
- ocenjevanje prispevkov za literarni natečaj; oblikovalo se je več komisij za različne kategorije (OŠ, SŠ, Gimnazija) in različne jezike
- izvedba zaključne prireditve – podelitve nagrad za nagrajence na literarnem natečaju
- izvedba dogodka podelitve mednarodnih certifikatov v oktobru 2018 – gostje: atašejka za francoski jezik Francoskega inštituta Marie-Laure Canteloube, predstavnik Goethe Inštituta ga. Katja Bradač, kulturni ataše Italijanskega inštituta v Ljubljani g. Vittoria Porzio ter predstavnik Britanske ambasade g. Paul Jančar
- izvedba in zaključek projekta MOL – izvedba delavnic znotraj programa obogatitvenih dejavnosti vrtca VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik – angleščina, nemščina, španščina, francoščina, ruščina, japonščina
- projekt: izvedba dodatne ponudbe delavnic v vrtcu VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik (angleščina, španščina, japonščina)

- izobraževanje učiteljev - Pionirski dom (delavnice literarnega natečaja, izobraževanje na področju ocenjevanja angleškega jezika v prvi triadi osnovne šole)
- izobraževanje učiteljev Pionirskega doma – učitelji se udeležujejo strokovnih seminarjev
- izvedba bralne značke
- priprava potrdil ter spričeval
- podelitev potrdil za bralno značko ob zaključku leta
- priprava ocen ob zaključku leta
- izvedba ur odprtega tipa za starše
- izvedba govorilnih in roditeljskih sestankov
- izvedbe pedagoških sestankov
- sodelovanje, komuniciranje ter obveščanje staršev
- pregled materialov in gradiva ter njihova evalvacija ter dogovor o nadgraditvi programov
- priprava gradiva za počitniško šolo in izvedba počitniških šol – poletje 2018 so počitniške šole tematsko povezane
- priprava gradiva in naročanje gradiva za naslednje šolsko leto 2018/19
- priprava in izvedba zaključne prireditve v tujih jezikih junija 2018
- priprava urnikov za jezikovne tečaje za šol. I. 2018/19
- prilagajanje tečajnih oblik povpraševanju
- izvajanje vpisa v tečaje tujih jezikov za šol. I. od 18. junija dalje
- prijava učencev na mednarodne izpite iz angleškega, nemškega, španskega in francoskega jezika
- kadrovanje
- priprava plana dogodkov
- in drugo

Nekaj poudarkov v zvezi z mednarodni izpiti ter drugi dejavnostmi/aktivnosti po posameznih jezikih:

ANGLEŠČINA

- nadaljevanje sodelovanja z British Councilom
- uvrstitev v shemo Advantage (Cambridge University in British Council Slovenia)
- pridobitev certifikata univerze Cambridge kot referenčnega pripravljalnega centra na mednarodne izpite Cambridge: Exam Preparation Centre
- priprava učencev na YL izpite v angleškem jeziku
- izvedba predstavitev YL izpitov – pripravljalna delavnica za vse učence, ki so se prijavili na YL izpite ter vse ostale neprijavljene namenjene utrjevanju jezika
- priprava tečajnikov na Cambridge izpite (B1-C2)
- pomoč pri prijavi tečajnikov na izpite (B1-C2)
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (mock exam) in izvedba
- izvedba formalnosti, obveščanje tečajnikov in staršev, ter pomoč pri prijavi kandidatov na mednarodne izpite
- izvedba formalnosti pri obveščanju ter sprejemanju certifikatov
- izvedba individualnih ur ter tečajev po meri npr. intenzivni tečaj na IELTS izpite in druge mednarodne izpite
- izpraševanje na izpitih od A1-C2 stopnje
- priprava materialov ter zastavitev programa v skladu z revizijo mednarodnih testov YL, posodobitev programov PD
- stalno strokovno izobraževanje
- izvedba in zaključek projekta MOL – izvedba delavnic znotraj programa obogatitvenih dejavnosti vrtca VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik
- projekt: izvedba dodatne ponudbe delavnic v vrtcu VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik

- sprejetje plana za 2019 – v januarju 2019 prijava za pridobitev licence za izvajanje mednarodnih izpitov Cambridge – prijava na univerzo Cambridge

FRANCOŠČINA

- priprava in pomoč pri prijavi tečajnikov na DELF Junior Scolaire – nivo A1, B1, B2 izpite v francoskem jeziku
- priprava in pomoč pri prijavi tečajnikov na DELF PRIM (A1) izpite v francoskem jeziku za otroke v starosti od 6 do 11 let
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (examen blanc) in izvedba v sodelovanju s Francoskim kulturnim inštitutom v Ljubljani
- prijava učencev na bralno značko Vivre avec le livre, ki ga organizira društvo učiteljev francoskega jezika SDUF
- krajši programi in projekti – sodelovanja na natečajih in tekmovanjih v francoskem jeziku
- izvedba in zaključek projekta MOL – izvedba delavnic znotraj programa obogatitvenih dejavnosti vrtca VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik
- stalno strokovno izobraževanje

ITALIJANŠČINA

- vključevanje priprave na mednarodni izpit CILS, CELI
- s pomočjo italijanskega lektorja učenci na zabaven in zanimiv način spoznavajo tudi italijansko kulturo, literaturo in zgodovino
- priprava ter ustrezen izbor tudi avdio-vizualnih materialov za popestritev pouka
- vključevanje ustreznih glasbenih in drugih umetniških vsebin iz italijanskega okolja v pouk
- poudarek na poučevanju odraslih, ki vsebuje splošni tečaj ter kulturno ozadje jezika
- v letošnjem letu smo se povezali tudi še z Italijanskim inštitutom v Ljubljani, predstavnik – kulturni ataše Vittorio Porzio se je udeležil podelitve certifikatov ter podelil nagrado tečajniku, ki je dosegel in opravljal mednarodni izpit iz italijanščine na nivoju C1

ŠPANŠČINA

- priprava tečajnikov na DELE (A1 Escolar, A2, A2/B1 Escolar) izpite v španskem jeziku
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (examen prueba) in izvedba
- izvedba formalnosti ter pomoč pri prijavi kandidatov na mednarodne izpite
- izvedba formalnosti pri obveščanju ter sprejemanju certifikatov
- organizacija in izvedba mednarodnega izpita DELE A2 in B2 kot uradni izpitni center Instituta Cervantes v mesecu maju 2018
- sodelovanje z Institutom Cervantes v Ljubljani
- izpraševanje kot licenčni center za izvajanje izpitov na mednarodnih izpiti DELE
- uspešna izvedba tečaja igralnih uric v vrtcu Najdihojca – skupina bo nadaljevala pouk v šol. l. 2018/19 – stari tečajniki nadaljujejo v nadaljevalne tečaju, katerega smo prilagodili do te mere, da so se lahko vključili še novinci
- izvedba in zaključek projekta MOL – izvedba delavnic znotraj programa obogatitvenih dejavnosti vrtca VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik – angleščina, nemščina, španščina, francoščina, ruščina, japonščina
- projekt: izvedba dodatne ponudbe delavnic v vrtcu VIZ Najdihojca – pravljica in tuji jezik
- izvedba dodatnih delavnic v obstoječih skupinah z domačim govorcem špancem – poglobitev znanja o kulturah Španije in južne Amerike ter področij

NEMŠČINA

- priprava učencev na Fit in Deutsch izpite v nemškem jeziku
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (e Musterprüfung) in izvedba

- izpraševanje in ocenjevanje na mednarodnih izpitih
- priprava tečajnikov na Goethe Zertifikat izpite (B1-C1)
- priprava tečajnikov na izpite od A1-C1
- izvedba formalnosti ter pomoč pri prijavi kandidatov na mednarodne izpite
- izvedba formalnosti pri obveščanju ter sprejemanju certifikatov
- uspešna izvedba tečaja igralnih uric v vrtcu Najdihojca
- učenci tečaja nemščine, ki je bil izveden v VIZ Najdihojca so se vpisali v nadaljevalni tečaj, ki tokrat poteka v OŠ Riharda Jakopiča, saj je večina teh otrok prvošolcev prav te šole – sprememba lokacije je botrovala sodelovanje še z OŠ Riharda Jakopiča

RUŠČINA

- priprava ter ustrezen izbor materialov za popestritev pouka
- vključevanje kulturnega ozadja Rusije v pouk
- povezovanje z društvom Vesela dRuščina, ki organizira dejavnosti za ruske otroke v Sloveniji – naši učenci so se udeležili praznovanja ruskega novega leta

JAPONŠČINA

- izvedba delavnic z gostujočimi japonskimi študenti z aktivno participacijo naših tečajnikov na lokaciji Komenskega 9
- organizacija in koordinacija delavnic z gostujočimi študenti didaktike poučevanja japonskega jezika iz Japonske (izmenjava študentov), obisk študentov iz Tsukube
- **objava članka v strokovni reviji Acta Linguistica Asiatica** (<http://revije.ff.uni-lj.si/ala>): "Teaching of the Japanese and Chinese language in extracurricular courses for children, adolescents and adults" na podlagi predavanja Karmen Feher Malačič na simpoziju o japonskem in kitajskem jeziku na Filozofski fakulteti novembra 2017
- sodelovanje z Društvom za didaktiko japonščine v Sloveniji glede izvedbe mednarodnih izpitov japonskega jezika v Pionirskem domu
- pomoč prvim tečajnikom Pionirskega doma pri prijavi na mednarodni izpit iz japonskega jezika – december 2018
- **5 učencev japonskega jezika se je prijavilo in opravljalo mednarodni izpit iz japonskega jezika JLPT** – uspešnim bomo uradno podelili certifikate na prihodnji podelitvi certifikatov
- izvedli smo dodatno delavnico kaligrafije ter glasbeno delavnico ob zaključku leta 2018 za novo leto – delavnici sta bili rezultat dodatnega angažmaja učiteljice japonskega jezika in sta bili obogatitveni za pouk japonščine, kar predstavlja pomembno dodatno vrednost naših tečajev
- **sodelovanje s Filozofsko fakulteto, Oddelek za azijske študije – Pionirski dom je nudil hospitacije na pouku študentom Filozofske fakultete kot del študijske prakse**
- priprava ter ustrezen izbor materialov za popestritev pouka
- vključevanje japonskega kulturnega ozadja v pouk

KITAJŠČINA

- priprava ter ustrezen izbor materialov za popestritev pouka

LATINŠČINA

- priprava ter ustrezen izbor materialov za popestritev pouka
- znotraj tečaja latinskega jezika se organizira ogled Emone

b) Učinkovitost

Poleg pisarniškega materiala in strokovne literature smo pri pouku zelo ekonomični, vendar poskušamo vseeno pouk oblikovati tako, da učenci tega ne občutijo – pri pripravi šolskih ur se tako osredotočamo na možnosti, ki nam jih nudi posamezna učilnica, na predmete in pripomočke, ki jih najdemo v učilnici in so nam takrat na voljo (veliko uporabljamo tudi konkretnega materiala, cd zgoščenk, slikovnega gradiva ipd.), na lastno spretnost pri uporabi

ter lastno iznajdljivost, da lahko učencem nudimo kakovostno izvedeno uro. Učenci sami sodelujejo tudi pri okraševanju ob različnih praznikih. Njihove sprotne izdelke pa tudi obesimo na razstavnih panojih pred učilnicami. Same programe ob zaključku šolskega leta preverimo in ocenimo glede na izkušnje celoletnega dela na teh programih in jih po potrebi nadgradimo in posodobimo, zato lahko ocenimo, da so naši programi kakovostni in učinkoviti. Pedagoški in didaktični material za učitelje posodabljam in zagotavljam učiteljem, saj so nujni del izvedbe pouka, tako, da tukaj ni in ne sme biti primanjkljaja, čeravno delujemo ekonomično. Občasno naročimo material tudi iz tujine, večinoma pa dobavljamo preko lokalnih knjigarn kot npr. Oxford Center (MK). Zaradi naraščanja zahtevnosti uporabnikov pa bomo v bodoče posegali tudi neposredno v tujino, saj nam moderne spletne trgovine to tudi omogočajo.

V danih pogojih smo z rezultati svojega dela zelo zadovoljni. Vendar bo za pestrejše, zanimivejše in bolj ustvarjalno delo potrebno čimprej učilnice nujno tehnološko posodobiti, LCD ekrani, ki nam omogočajo boljše pogoje dela, so v 5. učilnicah, kar pa ne zadošča našim potrebam in tehnološkemu napredku. V učilnicah imamo sicer dostop do wi-fi internetne povezave, prav tako imamo na uporabo nekaj prenosnih računalnikov, ki pa so zelo zasedeni tako, da jih ne morejo vsi uporabljati enakovredno. Na tem področju si učitelji na žalost še vedno pomagajo z lastnimi tehničnimi pripomočki, saj učilnice niso enakovredno opremljene z računalniki in LCD ekrani.

Dodatno k temu bi bilo potrebno obnoviti tudi samo zgradbo, od fasade do oken, ki so že »arhaični« in so tudi s pomočjo začasnih popravil popolnoma nefunkcionalna, energetsko potratna in zaradi onemogočenega ustreznega zapiranja tudi potencialno nevarna.

c) Dostopnost

V naših tečajih sicer poučujemo od 4. (v posebnih primerih 3,5) leta starosti dalje, otroke, mladostnike in tudi odrasle. Dostopnost je zagotovljena prav vsem, v skupine jih razvrščamo, kar se da ustrezno glede na njihovo starost in predznanje. Razvrstitev poteka na podlagi pogovora s starši in tečajnikom oz. s pomočjo diagnostičnega testiranja. Vpisu in razvrstitvi tečajnikov posvečamo precej časa in se temeljito posvetimo vsakemu posamezniku.

V programe tujih jezikov je bilo število vpisanih kot sledi iz tabele:

JEZIK	ŠTEVILO UDELEŽENCEV V ŠOL. LETU 2017/18 –do junija	ŠTEVILO UDELEŽENCEV V ŠOL. LETU 2018/19 (december)
ANGLEŠČINA	222	239
NEMŠČINA	105	96
ITALIJANŠČINA	15	18
FRANCOŠČINA	49	46
ŠPANŠČINA	87	70
RUŠČINA	6	10
JAPONŠČINA	24	17
KITAJŠČINA	3	7
LATINŠČINA	4	6
SKUPAJ	515	509

Večje število udeležencev obiskuje program že več let. Nekateri več kot 10 let, kar kaže na kakovostno izvedbo naših programov, ki že leta visoko kotirajo, saj naši učenci že 25 let dosegajo najvišje rezultate na mednarodnih izpitih, ki so uvrščeni v Evropi po lestvici

Skupnega evropskega okvira za tuje jezike. Tečajji tujih jezikov se v Pionirskem domu izvajajo že več kot 60 let, kar prepoznavajo tudi inštitucije kot so Pedagoška in Filozofska fakulteta tako kot mednarodni inštituti. Udeleženci, ki ostanejo z nami vsaj dve leti, praviloma ostanejo v tečajih Pionirskega doma vrsto let, vse do najvišjih stopenj.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo z dosedanjimi programi, z določenimi posodobitvami. Dodatno se bomo še naprej posvečali ohranjanju kakovosti in promoviranju igralnih uric ter mednarodnih izpitov, ki so hkrati tudi naša kakovostna referenca. Stalno evalviramo program. Vpis je bil relativno uspešen, vendar si želimo povečati število vpisanih, predvsem pri najmlajših in odraslih. Ponovno bomo razpisali krajše tečaje in imeli vpis na mednarodne izpite od A1 do C2. Sodelovali bomo tudi na prireditvah ter dodatnih aktivnostih oddelka in Pionirskega doma. V prihodnosti želimo še poglobljati stike in sodelovanje z mednarodnimi inštitucijami ter drugimi slovenskimi inštitucijami.

Na podlagi analize glede trendov zanimanja po posameznih jezikih in števila vpisanih iz tč. 2c (dostopnost), še naprej predvidevamo vse možne (čeprav so finančno omejene) načine PR oglaševanja tujih jezikov kot tudi dodatnega angažiranja na tem področju. Dodatno smo utrjevali stike s starši ter povečevali učinkovitost obveščanja o naših programih in učenju tujih jezikov s pozitivnimi dolgoročnimi rezultati. Na nekaterih roditeljskih sestankih smo obveščenost povečevali s prisotnostjo predstavnika oddelka na srečanjih med učitelji in starši. Na angleščini smo predvsem v skupinah, ki so se pripravljale na izpite še izboljšali elektronsko obveščanje. Razpoznavnost utrjujemo z že dolgo vpeljanimi strategijami in prizadevanji posameznih učiteljev.

Pri navezovanju stikov z vrtci in osnovnimi ter srednjimi šolami ter gimnazijami z namenom vpeljave tečajev na drugih lokacijah kot tudi z namenom sodelovanja pri skupnih dejavnostih, skušamo povečati zainteresiranost javnih ustanov za sodelovanje z nami.

V letu 2019 bomo izvedli prijavo na Univerzo Cambridge za pridobitev licence za izvajanje mednarodnih izpitov Cambridge kot uradni Cambridge izpitni center v Sloveniji.

4. Kaj udeleženc programa pridobi od le-tega

Programi se osredotočajo na doseganje ravni po Evropskem okviru za tuje jezike CEFR v teku let. **Pri najmlajših se trudimo ohranяти ter povečevati motivacijo za dolgoletno učenje tujih jezikov, ki pravzaprav prinaša največje rezultate ter seveda promovira moderno stališče odprtosti do dolgoročnega učenja – »LIFE-LONG LEARNING«.**

Pri vseh jezikih poudarjamo pomembnosti krepitve pozitivne izkušnje in motivacije za učenje in zato promoviramo tudi opravljanje mednarodnih testov za otroke v starosti od 6 do 12 let, saj so zasnovani tako, da preverjajo, kaj učenci znajo in česa ne znajo in so zato pozitiven antipol negativnim izkušnjam iz redne šole. Hkrati pa Pionirskemu domu zagotavljajo referenco z mednarodnim vplivom.

Prednosti opravljanja mednarodnih izpitov za mlajše otroke so:

- je teste možno opravljati na več stopnjah
- **so v skladu** s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (CEFR) ter Svetom Evrope (Council of Europe)
- nudijo **zanimivo in pozitivno izpitno izkušnjo** brez običajnega stresa
- predstavljajo **prvo izkušnjo** za kasnejše nacionalne preizkuse znanja ter tekmovanja v tujem jeziku ter mednarodne izpite na višjih stopnjah, ki je zelo dobrodošla
- preverjajo **znanje** in ne iščejo neznanja
- nagradijo **trud** vsakega učenca
- niso namenjeni le najboljšim učencem, zadoščenje dobijo **tudi manj samozavestni** otroci

- testirajo vse **štiri jezikovne spretnosti**: bralno in slušno razumevanje ter govorno in pisno sporočanje
- učenci s pripravo na izpite trenirajo **strategije pisanja testov**, ki je dobrodošlo znanje za testiranja v rednem izobraževanju ter drugih testiranjih
- tečaj za **pripravo na izpite (ki ga izvaja Pionirski dom)** temelji na pridobljenem znanju pri rednem pouku v šoli ali v splošnih jezikovnih tečajih
- **motivirajo** za nadaljnje učenje
- so izpiti, ki so namenjeni in prilagojeni izključno **otrokom**
- so **prvi korak** na poti do niza izpitov na višjih stopnjah vse do odrasle dobe
- so **objektivni** in zelo **profesionalno** zasnovani
- **ustni** del izvajajo izšolani izpraševalci, **pisni** del se ocenjuje v tujini

Rezultati učencev na teh testih so odlični. Otroci uspešno nadaljujejo tečaje pri nas do višjih stopenj.

Prednosti opravljanja mednarodnih izpitov za osnovnošolce, srednješolce in študente

- so v skladu s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (**CEFR**)
- kandidati so nagrajeni za njihov trud, kar jim daje nadaljnjo motivacijo za učenje
- kandidati pridobijo mednarodno priznan certifikat
- izpiti se osredotočajo na praktično uporabo tujega jezika jezika v vsakdanjih situacijah
- izpiti so tematsko prilagojeni najstnikom
- izpiti so zanimiva in pozitivna izkušnja
- izpiti so pomemben korak do nadaljnjih izpitov višjih stopenj
- kandidati konsolidirajo svoje komunikacijske spretnosti
- izpiti so vzpodbuda kandidatom, da začnejo uporabljati svoje komunikacijske spretnosti
- certifikati omogočajo mobilnost
- pridobitev certifikata krepi samozavest pri uporabi angleščine v tujini
- certifikati omogočajo večje možnosti za vpis na srednje šole, gimnazije in univerze
- certifikati omogočajo večje možnosti pridobitve štipendije
- certifikati omogočajo boljše možnosti zaposlitve ter boljše karijerne možnosti

Foto: arhiv Pionirskega doma

1 KRAJŠI PROGRAMI IN PROJEKTI

MEDNARODNI IZPITI - splošno

1. Vsebina

V spomladanskem semestru smo prijavili učence na mednarodne izpite iz nemškega, italijanskega, angleškega, španskega in francoskega jezika.

Kot vsako leto se je večje število prijavilo na naslednje izpite:

ANGLEŠČINA: Cambridge izpiti PET for Schools, FCE, CAE in CPE (stopnja B1-C2). Posebej velja omeniti mednarodne izpite za otroke Cambridge YOUNG LEARNERS TESTS – Starters, Movers, Flyers, ki so potekali v prostorih Pionirskega doma

NEMŠČINA: Zertifikati Goethe Instituta: Fit in Deutsch 1, Fit in Deutsch 2, Deutsch fuer Jugendliche B1, Goethe Zertifikat C1

FRANCOŠČINA: mednarodni izpiti na francoskem inštitutu Charles Nodier: Delf Junior Scolaire A1, B1, B2, DELF PRIM A1 za mlajše otroke.

ŠPANSČINA: Španski mednarodni izpiti DELE so bili izvedeni s strani Pionirskega doma kot uradno priznani Izpitni center španskega Instituta Cervantes.

ITALIJANŠČINA: Italijanski mednarodni izpit CELI C1

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Kandidati so na vseh področjih izkazali visok nivo pridobljenega znanja.

b) Učinkovitost

Glede na vsakoletne odlične rezultate na teh mednarodnih izpiti ocenjujemo naše programe in način dela kot ustrezen in visoko kvaliteten in zagotavlja višji vpis v naše tečaje.

c) Dostopnost

Dostopnost je zagotovljena vsem našim tečajnikom ter zunanjim uporabnikom.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo z uspešnim programom še naprej. Nadaljujemo aktivnosti **kot uradni izpitni center Instituta Cervantes** za mednarodne izpite iz španščine DELE ter se prijavimo za pridobitev licence kot mednarodni izpitni center Univerze Cambridge.

FRANCOŠČINA – projekti, mednarodni izpiti

1. Vsebina

a) LA PAIX BIEN VIVRE ENSEMBLE (december 2017 – marec 2018)

Z dvema skupinama predšolskih učencev smo na pobudo Francoskega Inštituta Charles Nodier v Ljubljani sodelovali pri mednarodnem projektu Centra UNESCO Troyes v Franciji, z naslovom »La paix, bien vivre ensemble«. Projekt je preplet likovnega ustvarjanja in francoščine. Učenci so si zamislili motiv na temo sobivanja v miru in pripravili likovne izdelke ter mu dodati opis v francoščini. Projekt sta izpeljala pedagoginja francoskega jezika in kulture Jerneja Avsec Šrekl in likovnim pedagogom Borisom Bejo. S svojim znanjem, idejami, predpripravo, vzpodbudo in motivacijo so učenci dostavili zavidanja vredna dela. V prvi fazi smo se z učenci pogovarjali o tej temi in na tej točki si je vsak izbral motiv, ki ga bo upodobil. V ateljeju so, po že prej pripravljeni predlogi, z Borisovo pomočjo ustvarili vsak

svojo grafiko. Opise njihovih umetnin smo pripravili v razredu, v okviru rednega pouka. Glede na njihovo raven jezika sem njihov opis zapisala ter prevedla v francoščino. Ob zaključku smo organizirali tudi razstavo, ki je bila na ogled na lokaciji Pionirskega doma na Komenskega. Učenci so z velikim veseljem sodelovali pri projektu saj vsi radi ustvarjajo. Veseli so bili, da so se lahko preizkusili v drugačni tehniki ustvarjanja in delali z materiali, ki jih še niso poznali. Tudi ustvarjanje v ateljeju je na njih pustilo poseben vtis. Dva grafična izdelka učenk iz kategorije 3-5 let sta bila izbrana in prejela nagrado/diplomo.

b) DES MOTS POUR NOTRE TERRE - januar 2018

Tudi našim učencem, ki tečaje obiskujejo na višjih stopnjah želimo obogatiti izkušnjo v Pionirskem domu. Zato smo jih spodbudili, da sodelujejo na mednarodnem tekmovanju v pisanju poezije. Organizator tekmovanja je Center UNESCO Troyes v Franciji. Štirje srednješolci so nabrusili svoja peresa in tako so se rodile 3 pesmi in 1 haiku. Tema določena v razpisu je bila sobivanje in ohranjanje naše narave. Na tekmovanju so sodelovali učenci iz celega sveta in naši dve tečajnici sta bili izbrani v kategoriji 16 – 18 let. Ena izmed njiju je osvojila 4. mesto in druga 9. mesto.

c) 1, 2, 3 CINÉ ! - februar 2018

S Francoskega Inštituta v Ljubljani smo dobili povabilo na predstavitev Festivala francoskega filma za učence in dijake, ki se učijo francoščine kot tujega jezika. Festival je plod sodelovanja med Francoskim Inštitutom in Kinodvorom. Predstavili so 5 filmov primernih za različne starosti in stopnje znanja. Pri vsakem filmu smo videli odlomek in učno pripravo z vsem dodatnim gradivom za uporabo v razredu. Gradivo je bilo dostopno na spletni strani Kinodvora za uporabo pri pouku. V učni pripravi so bile predstavljene aktivnosti za izvedbo pred in po ogledu filma. Učence smo želeli peljati na kakšno od projekcij, a to žal ni bilo mogoče, saj so bili razpisani termini ogledov le v dopoldanskem času. Za prihodnje leto bomo predlagali, če lahko razpišejo tudi kakšen popoldanski termin, ki bi bil dostopen tudi za naše tečajnike.

d) EXAMEN BLANC - februar 2018

Ker naše tečajnike pripravljamo na mednarodne izpite, smo se odločili, da jim ponudimo še dodatno izkušnjo v povezavi z le-temi. Organizirali smo t.i. « examen blanc » oziroma simulacijo ustnega dela izpita Delf. K sodelovanju smo povabili kulturno atašejko iz Francoskega Inštituta, ki je za njih pripravila izpitni preizkus. Za tečajnike je bila to bogata izkušnja saj so dobili občutek kako izpit izgleda in obenem konkreten uvid v njihovo pripravljenost in nivo jezika.

e) LA FRANCE VOYAGE - marec 2018

Tečajnikom želimo vedno ponuditi še več, zato se trudimo za čimbolj raznolik pouk. To je tudi razlog, da smo se odločili za izvedbo pouka s francosko govorečo učiteljico, ki je potovala po Sloveniji ter izvajala različne delavnice. Pri nas je izvedla 90 minutno delavnico, ki je bila razdeljena na dva dela. V prvem delu so učenci pripravili kratko animacijo s pomočjo francoske besede, ki so jo razrezali na posamezne črke. V nadaljevanju so se poigrali z zlogi v besedah za poimenovanje živali ter oblikovali smešne konstrukte za križanje dveh živali. Na primer co – chon (pujs) in poi – sson (riba). Iz tega so sestavili sklop co – sson (pu – ba). Učenci so bili aktivno vključeni pri delavnici saj so bili vrženi v konkretno situacijo, ko so se morali znajti in reagirati v francoščini. Uvideli so, da imajo veliko znanja, s katerim lahko razpolagajo. Bila je pozitivna in zabavna izkušnja.

f) BRALNA ZNAČKA SDUF - marec – april 2018

Tako kot že nekaj let zapored sodelujemo tudi pri francoski bralni znački, ki jo organizira društvo učiteljev francoščine SDUF. V letošnjem letu smo imeli 18 kandidatov, ki so uspešno rešili test in s tem osvojili priznanje za opravljeno bralno značko. Na preverjanje smo pripravljali učence različnih nivojev iz skupin. S tem želimo spodbuditi tečajnike, da berejo v tujem jeziku in predvsem, da to zmorejo.

g) SLAŠČIČARSKO TEKMOVANJE LE MACARON D'OR - april 2018

V mesecu aprilu smo izpeljali tekmovanje v peki slaščic po francosko. Zainteresirani slaščičarji so se odločili za eno francosko slaščico, ki jo bodo spekli ter prinesli v Pionirski dom na ocenjevanje. Opogumilo se je 6 učencev. Na dan pokušanja so se zvrstili ostali tečajniki, ki obiskujejo tečaje v okviru Pionirskega doma ter učitelji, ki so slaščice poskusili ter ocenili. Slaščice so ocenjevali v različnih kategorijah: izgled, okus, tekstura in zahtevnost recepta. Najboljši trije slaščičarji so se uvrstili v drugi krog tekmovanja, ki je potekal v okviru Francoskega Inštituta. Tam je komisija izbrala 15 najboljših na državnem nivoju. Med nagrajence se je uvrstila tudi ena izmed naših tečajnic.

h) MEDNARODNI IZPITI DELF PRIM - april 2018

V letošnjem šolskem letu smo naredili velik korak naprej kar se tiče pripravljanja na izpite pri mlajših učencih. Odločili smo se, da sprejmemo izziv in tečajnike pripravimo na izpite Delf Prim, ki so namenjeni otrokom, ki obiskujejo drugo triado osnovnošolskega izobraževanja. Torej gre za preverjanje znanja za učence med 9 in 12 letom. Imeli smo 5 kandidatov, ki so se prvič predstavili na takšnem preverjanju. V povprečju so tečajniki opravili izpit z 78,10 %. Z dobro opravljenim izpitom so učenci dobili potrditev, zagon in še več motivacije za nadaljnje učenje francoščine.

i) MEDNARODNI IZPITI DELF JUNIOR- april 2018

Naše tečajnike že dolga leta pripravljamo na mednarodne izpite Delf Junior in letos ni bilo nič drugače. V tem šolske letu smo pripravljali tečajnike na treh različnih nivojih in sicer A1, B1 in B2. Na nivoju A1 smo imeli 4 kandidate, ki so se odrezali odlično – v povprečju so izpit opravili s 76,63 %. Enega kandidata smo imeli, ki se je pripravljal na izpit iz znanja na nivoju B1. Izpit je opravil z 81,50 %. Tudi kandidat na nivoju B2 se je dobro odrezal, saj je izpit opravil s 73,00 %. Vse te številke kažejo, da naše tečajnike dobro pripravimo na preverjanja, saj dosegajo zavidanja vredne rezultate.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Izreden uspeh – vsi projekti so dosegli nagrade oz. pozitivne rezultate na visokem nivoju.

b) Učinkovitost

Zelo učinkovito. Razpoznavnost francoščine pomembno narasla.

c) Dostopnost

Sodelovanje ni obvezno, udeležba je bila visoka. Določeni projekti so bili v razpisu pogojeni s starostjo in predznanjem udeležencev.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo s sodelovanjem na različnih projektih v francoščini glede na sprotne priložnosti.

ŠPANŠČINA – DELE IZPITI

1. Vsebina

Pionirski dom je licenčni center za izvajanje mednarodnih izpitov iz španskega jezika DELE, licenco ima preko Inštituta Cervantes. Vsako leto razpišemo dva roka izvajanja mednarodnih izpitov in sicer novembra in maja. Oba roka sta vedno izpeljana, saj imamo tako notranje kot zunanje prijavljene kandidate.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Izpitni rok v mesecu maju 2018 je uspel. Potekal je tri dni: 12. maj – ustni izpiti ter 18. in 19. maj pisni izpiti. Kandidatov iz tečajev Pionirskega doma je bilo 5 in sicer na stopnji A1 Escolar, A2/B1 Escolar ter A1 stopnja.

b) Učinkovitost

Izvajanje izpitov je pomembna referenca za Pionirski dom.

c) Dostopnost

Dostopnost je zagotovljena uporabnikom Pionirskega doma kot tudi zunanjim udeležencem.

3. Smernice za vnaprej

V naslednjem šolskem letu bomo izvedli podelitev certifikatov ter novembrski izpitni rok.

KULTURNI DAN – RAZSTAVA

1. Vsebina

RAZSTAVA OB KULTURNEM DNEVU – DOBESEDNO BESEDNO

Na jezikovnem oddelku smo za kulturni dan, 8. februarja, pripravili razstavo na temo DOBESEDNO BESEDNO. Tema so bili idiomi oz. frazemi, ki spadajo med najbolj slikovita področja posameznega jezika. Sodelovali so vsi jeziki, in sicer so pedagogi skupaj s tečajniki spoznavali in odkrivali idiome in njihove pomene. Glede na to, da gre za slikovit jezik, jih je bilo najlažje ponazoriti prav z risbami in slikovnim gradivom, obenem pa so tečajniki spoznavali jezik tudi s te plati. Vsekakor so idiomi tisti del jezika, ki ga uporabljamo, ko smo v jeziku dovolj podkovani in vešči, zato je bila ta tema pedagogom v nižjih skupinah tudi precejšen izziv.

Otroci so se tematike lotili zelo ustvarjalno in nastalo je veliko zanimivih risb in drugih izdelkov, ki smo jih razstavili na razstavi na Oddelku za tuje jezike in kulture. Glede na to, da je bil cilj spoznavanje posameznega jezika in ne likovno snovanje, smo veseli, da so otroci dobili tudi priložnost, da pokažejo svojo ustvarjalnost.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Razstava je bila uspešna.

b) Učinkovitost

Glede na to, da je bil cilj spoznavanje posameznega jezika in ne likovno snovanje, smo veseli, da so otroci dobili tudi priložnost, da pokažejo svojo ustvarjalnost, ki se je jasno in uspešno pokazala.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo z uspešnim projektom še naprej.

ZAKLJUČNA PRIREDITEV

1. Vsebina

Zaključna prireditev udeležencev programov tujih jezikov in kultur je bila uspešno izvedena 5. 6. 2018. Program prireditve je bil bogat in je zajemal tudi različne oblike izražanja v tujem jeziku. Vključili smo glasbo, petje, rime, kratke skeče in gledališke točke ter film. Povezali smo se s pedagogi glasbe, gledališča in filma iz kulturnega oddelka. Priprava na prireditev je zahtevala precejšen angažma s strani učiteljev, ki so skupaj z otroci pripravili in izvedli točke. Priprava je vključevala izbor ustreznih točk, predstavitev različnih jezikov, scenografijo, kostumografijo, pripravo rekvizitov ter najpomembnejše pripravo in izvedbo točke z učenci. Sama prireditev je bila osnovana na motivaciji izražanja v tujem jeziku in ne na

profesionalnosti drugi umetniških smeri, skratka bistvena je bila ustrezna projekcija v tujem jeziku, zato se je pozitivno vzpodbujalo tudi otroke, ki sicer neradi nastopajo.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zaključna prireditev oz. nastop je bil odličen. Vsekakor smo zelo ponosni na učitelje, katerih osnovno delo je poučevanje jezikov in kultur, da so sami pokazali izredno kreativnost ter znali izveči kreativnost in nadarjenost otrok ne samo za jezik, ampak tudi za nastopanje v pevskih ali gledaliških točkah ter pri snemanju filmov. Otroci so vsekakor na uspešen nastop še kako ponosni in so s tem dobili še dodatno vzpodbudo za naprej.

b) Učinkovitost

Zaključna prireditev Oddelka za tuje jezike je nujno potrebna, saj starši potrebujejo vpogled v naše delo in na podlagi tudi tega vpišejo otroke v tečaje naslednje leto.

c) Dostopnost

Na zaključno prireditev so vabljeni vsi starši in prijatelji učencev kot tudi vsi udeleženci Pionirskega doma. V letošnjem letu je bila prireditev izvedena tekom tedna, ko so tečaji še potekali tako, da smo se s posameznimi skupinami in starši udeležili nastopa. Številčnost publike se je povečalo, pa tudi ozaveščenost naših uporabnikov o široki ponudbi in širokem spektru različnih umetniških sfer in kreativnosti, ki se prav tako vključujejo v naše programe, pa na prvo oko niso niti vidni.

3. Smernice za vnaprej

Zaključna prireditev se bo izvedla tudi junija 2019.

PODELITEV CERTIFIKATOV ZA USPEŠNO OPRAVLJENE MEDNARODNE IZPITE

1. Vsebina

Podelitev certifikatov za opravljene mednarodne izpite našim tečajnikom poteka že več kot 15 let in jo vsakoletno organiziramo v mesecu oktobru. To je uradna slavnostna prireditev, na katero vsakoletno povabimo in se je udeležijo predstavniki pomembnih tujih inštitutov, izvajalcev mednarodnih izpitov. Podelitev vsebuje kulturni program z uradno podelitvijo. V letošnjem letu smo pri snovanju in izvedbi kulturnega programa sodelovali z Oddelkom za kulturo. Učenci glasbene pedagoginje Eve Moškon so ob glasbeni spremljavi izvedli priredbe znanih popularnih pesmi v tujem jeziku: v angleščini, nemščini, francoščini, italijanščini in španščini. V ta namen sestavljeni spremljevalni skupini so poleg učenk petja pod okriljem Eve Moškon, nastopali Rok Hozjan – bas, Janez Malačič Pfeleiderer – klaviature, Rok Franetič – kitara, Iztok Repovž – bobni. Povezovalka Teja Bitenc. Podelili so predstavniki inštitutov: ga. Katja Bradač (Goethe Institut), Marie- Laure Canteloube (Francoski inštitut), Vittorio Porzio (Italijanski inštitut), Tadeja Vovk – predstavnica Pionirskega doma kot izpitnega centra Instituta Cervantes. V letošnjem letu se nam je namesto direktorice British Council age. Aide Salamance pridružil predstavnik britanske ambasade v Ljubljani g. Paul Jančar (The British Embassy).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Prireditev je bila uspešna in je dosegla namen.

b) Učinkovitost

Že tradicionalna prireditev pomembno prispeva k razpoznavnosti Pionirskega doma tako regionalno kot mednarodno.

c) Dostopnost

Na podelitev certifikatov so vabljeni vsi tečajniki, ki so uspešno opravili mednarodne izpite (prav vsi so opravili uspešno) starši in prijatelji ter ostali pomembni gostje.

3. Smernice za vnaprej

Že tradicionalna prireditev pomembno prispeva k razpoznavnosti Pionirskega doma tako regionalno kot mednarodno, zato jo bomo ohranili tudi v prihodnjem letu 2019.

SODELOVANJE S TUJIMI INŠTITUTI IN IZPITNIMI CENTRI

1. Vsebina

BRITISH COUNCIL SLOVENIA – prijava na mednarodne izpite; Še naprej ostajamo v izpitnem partnerskem programu **ADVANTAGE** za šole, ki prijavljajo kandidate za Cambridge izpite iz angleškega jezika pri British Councilu. Prednost povezovanja se kaže na področju izkušenj, profesionalnosti, vzajemnosti in strokovnosti. Predvsem pa je to dobra referenca naše jezikovne šole, saj nam omogoča: uporabo logotipa na promocijskih tiskovinah šole in spletu, potrdilo o sodelovanju, navedbo šole na strani British Council s povezavo na spletno stran šole, promocijsko gradivo za izpite, navzočnost predstavnika British Councila na podelitvi certifikatov (to prednost smo si pridobili že pred tem), brezplačna opravljanja izpitov, brezplačno sodelovanje učiteljev na on-line tečajih, brezplačni materiali idr.

GOETHE INSTITUT – prijava na mednarodne izpite, prepoznavnost na nemškem področju. Občasne prijave na tekmovanja v nemškem jeziku ter projekte.

INSTITUTO CERVANTES – Instituto Cervantes je Pionirskemu domu podelil licenco za izvajanje mednarodnih izpitov DELE za naše tečajnike in zunanje uporabnike. Izpite smo do sedaj izvedli že nekajkrat. Ponovno smo podpisali pogodbo za nadaljevanje sodelovanja za še eno leto. Na izpite so se prijavili notranji in zunanji kandidati.

FRANCOSKI INŠTITUT V SLOVENIJI – prijava na mednarodne izpite, sodelovanje na projektih in tekmovanjih Francoskega inštituta in njihovih partnerjev.

FILOZOFSKA FAKULTETA IN DRUŠTVO UČITELJEV JAPONSKEGA JEZIKA, JAPONSKA AMBASADA – sodelovanje na področju mednarodnih jezikov, splošna promocija japonskega jezika, skupne delavnice s študenti iz Japonske na izmenjavi, predstavitev poučevanja japonščine in kitajščine na mednarodnem Simpoziju o poučevanju japonskega jezika v Sloveniji in v drugih državah po regiji, objava članka na podlagi predhodno omenjenega, odpiranje možnosti za sodelovanje na področju izvajanja študijske prakse, in sicer v smislu, da bi se ure poučevanja v Pionirskem domu lahko priznalo kot opravljena obvezna praksa (didaktika, metodika).

ITALIJANSKI INŠTITUT ZA KULTURO V SLOVENIJI – mednarodni izpiti in splošna promocija italijanske kulture.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi programi in izvedbe potrjujejo visoko kakovostno delo ter prizadevanje s strani Oddelka za tuje jezike in kulture za mednarodno priznanje našega dela.

b) Učinkovitost

Tovrstno angažiranje prispeva k razpoznavnosti naših programov ter kakovosti našega dela ter zvišuje vpis na naše dejavnosti.

c) Dostopnost

Dostopnost je zagotovljena notranjim in zunanjim uporabnikom – širša publika.

3. Smernice za vnaprej

Prizadevanja v tej smeri so nujno potrebna, ker pomenijo razpoznavnost in referenco, ki prispeva k dodatni vrednosti zavoda.

PROJEKT V SODELOVANJU Z VIZ NAJDIHOJCA

1. Vsebina

Sprejemanje drugačnosti lahko razvijamo prek pravljic. Tako se srečanja pričnejo s pripovedovanjem pravljic sveta, sledi pa izvedba praktične delavnice, povezana z jezikom iz katere pravljice izhaja. Otrokom preko pravljичnega lika približamo kulturne značilnosti in tradicije različnih držav (Velika Britanija, ZDA, Rusija, Nemčija, Francija, Španija, Argentina, Japonska ipd.).

Pripovedovanje pravljic je interaktivno, otroci sodelujejo tako, da se v pripovedovanje vključijo s predlogi, dodatnimi vlogami ali celo spremenijo potek pravljice. Pri pripovedovanju uporabljamo rekvizite, različna glasbila Orffovega instrumentarija, zemljevid sveta itd.

Pionirski dom s svojimi izvajalci prinaša dodatno strokovno znanje s področja tujega jezika in kulture, saj sodelujejo izkušeni učitelji zgodnjega poučevanja angleščine, nemščine, francoščine, španščine, ruščine in japonščine. Naši programi vedno vključujejo posebnosti kulturnega ozadja posameznega jezika. Primerjava z našim okoljem se vključuje tudi z namenom premagovanja ovir in medsebojnega povezovanja in vključevanja otrok iz raznolikih ozadij. Pionirski dom ima nedvomno bogate izkušnje poučevanja najmlajših in otrok, sodelavci s področja kulture pa v predlagane dejavnosti prinašajo še poznavanje gledališča, glasbe in drugih umetnosti. Zaradi programov, ki jih Pionirski dom že izvaja po vrtcih, pa imamo dodatno še bogate izkušnje z delom z vrtčevskimi otroci. Nekateri posamezniki imajo prav tako že izkušnje z delom v vrtcu in tako bomo lahko še uspešneje povezali naše skupno delo ter kakovostno izvedli projekt.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Izvajanje programa je v teku, je zelo uspešen in lepo sprejet v VIZ Najdihojca ter med otroki, ki so navdušeni.

b) Učinkovitost

Visoka.

c) Dostopnost

VIZ Najdihojca izbere skupine, v katerih se izvede delavnica. Otroci zadnje starostne skupine.

3. Smernice za vnaprej

Projekt je uspešno zaključen. Projekt se prenese na izvedbo dodatnih plačanih delavnic /enakega programa/ v VIZ na podlagi povpraševanja VIZ Najdihojca.

IZVEDBA DODATNIH DELAVNIC V VIZ NAJDIHOJCA

1. Vsebina

Pripovedovanje pravljic je interaktivno, otroci sodelujejo tako, da se v pripovedovanje vključijo s predlogi, dodatnimi vlogami ali celo spremenijo potek pravljice. Pri pripovedovanju uporabljamo rekvizite, različna glasbila Orffovega instrumentarija, zemljevid sveta itd.

Pionirski dom s svojimi izvajalci prinaša dodatno strokovno znanje s področja tujega jezika in kulture, saj sodelujejo izkušeni učitelji zgodnjega poučevanja angleščine, nemščine,

francoščine, španščine, ruščine in japonščine. Naši programi vedno vključujejo posebnosti kulturnega ozadja posameznega jezika. Primerjava z našim okoljem se vključuje tudi z namenom premagovanja ovir in medsebojnega povezovanja in vključevanja otrok iz raznolikih ozadij. Pionirski dom ima nedvomno bogate izkušnje poučevanja najmlajših in otrok, sodelavci s področja kulture pa v predlagane dejavnosti prinašajo še poznavanje gledališča, glasbe in drugih umetnosti. Zaradi programov, ki jih Pionirski dom že izvaja po vrtcih, pa imamo dodatno še bogate izkušnje z delom z vrtčevskimi otroci. Nekateri posamezniki imajo prav tako že izkušnje z delom v vrtcu in tako bomo lahko še uspešneje povezali naše skupno delo ter kakovostno izvedli projekt.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dodatne delavnice, v isti obliki, kot so bile izvedene znotraj projekta obogatitvenih dejavnosti MOL in VIZ Najdihojca, se bodo izvedle v mesecu januarju 2019. In sicer za sledeče jezike: japonščina, španščina in angleščina. Izvedenih bo skupno 6 delavnic (90min/delavnica)

b) Učinkovitost

Visoka.

c) Dostopnost

VIZ Najdihojca izbere skupine, v katerih se izvede delavnica. Otroci zadnje starostne skupine.

3. Smernice za vnaprej

Projekt se izvede v mesecu januarju 2019 (dogovorjeno v 2018).

IZVEDBA DEJAVNOSTI NA DRUGIH LOKACIJAH: OŠ GROSUPLJE, OŠ RIHARDA JAKOPIČA TER VIZ NAJDIHOJCA

1. Vsebina

Pionirski dom že dolga leta izvaja tečaje tujih jezikov na lokaciji OŠ Grosuplje – OŠ Louisa Adamiča. Že vrsto let potekajo tečaji različnih nivojev in sicer tečaji angleškega, nemškega, in španskega jezika ter občasno francoskega jezika. Ti tečaji so ustaljeni že vrsto let, OŠ Louisa Adamiča pa je tako dolgoletni sodelujoči član Pionirkega doma, kjer lahko dodatno promoviramo naše aktivnosti. V letu 2017/18 so na tej lokaciji poučevale dve pedagoginji in sicer 1 pedagoginja je poučevala dva jezika – nemščina in angleščina, druga pa je poučevala španščino. Programi so bili uspešno zaključeni in izvedeni. Na angleščini je bilo prijavljenih večje število otrok na mednarodne izpite Young Learners. V šol. l. 2018/19 beležimo nov vpis na francoski jezik in sicer ene skupine treh otrok začetnega nivoja, medtem ko ohranjamo enak vpis na španščini z dvema nadaljevalnima skupinama. V šol. l. 2018/19 smo zaradi odhoda pedagoginje, ki je poučevala dva jezika, morali preurediti urnik na nemščini in angleščini, saj ta dva jezika sedaj poučujeta dve kakovostni učiteljici. Na angleščini se je ohranil vpis iz predhodnega leta, nekaj je bilo novega vpisa individualnih ur, imeli pa smo tudi uspešni vpis v novo skupino mlajših otrok in sicer igralne urice za angleščino za starost 5 let. Na nemščini smo beležili upad vpisa v skupine, zato imamo samo nekaj individualnih ur. Po našem mnenju je to rezultat spremembe urnika. V naslednjem šol. l. bomo na področju nemščine to upoštevali.

V VIZ Najdihojca nadaljujemo z nadaljevalno skupino španskega jezika. Pridružili so se novinci. Skupina nemščine, ki je imela pouk v VIZ Najdihojca, se preseli na OŠ Riharda Jakopiča v Ljubljani.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je uspešen in pomemben za razvoj tečajev in drugih dejavnosti tudi na drugih lokacijah.

b) Učinkovitost

Izvajanje izpitov je pomembna referenca za Pionirski dom. V primeru vpisa na nemščino bomo v naslednjem letu morali okrepiti PR promocijo.

c) Dostopnost

Dostopnost je zagotovljena notranjim udeležencem VIZ. Na OŠ se lahko vpišejo notranji učenci kot tudi zunanji. Prostor je zagotovljen z najemnino.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo s namenom povečanja števila še naprej.

VTISI staršev in uporabnikov:

Angleščina

»Pomembno je, da ja naša hčerka rada hodi na angleščino, kar pomeni, da se pri Vas dobro počuti, mi pa opažamo, da se pri uri zelo veliko nauči, saj nam takoj po koncu ure pove naučene nove besede.«

»S tečajem angleškega jezika, ki ga zadnji dve leti obiskuje moj sin, sem zelo zadovoljna. Pozitivno se mi zdi, da je skupina majhna, saj učenci tako veliko več odnesejo od vsake ure. Zlasti pa bi želela pohvaliti njegovo učiteljico, ki je nadvse prijazna in prizadevna. Vedno je dobre volje in zna ustvariti zelo pozitivno vzdušje. Izkazala se je z vrhunskim strokovnim znanjem in individualnim pristopom do vsakega učenca. Moj sin je pri njej zelo rad obiskoval tečaj in zelo si želim, da bi bila tudi v naslednjem šolskem letu njegova učiteljica.«

»Sin se je k tečaju angleščine priključil v drugem razredu osnovne šole. Do tedaj za angleščino ni kazal prav nobenega zanimanja. Tudi nivo njegovega znanja je bil vprašljiv. Že po enem letu obiskovanja tečaja pa lahko rečem, da se je stanje bistveno spremenilo. Ko je želel doma začeti komunicirati v angleščini, pa čeprav samo zato, da ga mlajša sestra ni razumela in si je želel izgovoriti privilegij, sem čutila, da se je nekaj zgodilo. Do angleščine je dobil pravo veselje in zanos! Naučil se je veliko novih besed in postal bolj samozavesten. K temu ste veliko pripomogli tudi Vi kot učiteljica! Na koncu bi (v kolikor je na tej stopnji seveda že smiselno) morda predlagala kakšen povzetek ciljev programa in oceno ali so ga otroci dosegli, delno dosegli oz. kje se morajo še truditi. Mi smo bili resnično zadovoljni in bi si želeli še več takšnih učiteljev po srcu! Iskrena hvala za vsako uro, spodbudo, razumevanje, kritiko in pohvalo, ki ste jo namenili sinu. Tudi zaradi Vas mu bo v bodoče lažje sprejemati nove izzive!«

Nemščina

»Hvala, ker ste izbrali poklic, ki vam je pisan na kožo. Otroci vam z veseljem sledijo in se nalezejo vaše ljubezni do jezika. To se kaže v tem, da ga ne samo govorijo in pišejo, ampak v njem tudi že razmišljajo, igrajo vloge ali pa suvereno nastopijo na velikem odru, pa čeprav so samo trije. Vaš občutek za motivacijo učencev, ki po celodnevem sedenju v šoli uspejo usmeriti energijo od igre na igrišču k učenju jezika je vreden vse pohvale in seveda si zelo želimo, da bi lahko sodelovali tudi v naslednjem šolskem letu. Veliko uspehov tudi v bodoče, kamorkoli vas zanesejo poti, z željo, da se nam še kdaj tako lepo prepletejo. Še enkrat - herzlichen danke schön!«

Španščina in francoščina

“Če sodim po hčerki, bi bila edina “pripomba”, da so bile ure prekratke, hčerka bi začela že pol ure prej in jo podaljšala še vsaj za pol ure, tako je uživala :) Drugače pa iskrene pohvale za izjemno pedagoško in človeško energijo, ki se prenaša na otroke in jim daje veselje do učenja, kar je v tej fazi najpomembnejše!”

»Sin z veseljem obiskuje tečaj španščine, se ga vedno znova veseli, ker je zanimiv in zabaven, najbolj vesel pa je seveda najboljše učiteljice...pravi, da učiteljica zaseda 1. mesto, šele potem sledijo učitelji iz šole...super, to nam je zelo pomembno, ker le dober učitelj lahko pridobi pozornost otroka, da mu le ta sledi in ga posluša. V glavnem vsi, vključno s sinom, smo zelo zadovoljni.«

Kitajščina

»Moji vtisi o tečaju temeljijo na sinovem pripovedovanju in vtisih ob koncu tečaja, ki so bili zmeraj zelo dobri. To pomeni, da z veseljem gre na kitajščino in da kdaj zaradi nje tudi zamudi kakšen rojstni dan. Vidim, da ga navdušuje jezik, pa tudi kitajska družba in kultura, in da znate vso znanje posredovati na tak način, da zanimanje še vzpodbudite. Sin doma pogosto pripoveduje o tem, kaj se je naučil, predvsem o kakšnih posebnostih iz kitajskega življenja. To se mi zdi odlično, da učenje ni tako suhoparno, kot je na primer v osnovni šoli pri angleščini.«

Japonščina

»Sin je obiskoval tečaj japonščine. Glede na to, da nihče v naši družini ne govori japonsko težko ocenim njegovo znanje. Lahko pa povem, da je z veseljem obiskoval tečaj, da priganjanje in "dodatna vzpodbuda" nikoli nista bili potrebni, kar je znak, da se je na tečaju imel fino. Všeč mi je tudi, da je med učenjem jezika spoznaval tudi japonsko kulturo, deželo in njihove navade. Skratka, pohvalno in le tako naprej!«

VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA in opredelitev programa v letu 2018

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je zavod, ki na področju kulture in izobraževanja prostor s svojimi programi bogati že 55 let. Aktivnosti zavoda so vse več kot le način preživljanja prostega časa, so stičišče generacij, stičišče programskih vsebin, interdisciplinarnosti in spodbujevalci avtorskega dela otrok in mladostnikov.

Stičišče generacij

Raznolik in pester program, ponujamo preko petindvajset kulturno - umetniških vsebin in učenje trinajst tujih jezikov lahko tečajniki obiskujejo skozi celo šolsko leto. Dejavnosti izvajamo na več lokacijah, tako v Plečnikovi Festivalni dvorani, kot tudi v obnovljenih prostorih Pionirskega doma na Komenskega 9, kjer se v čudovitem ambientu ustvarjajo vsebinsko bogate zgodbe za mladostnike in odrasle, možna pa je realizacija izvedbe ekskluzivnih srečanj.

Vsebine dopolnjujemo z osmimi festivali, številne delavnice in praznični dogodki pa so zanimiva srečevališča otrok in odraslih ter so stičišče generacij. Bogatost in vsestranskost programa, ki je namenjena vsem generacijam, se odraža tudi skozi sezono družabnih plesov za začetnike in profesionalce v Plečnikovi Festivalni dvorani.

1. PLEČNIKOVA FESTIVALNA DVORANA

Festivalna dvorana je že desetletja sinonim za družabno življenje v Ljubljani in je dvorana, ki v svoji večnamenskosti združuje tradicijo, arhitekturno odličnost s prostorom namenjenim izvedbi široke palete različnih prireditev. Je tehnično opremljena za izvedbo tako zahtevnih kot manj zahtevnih dogodkov. Postavitev miz, odra, stolov ter ostalih scenskih in vizualnih elementov lahko prilagodimo glede na število obiskovalcev in vrsto prireditve. Razpolagamo z vrhunsko tehnično opremo in osebjem, ki potencial dvorane in njeno vsestranskost še podkrepi s svojim znanjem in izkušnjami. Festivalna dvorana je primerna je manjše število obiskovalcev in za večje število udeležencev, saj se v primeru manjšega števila

obiskovalcev, ali želje stranke, lahko prostor razdelimo na dva dela, z ločitvijo odrskega programa in pogostitve.

V Festivalni dvorani, dvorani z bogato tradicijo in sodobno tehnično opremo, skozi celo leto potekajo številne prireditve. Od poslovnih dogodkov, domačih in mednarodnih plesnih prireditev, do gala slovesnosti, koncertov, kongresov, modnih revij, valet, maturantskih plesov, porok, gledaliških predstav in prireditev za mladostnike.

V letu 2018 smo bili tako zasedeni 308 dni, od tega smo v 22 dneh izvedli dva dogodka na dan. V čast nam je bilo gostit številna neopozabna srečanja, med njimi dogodek Veleposlaništva LR Kitajske in Irskega veleposlaništva, SILA GALA diplomatski ples, dogodek Femme fatale, poročni dogodek Bridal fever, prireditev Zlata nit, konferenco Zlati kamen, dogodek ONA 365, zaključno prireditev evropske naravoslovne olimpijade, številne koncerte, med njimi koncert Anike Horvat, Praznik partizanske pesmi in Marka Škugorja, dobrodelne dogodke, kot so Pesem zate in dogodek ustanove Mali vitez, dobrodelne dogodke Lions klubov in druge tovrstne tematske večere, gledališke predstave, šole in vrtce ter mnoge druge zaključne slovesnosti domačih in tujih podjetij kot so Banka Slovenije, Mercator, Zavarovalnica Triglav, Danfoss, Novartis in drugi.

V letu 2019 želimo nadaljevati prakso preteklega leta in prispevati k bogatenju kulturno – umetniškega in gledališkega prostora v Sloveniji. Naše dejavnosti bodo tudi v letu 2019 temeljile na izvajanju programov Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, zaključnih produkcij oddelkov, gledaliških predstav, festivalov in glasbenih večerov, ki jih, v sodelovanju z tečajniki in pedagogi zavoda, podkrepimo tudi s priznanimi sodelujočimi izvajalci.

V Festivalni dvorani skozi celo leto potekajo številne prireditve, ki jih nameravamo gostiti in soustvarjati tudi v prihodnje.

- Festivalna dvorana je primerna za gala prireditve,
- kongresni turizem,
- enodnevne in večdnevne poslovne dogodke
- poslovne dogodke, ki se obogatijo tudi s kulturno-umetniškim programom,
- izobraževanja in predstavitve ter okrogle mize,
- humanitarne prireditve,
- modne revije,
- valete in maturantske plese, ki se lahko v dvorani nadaljujejo tudi z neformalnim delom,
- slovesnosti ob jubilejih šol in zavodov ter slovesnosti ob osebnih praznikih,
- poroke,
- koncerte,
- plesne večere,
- gledališke predstave.

Festivalna dvorana je v svoji večnamenskosti in raznolikosti, ki jo nadgradimo z sodobnim avdio/video parkom, primerna za vse želje naročnika, želimo pa si nadgradnje programa, katerega smo že okrepi v letu 2018, z:

- gledališkim, abonmajskim, programom,
- glasbenim, abonmajskim, programom,
- kontinuiteto gostujočih tematskih plesnih vsebin,
- izvedbo poročnih sejmov,
- izvedbo modnih revij,
- snemanj v komercialne namene,
- dopolnitvijo dogodkov z animacijo za otroke udeležencev,
- bolj odmevnimi medijskimi dogodki,
- tematskimi večeri za poslovne stranke,
- večjim številom dogodkov, ki jih organizira MOL.

Pri organizaciji dogodkov v Festivalni dvorani se srečujemo z izzivi:

- ni dostopa za osebe s težavami pri gibanju,
- ni dvigala za dostavo težjih predmetov v dvorano,
- slaba dostopnost do vhoda, ki ga zastira hala GR-ja,
- neurejena parkirišča,
- slaba izolacija objekta,
- dotrajanost objekta.

2. Prostori Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih na KOMENSKEGA 9

- Prostori zavoda na Komenskega 9 so primerni za izvajanje številnih aktivnosti od strokovnih srečanj, razstav in tudi možnosti za trženje.
- V porastu je kongresni turizem, za kar sta primerni dve lokaciji Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, Festivalna dvorana in prostori zavoda na Komenskega 9.
- V povezovanju s partnerji si bomo prizadevali organizirati tematske kulturno-umetniške dogodke.
- Prostor lahko tržimo kot podporo Festivalni dvorani, saj lahko uporabniki Festivalne dvorane prostor na Komenskega 9 uporabijo kot zbirališče izbranih gostov pred ali po dogodku v Festivalni dvorani in v namen izvajanja tiskovnih konferenc, oziroma srečanj pred dogodkom v Festivalni dvorani.
- Z razstavo Pogovor in predstavitevijo del naših tečajnikov se je podstreha na Komenskega 9 izkazala kot izjemen razstaveni prostor.
- Prostore na Komenskega 9 bomo predstavljali širši javnosti z vodenimi ogledi in na ta način izobraževali ter si pridobivali potencialne uporabnike prostora.
- Skozi festivalsko dejavnost zavoda se bomo približali šolam in na ta način razširili možnost gostujočih kulturnih dni.

3. PLESNI CENTER JENKO

V letu 2019 bomo nadaljevali prakso preteklega leta in razširili programe in dogodke v Plesnem centru Jenko in sicer na plesne programe različnih plesnih zvrsti. Aktivno bomo izvajali plesne tečaje sodobnega izraznega plesa, ki je del rednih programov Pionirskega doma. V sodelovanju z izkušenimi plesnimi učitelji pripravljamo krajše ali daljše, redne ali izredne plesne tečaje družabnih plesov, tanga in salse. Na željo izbranih šol pa v Plesnem centru Jenko v sodelovanju s plesnimi šolami izvajamo tudi priprave na vate in mature.

Eden od naših glavnih ciljev je povečati zanimanje za ples in plesne aktivnosti v Festivalni dvorani.

Plesni center Jenko je predvsem namenjen:

- Izvajanju plesnih dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih – program sodobnega plesa.
- Kot nadomestni prostor za pripravo in vadbo lastnih produkcij.
- Prostor za vadbo osnovnošolcev in dijakov, ki se pripravljajo na izvedbo vate ali mature v Festivalni dvorani.
- V prostih terminih bomo prostor ponudili tudi drugim profitnim in neprofitnim zavodom ter organizacijam za izvajanje skupnih dejavnosti, ki so povezane predvsem s plesom, gledališčem in športno rekreacijo.

4. KOMUNIKACIJSKI NAČRT Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih

V letu 2018 smo v okviru planiranih sredstev za promocijo Pionirskega doma in Festivalne dvorane izvajali različne oblike oglaševanja, izbrane glede na ciljno populacijo.

Komunikacijski načrt, predviden tudi za leto 2019, zajema vse predvidene komunikacijske aktivnosti, ki bodo izvajane v okviru promocije vsebinskih segmentov Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih in dejavnosti, ki jih izvajamo na več lokacijah.

I. Ciljne skupine:

Ciljno skupino komunikacijskih aktivnosti zavoda, ki smo jo v letu 2018 že nagovarjali, sestavljajo obstoječi in potencialni uporabniki, iniciatorji, odločevalci, strokovna javnost, posamezniki, skupine, splošna publika, pomemben potencialen uporabnik vsebin pa je tudi bodoči tečajnik sam.

Druga ciljna skupina se nanaša na uporabnike naših tržnih dejavnosti, uporabnike Festivalne dvorane, drugih prostorov znotraj zavoda na Vilharjevi cesti 11, Plesnega centra Jenko in prostora na Komenskega 9.

II. Opredelitev vsebinskih segmentov zavoda

V sklopu celovitega tržno-komunikacijskega programa za zavod je potreben razmislek o oglaševanju po segmenti, zato bomo na ta način pristopali k realizaciji ciljev:

- znamčenje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih,
- oglaševanje posameznih projektov,
- izpostavitve evropskih projektov, katerih nosilec smo,
- poudarek na individualnem pristopu, ki ga gojimo v zavodu,
- poudarek na avtorskem delu mladostnikov, v sklopu tečajev in festivalov zavoda,
- izpostavitve interdisciplinarnih povezovanj med programi zavoda,
- poudarek na novih izobraževalnih vsebinah zavoda, kot so izobraževanje pedagogov in mentorjev ter sodelovanje z društvi in zavodi, kjer lahko njihov program nadgradimo s programom zavoda,
- izpostavitve nosilcev projektov in posameznikov s katerimi se javnost lahko poistoveti,
- oglaševanje vpisov v novo šolsko leto,
- oglaševanje dejavnosti, ki jih izvajamo v Festivalni dvorani,
- oglaševanje dejavnosti PD na Komenskega 9.

III. Strategija in akcijski načrt

CILJ	STRATEGIJA	GLAVNE AKTIVNOSTI
Raziskava trga, določitev ciljnih javnosti in orodij za komunikacijo primerno za posamično ciljno javnost.	Uporaba brezplačnih komunikacijskih orodij, povezovanje s skupnostjo kot so posamezne organizacije znotraj šolskega sistema, združenja, ki se lahko poistovetijo z našimi aktivnostmi in z ustvarjalci javnega mnenja.	Priprava vprašalnikov za ciljnega uporabnika o stanju prepoznavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih in o kvaliteti vsebin, ki jih v zavodu izvajamo. Znamčenje prek družbenih omrežij in spremljanje odziva uporabnikov. Spremljanje zadovoljstva soudeležencev pri projektih zavoda.
Dvig prepoznavnosti zavoda, vsebin in lokacij, kje se aktivnosti izvajajo.	Povezovanje aktivnosti zavoda z mnenjskimi voditelji in z ustvarjalci javnega mnenja; komunikacija emocij	Oblikovanje promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti. Poudarek na lastni vizualni identiteti in kontinuiteti v komunikaciji. Priprava komunikacije in kampanji v

	<p>in zgodb; promocija CGP in vizualnih podob aktivnosti, s poudarkom na uporabi družbenih omrežij, ki jih zavod izvaja.</p>	<p>skladu s pozicijo znamke v medijih in družbenih omrežjih.</p> <p>Interaktivnost pri znamčenju zavoda na družbenih omrežjih (priprava anket, nasvetov, nagradnih iger, rubrika Ste vedeli? .</p> <p>Povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi, kjer izpostavljam dogodke v prostorih zavoda in povezovanje vsebin.</p> <p>Gostovanje blogerjev, opinion makerjev na naši spletni strani in socialnih medijih. POP UP raziskave o zadovoljstvu uporabnikov.</p> <p>Promocijski merchandising// nagradne igre na spletni strani in na družbenih omrežjih.</p> <p>Atraktivno oglaševanje// razstave in končne produkcije, nastopi posameznikov ter povezovanje zavoda z dosežki tečajnikov in pedagogov.</p>
--	--	---

IV. Oglaševanje vsebinskih segmentov zavoda in oblika promocije

Aktivnosti in orodja za oglaševanje:

- vprašalniki za ciljnega uporabnika, tečajnika,
- spletno oglaševanje z bannerji za tematske vsebine aktivnosti zavoda,
- promocijski film, predstavitev dejavnosti zavoda,
- znamčenje, prepoznavanje znamke zavoda in njegovih vsebin,
- elektronsko gradivo, obvestila za interno javnost,
- oglasi in prispevki v medijih, obvestila za eksterno javnost,
- spletna stran kot način obveščanja ter implementacija sodelovanja z drugimi spletnimi mediji pri direktnem prenosu naših vsebin na njihove portale,
- promocijske aktivnosti tržnih dejavnosti zavoda s ciljem doseči ciljne javnosti za tematske dogodke,
- promocijske aktivnosti zavoda na Komenskega 9 s ciljem prepoznavanja lokacije kot prostora, ki je del zavoda in ki lahko omogoča ekskluzivna srečanja kot tudi vrhunske kulturno-umetniške dogodke
- uporaba družbenih omrežij, Facebook, Instagram in LinkedIn, kot podstat za informiranje in povezovanje,
- uporaba promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti vsebin zavoda,
- povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi in dogodki,
- gostovanje blogerjev, opinion makerjev na naši spletni strani in socialnih medijih,
- promocijski merchandising// nagradne igre na spletni strani in na družbenih omrežjih
- atraktivno oglaševanje// razstave in končne produkcije, nastopi posameznikov ter povezovanje zavoda z dosežki tečajnikov in pedagogov.

V letu 2018 smo beležili veliko medijskega poročanja o programu in vsebinah Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih. Z nekaterimi mediji smo sklenili dolgoročne dogovore o

sodelovanju, saj kontinuiteta poročanja zagotavlja namen znamčenja in prepoznavnosti zavoda.

5. TRŽNE DEJAVNOSTI ZA PROMOCIJO LOKACIJ ZAVODA

Festivalna dvorana je v letu 2018 presegla prihodke iz leta 2017, prav tako smo lokacijo oddali v najem ne samo za izvedbo dogodkov, ampak tudi v namen snemanj, s čimer smo pripomogli k večji prepoznavnosti, oziroma ohranjanju dobrega imena ter pridobivanju nove ciljne publike in poslovnih partnerjev.

Na zemljevid izjemnih lokacij smo postavili prostore na Komenskega 9, ki so se, zaradi svojih arhitektonskih značilnosti, skrbne obnove in ob tržnem razmisleku, izkazali za možnost izobraževalnega središča, kar nadgrajujemo tudi z odnosom z državnimi organi, prostor, kjer mladostniki, kot starejši najdejo in razvijajo svojo ustvarjalnost ter za uporabo v namen izvedbe ekskluzivnih srečanj.

V letu 2018 smo delno uporabili model, ki ga bomo v letu 2019 še nadgrajevali s pomočjo orodij:

ciljna skupina	aktivnost in orodja za oglaševanje	
	splošna javnost	interna javnost
	♦	♦
priprava tiskovin za promocijo lokacij	♦	
promocijski film, predstavitev dejavnosti zavoda in lokacij zavoda	♦	
elektronsko gradivo- obvestila o aktivnostih zavoda		♦
oglasilni prispevki v medijih o napovedih in o izvedbi dogodka	♦	
spletna stran in družbena omrežja: 3D izris lokacij zavoda in fotografije dogodkov ter povezovanje z uporabniki	♦	♦
Uporaba promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti vsebin in tematik, ki so primerne za specifično lokacijo zavoda	♦	
povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi in predstavitev lokacij na dogodkih izven zavoda.	♦	

priprava ponudb za določeno tržno skupino potencialnih uporabnikov	♦	
promocijske aktivnosti, ki bodo omogočale večjo prepoznavnost sledilcem na družbenih omrežjih	♦	♦

V. Oblikovanje cen najema lokacij zavoda:

Storitve tržimo po ceniku in cenovni postavki, ki jo oblikujemo glede na vrsto najema, čas trajanja prireditve, obliko prireditve, zahtevnost scenarija prireditve in tehnično zahtevnost prireditve.

Cenovno postavko najema lokacij zavoda letno potrjuje Svet zavoda.

Foto: arhiv Pionirskega doma

B – RAČUNOVODSKO POROČILO

UVOD

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe).

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o računovodstvu,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Naloge računovodsko finančnega sistema zavoda so opredeljene v:

- Pravilniku o računovodstvu z dne 28. 11. 2007 in spremembe in dopolnitve 2010
- Sodilu za obračun amortizacije osnovnih sredstev za tržno dejavnost
- Sodilu za razporejanje odhodkov na dejavnosti
- Sodilu za pasivne časovne razmejitve – kratkoročno odloženi prihodki iz naslova tečajnin.

Podatki vseh izkazov temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah skladno s citiranimi predpisi.

Računovodski izkazi so sestavni del tega poročila in so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Računovodsko poročilo obsega računovodske izkaze in pojasnila ter razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

Računovodsko poročilo, skladno s 6. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe, v nadaljevanju: pravilnik), obsega:

- bilanco stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov ter
- pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov sta pripravljena na predpisanih in s pravilnikom določenih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Pojasnila k izkazom določa 15. člen pravilnika, ki določa:

obvezni priloge k bilanci stanja:

- pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in
- pregled stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

obvezne priloge k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Naštete priloge so prav tako pripravljene na predpisanih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani AJPES.

Računovodska pojasnila, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika.

1 POJASNILA

1.1 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2018 IN PRILOGAMI

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov po stanju na dan 31. 12. 2018. Podrobnejša vsebina, členitev in oblika bilance stanja je predpisana s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Podlaga za prikaz so poslovne knjige, ki so usklajene s popisom.

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Prikazana so dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju po sedanji vrednosti:

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	LETO 2017	LETO 2018	INDEKS 2018/17
Dolgoročne premoženjske pravice	298,19	130,90	43,90
Zemljišča	267.065,06	267.065,06	100,00
Zgradbe	172.379,07	2.071.106,66	1.201,48
Oprema	36.036,03	208.214,20	577,79
SKUPAJ	475.778,35	2.546.516,82	535,23

Amortizacija se obračunava posamično z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja je določena v Navodilu o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zemljišče se ne amortizira. Prav tako se ne amortizira stavba na Vilharjevi cesti 11, ker je bila razglašena za kulturni spomenik. Veliko povečanje sedanje vrednosti je na postavki zgradbe in oprema zaradi zaključene rekonstrukcije zgradbe na Komenskega 9 in prenosa v upravljanje v letu 2018.

Stroški amortizacije se pokrivajo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, v breme pasivnih časovnih razmejitev, če gre za donacije in tekočih stroškov glede na sprejeto sodilo, ki je opredeljeno v Pravilniku o računovodstvu.

Pri redni letni inventuri ni bilo ugotovljenih viškov ali primanjkljajev. Odpisana osnovna sredstva se bodo v skladu s sklepom sveta zavoda komisijsko uničila in odstranila.

Pionirski dom ne izkazuje dolgoročnih finančnih naložb in terjatev iz poslovanja.

Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo dolgoročne premoženjske pravice – računalniški programi za delo v računovodstvu in ostalo. Za neopredmetena dolgoročna sredstva v poslovnih knjigah izkazujemo posebej nabavno vrednost in posebej popravek vrednosti. Popravek vrednosti se je povečal zaradi obračuna amortizacije za leto 2018 po predpisanih stopnjah in odpisov po inventuri.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva:

NABAVE IN VLAGANJA V OSNOVNA SREDSTVA V LETU 2018	NABAVNA VREDNOST		
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	0,00		
STAVBE	1.947.845,49		
OPREMA	252.180,99		
SKUPAJ	2.200.026,48		
VIRI FINANCIRANJA NABAV OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2018	PRESEŽEK PRIH. PREJŠNIH LET	DONACIJE	MOL
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	0,00		
STAVBE	6,89		1.947.838,60
OPREMA	4.847,31		247.333,68
SKUPAJ	4.854,20	0,00	2.195.172,28

Kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve

- Denarna sredstva v blagajni - izkazujemo gotovino v višini blagajniškega maksimuma za tekoče poslovanje.
- **Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah** izkazujemo stanje sredstev na podračunu pri UJP št. 01261-6030358081.
- **Kratkoročne terjatve do kupcev** se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve se lahko kasneje zmanjšajo s popravki vrednosti, če obstaja dvom, da ne bodo poravnane. Popravki vrednosti se oblikujejo na podlagi posamične presoje izterljivosti določene terjatve. Terjatve se izkazujejo v bilanci stanja v znesku, zmanjšanem za njihove popravke vrednosti po sklepu sveta zavoda.
- **Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta** so terjatve do ustanovitelja in ostalih uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.
- **Druge kratkoročne terjatve** - izkazujemo terjatev do državnih in drugih institucij (refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni in nego pri ZZSZ, terjatve do države za odbitni davek na dodano vrednost ipd.).
- **Aktivne časovne razmejitve** - Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačano naročnino za revije in vnaprej plačano izobraževanje za zaposleno.
- **Zalog nimamo.**
- **Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo:**
Neporavnane terjatve imamo iz naslova tečajnine ter oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo. Terjatve, ki jih nismo uspeli izterjati z izvršbami smo odpisali po sklepu sveta zavoda. Za terjatve za katere obstaja dvom o izterljivosti smo naredili popravek vrednosti. Terjatve, ki jih nismo mogli izterjati s pomočjo opominov smo za večje dolžnike vložili izvršbe oziroma so še v fazi izterjave.
- **Podatki o obveznostih** - na dan 31. 12. 2018 ne izkazujemo spornih in dvomljivih obveznosti. Obveznosti se plačujejo ažurno in se upošteva plačilni rok.

- **Viri sredstev, uporabljen za vlaganja** v opredmetena in neopredmetena sredstva predstavlja presežek prihodkov iz prejšnjega leta, ki je bil po sklepu Sveta zavoda razporejen za investicije in namenska sredstva za investicije od Mestne občine Ljubljana.
- **V bilančni postavki kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev** imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke iz tečajnin za pokrivanje odhodkov leta 2019.
- **Dolgoročne pasivne časovne razmejitve** imamo evidentirane odložene prihodke iz naslova EU projekta, ki so pokrivali odhodke v letih 2017 in 2018 ter jih bodo še v letu 2019.
- **Naložbe prostih denarnih sredstev** nimamo.
- **Zunaj bilančna evidenca:** Zunaj bilance ne vodimo nobenih evidenc.

1.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2018

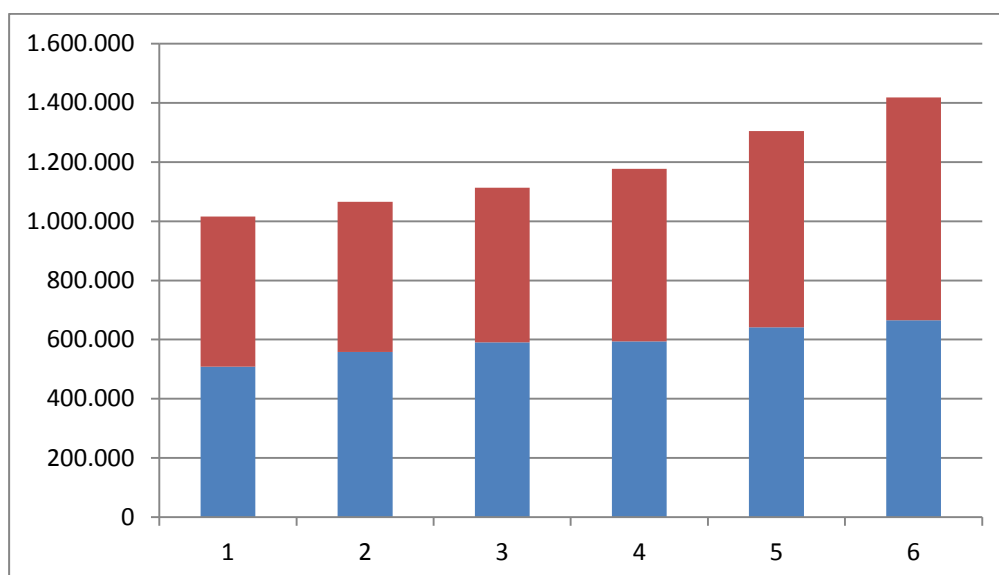
Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja je upoštevano načelo nastanka poslovnega dogodka.

1.2.1 Prihodki

Delež prihodkov iz proračuna Mestne občine Ljubljana v celotnem prihodku Pionirskega doma je v letu 2018 znašal **46,94 %**, medtem ko je bil v letu 2017 ta delež višji in je znašal **49,16 %**. Mestna občina Ljubljana financira plače za petnajst zaposlenih ter del sredstev za materialne in programske stroške. Sredstva za programske in materialne stroške iz proračuna MOL so v primerjavi z letom 2017 višja za **4,66 %**. Plače preostalih devetnajst zaposlenih in večino materialnih stroškov je Pionirski dom pokrival s prihodki od prodaje storitev na trgu.

leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skupaj	1.015.711	1.065.642	1.112.563	1.177.176	1.304.431	1.417.642
lastni vir	507.281	507.259	521.784	583.138	663.115	752.135
MOL	508.430	558.383	590.779	594.038	641.316	665.507

Pregled razmerja med **lastnimi** viri in sofinanciranjem **MOL** 2013-2018

Prikaz prihodkov po kontih glede na javno službo in trg

KONTO	SKUPAJ	JAVNA SLUŽBA	NA TRGU
760	1.416.700,67	1.204.898,35	211.802,32
761	0,00	0,00	0,00
762	205,16	205,16	0,00
763	572,00	572,00	0,00
764	164,59	164,59	0,00
SKUPAJ PRIHODKI	1.417.642,42	1.205.840,10	211.802,32
%	100,00	85,06	14,94

PRIHODKI	Realizacija	Realizacija	FINANČNI	INDEKS
	2017	2018	NAČRT	R/FN
	1	2	2018	2/3
A. PRIHODKI OD POSLOVANJA	1.304.206,48	1.416.700,67	1.344.878,29	105,34
1. Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	534.895,48	589.269,62	527.000,00	111,82
1.01. Prihodki od prodaje storitev na trgu – lastne prireditve	125.300,75	131.515,18	128.000,00	102,75
1.02. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane	115.598,85	140.744,73	105.000,00	134,04
1.03. Prihodki od prodaje storitev - tečajnina	293.995,88	317.009,71	294.000,00	107,83
2. Prihodki iz proračuna	641.315,59	677.100,67	665.506,29	101,74
2.01. Sredstva za projekte (javni razpisi)	0,00	11.594,07	0,00	0,00
Ministrstvo za kulturo	0,00	11.594,07	0,00	0,00
2.02. MOL Oddelek za kulturo	641.315,59	665.506,60	665.506,29	100,00
stroški dela	405.315,59	418.506,60	418.506,29	100,00
splošni stroški delovanja	121.000,00	132.000,00	132.000,00	100,00
investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	0,00
programski materialni stroški	115.000,00	115.000,00	115.000,00	100,00
3. Prihodki za projekte (javni razpisi) - EU PROJEKT	46.693,42	66.607,71	73.572,00	90,53
4. Prihodki od uporabe poslovnih prostorov ter opreme	63.186,99	69.358,29	65.000,00	106,71
5. Prihodki od donacij, sponzorjev	10.030,00	7.140,00	7.000,00	102,00
6. Drugi prihodki od prodaje (obratovalni stroški SMG,..)	6.739,10	7.224,38	6.800,00	106,24
7. Prihodki od prodaje blaga in storitev (spominska knjiga, rokovnik)	1.345,90	0,00	1.500,00	0,00
B. FINANČNI PRIHODKI	3,39	205,16	0,00	0,00
1. Prihodki od obresti in drugi finančni prihodki	3,39	205,16	0,00	0,00
C. DRUGI PRIHODKI	0,00	572,00	0,00	0,00
Č. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	221,40	164,59	220,00	74,81
1.01. Izterjane popravljene terjatve iz prejšnjih let	221,40	164,59	220,00	74,81
1.02. Drugi prevrednot. prihodki (odškodnina zavarovalnice, ...)	0,00	0,00	0,00	0,00
E. PRIHODKI SKUPAJ	1.304.431,27	1.417.642,42	1.345.098,29	105,39

Iz izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2018 je razvidno, da so bili ustvarjeni celotni prihodki v višini **1.417.642,42 EUR**. Celotni prihodki v letu 2018 so v primerjavi s planiranimi višji za 5,39 %, v primerjavi s prihodki preteklega leta pa so višji za 8,68 %.

Odstopanja oziroma velik porast prihodkov glede na plan 2018 je pri prihodkih od oddaje Festivalne dvorane v uporabo 34,04 % in tečajnina 7,83 %.

Primerjava realizacije prihodkov v letu 2018 v primerjavi s planom je 105,39 %, kar pomeni, da smo plan zastavili dokaj realno in smo ga kljub stanju na trgu prekoračili.

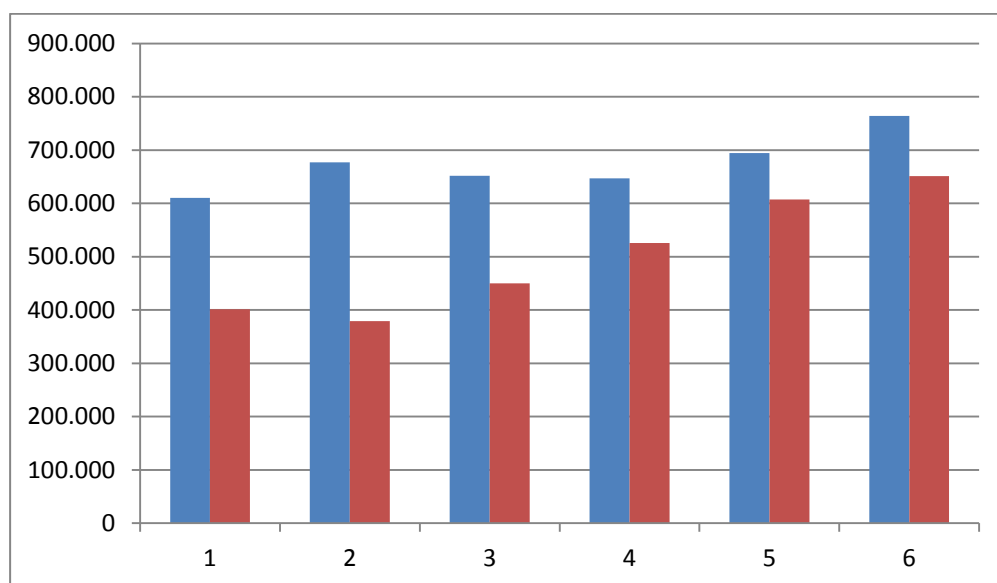
1.2.2 Odhodki

Celotni odhodki realizirani v letu 2018 so znašali **1.415.006,55 EUR** in so bili višji za 5,20 % v primerjavi s planom 2018.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški materiala in storitev 45,62 % celotnih odhodkov, stroški dela 53,99 %, ostali stroški in odhodki pa predstavljajo 0,39 % celotnih odhodkov.

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ODHODKI (skupaj)	1.011.358	1.056.066	1.101.586	1.172.397	1.301.434	1.415.006
Stroški dela	610.277	676.873	651.583	646.848	694.219	763.960
Materialni stroški +ostalo	401.081	379.193	450.003	525.549	607.215	651.046

Prikaz razmerja med stroški dela in materialnimi stroški 2013-2018

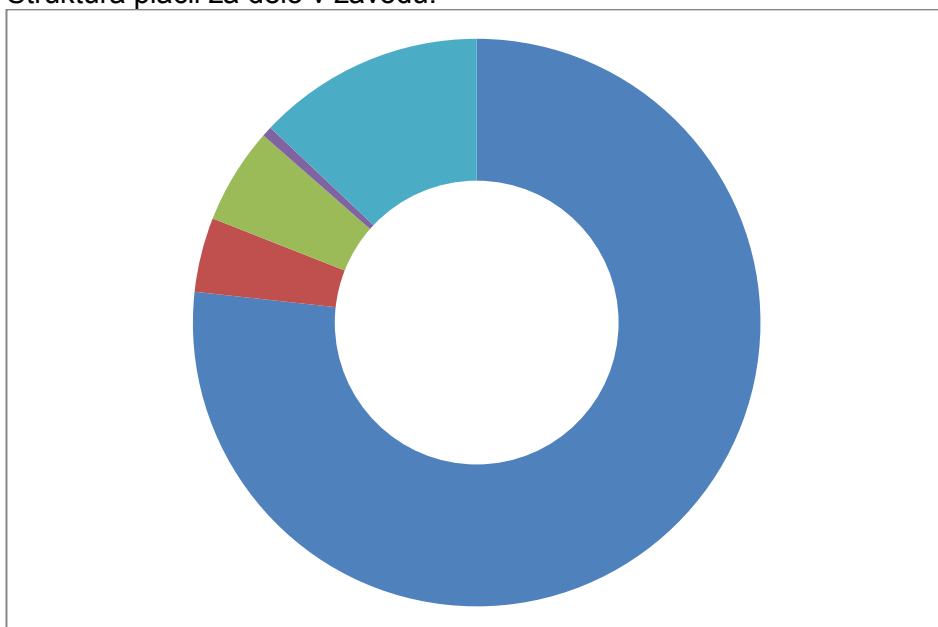
ODHODKI	Realizacija	Realizacija	FINANČNI	INDEKS
	2017	2018	NAČRT	R/FN
	1	2	3	2/3
A. STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	602.606,04	645.528,10	618.970,00	104,29
stroški materiala	38.550,35	54.341,60	39.026,00	139,24
električna energija	14.879,55	11.750,02	15.000,00	78,33
ogrevanje	32.752,20	31.356,89	33.000,00	95,02
prevozne storitve (vzdrževanje,popravila,...)	3.914,29	1.611,64	4.000,00	40,29
tekoče vzdrževanje	13.493,73	20.468,65	21.340,00	95,92
investicijsko vzdrževanje	0,00	450,29	0,00	0,00
uporaba prostorov in opreme	0,00	0,00	0,00	0,00
reklama in propaganda	24.926,63	24.723,88	22.000,00	112,38
komunalne storitve (odvoz odpadkov in poraba vode)	5.854,29	6.066,76	6.000,00	101,11
storitve varstvo pri delu	2.717,58	3.414,97	2.500,00	136,60
dnevnice za službena potovanja, nočnine, druga povračila	1.005,70	321,61	1.100,00	29,24
kilometrina	690,67	566,94	700,00	80,99
stroški storitev	321.073,65	326.884,02	320.000,00	102,15
delo preko študentskega servisa	54.408,92	54.568,39	55.000,00	99,22
stroški strokovnega izobraževanja	1.122,19	651,21	1.200,00	54,27
reprezentanca	558,97	311,07	600,00	51,85
stroški zavarovanja	0,00	0,00	0,00	0,00
stroški bančnega in plačilnega prometa (provizije)	550,86	639,27	550,00	116,23
telefon, poštnina	11.555,60	9.963,48	11.800,00	84,44
občasno delo upokojencev po pogodbi	9.126,65	5.824,86	6.300,00	92,46
avtorski honorarji	25.708,23	42.286,86	25.000,00	169,15
sejnine	846,59	1.293,36	850,00	0,00
Stroški materiala in storitev EU projekta	38.869,39	48.032,33	53.004,00	90,62
B. STROŠKI DELA	694.218,62	763.959,62	721.493,29	105,89
plače	499.970,70	525.825,50	507.003,00	103,71
nadomestila plač	10.141,73	12.677,46	0,00	0,00
prispevki in druge dajatve od plač	84.575,34	90.822,77	84.939,00	106,93
povračila stroškov prevoza na delo in z dela	19.838,03	19.886,38	19.900,00	99,93
stroški prehrane med delom	22.239,91	23.586,55	23.000,00	102,55
regres za dopust	25.470,39	28.047,68	26.969,00	104,00
sredstva za delovno uspešnost	5.756,68	12.606,96	13.000,00	96,98
sredstva za nadurno delo	4.352,25	5.718,95	5.000,00	114,38
jubilejne nagrade	1.443,77	1.010,65	1.011,00	99,97
solidarnostna pomoč	0,00	0,00	0,00	0,00
odpravnina ob upokojitvi	4.839,51	9.957,66	4.969,00	200,40
kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje	5.797,64	13.237,05	13.134,29	100,78
plačilo za delo sindikalnega zaupnika	1.571,95	1.735,20	1.600,00	108,45
drugi stroški dela (druženje zaposlenih)	396,69	271,43	400,00	67,86
Stroški dela EU projekta	7.824,03	18.575,38	20.568,00	90,31
C. AMORTIZACIJA	4.066,00	3.174,00	4.100,00	77,41
Č. DRUGI STROŠKI	220,00	936,00	220,00	0,00
drugi stroški (članarine,sodne takse,...)	0,00	936,00	220,00	0,00
D. FINANČNI ODHODKI	6,06	12,22	6,00	0,00
odhodki za obresti	0,15	5,49	0,00	0,00
stotinske in tečajne izravnave	5,91	6,73	6,00	0,00
E. DRUGI ODHODKI (odškodnine,....)	309,48	1.025,14	309,00	0,00
F. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	8,00	371,47	0,00	0,00
odhodki zaradi oslabitve terjatev	8,00	371,47	0,00	0,00
CELOTNI ODHODKI	1.301.434,20	1.415.006,55	1.345.098,29	105,20

Stroški dela zaposlenih in dela zunanjih sodelavcev po pogodbah v letu 2018:

1	Plače	763.959,62
2	Avtorske pogodbe	42.286,86
3	Študentski servis	54.568,39
4	Podjemne pogodbe	5.824,86
5	Drugo – s.p., d.o.o.	128.983,91
	Skupaj	995.623,64

Struktura plačil za delo v zavodu:

Stroški amortizacije so v letu 2018 znašali 3.174,00 EUR in se nanašajo na tržno dejavnost.

Drugi stroški so nižji od planiranih. Med druge stroške spadajo razne članarine, sodne takse.

Drugi odhodki se nanašajo predvsem na kritje stroškov rekreacije zaposlenih v okviru varstva pri delu.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se nanašajo na dokončni odpis terjatev do kupcev, ki ga je potrdil Svet zavoda.

1.2.3. Presežek prihodkov nad odhodki

V letu 2018 smo ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.635,87 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

1.3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz vsebuje podatke v obračunskem obdobju in predhodnem obračunskem obdobju. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka

- da je poslovni dogodek nastal in
- da je prišlo do prejema ali izplačila denarja.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so razčlenjeni na:

- prihodke za izvajanje javne službe
- prihodke od prodaje storitev na trgu
- odhodke izvajanja javne službe
- odhodke prodaje storitev na trgu.

Ta obrazec je evidenčni izkaz, ki vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih za izvajanje javne službe ter tržne dejavnosti. Za razmejevanje odhodkov na javno službo in tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki je bilo sprejeto na svetu zavoda.

Prihodki po načelu denarnega toka za leto 2018 znašajo **1.386.320,17 EUR**, odhodki pa **1.439.831,34 EUR**.

Presežek odhodkov nad prihodki po načelu denarnega toka za leto 2018 znaša **53.511,17 EUR**.

1.2 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Naziv	ZNESEK	ZNESEK
	javna služba	trg
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.204.898,35	211.802,32
Finančni prihodki	205,16	0
Drugi prihodki	572,00	0
Prevrednotovalni poslovni prihodki	164,59	0
CELOTNI PRIHODKI	1.205.840,10	211.802,32
Stroški materiala	80.057,89	20.546,38
Stroški storitev	490.402,31	54.521,52
Stroški materiala in storitev	570.460,20	75.067,90
Plače in nadomestila plač	470.210,54	82.870,55
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	78.056,69	15.109,36
Drugi stroški dela	82.267,81	35.444,67
Stroški dela	630.535,04	133.424,58
Amortizacija	0	3.174,00
Drugi stroški	895,66	40,34
Finančni odhodki	12,22	0
Drugi odhodki	1.011,43	13,71
Prevrednotovalni poslovni odhodki	371,47	0
CELOTNI ODHODKI	1.203.286,02	211.720,53
Presežek prihodkov	2.554,08	81,79

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti so posebej izkazani prihodki in odhodki od izvajanja javne službe in posebej prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu.

Prihodki po vrstah dejavnosti

Javna služba se financira iz proračunskih in ne proračunskih sredstev.

Iz proračunskih sredstev so sredstva namenjena za plače petnajstih zaposlenih ter za program in delno povračilo materialnih stroškov.

Večji del ne proračunskih sredstev pa predstavljajo plačila za tečaje, prihodki od vstopnic za kulturne prireditve in donacije.

Višina ustvarjenih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe znaša **1.205.840,10 EUR**, kar predstavlja **85,06 %** vseh prihodkov, ustvarjeni prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu v višini **211.802,32** pa predstavljajo **14,94 %** vseh ustvarjenih prihodkov. Relativno majhen del v strukturi celotnih prihodkov za izvajanje javne službe in od prodaje storitev na trgu predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki, skupaj znašajo 0,08 % celotnih prihodkov.

Tržno dejavnost predstavljajo prihodki od oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo.

Odhodki po vrstah dejavnosti

Celotni odhodki za izvajanje javne službe v letu 2018 znašajo **1.203.286,02 EUR** in predstavljajo **85,04 %** celotnih odhodkov, celotni odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa znašajo **211.720,53 EUR** in predstavljajo **14,96 %** celotnih odhodkov.

1.4 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V tem izkazu ne izkazujemo finančnih terjatev in naložb.

1.5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA

V izkazu računa financiranja na dan 31. 12. 2018 izkazujemo zmanjšanje sredstev na računu v višini **53.511,17 EUR**, in sicer razliko med prihodki in odhodki iz denarnih tokov. Na zmanjšanje sredstev na računu je imel velik vpliv priliv sredstev za kritje stroškov EU projekta v letu 2017, poraba pa je bila v letu 2017, letu 2018 in bo še v letu 2019.

DODATNA RAČUNOVODSKA POJASNILA, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika

1. Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Javni zavod Pionirski dom vodi prihodke in odhodke, povezane z javno službo, ločeno od prihodkov in odhodkov doseženih z delovanjem na trgu.

Prihodki, povezani z izvajanjem javne službe, se izkazujejo vsi prihodki, prejeti iz sredstev javnih financ, prihodki iz naslova prodaje vstopnic, donacije, tečajnine, finančni prihodki, drugi prihodki ter prevrednotovalni poslovni prihodki.

Prihodki doseženi na trgu so prihodki iz naslova oddaje Festivalne dvorane in drugih prostorov v uporabo.

Zavod je v letu 2018 razporejal odhodke na dejavnosti :

- na podlagi neposrednih stroškov dejavnosti (po stroškovnih mestih) in
- ugotavljanje spremenljivega dela splošnih stroškov (določanje na podlagi ključa).

2. Dolgoročne rezervacije

Zavod ne oblikuje dolgoročnih rezervacij.

3. Presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V letu 2018 zavod izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.635,87 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

	Realizacija 2017	Realizacija 2018
Prihodki skupaj	1.304.431,27	1.417.642,42
Odhodki skupaj	1.301.434,20	1.415.006,55
Presežek prihodkov	2.997,07	2.635,87

4. Metoda vrednotenja zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje

Zavod nima proizvodne dejavnosti.

5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih za neplačila

Zavod ima na dan 31. 12. 2018 v bilanci stanja izkazane naslednje kratkoročne terjatve in sicer do kupcev 95.167,21 EUR, do uporabnikov enotnega kontnega načrta 61.166,20 EUR in druge terjatve 9.204,12 EUR. Terjatve do kupcev se nanašajo na oddajanje dvorane in ostalih prostorov v uporabo ter tečajnino. Zavod ugotavlja, da se je uspešnost izterjave dolga izboljšala tudi na račun ažurnega vlaganja izvršb za dolžnike tečajnin. Večina terjatev se poravna v rokih.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo terjatve do ustanovitelja za plače za mesec december 2018, ki bodo nakazana v januarju 2019 in terjatve do drugih uporabnikov EKN za storitve opravljene v decembru in rokom plačila v januarju 2019.

Druge kratkoročne terjatve so:

- terjatve za vstopni davek na dodano vrednost v višini 5.685,91 EUR,
- ostale terjatve v višini 281,98 EUR.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo kratkoročno odloženi odhodki v višini 976,77 EUR.

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačano naročnino na revije in vnaprej plačano izobraževanje za zaposlene.

6. Podatki o obveznostih, ki so do konca poslovnega leta zapadle v plačilo in vzroki za neplačila

Zavod na dan 31. 12. 2018 izkazuje naslednje kratkoročne obveznosti v višini **197.452,67 EUR**:

do zaposlenih	69.141,15
do dobaviteljev	99.113,14
za druge obveznosti	27.512,37
do uporabnikov enotnega kontnega načrta	1.686,01

Obveznosti do zaposlenih predstavljajo plače za mesec december, ki bodo izplačane v januarju 2019. Obveznosti do dobaviteljev ter do uporabnikov EKN predstavljajo neplačane obveznosti, ki imajo rok plačila v januarju 2019. Obveznosti se poravnajo tekoče.

Na pasivnih časovnih razmejitev imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke v višini **88.307,16 EUR** iz naslova tečajnin za pokrivanje odhodkov v letu 2019.

7. Viri sredstev, uporabljenih za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

Za vlaganja v opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva so bila uporabljena sredstva iz naslova presežka prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let in namenska sredstva Mestne občine Ljubljana.

8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Prosta denarna sredstva zavoda, ki so na računu, se dnevno vežejo preko nočnega depozita v skladu s predpisi.

9. Razlogi za pomembnejše spremembe sredstev

Do sprememb stalnih sredstev je prišlo zaradi pridobitev in odtujitev sredstev in obračunane amortizacije v letu 2018. Zavod je v letu 2018 obračunal amortizacijo v višini 129.236,88EUR in jo v višini 125.937,88 EUR pokrili v breme obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje, v višini 3.174,00 v breme stroškov in v višini 125,00 EUR v breme dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev (donacije).

Spremembe stalnih sredstev so v pojasnilih k bilanci uspeha.

10. Vrste postavk, ki so zajete v znesku, izkazanem na kontih izven bilančne evidence.

Zavod nima izven bilančnih evidenc.

11. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Zavod takih osnovnih sredstev nima.

12. Drugo pomembno za predstavitev poslovanja zavoda

Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP), ki je pričel veljati konec leta 2015, v 5. členu določa, da se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu in se smejo uporabiti samo za namene, ki jih določa ZFisP.

Zakon o izvrševanju proračuna za leti 2017 in 2018 (ZIPRS1718) je v 77. Členu v zvezi s tem predpisal način izračuna. Presežek se izračuna tako, da se presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti, namenska sredstva na časovnih razmejitvah ter neporabljena sredstva za investicije. Tako izračunan presežek se evidentira ločeno znotraj podskupine kontov 985-presežek prihodkov nad odhodki.

Pionirski dom ni ugotovil presežka prihodkov za leto 2018 v skladu z ZFisP.

PRILOGA 1:

- Anketa namenjena staršem, katerih otroci obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih
- Anketa namenjena mladostnikom, ki obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih

V letu 2018 smo staršem ponudili anketni vprašalnik in z njim merili zadovoljstvo izvajanih programov Pionirskega doma, katere obiskujejo njihovi otroci ter pridobili njihova mnenja o pričakovanjih našega dela.

Prvič pa smo po mnenju povprašali tudi mladostnike, ki obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma o njihovem zadovoljstvu o izvajanih programih in mnenjih za še boljše sodelovanje.

Rezultati anket so v prilogi.

ANKETA NAMENJENA STARŠEM, KATERIH OTROCI OBISKUJEJO DEJAVNOSTI PIONIRKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH

Cilj izvajanja ankete:

Na osnovi dobljenih rezultatov ugotoviti zadovoljstvo staršev otrok, ki obiskujejo celoletne dejavnosti Pionirskega doma - Centra za kulturo mladih o izvajanju programov, njihovi obveščenosti in sodelovanju z zavodom. Z vprašanjem o vplivu pridobljenih znanj in veščin pridobljenih v PD na šolski uspeh otrok v šoli, ki smo ga tokrat vključili prvič, smo želeli izvedeti mnenje staršev o vplivu na šolski uspeh njihovih otrok. Na osnovi dobljenih odgovorov želimo še izboljšati in dopolniti delo zaposlenih in honorarnih sodelavk in sodelavcev zavoda, okrepiti promocijske aktivnosti in dopolniti vsebine izvajanih programov in uvajati nove. Dobljeni odgovori nam bodo tudi v podporo priprave strategije delovanja zavoda v prihodnjih letih..

Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik vsebuje 10 vprašanj. Pri nekaterih vprašanjih je imel anketiranec na razpolago stopenjsko vprašanje, kjer je bilo možno oceniti zadovoljstvo od ena do pet, pri čemer je ena pomenilo, da »ni vplival« in pet »zelo vplival«. Pri večini vprašanj je anketiranec imel na voljo več odgovorov. Pri petih vprašanjih je bila dana možnost »drugo«, kjer je lahko vpisal dodatno mnenje ali predlog, za katerega menijo, da je pomembno.

Rezultati ankete in interpretacija

Izpolnjevanje ankete so starši lahko izvajali od 5. do 25. junija 2018. Starši so lahko dobili vprašalnik na naših informacijskih točkah, pri pedagogih, ki izvajajo programe ali zaključnih prireditvah.

Anketo je izpolnilo 162 anketirancev. V maju mesecu je bilo vpisanih 834 otrok, kar predstavlja, da je anketo izpolnilo skoraj 20 % od vseh vpisanih.

Analiza odgovorov:

Prejeli smo 162 izpolnjenih anketnih vprašalnikov. Nekateri anketiranci niso podali vseh odgovorov, nekateri pa so eno anketo izpolnili za več svojih otrok, ki obiskujejo dejavnosti ali za enega otroka, ki obiskuje različne dejavnosti.

1. Stopnja izobrazbe anketirancev:

Osnovna šola 3 – 1,88%	Visoka izobrazba 13 – 8,13%
Poklicna izobrazba 2 – 1,25%	Univerzitetna izobrazba 71 – 44,38%
Srednja izobrazba 17 – 10,63%	Magisterij 27 – 16,88%
Višja izobrazba 11 – 6,88%	Doktorat 15 – 9,38%
Drugo 1 odgovor - še študiram – 0,63%	

Število vseh odgovorov: 160

Več kot 2/3 anketiranih staršev (70,64%) ima pridobljeno univerzitetno izobrazbo ali več – magisterij, doktorat. Manj kot sedmina anketiranih (13,76%) ima končano srednješolsko izobrazbo ali manj.

2. Katero dejavnost Pionirskega doma obiskuje vaš otrok? Število vseh odgovorov: 185

Jezikovno – kulturno 52 – 28,11%
katere:

Kulturno – umetniško 133 – 71,89%
katere:

Več kot 2/3 otrok staršev, ki je izpolnilo anketo, obiskujejo kulturno-umetniško dejavnost, manj kot tretjina ali dobra četrtnina pa obiskuje jezikovno-kulturne tečaje. Nekateri otroci anketirancev obiskujejo tako jezikovno-kulturno dejavnost, kot tudi kulturno-umetniške.

3. Kje ste izvedeli za dejavnosti, ki so v okviru Pionirskega doma organizirane za otroke in mladostnike. Vseh odgovorov je 164.

a) Od prijateljev in znancev 67 – 40,85%	b) Od starih staršev 3 – 1,83%
c) V časopisu ali reviji 1 – 0,61%	d) Po radiu ali televiziji /
e) Na spletni strani 60 – 36,59%	f) V predstavitvenih materialih Pionirskega doma 10 – 6,10%
g) Drugo (dopišite): 23 – 14,02%	

Rezultati odgovorov kažejo, da so starši izvedeli za dejavnosti Pionirskega doma v največji meri preko prijateljev in znancev (41%) ter preko spletne strani Pionirskega

doma (37%). Kar nekaj je tudi takšnih, ki so kot otroci/mladostniki sami obiskovali dejavnosti Pionirskega doma in so to zapisali pod točko drugo.

4. Zakaj ste se odločili za vpis otroka v dejavnosti Pionirskega doma?
Stopnjo odločitve označite na lestvici od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni »ni vplival« in 5 »zelo vplival«.

a) Pionirski dom je na dostopni lokaciji

Vseh odgovorov je 147.

1(19 – 12,93%)   2(13 – 8,84%)   3(31 – 21,09%)   4(25 – 17,01%)   5(59 – 40,14%)

b) Imamo stare starše v bližini

Vseh odgovorov je 152 .

1(115 – 75,66%)   2(9 – 5,92%)   3(7 – 4,61%)   4(7 – 4,61%)   5(14 – 9,21%)

c) V Pionirskem domu je dober kader

Vseh odgovorov je 154.

1(5 – 3,25%)   2(2 – 1,30%)   3(13 – 8,44%)   4(47 – 30,52%)   5(87 – 56,49%)

d) Pionirski dom nudi dober program

Vseh odgovorov je 153.

1(2 – 1,31%)   2(3 – 1,96%)   3(7 – 4,58%)   4(39 – 25,49%)   5(102 – 66,67%)

e) Pionirski dom nudi pester program tudi izven programa katerega obiskuje otrok

Vseh odgovorov je 152.

1(12 – 7,89%)   2(8 – 5,26%)   3(20 – 13,16%)   4(30 – 19,74%)   5(82 – 53,95%)

Rezultati odgovorov kažejo, da je na odločitev za vpis v dejavnosti Pionirskega doma najbolj pomembno vplival faktor, da Pionirski dom nudi dober program – 2/3 staršev temu pripisuje zelo pomemben vpliv na odločitev. Najmanj pomemben dejavnik za vpis v naše dejavnosti se je po rezultatih ankete izkazal faktor bližine starih staršev – 3/4 staršev pripisuje temu dejavniku najmanjši vpliv oz. pravijo, da bližina starih staršev ni vplivala na odločitev za vpis v dejavnosti Pionirskega doma.

5. Pred vami so nanizani elementi, ki sestavljajo delo strokovnih sodelavcev. Prosimo, da vsak element označite s stopnjo vašega zadovoljstva, pri čemer 1 pomeni »nezadovoljen« in 5 »zelo zadovoljen«

a) Strokovna usposobljenost pedagogov

Vseh odgovorov je 147.

1 (1 – 0,68%)   2 (/)   3 (5 – 3,40%)   4 (19 – 12,93%)   5 (122 – 82,99%)

Kar 99 odstotkov staršev je s strokovno usposobljenostjo pedagogov v Pionirskem domu zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih (83%), le 1 starš je s

strokovno usposobljenostjo pedagoga nezadovoljen.

- b) Sprejetost otrok
Vseh odgovorov je 160.
1 (/) 2 (/) 3 (2 – 1,25%) 4 (12 – 7,50%) 5 (146 – 91,25%)
Vsi starši so zadovoljni ali zelo zadovoljni s sprejetostjo njihovih otrok, nihče od anketirancev ni nezadovoljen.
- c) Odnos do staršev
Vseh odgovorov je 155.
1 (1 – 0,65%) 2 (1 – 0,65%) 3 (3 – 1,94%) 4 (18 – 11,61%) 5 (132 – 85,16%)
Kar 99 odstotkov staršev je zadovoljnih oz zelo zadovoljnih z odnosom do njih, le dober 1 % (2 osebi) je z odnosom slabše zadovoljen ali nezadovoljen.
- d) Zadostnost informacij
Vseh odgovorov je 146.
1 (/) 2 (2 – 1,37%) 3 (14 – 9,59%) 4 (34 – 23,29%) 5 (96 – 65,75%)
Slabih 66 odstotkov staršev meni, da so zadostno informirani o dejavnostih PD.
- e) Pedagogi ustvarijo zaupanje
Vseh odgovorov je 156.
1 (/) 2 (/) 3 (4 – 2,56%) 4 (18 – 11,54%) 5 (134 – 85,90%)
Vsi anketirani starši so zadovoljni ali zelo zadovoljni s pedagogi in ustvarjanjem zaupanja, nihče od anketiranih staršev ni z ustvarjanjem zaupanja pedagogov slabše zadovoljen ali nezadovoljen.
- f) Zagotavljanje individualnosti otrokom in staršem
Vseh odgovorov je 156.
1 (/) 2 (1 – 0,64%) 3 (10 – 6,41%) 4 (21 – 13,46%) 5 (124 – 79,49%)
Kar 99 odstotkov staršev je zadovoljnih oz zelo zadovoljnih z zagotavljanjem individualnosti njim in otrokom, le 1 starš je z zagotavljanjem individualnosti slabše zadovoljen.
- g) Spoštovanje otroka
Vseh odgovorov je 159.
1 (/) 2 (/) 3 (2 – 1,26%) 4 (11 – 6,92%) 5 (146 – 91,82%)
Vsi anketirani starši so zadovoljni ali zelo zadovoljni s spoštovanjem otroka s strani pedagogov, nihče od anketiranih staršev ni s spoštovanjem njihovega otroka slabše zadovoljen ali nezadovoljen.
- h) Spodbujanje otrokove ustvarjalnosti
Vseh odgovorov je 157.
1 (/) 2 (/) 3 (5 – 3,18%) 4 (10 – 6,37%) 5 (142 – 90,45%)
Vsi anketirani starši so zadovoljni ali zelo zadovoljni s spodbujanjem otrokove ustvarjalnosti, nihče od anketiranih staršev ni s spodbujanjem otrokove ustvarjalnosti slabše zadovoljen ali nezadovoljen.

i) Druženje vašega otroka s sovrstniki

Vseh odgovorov je 158.

1 (/) 2 (6 – 3,80%) 3 (20 – 12,66%) 4 (33 – 20,89%) 5 (99 – 62,66%)

96 odstotkov anketiranih staršev je zadovoljnih ali zelo zadovoljnih z druženjem njihovega otroka s sovrstniki v okviru Pionirskega doma, slabih 4% pa je s tem slabše zadovoljnih.

6. Ali ste s Pionirskim domom kot celotno ponudbo zadovoljni? Vseh odgovorov je 159.

a) Zadovoljen 153 – 96,23%

b) Ne izražam niti zadovoljstva niti nezadovoljstva 4 – 2,52%

c) Nezadovoljen(a) /

d) Ne morem oceniti 2 – 1,26%

Rezultati odgovorov kažejo, da je 96 odstotkov staršev s celotno ponudbo Pionirskega doma zadovoljnih, nihče pa ni nezadovoljen. 4 odstotki staršev se ne morejo opredeliti - ti so mnenja, da celotne ponudbe Pionirskega doma ne morejo oceniti ali pa ne izražajo niti zadovoljstva niti nezadovoljstva.

7. Ali ob spremljanju vašega otroka lahko sklepate, da je vaš otrok s Pionirskim domom kot celoto oz. programom, ki ga obiskuje zadovoljen? Vseh odgovorov je 162.

a) Zadovoljen 153 – 94,44%

b) Ne izraža niti zadovoljstva niti nezadovoljstva 7 – 4,32%

c) Nezadovoljen(a) 1 – 0,62%

d) Ne morem oceniti 1 – 0,62%

Rezultati odgovorov kažejo, da 94 odstotkov staršev meni, da so njihovi otroci s celotno ponudbo Pionirskega doma zadovoljni, le 1 starš meni, da je njihov otrok nezadovoljen. 5 odstotkov staršev se ne more opredeliti - ti so mnenja, da njihov otrok ne izraža niti zadovoljstva niti nezadovoljstva s celotno ponudbo Pionirskega doma, ali pa tega ne morejo oceniti.

8. Ali se udeležujete dogodkov ali prireditev, ki jih izvaja Pionirski dom? Vseh odgovorov je 190, saj so nekateri obkrožili več odgovorov.

Festivali 58

Pustovanje 39

Festivalnice 7

počitniške šole 42

Gledališke matineeje 14

družabni plesni večeri /

S pravljico okrog sveta 13

delavnice Arhitekturno potepanje /

Drugo 17

Rezultati odgovorov kažejo, da se starši in njihovi otroci, ki obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma v največji meri udeležujejo festivalov Pionirskega doma, sledijo počitniške šole in pustovanje.

9. Ali se vam zdi, da pridobljena znanja in veščine v okviru obiskovanja dejavnosti vašemu otroku pripomorejo k boljšemu učnemu uspehu v šoli? Vseh odgovorov je 163.
- Da. 102 – 62,58%
- Ne. 5 – 3,07%
- Ne morem oceniti. 46 (predšolski, inštrument) – 28,22%
- Drugo 10 – 6,13%

Skoraj 2/3 staršev je mnenja, da pridobljena znanja in veščine v okviru obiskovanja dejavnosti pripomorejo k boljšemu učnemu uspehu njihovega otroka v šoli. Le 3 odstotki staršev meni, da pridobljena znanja in veščine v okviru obiskovanja dejavnosti ne pripomorejo k boljšemu učnemu uspehu njihovega otroka v šoli. Kar dobra četrtnina staršev je poudarila, da tega še ne morejo oceniti, ker je njihov otrok še predšolski ali pa obiskuje pouk inštrumenta, kjer se tovrstno znanje v šoli ne more izkazati.

-Izbranih nekaj odgovorov: sploh ni pomembno-šola ni cilj;; ne vidim povezave, razen tega, da je pri vas več sodelovanja, delavnosti in odgovornosti; zagotovo je otrok bolj samozavesten in samozadosten; mogoče je zaradi tega bolj samozavesten; še ni v šoli; se uči instrumenta, ki ni v šoli; veliko je odvisno od individualnega pristopa pedagoga in z našo pedagoginjo smo bili vsi zadovoljni; sprotne informacije preko spleta; želim si v sklopu ene dejavnosti več programov-slikarstvo., kiparstvo; rada bi pohvalila Sašo Lončar, mislim, da že njena osebnost tako ugodno vpliva na ljudi okrog nje, da bi k njej hodili na katero koli dejavnost...

- 10.** Dopišite prosim, kar smo izpustili, pa je za vas pomembno, da nam to sporočite:

34 – 20,99%.

- Izbranih nekaj odgovorov: odlični ste (največ odgovorov); še tako naprej; super ste (veliko podobnih odgovorov);vse odvisno od pedagoga, razlike so velike; pohvala učiteljem-odlični ste; hvala za vso prizadevnost; prosim za ureditev kolesarnice in ležečega policaja pred vhodom; več govornih spretnosti v tujem jeziku; istočasno programi za otroke in starše, da še izkoristimo čas; ozvočenje na prireditvah je slabo; ne organizirati nastopov čez vikend;ni pretvarjanja, ste kar ste in to šteje-HVALA. V anketah so starši pohvalili učitelje (zbrano v anketah).

ANKETA NAMENJENA MLADOSTNIKOM, KI OBISKUJEJO DEJAVNOSTI PIONIRKEGA DOMA- CENTRA ZA KULTURO MLADIH

Cilj izvajanja ankete

Na osnovi dobljenih rezultatov ugotoviti zadovoljstvo otrok, ki so v šolskem letu 2017/18 obiskovali dejavnosti v Pionirskem domu- Centru za kulturo mladih, kakšni so razlogi za obiskovanje dejavnosti, kako pomembni so člani skupine v dejavnosti, ki jo obiskuje, odnos s pedagogom, vpliv pridobljenih veščin pri šolskem uspehu, navezovanju stikov v družbi in predlogi za dodatne dejavnosti zavoda.

Na osnovi dobljenih odgovorov želimo izboljšati in dopolniti delo v zavodu, še posebej vseh pedagogov, honorarnih sodelavk in sodelavcev ter uvesti nove programe.

Anketni vprašalnik

V Pionirskem domu, smo se prvič odločili, da izvedemo anketo med mladimi in pridobimo tudi njihovo mnenje o našem delu in njihovih pogledih in predlogih za še kakovostnejše delo. Do sedaj smo anketo izvedli zgolj pri njihovih starših. Ker so bila nekatera vprašanja, ki smo jih zastavili staršem in mladim podobno, so nas zanimala tudi odstopanja v odgovorih. Anketni vprašalnik vsebuje 10 vprašanj. Pri nekaterih vprašanjih je imel anketiranec na razpolago več odgovorov ali možnost, kjer je pod »drugo« zapisal svoje mnenje ali predlog. Anketo so tečajniki dobili pri pedagogu ali na zaključnih prireditvah in na informacijskih točkah zavoda.

Izpolnjevanje ankete so otroci in mladostniki lahko opravljali od 5. do 25. junija 2018.

Rezultati ankete in interpretacija

Prejeli smo 261 izpolnjenih anketnih vprašalnikov. Nekateri anketiranci niso podali vseh odgovorov, ali pa le-ti niso bili veljavni.

Analiza odgovorov:

- SPOL: Vseh odgovorov je 255. M – 93 (36,47%) Ž – 162 (63,53%)
Skoraj 2/3 vseh mladostnikov, ki so sodelovali v anketi, je bilo ženskega spola, dobra tretjina pa moškega spola.
- STAROST: Vseh odgovorov je 226.

8 let	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let	15 let
4	7	21	34	40	32	31	13
1,77%	3,10%	9,29%	15,04%	17,7 %	14,16%	13,72%	5,75%
16 let	17 let	18 let	19 let	20 let	21 let		
12	20	8	2	1	1		
5,31%	8,85%	3,54%	0,88°%	0,44%	0,44%		

Anketirani mladostniki so bili stari med 8 in 21 let. Največ mladostnikov, ki so sodelovali v anketi, sodi v starostno skupino od 10 do 14 let (70%). Pod 10 let je anketo izpolnilo slabih 5%, starejših od 14 let, sodelujočih v anketi, pa je četrtna (25%).

- Katero dejavnost Pionirskega doma obiskujejo: Vseh odgovorov je 266.

animirani film: 4 (1,50%)

film: 7 (2,63%)

slikarstvo: 27 (10,15%)

kiparstvo: 4 (1,50%)

gledališče in Šila: $49 + 8 = 57$ (21,43%)

ples: 11 (4,14%)

kitara: 3 (1,13%)

klavir: 6 (2,26%)

bas kitara: 1 (0,38%)

mala šola mode: 9 (3,38%)

mladi raziskovalci: 6 (2,26%)

solo petje: 1 (0,38%)

japonščina: 23 (8,65%)

nemščina: 30 (11,28%)

angleščina: 41 (15,41%)

španščina: 12 (4,51%)

francoščina: 15 (5,64%)

latinščina: 5 (1,88%)

italijanščina: 4 (1,50%)

Približna polovica vseh anketiranih mladostnikov (51,14%) obiskuje kulturno-umetniško dejavnost, polovica (48,87%) pa obiskuje jezikovno-kulturno dejavnost. Vzorec anketirancev je podoben razporeditvi vpisanih v dejavnosti.

- Koliko let že obiskujejo to dejavnost: Vseh odgovorov je 247.

1 leto	2 leti	3 leta	4 leta	5 let	6 let	7 let
83 33,6%	24 9,72%	43 17,41%	22 8,91%	18 7,29%	9 3,64%	11 4,45%
8 let	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let	
13 5,26%	14 5,67%	2 0,81%	6 2,43%	/ 0%	2 0,81%	

Anketirani mladostniki obiskujejo določeno dejavnost med 1 in 13 let. Tretjina mladostnikov, ki so sodelovali v anketi, obiskuje to dejavnost prvo leto.

1. Za Pionirski dom so slišali preko: Vseh odgovorov je 304.

a) televizije 2 (0,66%)

b) radija 1(0,33%)

c) časopisa in revije 6 (1,97%)

d) interneta 43 (14,14%)

e) staršev / starih staršev 176 (57,89%)

f) prijateljev 56 (18,42%)

g) drugo 20 (6,58%)

Rezultati ankete kažejo, da so mladostniki izvedeli za dejavnosti Pionirskega doma v največji meri preko staršev ali starih staršev (58%), preko prijateljev (18%) , sledi preko interneta (14%). Televizija in radio sta medija, preko katerih, so mladostniki v najmanjši meri izvedeli za dejavnosti Pionirskega doma – 1 odstotek skupaj.

2. Njihovi prijatelji vedo, kje in kaj je Pionirski dom: Vseh odgovorov je 258.

a) da 137 (53,10%)

b) ne 33 (12,79%)

c) ne vem 82 (31,78%)

6 (2,33%) anketiranih je dodalo svoje mnenje (verjetno ne ali da)

Dobra polovica vseh mladostnikov, zajetih v raziskavo, meni, da njihovi prijatelji vedo, kje in kaj je Pionirski dom. Samo 13% anketiranih meni, da njihovi prijatelji ne vedo, kaj in kje je Pionirski dom.

3. Dejavnost v Pionirskem domu obiskujejo, ker: Vseh odgovorov je 299.

- a) ker rad-a plešem / igram / pojem / rišem / kiparim / igram instrument / raziskujem / šivam / se učim tuji jezik ... 214 (71,57%)
- b) ker mi je bilo doma dolgčas 18 (6,02%)
- c) ker so me prepričali: mama, oče, skrbnik 31(10,37%)
- d) ker Pionirski dom obiskuje moj prijatelj/moja prijateljica 7 (2,34%)
- e) drugo: 29 (9,70%)

Največ mladostnikov obiskuje dejavnost Pionirskega doma, ker se s to dejavnostjo rad-a ukvarja (skoraj $\frac{3}{4}$ vseh anketiranih mladostnikov). Pomemben vpliv pri odločitvi imajo tudi starši in skrbniki. Odgovor, da bi jim bilo doma dolgčas prav tako ni zanemarljiv, saj je nanj odgovorilo 6,02% vprašanih.

4. Kako pomembni so mladostnike ostali člani skupine za to, da obiskujejo to dejavnost: Vseh odgovorov je 256.

- a) to se mi ne zdi pomembno 25 (9,77%)
- b) to je malo pomembno 49 (19,14%)
- c) to je pomembno 107 (41,8%)
- d) to je zelo pomembno 65 (25,39%)
- e) drugo 10 (3,91%)

Rezultati ankete kažejo, da so za obiskovanje dejavnosti mladostnikom pomembni ostali člani v skupini. 2/3 anketiranim mladostnikom so ostali člani za obiskovanje dejavnosti pomembni ali zelo pomembni.

5. Kako pomemben je za mladostnika dober odnos s pedagogom za obiskovanje te dejavnosti: Vseh odgovorov je 264.

- a) to se mi ne zdi pomembno 11 (4,17%)
- b) to je malo pomembno 8 (3,03%)
- c) to je pomembno 76 (28,79%)
- d) to je zelo pomembno 165 (62,5%)
- e) drugo 4 (1,52%)

Rezultati ankete kažejo, da je za obiskovanje dejavnosti mladostnikom pomemben dober odnos s pedagogom. Več kot 91% anketiranih mladostnikov meni, da je odnos s pedagogom za obiskovanje dejavnosti pomemben ali zelo pomemben.

6. Ali mladostnikom spretnosti pridobljene v okviru obiskovane dejavnosti kakorkoli pomagajo v šoli, pri šolskem delu: Vseh odgovorov je 256.

- a) da 182 (71,09%)
- b) ne 48 (18,75%)
- c) ne vem 24 (9,38%)
- d) 2 (0,78%) anketiranca sta sama dodala odgovor

Dobrih 2/3 anketiranih mladostnikov meni, da jim spretnosti, pridobljene v okviru obiskovanja dejavnosti v Pionirskem domu, pomagajo v šoli, pri šolskem delu.

7. Ali mladostnikom spretnosti pridobljene v okviru obiskovane dejavnosti kakorkoli pomagajo v družbi vrstnikov, pri uveljavljanju ali navezovanju stikov: Vseh odgovorov je 256.

- a) da 152 (59,38%)
- b) ne 42 (16,41%)
- c) ne vem 62 (24,22%)

Le 16% anketiranih mladostnikov meni, da jim spretnosti, pridobljene v okviru obiskovanja dejavnosti ne pomagajo pri uveljavljanju in navezovanju stikov v družbi vrstnikov. 60% pa je takšnih, ki vedo, da jim spretnosti, pridobljene v okviru obiskovanja dejavnosti pomagajo pri uveljavljanju in navezovanju stikov v družbi vrstnikov.

8. Kakšno pomembnost imajo za mladostnike polletni in/ali zaključni nastopi oz. njihovi izdelki (različno glede na dejavnost): Vseh odgovorov je 260.

- a) to se mi ne zdi pomembno 41 (15,77%)
- b) to je malo pomembno 56 (21,54%)
- c) to je pomembno 84 (32,31%)
- d) to je zelo pomembno 62 (23,85%)
- e) drugo: 17 (6,54%)

Dobri polovici (56,16%) anketiranih mladostnikov so njihovi nastopi in izdelki pomembni ali zelo pomembni. Dobri tretjini anketiranih mladostnikov pa se nastopi in izdelki ne zdijo pomembni oz. so jim malo pomembni.

9. Katere nove dejavnosti in aktivnosti za otroke in mlade bi se lahko po tvojem mnenju še izvajale v Pionirskem domu? 156
Izbranih je nekaj predlogov:

- Filmski krožek, tečaj programiranja, kaligrafija, kuhanje (omenjeno kar nekaj krat), lego krožek, logika, ritmična gimnastika, šah, petje, šport, eksotični tuji jeziki (omenjeno nekaj krat), risanje kratkih filmov, montaža filmov, pogovori o različnih temah, delavnice z znanimi osebami, nauk o preživljanju v naravi, orientacija po mestu, več predstav, borilne veščine, več likovnega...

10. Dopiši prosim, kar smo izpustili, pa je za tebe pomembno, da nam sporočiš. 104

- V večini so v to rubriko napisali pohvala pedagogom, vsebini itd. Nekaj izbranih: super je, hvala vsem, bom še prihajal; v PD uživam; mi pomaga pri samozavesti; vse je OK; vse je super (najpogostejši odgovori); dejavnosti naj bodo cenejše, v tej dejavnosti sem se naučila veliko in dobila veliko prijateljev; če bi izbiral tri ustanove v Ljubljani, bi bil PD 1.; PD je zakon; PD je ful kul,; več avdicij; PD je super zaradi pedagogov, ki so strokovni, prav tako vsi zaposleni so prijazni; potrebujemo avtomat; da ne rišem po svoje; več učiteljic pri šoli mode; je že dovolj širok splet ponudbe; izlete v države jezika, ki se ga učimo; nadarjene bi lahko denarno nagradili; več reklame v OŠ in SŠ, saj vas tam slabo poznajo; pomembno, da ni tako kot v šoli, ampak je sproščeno; učilnica na prostem, se zelo sprostim, zabavam in učim; ostanite carski...